

H Incipit epistola Pauli ad Hebreos.
¶ **M** Ultipharie tē. Olim. Nō est nouū. d Deus. q̄ inuariabi
lis tūc t nūc e Loquēs. qz qd tūc etiā nūc. f Patrib⁹.
q̄ carne t cultu dei p̄s nobis sūt. g In pphetis. Nō enī
ip̄t̄:z de⁹ in eis. a Multiphari. i. multoties abrae isaac t la
cob t ceteris: t eisdē sepe. b Multisq̄ mo
dis. qz mō g somnia vt Danieli: mō apea voce
vt mo yst̄:mō intortiori inspiratione vt dauid.

A c El: Multiphariā. multo t diuerso genere
locutiois: vt p̄ sonia vel inspiratione vel aptas
voces. Multisq̄ modis rerū diuersis myste
riis futura significās. h Locutus. qz idem
mō q̄ olim. i Nobis. filiis illoꝝ patrū. Ne
de alijs puteſ nobis locut̄: illis qd poterat
videri: si alij loqueret̄ gēt̄. Multiphari. In
oī genero loquēdi: vt figuris: vītiōb⁹ soniō
locationib⁹ angelorū. Multisq̄ modis rerū
creatione: vt i formatiōe ade: i trāslitu maris
rubri: t siliū: actib⁹. Olim patrib⁹ i pph
etis. Nouissime nobis in filio. Tēpus ei cōst/
tuit dñs pmissis suis: t tps eis q̄ pmissit im
plēdis. Promissionū tpa baberūt pphetas
astflatos. t plētōs xbo dei vīs ad iohānē: ab
illo aut̄ vīs in fine tps est implēdi q̄ pmissa
sūt. Unicus dei fili⁹ vētūr erat ad hoies assū
pturus hoiem: t p̄ id futurus bō moritur⁹ re
surrectur⁹ ascētūrū lessūr ad dextrā patris:
implētūr i gētib⁹ pmissa. Qd loquēs t lo
cūr: p̄sens de p̄terito: p̄teritū de p̄senti posu
tr̄significat id se loqui p̄ filiū: qd locut⁹ est p̄ pphetas. Nisi qd in pph
etis occulta veritatis t adhuc implēda: in filio aut̄ aperta t cōpleta.

C In pphetis. Aug⁹. Prophētandū fuit: vt nō subito veniēs horerēt: sed creditus expectaretur. k In filio. Qui pphetis est maior: est ei do
minus pphetarū: impletor: t sanctificator. Si enī ppheta est: q̄ t domi
nus pphetarū. Sic t angelus christus est: t dñs angelorū. Mā t ipse d
Esa. 9. b etus est magni consiliū angel⁹. Et moys dicitur est de eo: Sicutabō eis p
pheta similem tui. Si christus nihil annunciarēt: angelus nō diceret. P
i nihil pphetaret: ppheta non diceret. Ex eo q̄ p̄sens annūclauit angelus
erat. Ap eo q̄ futurū p̄dit̄ ppheta erat: eo q̄ verbum dei caro factū
est: t angelorum et prophetarum dominus erat. l Constituit. Jam im
mutabīlē. m Herēdem vniuersorū. i. possessoē oīs creature. Nō enī
iam portio domini est iacob tñ t pars eius israel: sed omnis proslus na
tiones mundi. Herēdis autē vt̄ nomine vt duo quedā p̄ hoc astrinat t
ostendat. s. q̄ p̄prius sit filius t q̄ donationis illi nulla p̄tingat amissio.
Dicendo ergo herēdem humilitatis demōstravit indicio. Peinde ad su
periorē gradū altiorēm̄ transcēdit dicens: Per quem. vt per ver
bum patrī coeternū. Fecit. non solum eterna t inuisibilis t immutabilis
que minus nobis sunt nota. sed: Et secula: id est visibilis t mutabilis.
n Qui cum sit splēdor glorie tē. Hic fm diuinā naturā cōmendat chri
stum ostendens eū coeternū t coequalē patrē: eiusdemq̄ eū eo substanc
tie: sed alterū in persona. Attende qualiter hic duas vias ingredīs. vna
quidem reuocans nos a nephando errore sabellij. Alia vero ab arrian
ce impetratis errore: Ne puteſ pater vel vnicum nō habere: vel filius ex
traneus a patre subsistere. Sunt enī quidam qui eū extraneū esse delyrēt
quod male vīsum est arrio. Alij qui nō alterū patrem: alterū filiū sup
pingere molliunt̄: sed eundem aliquādo patrē: aliquādo filiū. Integra
ergo cōmonet ratione: t q̄ dei filius est: t q̄ nō ab eo alien⁹ existit. Doc
autē religioso debemus accipere intellectu. et si quid absurdū fortasse oc
currat: ab acie mētis abiger e. Abioḡ siquidem religioso nobis opus est i
tellectu: maxime vero vbi de deo vel loquimur aliquid vel audimus:
quia nec ad loquendū digne deo lingua sufficit: nec ad p̄cipiendum p
uālet intellectus. Multa enī deo intelligimus que loqui penitus nō
valemus: multa recte loquimur q̄ intelligere non sumus idonei: Verbi
gratia: Q̄ vīlis deus est scimus et dicimus: quō aut̄ vīlis sit intellectu
nō capimus. Jē q̄ est incorpora quēdā vir⁹ que omniū est causa bono
rū scimus: quō aut̄ que ista sit penitus ignoramus. Sunt etiam quedā
que dici non possunt. Huius mente capiamus: ita vt etiam ipsum paulū vi
deamus in quib⁹ usdām talib⁹ quasi infirmari t non integra. pponente
exempla: sicut hic eum ait: Qui cum sit splēdor gra. tē. vtens impro
prijs nominibus: quia p̄p̄la repertire nō poterat: et rerum temporalium
similitudine ad ostendendū veritatem eternorū. i. patris t filii coeter
nitatem q̄uis tēporalia integra collatione eternis compari nō possunt.
In eternitate cī stabilitas est: in tēpore varietas. In eternitate oīa stant:
in tempore alta alijs succedunt. In creatura nihil inuenimus coeternū:
qz nihil eternū: sed sufficit ad silitudinē vt inueniamus coeū. Quāna enī
dicim⁹ queq̄ cādē habent mēluram tempoz: nec alteꝝ ab altero tpe p̄ce
ditur. Ambo tñ esse cepisse dicimus. Et si in creatura coeū inuenire pote
rimus: nō tamē generās t generatū. sicut in trinitate generaliter coe
ritū

I Incipit epistola Pauli ad Hebreos
a **M** Ultipharie. tē. Sicut p̄dictū est. La. I
ap̄s hāc ep̄la scripsit aliqb⁹ cōuersis ad
fidē xp̄i de iudicilio volētib⁹ seruare lega
lia cū euāgeliō: q̄si nō sufficeret ad salutē grā xp̄i. t
iō in hac ep̄la ostēdit eminen
tiā no. te. respectu veteri ostē
dēs q̄ vet⁹ cōpaf ad nouū si
cūt dispositio ad formā: t si
cūt ip̄fectū ad pfectū. qd ea
cuāt t cessat adueniēre p̄f
ecto: vt dr. i. Cor. xiii. Vnde
tur aut̄ hec ep̄la i duas p̄tes
sc̄ p̄p̄mū t executionē. secū
da p̄s ponit. ibi: Qui cū sit
splēdor. In p̄ia aut̄ p̄t̄ p̄p̄
nit excellētā no. te. respectu
veteris ex trib⁹. videlz ex tē
pore ex legislatore: ex modi
tradēdi diuersitate. Differen
tia tps tāgī i h q̄ vte. oī
sūt traditū: nouū aut̄ dieb⁹
istis nouissimis: gra aut̄ p̄f
cit naturā. t iō siliū est p̄p̄
sus grēsīc t nature suo mō.
nūc aut̄ i cognitiōe naturali
p̄cessus ē de cognitiōe cōfu
sa t indeterminata ad deter
minatam t pfectā. vt ptz. j.

P hysicorū. ppter hoc vt ibidē dī: pueri in princi
pio vocat oēs viros patres: t oēs feminas m̄res:
postea distincētē cognoscūt: t sic similiter est in co
gnitione sup̄naturali: quia in veteri testa. fuit co
gnitio impēcta: in nouo aut̄ qd posterius datū ē
veritas manifeste reuelat. Rēcellēta aut̄ ex parte
legislatoris ostendit: qz licet vtrūq̄ testamētū sit
a deo datū. vetus tñ tradidit p̄ angelū qui loque
bat̄ moysi i psona dei: Vcl. vii. Nic est moyses q̄
fuit i ecclēsia in solitudine cū angelo q̄ loquebat̄
ei in mōte sinai. nouū aut̄ testamētū tradidit de
p̄ seip̄su: qz p̄ filiū incarnatū q̄ est vñ dēcuz p̄
atre: t hec excellētā no. te. ad vet⁹ tāgī cū dicit:
Quod de⁹ olim erat loquēs patrib⁹ in pphetis
in nouo aut̄ testamēto locūt̄ est nobis in filio. Ex
cellētā aut̄ ex modo tradidit est: qz vte. tradi
tū est obscure sub velamīnib⁹ t figuris. nouū aut̄
testamētū traditū est lucide t apte: t hoc notaſ
cū dicit: Locutus ē. l. plane t sensibili voce t hu
mana. vnde Joh. xv. dicitur est ipsi christo ab apo
stolis: Ecce nūc pālā loqueris: t pueri nulluz
diciſ. His dicitis pater lentētias. Multiphari. i.
per diuersas figurās t velamētā in sacrificiis et
sacramētis t bñmō que erant figure eōrum que sunt
facta tēpore christi. b Multisq̄ modis. qz ali
quādo fit reuelatio per visionē corporalem sicut
Daniel. v. Apparētūt digitū man⁹ scribentis in
parte. aliquādo per visionem imaginariā. sicut
dicit Esa. vi. Aldi dominū sedēre sup̄ solūtū excē
sū tē. Aliquādo p̄ visionē intellectuē tē. sicut
de dauid dicit in p̄lo sup̄ Psal. c Olim de
us loquēs. i. ab antiquo t ex multo tpe paulatim
assuefiendo vt crescerent hoies in cognitione my
steriorū incarnationis t veritatis: q̄ p̄ christū fa
cta est. vt dicit Joh. i. d Patrib⁹ in pphetis.
q̄bus angelis reuelabāt occultā divina. t ipsi vte
riū populo dēnūciabāt. e Nouissime dieb⁹
istis. i. tēpore gratie t veritatis reuelate:
f Locutus est nobis i filio. i. p̄ filiū incarnatū.
g Quē cōstituit herēdem vniuersorū. quātū ad
naturā allūptā. eo enī ipso q̄ natura humana a
verbō assumpta est in vnitate sup̄positi: eo ipso cō
stituta est sup̄ omnī creaturā. h Per quē fecit
t secula. q̄tū ad naturā diuinā. pater enī operat
p̄ filiū sicut p̄ artē: qz fm Aug⁹. fili⁹ est ars omni
potētē dei plena rōnib⁹ omnī viuētū. Secula
sunt revolutiones t spacia tēpōn. quia a patre p̄
filiū nō solū facta sunt incorruptibilia t eterna a
pte post:z etiā corruptibilia. i Qui cū sit splē
dor. Dic ponit

Gad inferioria q̄ respirare: atq̄ animū recreare valeat. Post itē cū refect⁹ fuerit ad alia alta sustollit. Ita circa hebreos beat⁹ facit ap̄ls: q̄ paulat̄ ad noticiā dei erigit: iter alta memorās hūilia vbiq̄ magistri sui vestigia cōsequēs. Nā t̄ ipse sic faciebat aliqui qđem ad altiora discipulos suos subleuabat: aliqui eos ad inferioria ibecillitar̄ eoz grā renocabat: nequach̄ eos plix⁹ tpe i altera pmanere pte qm̄itens. Ita in bac tota serie facit ap̄ls p̄l̄ alta cōmemorat dices: i filio vbi xp̄i intelligitur fili⁹ q̄ ē sup̄ior t̄ excellētior vñtineris. Deinde ad hūiliā descedit dices: quē cōstituit heredē. Deinde ad alta redit dices: p̄ quē fecit t̄ secula. Postea ad altiorē oībus gradū venit: dices: Qui cū sit splen. t̄c. Deinde ad humilia loqui⁹: purgationē p̄tōrū facies. Inde ad alta narrātur reuertitur: Sedet ad dexterā malestatis.

a Lanto me.an. In psalmo tñ ait: **P**aulomin⁹ minoraz⁹ ē ab āgelis. b eisdē melior d̄z: At sicut illud fm̄ hu manā naturā: ita t̄ b fm̄ diuinam d̄ctū eē posset intelligi: nisi adderet esse ceus: p̄ qđ aperit q̄ hic loquēs de eo fm̄ carnē. Nā fm̄ b q̄ p̄ris substātie cōsubstātialis agnoscit: nō ē facit sed nat⁹: de eo ḡ sermo versat̄ fm̄ hūianā naturā fm̄ quā t̄ minor fuit angelis passiōe: t̄ maior t̄ melior etiā grē plenitudine de q̄ t̄ ipsi angelis ad mēsurā accipit. b Differētis no. Hū mortalis: diffērēs nomē habuit: q̄r angeli ministrabat ei. Postq̄ imortalis magia differēs: t̄ q̄r b posset t̄ nō p̄ illis: addit⁹ p̄ illis. i. valde differēs a noīe angelorū: b est nomē qd̄ ē sup̄ oē nomē. l. de⁹ si ue fil⁹ q̄r reuera dign⁹ est illo q̄ illi dicunt̄ angelis. i. nūcij. Ii lij ei nomē p̄petrat̄ ostēdit: nō adoptionē: q̄r nisi esset p̄prius fil⁹ nō posset ex b ap̄ls amplitudinē honoris asserere. Pro prius aut̄ fil⁹ ē de ip̄o p̄re genti⁹. Quāt̄ adoptionis gra esset fil⁹ nō solū patre sed etiā angelis minor esset. c Podie. Re p̄terita generatio videref. Quāt̄ ei possit etiā ille dies itelli si: q̄ r̄ps fm̄ boiem nat⁹ ē: t̄n q̄r hodie p̄sentia significat atq̄ i eternitate nec p̄terit⁹ ē quicq̄ q̄s ē desierit: nec futurū q̄s nō dū sit: b p̄ns tñ: q̄r q̄cqd eternū est semp̄ ē: diuinū accipit de semipaterna generatione sapio dei: quā fides sincerissima t̄ ca tholica p̄dicat. e Aro. futurū: q̄r de icarnatiōe fili⁹ hoc d̄z: d Ego ero t̄c. Ad honore illi⁹ vel illi⁹ boi de virgine nascitu ro. P̄bō tñ t̄ fm̄ carnē b accipi dicit⁹: etenī caro cōcīat altiori. b⁹: sic t̄ diuinitas humilib⁹. f Iterū itro. Visiblē carne assūpta q̄ ante inuisibilis ē mūndo erat: q̄ assūptio d̄c̄ ex p̄: introductionis ad hereditate vbi iubet adorari. g Introducit.

Job.13.3. **L**ibist⁹ aduētū suū carnalē exitū vocat dicens: Exi⁹ q̄ se. t̄c. **J**ob.16. f Et iterum. Ego a p̄re exi⁹ veni ē mūndū. **P**aul⁹ x̄o introitū vocat. **F**olis ei eram⁹ a deo: sic q̄ sūt extra regales aulas i vin culis colligati: t̄ q̄ habēt apud regē. p̄ culpis aliquā offensaz. **E**gressus q̄ppē sic ad nos r̄ps. i. carnē sumēs: t̄ collocat⁹ no bisū reg⁹. p̄cepta inotūt̄: sic t̄ p̄cis nos emēdās ad deū cō uertēs i aulā regalē velut mediator optim⁹ introducit: recte igi tur introit⁹ t̄ exit⁹ vocat carnis sue aduēt⁹. **E**t adorat̄

Nico. de lyra

a Lato me. t̄c. q̄r ipse dicit⁹ ver⁹ de⁹ t̄ dñs cōsubstātialis pa tri: i p̄i aut̄ dicit⁹ serui. b Cui enī dixit ali. **N**ic̄. **p**bat de xp̄o q̄ttor cōditiōes p̄dictas excludēdo eas ab āgelis: t̄ p̄mo. **p**bat b de cōsubstātialitate. sc̄do de eq̄ilitate potētē. ibi: **E**t tu dñe ē principio. tertio de coeternitate. ibi: **I**psi peribunt quarto de dignitat̄ eq̄ilitate ibi: **A**d quē aut̄. **D**amū aut̄ probat p̄ quattuor auctoritates ve. te. sc̄do ponit. ibi: **E**t r̄sum. **t**ertia. ibi: **E**t cū iterū. quarta. ibi: **A**d filiū aut̄. **A**ec euidētiaz primi aduētēdū q̄ ea q̄ sūt fidei nō possūt efficaciter p̄ rōne⁹. **p**bari q̄r excedēt facultatē intellect⁹ nostri. t̄ iō. **p**bat iō tali b⁹ debet fieri p̄ auctoritatē diuinā q̄ nō p̄t cōtinere falsitatē. t̄ iō p̄ l̄am ē efficax. **p**bat illis q̄ recipiūt eā vt diuinā. iudei aut̄ recipiūt ve. te. sicut a deo datū. t̄ ideo. **p**bat apli efficax est. q̄r p̄cedit p̄ auctoritatē ve. te. **A**lterius cōsiderandū q̄ l̄ sacra scriptura habeat multiplicitē sensū. nō tñ habet efficax argumētū nisi p̄ sensū litteralē. vt dicit Aug⁹. **I**epla ad Vincētiū dona. q̄r in argumēto semp̄ ēt fallacia equinocationis vel ambibologie. ppter sensū multiplicitatē. l̄git ostendēdū ē

Q̄ auḡo/

q̄ auctoritas ab ap̄lo inducta intelligit ad l̄ram de xp̄o. q̄ p̄t̄ p̄ illud qd̄ habet Acti. iiiij. vbi apli q̄ habuerūt intelligētiā scripturāt̄ t̄ reuelationē sp̄uſanci exponit illum Ps. Quare fremuerūt gētes t̄c. de xp̄o p̄dictū sicut p̄t̄ l̄ram in t̄uenti. t̄ p̄t̄ hec auctoritas q̄ hic inducit ab ap̄lo de illo

psal. est intelligēda ad litterā de xp̄o.

b etiā p̄t̄ p̄ psal. q̄r ibi 3: Ego hodie genui te. qd̄ nō p̄t̄ d̄aul intelligi.

sed de filio dei. cui⁹ generatio nō trā sit in p̄teritū. **E**t p̄ b q̄ ibidē subdit:

Dabo tibi gētes hereditatē t̄ pos

sessionē tuā terminos terre. qd̄ nō po test intelligi de dauid: cui⁹ regnū non

se extēdebat ad gētes: sed ad iudeos tñ. **I**terū regnū el⁹ nō se extēdebat ad terminos terre tñ tñ in iudeā q̄ est

parua terra. b etiā dieū aliq̄ docto res heb̄oz sup̄ psal. istū qd̄ ē de xp̄o. **A**c. 13.2.

intelligendū qd̄ pleni⁹ declarauit sup̄ libros psalmoz. hoc iſiḡ supponens

apl̄s tñ manifestū illis qd̄ scribe bat q̄ erāt edocit in lege t̄. pp̄bet di

cit: **L**et c̄ dixit aliqui angeloz fili⁹ me us es tu: ego hodie genui te. qd̄. nū

q̄: q̄ angelī nō sūt eiusdem nature cū deo. t̄ p̄t̄ phis nō possūt dici el⁹ fili⁹ p̄rie loquēdo: sicut nec artificiū d̄z fili⁹ us artificis. **I**te⁹ eōx creatio posse dici qd̄ dā generatio large. t̄ p̄t̄ ipsa nō

p̄t̄ exponi illud qd̄ d̄z: Ego hodie genui te: q̄r eōx creatio fu

it a p̄cipio mūdi: t̄ iō trāferat i p̄teritū: t̄ iō nō p̄t̄ d̄c̄ibū p̄dictū nisi d̄ dei filio: cui⁹ generatio nō trāsit i p̄teritū. t̄ sc̄p

bat ē cōsubstātialitas pris ad filiū i p̄teritū naturalē t̄ cēna lit ab eo gignit t̄ genit⁹: c̄r q̄ arguīt̄ idētātis nature i vitro

q̄ salte i p̄c̄: t̄ p̄t̄ idētātis nūralē: q̄r natura diuina nō est

multiplicabit. c **E**t r̄ur. **H**oc idē p̄bat b p̄ alia sc̄pturā. **P**aral. xxij. q̄l̄ sit dicta d̄ salomōe: tñ 3: b eo. put fuit figura xp̄i. t̄ iō d̄ xp̄o itelligit ad l̄ram. **A**d cui⁹ sc̄elleat sc̄iedū qd̄

nihil p̄t̄ ē figura alienū: nisi i se sit res aliq̄: illō ei qd̄ nihil ē nō p̄t̄ aliqd̄ figurare. t̄ iō res q̄ ē figura v̄l signū alienū p̄t̄

triply p̄siderari. vno mō vt res tñ. alio mō vt signū tñ. tertio mō vt res signū tñ. vt circulū p̄c̄dēs aī tabernā p̄t̄: p̄siderari. put ē corp̄ rotundū tñ. sc̄do vi t̄ signū vēditōt̄ vñt tñ. cer

tio v̄tros mō. **S**odē mō d̄c̄edū ē d̄ salomōe q̄ fuit figura xp̄i: q̄r aliq̄ cōueniūt̄ t̄p̄i salomōi fm̄ se. t̄ talia exponēda fuit d̄ ip̄so ad l̄ram t̄ nullo mō d̄ xp̄o vt q̄ dep̄auat̄ p̄ mulleres fact̄ ē idōlatria t̄ sūla. **V**liq̄ aut̄ dicens d̄ salomōe: put fuit figura xp̄i t̄ talia fuit exponēda d̄ solo xp̄o ad l̄ram: sic illō qd̄ b̄ Ps. lxxi. **A**t dñabat a mari v̄los ad mare: t̄ a flumē v̄los ad

termios orbis frarū. qd̄ nō p̄t̄ verifycat̄ d̄ salomōe: cui⁹ res

gnū fuit sat̄ quū: b tñ d̄ regno xp̄i q̄ ē lapis absclissū d̄ mōtē

sine mālb⁹: t̄ ip̄leuit vñlūsa tñ. **P**ari. iiij. t̄ iō i p̄s. p̄dicto sub

noīe salomōis describit̄ monarchia xp̄i. b etiā p̄z p̄ illō qd̄ se

quif i eo. p̄s. **A**n solē p̄manet nomē el⁹. t̄ illud qd̄ ibidē d̄z

Adorabat d̄ ip̄o s̄p̄. q̄ soli xp̄o p̄ueniūt̄ i salomōe. Aliq̄at

dicens i sc̄ptura sacra d̄ salomōe v̄tros mō: v̄lde b̄ fm̄ se: vt

fuit figura xp̄i: t̄ talia s̄ illa q̄ ip̄leat̄ s̄ i v̄tros ad l̄ram. i xp̄o

tñ p̄feci⁹ t̄ iō salomōe min⁹ p̄feci⁹: t̄ talia exponēda ad l̄ram nō

soli d̄ salomōe: b etiā d̄ xp̄o t̄ p̄feci⁹ q̄ d̄ iō salomōe. cui⁹ modi

ēt̄ auct̄as. j. **P**aral. xxij. q̄r salomōe fuit fili⁹ dei adopti⁹

p̄ grāt̄ salte i p̄cipio regni sui. xp̄i qd̄ nāthā. p̄b̄a vocant̄

eū amabilē d̄ho. **T**ps ēt̄ fili⁹ ē dei naturalē q̄ ē filiat̄o p̄feci⁹

t̄ iō p̄b̄a filiationē. p̄bat apl̄s cōsubstātialitatē fili⁹ ad p̄fem.

cū d̄z: d Ego ero. **D**ata etiā q̄ b̄ aūtas nō posset exponi ad

l̄ram d̄ xp̄o: b tñ fm̄ sēlū mysticū. tñ eā b̄i idūci⁹ apl̄s ad suū

pp̄positi⁹. l̄z ei argumētū efficax si b̄ in sc̄ptura p̄ sēlū mysticū

vt. s̄. dicit⁹ ē. xp̄i q̄ ex solo sēlū mysticū si ē arguēdū. tñ si p̄

us b̄i aūtas i sēlū l̄rali ad. p̄b̄a d̄c̄. pp̄positi⁹ b̄i p̄t̄ alia aūtas

adiūgi i sēlū mysticū ad idē declarādū d̄ grnu. t̄ b̄ qd̄ d̄z

Aug⁹. i ep̄la ad Vincē. dona. **Q**uis ēt̄ ip̄dēt̄issime nō nitat̄

aliq̄ i allegoria pp̄positi⁹. p̄ se adducē nūlī hēat̄ t̄ māifesta testio

nia qd̄r lūmē illūstrēt̄ obscura. sic ḡ aūtas p̄dēci⁹ idūci⁹ ab

ap̄lo p̄ueniēt̄ ad suū pp̄positi⁹. **S**z b̄ videb̄ q̄ ibi loq̄ p̄ modū

futuri. **E**go ero il. t̄c. ḡnūatio ei fili⁹ eāna ēt̄ p̄t̄ phis nō spectat̄

aliq̄ futurū. sic nec trāslī i p̄teritū. sic. s̄. dicit⁹ ē. **V**incēdū q̄ lo

q̄t̄ i futuro ppter icarnatiōe. p̄ tūc futurā. p̄ quā nā hūanā

erat ad filiations etēna assūmdā. t̄ q̄ b̄ assūptio sc̄a ēt̄ute di

uinitat̄. iō b̄i d̄c̄. **E**go e. il. t̄c. q. d. **V**itute dei fiet b̄. e. **E**t cū

Colo.ordi. **A**d **H**ebreos

a Et adorēt. At itex dīc pater d̄ codē filio. **b** Qū intro. cū ostē
dit ītro vīsc ad corda hom̄in̄ ducēdū:p fidē: Quid dīc? **c** Adorēt eū t̄c. Adorāt āgeli:qr iustissōi el̄ obtēperāt t̄ reuerent.
b Angelos. Spūs nature nomē est. angelus officij. Quos
enī dē spūs cōdīcīt mittēdo nūctios angelos facit. **d** Ostib⁹
vtis ad īcomutabile arbitriū sūne sue
sue bonis p grāz el̄ sue mal p ppaz
volūtātē. **e** Ac p bvolūtās dei ē pma t̄
sumā cā oīm copalitū spēz atq̄ moti-
nū. **f** Abil enī visibilis fit. qd̄ nō dō itē
riōt iustisibili atq̄ istelligibili aula sū-
mi impatoris aut iubēat aut pmittat
fin ineffabilē iusticīa. **g** Vel ita qn̄ le-
via nūciare mittunt:angeli. **h** qn̄ ad
vindictā vt i sodoma:ignis ardeas:lic
t̄ mīstri ecclie ignis etiā dī vitia nrā
vrūt. **i** Ad filiū aut. **j** Hic p dignita-
tē sl̄ t̄ pītētē comēdat xp̄m. **k** In se-
culū scīl. **l** Quia semp regnabit t̄ no-
iussimū iudiciū semp stabit. **m** Ibūt
hi sīgnē eternū: t̄ illi i vitā eternā.
e Unxit. Sedim hoīez:qr deitas nūl
lo indiguit. vñct̄ significat regez vel
sacerdotē. **n** De repetit ex magna dile-
ctiōe. vel fin Aug. Alter casus ē vo-
catiū:alf noīatiū. vt sic: O tu de⁹ fi-
lii:vnxit te de⁹ tu⁹. l. pf. **o** In latino pu-
ta idē casus. sed i greco euīdētissima
distiōtō ēq̄ aliter noīatiūs alit̄ vo-
catiū intelligit. **p** Et tu i pn. Post
humanitatis excellētā itex redit ad
eternitatē filii. **q** In pnci. qr creator
an̄ creatā existit sine vilo initio.
b Dan⁹. est virt⁹ iustissōi. i. potentia
volūtās:qr vt volūt facta sunt oīa.
i Peribit. **A** b eo qd̄ sunt:dū imu-
tant in mell⁹ creature. **k** In pman.
vt sic etern⁹ an̄ oīa:sic qr pmanet idē
post mutata. **l** Vterascit
f Ante omnes creaturā
cit primogenitū
a s īm humanitatem u-
stum. **b** **g**
a cit. **h** Et adorēt ei⁹
a s dīc pater de filio h
f̄r scianeur ministri.
K Et ad angelos
a s spūs celestes facit an-
cit āngelos suos
b f̄t̄ flāmā ignis. i. ser-
uūt̄ facit ministros. **a** g
dūs p ppaz. **g** q dūs
c suos flāmaz ignis
a s regnū vel iudiciū.
iudiciū dedit fi. **g** o filiū.
d **t** Thron⁹ tu⁹ deū
a s t̄ merito qr f̄ regulā
alibi v̄ga ferrea. **b** g d
nos reḡ:malos peccato.
virgā eq̄tat. v̄g
a s omne bonū. **b** g no-
s contra.
xisti iusticīa t̄ od̄
f̄re hec tibi essent:vel
st̄ iniqui. t̄c. t̄ hoc mihi
ministros
e pterea unxit te
g qd̄ imunis a peccato.
g vel leticie.
exultatiōis pre
g t̄ exp̄ba. g filio. a s

Nico.de lyra

teria. **D**ic ad propriomitus onde*nd*um indum cit alia scriptura de illo psal. **D**is re. exul. tec. **A**d cuius eu*ni*ct*et*ia serideran du qui magi*st*ri verbi glosa. qui dauid fecit huc psal. qui restitut*u* est in regnuz post morte absalon. tu dicit huc esse tituluz psal. **P**salmus dauid qui terra eius restituta est ei tu fin. **H**ec exponedus ad lit- teram dauid: hu dictum magri non videt vex. primo qui hebraico iste psal. est sine titulo. qui tituli sunt quasi claves ad intelligendum ea qui psal. dicunt. **P**sal. aut non loquifit de regno dauid: sed solum de regno xpi qui predict*u* ei oia subjacent. qud erit in indicio et in hic psal. ad locraz est exponedus on regno xpi tu bea est qud dicit paulus: At cu itrex introducit priogenit*u* tec. in scriptura sa- cr*u* tram ipsun*us introducend*u* ad regn*u* in orb*e* terre predict*u*. **E**x qui predict*u* bee scriptura non loquifit de aduentu xpi primo. qui tuci*u* veit culi- b*u*llitate. tu dixit tec: Regn*u* meun non est de bea mundo: **J**ob. xvii. hu loquifit bea de sed*o* aduentu quam veniet cu glia in nubib*u*s et maiestate: vi dicitur **D**att*u*, xliii. tu **D**an. vii. Acce in nubib*u* cel- quasi fil*u* ho*is* veniebat tu v*er*g*o* ad antiqu*u* die*z* preuenit. tu le*q*uitur: At dedit ei priate*z* in honore*z* in regn*u*: potestas cup*er* prias eter- na qui non auferet tec. tu in dicitur in tal*u* honore*z* institut*u* di*c* pater*z*. At ador*u* eos angel*u* tec. hu nr*a* l*ra* sic huz: Adorate est om*ni* angeli eius. apl*i* en*si* non semp*er* curau*z* allegare scriptur*u* dicitur ver- bo ad verb*u*: hu sufficit eis accipe sensu*z*. **E**x hac en*si* scriptura ostend*u* sufficienter qui xpo sit divina natura: qui nulla natura ador*u* a tota natura angelica ut sup*er*ior nisi divina. tu in ex quo scriptura hu o*nd*it qui fil*u* est ab omnib*u* angel*u* ador*u* adus. prof*ess* os*u* dicitur qui prest*u* de*z*. tu propris ostend*u* de*z* pri constitu*l*is*u* di*c* divisa natura est indivisiibilis. fm*q* dicitur **D**eu. vi. Audi isrl domin*us* de*z* noster de*z* vn*u* est. sequit*u*: a At ad angelos qud*em* dicit*u*. in qud*em* pretineat ad natur*u* angeloz ex*pli*nit*u* scriptur*u*. dices: **Q**ui facit angelos suos sp*iritu*s tu ministros suos fl*am* ignis. qud*em* huz angel*u* ture excell*en*tie sint: qui sint sp*iritu*alis nature. non tu si*u* id*em* qui dicitur: sic fil*u*: hu sunt fui*z* tu ministri. non solu*m* inpm ador*u* do*z* huz et*iam* nobis preter ipsun*us qud*am* ministr*u* do*z*. ver*u*ti qui suu*m* minister*u* in de*u* referunt*u*. in bea dicu*z* sic fl*am* ignis qui semp*er* ascendit**

La. I **Nico.** delyra

ascendit in altū. c Ad filium autem. Hic adducit tertiaz auctoritatē ad phandū suū ppositū. q̄ accipit d̄ psal. xliviiij. Ad cuius eiusdētia p̄siderādūz q̄ moderni iudei ne cogant̄ recoḡ scere diuinitatē xp̄i exponunt hūc psal. d̄ asuero. t̄ dicūt q̄ iste psal. fact⁹ est a mardocheo: s̄ b̄ ptz falso. pmo q̄ psal. titulus.

qz nō intitulat a mardocheo. sicut aliqui
psal. intitulan t̄ ab asaph q̄ eos fecit: vt
ptz i titulo psal. xliv. t̄ i plurib⁹ alijs lo-
cis. **Iste** aut p̄s. intitulat a dauid vt ptz
in hebreo. hoc etiā ptz p̄ līaz psalmi se-
quentē. qz iste rex d̄ q̄ est psalm⁹ babet
tāqz de⁹ adorādus fm q̄ ibidē d̄: **Cō-**
cupisceat rex decoz̄ tuū: qm̄ ipse ē d̄ns
de⁹ tu⁹ t̄ adorabūt cū. t̄ rāslatio b̄z/
rony. sic bz: **E**t adora. cū. **S**i at ista ver **t̄ P̄s. 103.**
ba dicantur de assiero rege: sequit q̄
mardocheo induceret totū p̄plim et po-
tissimū istā hester ad quā dirigunt̄ ver
ba p̄missa fm expositionē eoz ad ado-
randū assierū sicut deū. qd̄ manifeste ptz
falsuz. qz in eodē libro d̄ q̄ noluit ge-
nua flectere corā aman ne honore dei
trāsferret i hoiez. b̄ etiā ptz p̄ rāslatio
nē chaldaicā sup psal. istū q̄ autentica **t̄ P̄s. 44.**
est apud hebreos. vbi enī in b̄ psal. ha-
bem⁹ sic: **S**peciosus forma p̄ filiū ho-
minū: diffusa est gra i labijs tuis. chal-
daicū sic bz: **D**ulchritudo tua messia
maior ē q̄ filio z̄ hoiz dat̄ ē spūs. p̄phe-
tic i labijs tuis. **S**ic igit̄ ptz ex p̄dictis
q̄ auctoritas q̄ hic idūcet de illo psal.
intelligēda ē ad līaz de xpo. hoc auctez
supposito. p̄baſ p̄ b̄ ipsi xpi diuinitas
t̄ p̄ ḡis cōlubstātialitas ei⁹ ad patrez
t̄ distinctio in psalma. qz ibi d̄: **A**tron⁹
tu⁹ de⁹ in seculum seculi t̄c. d̄ **P**ro/
pterea vnxit te de⁹ de⁹ tu⁹. et sic ptz q̄
xps est vnc⁹ de⁹ a deo vngente. qz fili
us dei i hūana natura vnc⁹ est plenis-
tudine grē. t̄ cū nō p̄nt esse plures dīj.
vt. s̄. dictū est: ex b̄ sequit̄ cōlubstātia, **t̄ P̄s. 10**

er in eis operatus sit.
nuū tuāq̄ sunt f
l cum terra. a s̄ de/
estrucere. b s̄ tu in il
terris.
tū aut̄ pmane/ s
de nibilo t̄ eaꝝ quersatiōe. i hoc nō solū conuenit deo patrī:
sed etiā eius filio qui est eiusdē nature cum ipso. t̄ ideo dicit
ppheta: **A**ttu dñe in principio terrā fundasti. i. tu dñe pater
fecisti terram de nibilo t̄ cōseruas in stabilitate. et h̄ exprimit
tur p hoc q̄ dicit̄ fundasti: t̄ qr nullā creatura inferior ē ipsa
terra. sicut in domo illud dicitur fundamētu qd̄ est infinī. s̄
quia in hoc opere cōmunicat filius cū patre tanq̄ eiusdē po
tentie. ideo dicit: **I**n principio: id est in filio sine p filiū p quē
operator pater sicut p artem suā. vt. s̄. dictum est. **N**autem
filius dicat principiū patet Job. viii. ybi christus indeis q̄/
rentibus ab eo: **Q**uis es? **R**espōdit: **I**go pincipiū qui et lo
quor vobis. f **A**t opera manū tuarū sunt cell. manus aut̄
diuinę potentie metaphorice dicunt̄ virtus sue potentie. no
minat hic celum et terra que sunt extrema in creaturis vt p
hoc intelligan̄ creature medie. quia omnis creatura a patre
et filio simul est producta et cōseruata. et sic patet equalitas
potentie. g **I**psi peribunt. **H**ic cōsequenter apostolus pro
bat filium patri coeternū. **A**d cuius euidentiā sciendū q̄
sicut temp̄ sequit̄ motum t̄ mutationem: ita eternitas īmu
nationem. solus autē deus immutabilis est p omnī modū.
ideo ipse solus mensuraf̄ eternitate eo modo quo potest ibi
dici mēsura. q̄ enī in omni creatura sit aliq̄ mutabilitas p̄t̄z:
qr angeli sunt mutabiles fm actū intelligēdi t̄ volēdi loquē
do de cognitiōe t̄ affectiōe naturali. sunt etiāz mutabiles de
esse ad nō esse si dimittant̄ a diuina cōseruatiōe. **S**ist celū sup̄/
ores hoc nō sūt mutabiles. t̄ fm b̄ mutans q̄t̄ ad sūtu. celū
aut̄ inferiores sc̄z ignis t̄ aer cū ist̄ modis mutationū sūt mu
tabiles q̄t̄z ad alterationē t̄ generationē: t̄ p oīs alia ele
menta t̄ mixta ex eis. **I**n omni aut̄ motu t̄ mutationē est aliq̄

15lo.ordi.

Ad Hebreos La. I Nco.delyra

Gaeterasq; more vestis columis: sicut caro humana: q;
tū in melius mutabis. **B**ut velut amictū. Significat muta-
Apol. 21.3 tionē celi. **A**hi: Vidi celū nouū et terrā nouā. **C**et mutabū-
tur. **Q**uia facta dei sub eternitate stabūt: nec ad corruptiōe-
re revertentur. **D**u autem ex toto īmūta bilis. **I**psī perlubunt.

Monissimi celi: q̄ p̄ diluuiū perierūt si-
cūt petrus ait: igne peribūt. Excreuit
enī aqua: t̄ totā istā capacitatē vbi a-
ues volatilē occupauit ac sic vtic̄ celi
perierūt: p̄ in omni terris. **E**ccl̄ c̄s er-

Perierunt apud quicunque ter-
go vñ dicunt aues celi nō est dubiuꝝ
qui in dilunto perierunt t igne peritu-
ri sunt. De superioribus aut̄ celis celoꝝ
vtrū t ipsi p̄ituri sunt igne questio est
et superius feruntur sc̄ia inꝝ doctoꝝ.

Et disputatio ierupetur: nō vocat.
Et erit incendū mundi nō incendē
sanctos dei. **N**ō enī fuit caminus re-
gis trib⁹ pueris hoc erit ardēs mun-
dus iustis in trinitate signatis. **Celi**

aerij veteras et sicut vestimenta, i. sic
humana corpora longeuitate veteras et.
Eos mutabis sicut sunt. Amictus corpora-
rat: quod terrâ cingunt. Nam facile enim
mutat de celos sicut amictus extendit

TpliCat: et post mutationez sic permane-
bit. **E**t ad quē angelorum. Iter de
glia humanitatis. **F**ecunda. victori si-
lis. alessius offeret pedum. Merpedes.

stabilitas eterna signat. i. in eternitate
vbi vestigijs quasi positis virtute
omnipotetie existit. **¶** Nonne sunt oes
quasi d. viiij. Intellige igitur qu-

tus honor nobis exiit ut ad nos sic
ad amicos mistros angelos suos de-
stinet deus. **X**uis enim multum interist
inter angelos et homines: **x**pi namque tamen eos
nobiscum fecit: quia nra salutis studet: **x**pi

nos discurrunt: nobis suo fungunt officio. hoc est opus angelicū: angelice functionis officiū: ut oīa fiāt p. salute p. ximoy. **N**agis autē h̄ est opus xp̄i: quod h̄us dēcepit ad nostram salutē suum er-

~~Chico.de lyra~~

corruptio finē p̄bni. iij. physicoꝝ. t̄ etiā finē Aug⁹. status aut̄ mundi imutabilis in fine. qz celū cessabit a motu cōpleto nūero electoꝝ; ad quem numerū finaliter ordinat. t p̄ s̄is alteratio t generatio in elementis. qz etiā elemēta p ignē cōflagratiōnē purgabunt. t̄ ideō sicut dicitur est. tā in celesti corpe q̄ in elementis erit mutatio. t p̄ s̄is peribunt qdāmodo a statu in q modo sūt: t̄ hoc est qd̄ dicit: Ipsi peribunt. s. celi superiores t inferiores: t qz nō corrisponēt q̄tū ad substantiā: ideo subdit: **a** Et velut amictū mutabiles eos. scut enī cessant frigore mutata vestis q̄ erat cōtra frigus necessaria: nō quidem tūc mutat sic vestis q̄ corripuit: sed q̄ frigus cessat: si celi t elementa dicunt̄ mutari: qz motus celi t alteratio elementoꝝ: que sunt. ppter generationē: vt. s. impleas numerus electoꝝ: quo impleto cessabunt manēt tūc substantia t elem̄torū t celoꝝ: deus aut̄ solus est omnino imutabilis: vt iam dicitur est. iō cōcludit: **b** Tu aut̄ idem ipse es. l.p̄ omnīmo dū imutabilis: t p̄ s̄is. **c** Annī tuī nō deficiens. i. duratio tua: nō q̄ in duratiōe diuina sit aliq̄ successio sicut est ī annis h̄z q̄ eternitas diuina in se simplicissima nō potest apprehendā a nobis nisi ex comparatiōe ad tps: t p̄ s̄is ex p̄prietate temporū eam exprimimus. **d** H̄z p̄t coeternitas filij ad patrem. qz ex q̄ sunt vni substatīe. vt. s. p̄bni est. sequit̄ q̄ ipsi est vnu esse t eadem imutabilitas. t p̄ sequens eternitas.

Dicitur quod dicitur. pbat apłs equalitatē dignitatis i xpo
p auctoritatē psal. cir. qui psal. d xpo ē intelligēdus ad lfras.
Ad cui? evidentiā cōsiderādū q̄ iudei moderni aliqui di-
cunt ipm̄ debere intelligi de abraā: t q̄ eleazar eius dispen-
sator fecit illū psal. ad reddendū gras deo d victoria quā ha-
buit abragā ptra illos reges: q̄ captiuauerit loth nepotē suū
fm̄ q̄ br Ben. xv. s̄ hoc pr̄ falsum ex titulo psal. qz nō in-
titulat ab ipo eleazar: s̄ a dauid. ideo dicūt alij q̄ ē psal. fa-
ctus a dauid: t nō loquit de ipo s̄ de angelo suo: vt sit sen-
sus: *Dixit dñs dño meo r̄c. i. dē celī angelo me custodientiis*
sed h̄ pr̄ falsum. qz. j. dicit: Tu es sacerdos in eternū r̄c. qz
nō est

nō est intelligendū de angelo dāuid: qz sacerdotiū nō cōpetit angelis & ideo dicendū qz ad l̄am est psal. factus a dāuid loquēs de xp̄o: z b̄ p̄t z trāslationē chaldaičā: qz vbi b̄r: Dīxit dñs dño meo. chaldaičum sic habet: Dīxit dñs verbo suo r̄c. Item p̄ illud qd̄ sequit: Ex vtero aī lucifex genuit te. i.e. sub-

Suvestimentum. i. fm
a. c paulatim corrū/
estimentū vête/
Stantia mea an oem creaturā. hoc aut
nō pōt copētere nisi soli dei filio; q̄ fili
us est verbū dei. Ex p̄ igis supposito
ptz q̄ apls bñ inducit auctoritatē hu
iis psal. ad pbandū eq̄ilitatē digni,

tatis in xpo; q̄ est in deo patre intro-
ducēs verbū del patris ad filiū dicēs
sibi: **E** Sedē a dextris meis, i.ad e-
qlitare dignitatis mee, sic et referat ad
xđm fin diuinam naturā. sc̄. s. exo.

a peribūt. **b** s̄ nō soluz
s ostēdit; **h** eria per hoc.
d eficiēt. **A**d quē d
s quiete iudica.

s: dñec pñam f

abellum pedum

sunt omnes an-
q[uo]cunq[ue] placet filio tu-
o*is* est.
orū spiritū in mi-

**pter eos qui he- b
salutem**

tie, ito sed mo ponit hic adverbium
cū dicit: Seda a destris meis donec
ponā inimicos tuos scabellum pedū
tuorum rē, et ideo sensus est q̄ nunq̄ cessabit sedere ad equa
litatē dei patris. Nec autē equalitas nō cōpetit angelis; id sub-

dit apls. **G** Hōne oēs sūt administratorij spūs. q.d.sic.sicut
enim in artificialib^z videmus q aliq precipiūt in opibus lez
architectonici t pincipales. aliqui exequunt imperata. sic infē
riores artifices materia preparātes: th oēs isti dicunt artif
ices ut hē. **M**ār. sic in au. celis alia dicunt subfistere ali

ces. vi. 1r. 1. 21. cap. 11. in angeli antiquis dicuntur ministeria classi qui aut exequi imperatarii oes dicuntur administratores. vel Administratorij spūs. i. spūales substātie in ministeriū missi. Superiores enī angeli mittunt tantū missiōe interioriū medios et inferiores illuminādo ordine hierarchico. Inferiores autē

mittunt ad aliquā circa nos exequēdā: et sic iuntūtū mīlīoē ep-
teriori, et sic p̄t̄z q̄ om̄nes sunt in ministeriū missi. Iz diuēsimō
de. Istud aut̄ ministeriū exercēt angeli, ppter salutē electoꝝ;
vt natura hūmāna q̄ est inferior inducat ad dēū p̄ angelicam
tāngā p̄ superioreꝝ. Water b̄ subdit. Ch Propter eos q̄ capiuit

Additio. Ad maiorem (postilla: Multipharie sc. evidenter quoniam in h. ca. cotinetur super illa est habentem postillam id est ad dicitur circa quod disponit

lū ē q̄ apls i b̄ loco i dīcl̄ suis inuit aliqd̄ q̄ fundat in aliq̄
auctoritate sacre scripture vel i dīcl̄ ap̄d̄ hebreos autētīc̄: vi
patebit: vñ i b̄ qd̄ dīc̄: Oli dē loquēs prib̄ i pp̄het̄ videtur
innuere q̄ an̄ adūctū xp̄i p̄ aliqd̄ tōs iā cessauerat pp̄het̄. s̄

cut enī tradit hebrei i libro q dī Ioma lug illud plal. Signa
nra si vidim⁹ iā si ē p̄pha rē. ~~U~~n finē tēpli scđi p. xlj. ānos qd
tēps cucurrit cū passiō xpi cessauerat multa signa in tēplo. qd
bus uidebaſ q dē acceptabat sacrificia ibidez oblate. Silt
g cessauerat prophetia; qd iā nulla prophetia inf eos erat: ex qd

repzobatio illi⁹ stat⁹ qdāmō ostēdebat: qd ap̄ls intēdēs de b
hebreos volēs instruere dīc: Olim dē loqns p̄rib⁹. q.d. olin
loqbaſ p̄rib⁹ dē in pp̄ber l3 nūc cessauit illa locutio adue
niēte pfectori locutio: qz nouissime locuz⁹ ē nob⁹ dē in filio.
Si aut̄ obijicaf de Jobāne baptista: dicēdū pp̄heria Jobis
eocurrit cit tpe xp̄i cui⁹ fuit p̄cursor imēdiat⁹ i lō nō ē cōputā
da inf̄ pp̄herias antiqz. Itē i p̄dict⁹ Xbis oſidit idētitatē illi⁹
q̄ p̄rib⁹ loqbaſ: cū dīc q̄ dē q̄ p̄rib⁹ i pp̄ber loqbaſ nouiss
me locutus

Additio

Ad Hebreos La. I Additio.

me locut⁹ est i filio: in q̄ intuit ipsi illud **A**sa. lij. Propterea recognoscet ppls nomē menz i illa die: qz ego cui loqbar ecce assū: put fuit larg⁹ expositū i addi. sup illud ca. **A**sa. In qua idētate refutant duo errores s. manicheor⁹ t ludeor⁹. **D**anis xbo bono. **J**udei ecōuerso antiquū testamentū attribuebat malo pncipio: nouiū xbo bono. **J**udei ecōuerso antiquū testamentū dicebat esse a deo: nouiū āt nō. vñ vtriqz errore refutat̄ apls asserit pdcitaz idētate. s. in illū q̄ oī loqbar prib⁹: i illū q̄ dieb⁹ isti loquit̄ nobis: s̄ prib⁹ p pp̄bas t nūc p̄ filiū q̄ maiorē pp̄het. **A**x quo eminētia no. leḡ respectu veterē ostendit. **N**ā sic i oib⁹ p̄tātib⁹ t artib⁹ ordinat̄ ille q̄ ē supior artifex seu p̄sidēs: pncipalez t pfectu actū opat̄ p sc̄ipm. ea vñ q̄ disponit ad vltimā pfectio nē opat̄ p ministros: sīc nauifactorz cōpaginat nauez p sc̄ipm: s̄ pparat materiā p artifices sblmistrates: s̄ lex noua q̄ data est p̄ ipm filiū dei hoiez factū ē pfecta. lex āt ver⁹ q̄ data ē per angelos seu p pp̄bas ē ipfecta: qd̄ etiā h̄r ex dicti hebreouū. vñ sup **Illi** Eccl. i. Q̄ia vanitas exponēdo li oia qdā glo. cox sic. d. ois lex isti tps q̄ p̄nt̄ vana ē respectu leḡ messie: q̄ q̄ dē glo. mult̄ p̄tinet h̄tacit. **N**ā sic medicia q̄ nō p̄fert sanita tē vana d̄: sic lex ver⁹ q̄ nō dicebat ad b̄titudine vana dicere tur si nō s̄p̄uenisset lex noua q̄ ad b̄titudinē īducit. **S**̄ h̄ p̄di etazindei murmurāt dīcēt̄ q̄ p̄ auētēz sacre scripture. pb̄at̄: q̄ dē dedit legē veterē p sc̄ipm. Leḡ enī i datioē leḡ. **A**xo. xx. Locutus ē dñs fmōnes bos. n̄t̄ etiā i exordio decalogi d̄: Ego cū su dñs dē tu⁹: ex qb⁹ videſ q̄ lex mosaica a deo īm̄diat̄ fuit data nō p angelū. **T**ē int̄dēt̄ pb̄are p illō qd̄ le ḡ **E**odi. xxvij. Loqbat enī dñs ad moylen facie ad faciē si cut loq̄ soler hō ad amicū suū. **A**x q̄ videſ q̄ reuelatiōes facie ipi moyli i datioē leḡ: s̄ etiā i alijs erat īmediata a deo: sic ei loquit̄ hō ad amicū suū. īmediata. **A**x q̄ nit̄ū clōclūre q̄ lex data p sc̄ipm moylen ēēt̄ pfectissima. **N**ā dñm dīcēdū q̄ fm̄ h̄reg. in. j. **N**ora. angel⁹ q̄ moyli apparuuisse legit̄ mō āge lus mō dñs mērāt̄: angel⁹. s. pp̄t h̄ p̄ exteriūs loqndō fuit̄ bat̄: dñs āt d̄ q̄ inter̄ p̄sidēs loqndō efficaciā m̄strabat. At attēdēdū q̄ ī serie decalogi in q̄ pncipalia leḡ p̄cepta tradūtur. **H**ec sūta **H**egel. apte demōstrat̄: p̄mo enī loquit̄ in psona dei cū dīc̄: Ego su dñs de. t. t. nō sint tibi dñi alieni p̄ter me t̄. **I**n qb⁹ loqns loquit̄ vt d̄. t. sequit̄: Nō assumes nomen dei tui i vanū t̄. **I**n qb⁹ loqns oīdit̄ se aliu ēē a deo: nō enī di xit̄: Nō assumes nōmē meū i vanū s̄ nomē dñi dei tui. t sic in seqnib⁹. **A**d scdm̄ dīcēdū q̄ p b̄ qd̄ d̄: Loqbat dñs ad moylen facie ad faciē: nō ītelligit̄ q̄ dē loqueret̄ moyli īmediata. Leḡ enī i **H**eu. v. Facie ad faciē locut⁹ est nob̄ dñs de medio ignis. tōto xplo qd̄ fm̄ **U**ng. ītelligit̄. pp̄t rex evidentiā. t qdāmō diuine malestat̄ p̄nt̄ia: d̄ q̄ dubitari nō possit: **I**n moyse aut̄ p b̄ qd̄ d̄: q̄ loqbat ei dñs facie ad faciē. ītelligit̄ qdāz eminēt̄ ītēplatio quā moyles familiar⁹ h̄bat q̄ ceteri pp̄be. t sp̄litter in b̄ q̄ dē loqbat sibi sic familiaris q̄ qdāz terrore impēdīte sblato p̄cept̄ suos deo exp̄m̄ebat t ī reuelatiōes plane recipiebat. t B̄ sonat̄ pp̄e sic loquit̄ hō ad amicū suū. s. absq̄ terrore turbat̄ sic alijs ūt̄igebat pp̄bet̄: vt p̄z **H**au. x. et Job. iiiij. t h̄mōt̄: oīa ista ī ītēlligunt̄ citra ēētē diuine visiōne: nā fm̄ **U**ng. sup **H**eu. ad l̄raz postib⁹ d̄ moyse loquit̄ locū ēē dñs ad moylen facie ad faciē t̄. postea ī eodētextu s̄b̄dit̄: Nōde mibi gliaz tuā: ex q̄ p̄z q̄ aliqd̄ qd̄ nōd̄ videbat̄ vi d̄re desiderabat. vñ l̄z postea fm̄ **U**ng. d̄ vidēdo deū moyles ēētē vidit̄ diuine: nō tñ i datioē leḡ q̄ data fuit p̄ ange lū: vt dīc̄ ē. **A**x b̄ liḡ q̄ lex noua data ēē i filio: put dīc̄ est: int̄dēt̄ apls eminētia cū sup veterē legē ostendere. **E**t attēden dñ q̄ q̄ ūtingit̄ i h̄uanis ēē alijs filios q̄ nō succedēt̄ i here dītate paterna. pp̄t alijs defect̄. iō sbl̄dit̄: Quē p̄stitut̄ here d̄ vniuersor̄. q̄. d. fili⁹ d̄ q̄ agit̄ p̄stitut̄: heres a p̄e. t nō solū p̄ticularit̄: s̄ heres vniuersor̄: q̄ ītelligit̄ fm̄ glo. respectu oīm nationū mūdi: nō enī solū h̄ hereditas extēdīt se ad isrl̄: sīc anteā dicebat ī carmē mosaico. Pars dñl ē ppls el̄. et isrl̄ hereditas el̄. s̄ oēs mūdi natiōes ī hac hereditate īcludunt̄ q̄ apls tacite videt̄ allegare illō p̄s. vbi s̄ filio d̄: Dabo tibi gētes heredi. tuā t̄. q̄. d. apls: h̄ filiatio d̄ q̄ loqr̄ ī illā d̄ q̄ p̄s. **F**ili⁹ me⁹ es tu: dabo tibi gētes hereditate t̄. t̄ q̄ ista fm̄ natūrā assūptā ītelligunt̄ q̄ ī tpe incepit ēē: iō sbl̄git̄ illō qd̄ cōpet̄ filio tm̄ fm̄ naturā assūmēt̄. d. Per quē fecit t̄ secula: qd̄ cōpet̄ filio tm̄ fm̄ deitatem: vt i postil. t̄ b̄ vider̄ allegare apls tacite illud **H**eu. i. **I**n pnci. crea. dē ce. t̄ ter. vbi p̄ l̄ pncipio. ītelligit̄ illud p̄ quē d̄ fecit oīa: sīc ī in p̄s. **Q**ia in sapia fecit: q̄ qd̄ sapia se h̄z ad creaturas: sīc ars ī metē artificis existēt̄ ad artificiata. t̄ sīc ītelligūt̄ alijs expositores hebreor̄ dīc̄ verbū. **I**n pncipio creauit t̄. Vicet h̄ obscure et cōfuse tradant̄: p̄t̄ dīc̄ fuit in addi. sup **H**eu. ca. j. t̄ sequit̄:

Qui cū sit splēdor. **A** circa qđ notandū fin glo. qđ qđ ad lo-
quēdū digne deo lingua no sufficit: nec ad p̄cipiēdū p̄ua-
let intellectus: inde ē qđ etiā ipm paulū videm? qđ in q̄busdaz
infirmari. t nō itēgra p̄ponētē exēpla: vt cū dīc: **Q**ui cū sit
splēdor p̄tis. tp̄alua cui integrā collatione eternis cōpari nō
p̄t: cui iēfinitate oīa stāt: i tp̄alib⁹ aut̄ alia accedūt: alia suc-
cedūt: **A**uerim⁹ tñ coēua i creatur⁹: vt splēdor igni vel soli
qđ coēterna i creatore. s. p̄sonā filij ad patrē intelligam⁹: qđ
qdē exēplū apli i scriptur⁹ h̄r: vñ. **S**ap. vii. **S** ipsa sapia dīcīt:
Andor ē lucis eterne. t qz i creatur⁹: et iuenire possūm⁹
aliq̄ coēna: nō tñ generat⁹ i generat⁹: in qđ generat⁹ semp-
tēcēt i creaturis: idcirco cū apls dixisset: **L**ocut⁹ ē nobis i
filio: me ex b̄ patrē filiū p̄cessisse intelligeret. iō subiūgit: **H**ui
scz fili⁹ est splēdor glorie: ex quo intelligamus qđ sicut pro-
cedit splēdor ab igne seu a sole: licet nō precedat ab eo tpe;
sic fil⁹ a patre per generationē p̄cedit: licet ab eo tpe no p̄/
cedat: sed sit sibi coētern⁹: sic splēdor coēn⁹ est igni vel soli. t
scz ptz rō qđ habuit apls addere istud exēplū: qđ cū sit splē-
dor glie. s. ad tollendū occasionē erroris: ne ex b̄ qđ dixerat:
In filio: intelligeret fili⁹ p̄i successissi i tpe: sicut i creaturis
generat⁹ p̄cedit tpe suū genitū. t sequit⁹: **F**igura substātie ei⁹.
A circa qđ sciendū qđ licet in corporalib⁹ omis imago sit figu-
ra nō eocētra: oīs figura est imago: vñ i p̄posito saluo
sem̄ meliori iudicio nō videt necessariū qđ figura accipat. p̄
imagine: put i postilla: h̄z vt accipiat figura i sua p̄pria rōne
scz p̄ aliq̄ qđ termino vel terminis includit: put ē q̄rta spe-
cie q̄litatus. **N**onstat aut̄ qđ figura sic accepta p̄tinet totā qn-
titatē illi⁹ figure: vñ i hoc exēplo intēdit apls ostēdere: qđ fi-
lius i diuinis totā naturā seu substātie vel essentiā p̄tis cō-
prehēdit tpe generationē: sicut figura totā q̄titatē cōprehēdit
p̄ ipam determinatā. t sic p̄ istud exēplū excludit apls aliq̄s
dissilitudines qđ in p̄dictis noīationib⁹ habent⁹. imago enī in
filio reg⁹. t multo min⁹ in denario seu statua nō cōprehēdit
naturā seu essentiā vel substātie nō cui⁹ ē imago vt ē mani-
festū: sīl nec splēdor totā naturā solis seu ignis cōprehēdit:
figura aut̄ cōprehēdit vt dictū ē totā naturā seu q̄ntitatē si-
gurat⁹ p̄ ipam: vt circulus t̄ q̄drat⁹ t̄ hmōi totū spaciū i cir-
culo seu q̄drato p̄tentū figurado cōprehēdit p̄fecte: sī qđ i di-
uinis nō est q̄ntitas dimensionalis h̄z pelag⁹. Substātie seu cēn-
tie infinite. iō subiūgit: **F**igura substātie ei⁹: b̄ ē dicere figu-
ra dico cōprehēdes substātie: nō q̄titatē. t sic videt intelligi
gendū illud. **M**u. xii. vbi dñs de moysi qđ eēntiā diuinam fin
Aug. vidit i hac vita: sic dīcīt: **A** figura dñi sic inuenīt. s. fili-
um dei qđ totā diuinā eēntiā cōplectit: sic figura totū spaciū
in ea p̄tentū cōprehēdit. **S**i aut̄ h̄z p̄dicta qđ dīcīt qđ figura
supradicto mō i relēcta nō p̄t dīci i diuinis: tuz qđ figurā sic
accepta p̄prie ad q̄titatē molis p̄tinet: tuz qđ rē fīnitā seu de-
terminatā demōstrat: cū de rōne iportat inclusionē i ter-
mino seu ēminis. **A**d h̄z dīcēdū qđ fin glo. illa qđ dīcīt deo dīcīt
vt religiositate debem⁹ accipere: accipīdō. s. illa qđ p̄tinet.
et excludēdo illa qđ a deo sūt aliena: sic i noīe filij intelligim⁹
generationē: nō aut̄ fin successionē. t in imagine intelligim⁹
verā representationē: nō aut̄ lineaēta corporalua seu attinētia
qđ in q̄libet imagē creata itēlligunt⁹: vñ i p̄posito in b̄ qđ dīcīt
mus figurā substātie itēlligēdū est totāle cōprehēsionē īmē-
ritatis cēntri seu substātie diuile quā p̄ generationē infinitaz
fil⁹ h̄z a p̄tē: nō aut̄ molis q̄titatē seu aliquā terminoꝝ fīnita
tē. t isto mō qđā p̄bōꝝ dicebāt deo qđ ē sphera itēllectual
cui⁹ cētrū ē vbiꝝ t̄ circūferētia ē nūlq̄: vt p̄ b̄ qđ dīcīt: **S**phe-
ra itēlligīt figura i q̄rta specie q̄litatē accepta: p̄ b̄ a t̄ qđ dīcīt:
Intellectualis amouet ab ea co:pozitētē dīmensionalē. p̄ b̄
aut̄ qđ dīcīt: **C**ui⁹ cētrū ē vbiꝝ: itēlligīt qđ vestigīu diuinū in
q̄libet re creata īuenīt: sic ē cētrū qđ ē p̄prium vestigīu sphera.
p̄ b̄ aut̄ qđ dīcīt: **A**t circūferētia ē nūlq̄: itēlligīt qđ rep̄nitatio
cū iūscūs creaturē deficit ab oīmoda rep̄nitatiō dei i infini-
tia: sic circūferētia ī finito distat a centro. qđ aut̄ sequit⁹: **D**or-
tāsꝝ oīa x̄bo x̄tū: sūcēponat⁹: put i postil. hoc addīto qđ
istud videt fundari: **P**rouerb. xxx. vbi cū agit dīcīt qđbusdā ad
sustētatiōē seu gubernatiōē p̄ncipaliū p̄tiū m̄di p̄tinētib⁹. d.
Quis ascēdit rē. qđ suscītabit. l. sustētauit fininos fre: sub-
dit: **A** d̄ ē nomē ei⁹ t̄ qđ ē nomē filij ei⁹ sī nosti: ex qđ ptz qđ il-
la qđbi dicunt ad sustētatiōē seu gubernatiōē m̄di p̄tinētia
sue: metaphorice videt designare fin glo. facilitatē p̄tinēdī
oīa ad modū illor⁹ qđ sine vlo labore x̄bo t̄ digito mouēt ali-
qd vel efficiēt. qđ x̄bo subdit: **P**urgatiōē p̄tōꝝ faciēs: put
in glo. p̄tinet ad xp̄m fin hūanitatiē iī crucis passionē
mortē p̄tulit qđ quam a p̄tū nos purgauit: vt b̄ plene **E**sa.

Additio

Ad Hebreos

Ca. II

Replika

lui. Cetera exponant, put i postil. vñq ibi: *Cui enim aliqui angelorum dixit. Filius meus es tu: ego hodie genui te: propter quod posset dici: quod non soli angeli sed etiam hoies, et alii creature quae in scriptura dicuntur filii dei. et a deo generari: ut cum dicit Deus. xxvij. *P*ecunia que te genuit dereliquerit. et Job. xxvij. *Q*uis est pluvius pater, aut quis genuit stillas roris? unde quod intelligat efficacia rationis apostoli ex hoc dicto psalmi. *Filius meus es tu: ego hodie te habeo.* *et hoc plene in additione super psalmum secundum in libro predicto: vii.**

Replika.

In causa ad hebreos: Burgen. De ibi. *S*icut enim in causa ad hebreos: Burgen. *de ibi.* *Facit lengua digressionem in quod non nulla dubia ad expositionem fere imputentia ponit: de quibus non iudicor: quod directe contra postil. non faciuntur: sed illud dissimulandum non est quod cum de in eodem quod filio est splendor glorie dei et figura substantie eius: exponendo illud. *d*. *B*urgen. non est necessarium figuram accipere per imaginem: put in postilla: sed per accipitatem figura in sua propria ratione. *s*. In eo quod termino vel terminis includitur: put est figura species qualitas: in quod apparatur Burgen. non habere per inconvenientem deum ponere in predicamento: quod ponit aliquid formaliter dictum deo summa propria ratione esse quam speciem qualitatem. *s*. *figuram dei vel formam.* *H*oc enim Burgen. faciles audierunt fortiori deum in predicamento substantiae potest.*

Secundo. Ordinatio.

*A*uctor Propterea abundans. *ca. II* *Postquam locutus est de filio dei multa quod ad eius commendationem valeret: *M*ortuus eos quod scribit: ut diligenter adiuvaret et custodiat ea quod per illum annuntiata sunt eis et ad hunc tendunt oia promissa: quod maior prophetus et angelus. *b* *A*bdicavit. *E*t quod de lege dicta sunt. Nomus enim legis obtulit: quod in auctoritate sua quam in posterioribus facit manifeste hoc facit. *C*ontra Pheres fluimus? *F*luimus? per penas mortalis nature. Effluimus? per addendo. Pheres fluimus? in eterna damnatione. Hinc suadet audienda esse bona Christi per penam que erit negligitur. *d* *E*t ois purificatio. *V*icit ut pro singulis peccatis sit pena. Non solus omnis purificator: qui multo reverenter est. *e* *A*ntea. *M*ercede hoc perire iniquitia per misericordia. *O*ro ait retributionem: *b* ad pene qualitatem referit quod equalis petro erit: quod summa vel minor est peccatum: maior vel minor erit pena. *O*ro ait mercedes: hoc ad qualitatem pene referit: ut quod libidinis igne perierit igne eterni incendii crucis. *Q*ue enim initium accepisti. Ecce ostendit inexcusabiles quod contineunt salutem. *i* sermonem Christi quod est causa salutis. Quasi non effugiem? si neglexerimus. *g* Per dominum. *A*llia editio per christum. *h* Et spissus*

*S*ecundo. *D*el lyra *ca. II* *Postquam aplius in causa predicta declarauit eminentiam Christi: hic dicitur ex hoc quod contra reverentia sit exhibenda legi noui ab ipso date. *E*t circa hoc duo facit. quod primo ponit quoniam sequentia. et secundo confirmat ipsam. ibi: *N*on enim angelis. *C*onsequenter talis est: *L*ex vero fuit data per angelos immediate: ut dictum est ea predictum. et tunc fuit suscepita a populo Israel cui reverentia magna. summa quod patet Christo. xix. vbi dicitur quod populus a susceptione legis per diuinum dies vestimenta lauit et a propria vestimenta continuit ut esset paratus die tertio ad legem reverenter suscipienda. sicut illa lex fuit diligenter obseruata: quod et transgressores puniebant morte: et multo fortius lex nova quam data est aplius immediate a Christo quod est dominus angelorum et mediabitur aplius in mundo diuulgata est per predicationem et confirmationem miraculorum: suscepit enim et reverentia et diligenter obseruanda et transgressores magis puniebant morte. hoc est quod coelredit apostolus: *P*ropterea. *i*. *p*ropter excellentiam legis nouae a Christo date. *b* *A*bdicavit. *o*portet nos obseruare christianos. *c* *E*t quod audiendum? a Christo. *i*. et aplius. *d* *N*on forte pessimum? sicut enim hoc per penam corporalem. summa quod dicitur. *viii. xiiij. xviij. xxiij.* *Q*uasi namque dilabimur in terra quod non reutinetur sibi ultra? effluit per culpam: sibi pessimum. *i*. perfecte fluit per eternam damnationem quod contingit non obseruatibus?*

nere quod tunc est in meum dico. viij. li. nec videt Burgen. assignare propriam ratione figure. put est figura species qualitas: dico et termino vel terminis includit: non sic diceret ratione metrurabilis vel metrum. put tunc declarat: figura tota qualitatibus comprehendere per se metrum: sed ratione non est propria ratione alicuius qualitatis: sed per ratione et intrinseca qualitatibus ut prius per oculos percibit loquenter: id qualitas non est in propria ratione qualitatibus: sed ecclaves: propria autem ratione figure et forme de figura species qualitas est resultatio ex ordine et dispositione prius totius partis: quod ad positionem illius ordinis prius resultat figura et ad mutationem eius mutata figura et ad divisionem partium ab invicem desinit esse figura. et tunc illa propria ratione deo nullo modo competere potest nomine figura: quod in deo nec est per se nec ordine prius. ut fide tenemus: potest igit Burgen. stare presentem in dicto postil. quod exponit figuram per imaginem naturalem distinguens inter imaginem naturalem et artificialē: et notat imaginem substantie dei dic illas figuram: quod est eiusdem substantie cum per pluscum filii regis cum rege quod non habet unam substantiam: nisi unitate specifica non numerali: dicitur Burgen. se docuisse circa ipsius: secundum: quod ex allegato hoc per aplim accipit efficaciam ratione et in video: ceterum: sicut enim Burgen. faciles audierunt fortiori deum in predicamento substantiae potest.

Tertio. Del lyra

*A*utor Propterea *ca. II* *a* *Si quis maior prophetus et angelus.* *b* *Propterea* *ca. II* *a* *Si quis apparet vel angelus qui minister abundanti oportet nos* *b* *legis. a* *s* *et filio. b* *dicte in euangelio. s* *punia obseruare eam quod audiendum? ne forsum.* *c* *obseruam? Si enim qui per angelos dicitur est finis. i. verum lex quod data est per angelos in mente mystica: ut predictum est per dicitur. *d* *Si factum est firmum? i. firmiter insinuerunt ad custodiendum. *e* *Et ois purificatio. i. transgressio legis per ipsum commissum: quod est percepta negativa. *f* *Et inobedientia. i. peccatum omissionis quod est contra percepta affirmativa. *g* *Accipit iusta mercedis retributionem. i. pena debita. *h* *Et ceterum quod est in obediencia et iniquitate criminis ut per testem. i. multi locis. si gita est: k* *Quod nos. i. catholici. *l* *Effugimus. i. pena debitam. *m* *Si tanta negleximus. *n* *Et salutem. i. si iob edebat fuerit legi noue in qua sola est salutis vita est. q. d. nullo modo et hinc ostendit apostolus quod hec lex nova a Christo primo data est aplius et per apostolos publicata. *d* *In quo. s. lex nova. *o* *Cum initium accepit. enarr. per dnum. q. apostolis in principio eius dedit. *p* *Ab eis qui audiuerunt. a Christo. i. ab ipsis apostolis et aliis discipulis. *q* *In nos confirmata est. per predicationem Ioseph. *r* *Coerestate deo. i. confirmata eorum predicatione per miracula varia et multa. si dicitur. *s* *Mar. vlti. *h* *No cooperare et sumone confirmare sequentibus signis. si enim ea que subsunt ratione confirmata per hoc ad principia per se nota reducuntur: ita sicut ea que excedunt facultatem intellectus humani: cuiusmodi sunt credibilita sufficienter confirmant quod ad testimonium talis doctrine miracula facultate totius nature create excedentia a deo appetantur: quod cum deus non possit esse testis falsitas: per hoc sufficienter ostendit quod talis doctrina merita continet virtutem. et hoc est quod dicitur: In nos confirmata est. s. lex evangelica. *t* *Coerestate deo. i. confirmata est ipsa. *s* *Signis atque portentis. i. variis miraculis. *u* *Ad cuius evidentiem sciendum est quod miracula per quod confirmata est ista doctrina evangelica sunt in triplici differencia. quod aliqui sunt quod fieri per naturam. *v* *Et ad substantiam factum: tunc est ad modum sciendi: sicut sanatio febris aliqui sunt virtute nature: alii quod sunt virtute medicinae ipsam naturam adiuvante. et sicut non est miraculum: quod est causam naturalem. sanatio tunc facta isto modo fit in tunc: quod natura non potest operari in instanti. si autem sanatio febris perfecta in instanti fiat: hoc non potest esse nisi virtute divina. sicut sicut per res naturae est a febribus a Christo. ut prius Matth. viii. et talia miracula vocantur hic signa. *Alia autem sunt que non sunt fieri per naturam nec sunt ad substantiam factum nec sunt ad modum sciendi: sicut est illuminatione ceci: et sanatio leprosis: et talia dicuntur hic perdigio. et dicitur per digium: quod per pulchrum et dignitatem. i. aliquid remotum ab ostensione vel cognitione humana quod est supra naturam humana. et sunt ad substantiam factum et sunt ad modum sciendi. *Alia autem sunt quod non sunt excessum naturae humanae: sicut enim videtur esse contra naturam: sicut quod virgo manens**********************

testis falsitas: per hoc sufficienter ostendit quod talis doctrina merita continet virtutem. et hoc est quod dicitur: In nos confirmata est. s. lex evangelica. *t* *Coerestate deo. i. confirmata est ipsa. *s* *Signis atque portentis. i. variis miraculis. *u* *Ad cuius evidentiem sciendum est quod miracula per quod confirmata est ista doctrina evangelica sunt in triplici differencia. quod aliqui sunt quod fieri per naturam. *v* *Et ad substantiam factum: tunc est ad modum sciendi: sicut sanatio febris aliqui sunt virtute nature: alii quod sunt virtute medicinae ipsam naturam adiuvante. et sicut non est miraculum: quod est causam naturalem. sanatio tunc facta isto modo fit in instanti: hoc non potest esse nisi virtute divina. sicut sicut per res naturae est a febribus a Christo. ut prius Matth. viii. et talia miracula vocantur hic signa. *Alia autem sunt que non sunt fieri per naturam nec sunt ad substantiam factum nec sunt ad modum sciendi: sicut est illuminatione ceci: et sanatio leprosis: et talia dicuntur hic perdigio. et dicitur per digium: quod per pulchrum et dignitatem. i. aliquid remotum ab ostensione vel cognitione humana quod est supra naturam humana. et sunt ad substantiam factum et sunt ad modum sciendi. *Alia autem sunt quod non sunt excessum naturae humanae: sicut enim videtur esse contra naturam: sicut quod virgo manens******

Glo.ordi. Ad Hebreos Ia. II Nico.de lyra

Slus maior est deo. Minorque angelis corpe: non
mente. Maiores tamen angeli et homines dici possunt: quia
maiores sunt homines corpe. Maiores sunt et aetate:
sed in eo tempore quod per se originaliter merito corpus ag-
grauatum ipsum anum: sed non in Christo. Quia autem vi-
det tibi nihil magnum
deus pro te dicit: si fieri

de deo pre dici: illi ro-
ma fui maioz è q̄ ma-
tores videntur t̄ agelis:
nō recte cogitas nec
attendis quē habeat
locū i reb⁹ h̄iana na-
tura: q̄ condita è ad
imaginē dei enī t̄i in-
iuria facta nō è, cum
Job. 14. 0 xps dicebat: **Mater**

Cti quā gerebat huma-
ne dēū patrē preferes-
bat; que tota sine du-
bio forma agnoscitur
fuit; qm̄ fuit tota cre-
atura creatori ut grā-
dei pro oib⁹ gustaret
mortē. a Propre-
pas. **D**ic iā incipit on-
dere noī p potētia tñm
vñ vltioē xba xp̄i au-
diēda eē; fz p dilecti-
one q̄ dilexit nos ut
p nobis moreretur.
b **U**t grā dei. **D**iv-
norat̄ iō; vt gustaret
mortē. p oib⁹ p̄dē-
natis; vñ qr̄ oib⁹ hoī
bus generalit̄; qr̄ oib⁹
p̄cū sufficit. **I**p̄e ē
grā dei. q̄ p oib⁹ mor-
tu⁹; n̄ sō omēs cre-
dūt; ip̄e q̄ suū ē fecit
c **A**uctoře, christi,
d **S**alutis eorū. i. fi-
lioꝝ. **I**p̄e enī ē fili⁹ p̄
naturā; cui⁹ heredē

erim⁹ q̄ sum⁹ adoptione filij. **V**ide c̄tuz ē in
medio n̄m. At ille fili⁹ ⁊ nos fili⁹ sum⁹. Sed
dicit q̄ ille saluat nos saluamur. Ille sancti-
ficat: nos sanctificamur. **M**odo iungit nos
scriptura: m̄ dñs uir. **V**ultos inquit filios
hic cōiunxit. auctorem salutis eoy hic discre-
uit. e **P**er passiōez cō. **Q**uia aliter hō nō
redēptus periret. qđ si esset: frustra oīa facta
essent. **C**etera enī hoī seruūt. hō deo. **N**ec in
aliquib⁹ d̄e⁹ glorificaret: cū ad hoc om̄a fa-
cta sunt: falsa esset ⁊ p̄ destinatio de adducen-
dis filiis. f **C**ōsummare. **D**ī in resurrecti-
one incepit: qñ imortalitatis gloria sublima-
tus est. **E**t actū in ascensione: qñ ascendit ad
dexterā patri. **E**t pficiet in iudicio: quādo
ei omnia subiūcīt: ⁊ erit om̄ia in omnibus
G Qui enī. Probat q̄ p̄ nostra liberatio-
ne christi pati decuerit. **V**idet enī indecens
q̄ auctor salutis patere: ⁊ nō dedecet: q̄ ex
deo pendet: ⁊ est ei subditus vt alij homīes:
et ideo cōuenit pati si opus est. **E**t qđ op̄ sue
rit: post dicit ibi: **Q**uia ergo pueri r̄c. et ipse
similiter p̄cipiant n̄tūrā: nī hō esset q̄ dia-
bolum vinceret: nō iuste: sed violenter hō ei
tolleret: ⁊ si hō cū vincit: iure hoīez pdit: et
vt hō vincat: necesse est vt d̄e⁹ in eo sit: q̄ faci-
at enī sine peccato esse. **S**i enī homo p̄ le vel
angelus in hoīe: facile peccaret: cū ⁊ ytrāq̄
naturam per se cōstat se sciuisse. b **A**x vno
oēs. **S**z ille vt pprius filius: nos adoptiui.
Sū dicit nō erubescit fratres vocare ostendit
q̄ nō ei nature est fraternitas n̄a: s̄z misce-
ricordie: qđ pbat p̄ p̄phetā: ne pnt̄ nouī.

giam. g salua
angelis minorat' ē videm' iesuz a
tore. a s hoc merito. b s nō quālibet s
a ppter passiōne mortis glia t ho/ b
a s i. per grām dei: q̄ homo nō meruit.
b nore coronati: ut grā dei p oib' d
a s q̄ amara vlcito trālit. g gustaret. b s deū
gustaret morte. Decebat enī euz e
parte. g glorificādū facta sūt oia s aucoē s fa
ppter quē oia: z p quē oia: q̄ mul
era sūt. ille fili' nos fili:z ille salvatimō pū
git: mō disfiguit. g adoratiōs. g adducendos
c tos filios i glia adduxerat: au
pudicat. g xp̄m. g filioz. g morti. a s q̄ in re
d ctoře salutl coyp passiōne cōsū k
surrectiōe intēdit. g p̄fere. a s xp̄s. b s pdesti
natos i xp̄o. g per eum. i. nos.
g mare. Qui enī sanctificat t q̄ san m
a s deo sūt: z pēdente. b s que. c s pbat q̄ ex
vno oēs. d s i. q̄ vtriq̄ caput t mēria ex codē.
b ctificat: ex vno oēs. Prōp̄ quāz p
a s vel nō erubescit christ' l̄ a p̄to immunitis.
b s qui peccādo sunt degeneres.
causaz nō confundit fratres eōs q
a s in psalmo. b s post resurrectionē. g narrā
rabo. c s famā glia deirans toto orbe.
vocare dicēns: t Munciaō nō/
a s in toto orbe circūraq̄. g posit' vt columnā.
mē tuū fratrib' meis in medio ec
a s idē auctoritatē esate pbar. a s xp̄s. g q̄ nō
clesię laudabo te. Et iteruz: Ego t
nisi ex eo esset. g yr hō. g partē. a s idē pbat
auēte esate.
b s presto sum scriuire.
ero fidens in eū. Et iterūm: Ecce v

a angeli minorat^r est i passioe: vt dictū ē. a **A**ldem⁹ iesum sic minoratū.
b Propter pas. mortⁱ. i. ex merito passiois. **c** **A**lia t honore coronatū. dis-
fert enī honor t gloria. qz honor est exaltatio vni^r in testimoniu virtut^r q si fu-
at in secreto vel corā paucis d̄r honoris glia ppxie d̄r talis honor exhibit^r co-
ram multis. vñ km **A**mb̄ glia est clara noticia t laude. idc dicit: **A**ldemus
glia t honor coronatum: quia per fidem firmi-

Si am. **S**alua
? **E**videm? **I**esu^r **a**
S nō quālibet **s**
Iortis **glia** **t** ho/
dei: q homo nō meruit.
t **G**fa dei p oib? **d**
iit. **S** gustarer. b **S** dēu
Decebat enī euz **c**
sūr oia **S** aucoē **s** fa/
b **Q** uia **oia**: q mul **g**
filij: **z** ille saluatō **z** iū
ptiuos. **S** adducendos
adduxerat: au/
i. **S** morti. a **S** qd in re
passione cōsū **k**
ere. a **S** xps. b **S** pdesti
nos.
nctificat q san **m**
eque. c **S** pbat qd ex
capit t mēdia ex codē.
Ens. **P**ropf quaz **p**
xiss. **I**z a pēto immunis.
peccado lunt de generes.
Dndis fratres eds **r**
resurrecionē. **I**n narra/
gliaz de iratis toto orbe.
Tlunciābo nō/
q. **S** posie vt columnā.
neis in mēdio ec **s**
pxar. a **S** xps. **S** qd nō
Et iteruz: **F**go **t**
sparrē. a **S** idex pbat
b **S** presto sum scriuere.
Et iterum: **Eccē** **v**

Itelum glia **t** honore coronaū: quia per fidem firmi
ter tenenus ipm exaltati coram multitudine ciuium
superiorum. t hoc ex merito passiōis. vt dicunt est. et
qz bo nō fuit factū ex nostris meriti: s̄ ex diuīa gra
t liberalitate. iō sequit. **I** d **A**ut gra dei. p oibus gu
starer morte. t dicit. p omib?: qz licet ei efficacia non
se extendat nisi ad iustos: ei tñ sufficientia extēdit se.
E Decebat enim. **H**ic qz remouet qdām dubiū ex
pdictis orū. dixerat enī pmo. ca. q xps p̄metit an
gelis sic dñs fuit suis. t i b ca. dicit q i passiōe fuit mi
noratus ab angelis. t sic illud scđm videt repugnare
pmo dicto. qsi remouēs hāc repugnatiā apparentem
ostēdit q xps qzuis sit maior angelis t actor nre salu
tis: tñ pueniēter passus ē. t hoc ostendit tripli rōne.
Prima accipif ex pte dei pris passionē filii ordinari.
scđa ex pte filij. p redemptiōe nrā passionē instinētis.
ibi: **Q**ui enī sancificat. tercia ex pte nature hūana re
demptione indigētis. ibi: **N**usqz angelos. **P**rima rō
tal is est. **D**e pater est causa efficiēs t finalis oim. t p
z̄s habet. puidentia de oibus ea deducit ad si
nē debitiū: sed speciali mō habet. puidentia de electis
q deducunt ad beatitudinem supnaturale. ppter qd
pdestinatio q respectu electoꝝ tm̄ dr̄ quedā ps spe
cialis ipsius diuine. puidentie. vt ptz. j. s̄niꝝ. igis euz
de pater oia cōuenientissime faciat: qz disponit omia
suauitate. vt dicit **S**ap. viii. p s̄lequēs redemptio ele
ctoꝝ p quā ihi deducunt ad gloriam puenientissime fa
cta est. modis aut cōuenientissim⁹ est vt xps q est ve
rus homo t verus deus in hūana natura passus ē. vt
sic nō remaneret dedecus culpe sine decoro iusticie. et t p̄z.
qui p culpā auersus a deo fuerat. reducetur p penaz.
Atonuenientissim⁹ enī erat q hā penam sustinet il
le q est deus t homo vt sic puniret homo qui peccau
rat t satisfaceret deus qui poterat: qz offensa pmi bo
minis quandā infinitatē cōtinebat. hanc aut senten
tiā breuitatē tangit aplus. d. **D**ecebat enī e. i. dēu pa
trē. **F** Propter quē oia sunt. finaliter: vt dicunt est.
G At p quē oia. sunt efficiēter. **H** Qui multos fili
os in gloriā adduxerat. i. ad gloriā adducere ab eter
no disposerat. loquitur hic de effectu pdestinacionis

que nō pōt falli. Decebat enī deū patrē: k. & lolumare. i.ad fine nōtire rede
priōis adducere. i. Auctōre salutis eoz. i. ielum xp̄m q̄ est auctor salutis ele-
ctor̄. I. Per passione, quia passio sua fuit conueniēs modus nōtē redēptiōis.
vt visuz est. m. Qui enī sanctificat. Hic ponit sedā rō q̄ accipit ex pte chri-
stī passionē sustinetis. t̄ est talis: Christus enim fin humana naturaz est eius
dem specie nobiscum. t̄ p̄ sequens caro nostra t̄ frater noster. t̄ ideo sic co-
municat in natura passibili nobiscum: ita conueniēs fuit vt cōmunicaret nobis
scum in passiōib⁹ carnis. vt p̄ hoc impossibilitatem nobis donaret. hoc ē igit
quod dicit hic: Qui enī sanctificat. i. christus. n. Et qui sanctificat. i. pp̄lūs
catholicus. || o. Ex vno omnes. i. ex vno patre licet diuersimode. qz ipse ē si-
lius dei naturalis: nos āt filij sum⁹ adoptiui. p̄ Propter quā causam. i. p̄
pter cōmunicationē in natura t̄ filiatiōe p̄dicta. q. Nō fundit. i. erubescit.
r. Fratres eos vocare. i. ipsos fidèles q̄s vocat frēs dices. Ps. xx. Buncis
bo nomen tuū fratribus meis t̄cille enī psal. loquis de passiōe xp̄i. vñ ibidē
p̄mittit: Foderūt man⁹ meos t̄ pedes meos. qd̄ nō pōt intelligi de dāni nec
de mardocheo de q̄ dicit iudei moderni illū psalmū debere et intelligi. ex q̄ ptz
eoꝝ faltitas: qr̄ nec dāni nec mardocheoꝝ fuerit sic cōfossi. et ideo illa scriptu-
ra ad l̄ram intelligenda ē de xp̄o q̄ post passionē suā relurgēs a mortuis nun-
ciavit nomen dei patris fratrib⁹ suis. i. aplis. s. In me. cc. laudabo. qn̄ ī me
dio ap̄loꝝ t̄ alioꝝ discipulor⁹ stetit t̄ p̄ q̄draginta dies de lege dei docuit. vt
habet Ac. 13. sequit̄: t̄ At iter⁹ ego ero fi. ī cū. h̄ sc̄ptura loquis de certa ex-
pectatiōe resurrectionis sue quā expectabat xp̄s a deo p̄re. || At iterum: Hie
p̄nū ponit alia auētē q̄b̄ h̄. viii. ad idē. pbndū. l. xp̄s debuit p̄cipare no-
biscum in passiōibus carnis. qr̄ vocat nos pueros suos. t̄ p̄ his eiusdē natu-
re passibilis cū ipso. H̄ aut̄ illa auētē h̄. intelligat de christo ptz per illud
qd̄ ibi p̄mittit: dñm exercituū ipm sanctificate in lapidē offensionis t̄ petraz
scandali duabus domib⁹ israel. qr̄ gentib⁹ recipientib⁹ xp̄m iudet ex magna
parte sc̄daliciati sūt t̄ excecati. t̄ sequit̄ ibidē: Liga testimoniū signa legē in
discipulis meis. t̄ qz lex evangēlica data est a christo ipsiis aplis t̄ alijs disci-
pulis t̄ tunc sequit̄ illud quod hic ponit. || v. Acce ego t̄ pne. mei q̄s de. mibi
dñs. pueri hic vocant fideles catholici dati ipsi filio a deo patre. fin q̄ ipse
met dicit Job. xvii. Manifestauit nomen tuūz hominibus q̄s dedisti mibi tui
erant t̄ eos dedisti mibi. hoc igit supposito arguit apostolus dicens:
¶ Quia

Glo.ordi. Ad Hebreos Ca.

II. Nic. de lyra

a Quia g. Quasi cū ex vno oēs. Et qz pueri qz sanctificati erāt cōica-
uerat. et erāt hoīes ex aīa r corpe: qz p sanguinē accipit̄ corruptibiles.
b Et ipse. xps. c Participauit eis dē. pueris. vel eisdē. i. carne. t san-
guine: t h̄ sūr. i. passibilis t mortalis vt posset mori: t sic destrueret dia-
bolus: t p mortē legē enauaret: t indeos liberos faceret p grām: qui ti-
si cōstat qz ex deo ip̄i t sanctificati: et ita nō de-
decer eū li opus sū: h̄z qd op̄ erat pat̄: qz ex
deo om̄s t pueri cōicauerat. D̄participauit.
Ecce vera fraternitas in xpo t nō ficta būani-
tas. d Per mortē. M̄rū qd. Mors erat ar-
ma p q̄ vincebat diabolus t p ea vice t a xpo.
f At liberaret. Quātū bonū opāt mors. t
more mortis obnorū fuitū: serui siqdē erāt q̄
mortē timebat t omnia patiebant̄ ne morerent̄.
Mū sancti ad regnū trāstūrū irridēt̄ cā. An:
Cupio dissolui et esse cūz xpo. At hec ē victoria
fidei q̄ vīq̄ defūsseret: si credentes imoralitas
mox psecuta esset. poterat qdē hoc de dare cre-
dentibz; vt nec isti experient̄ corporis mortem.
Sed si b̄ sciss̄ carnī qdām felicitas adderef̄:
minueret aut̄ fidei fortitudi. Sic ei hoīes mor-
tē istā timēt̄: vt nō ob aliud felices diceret̄ chri-
stianos: nisi q̄ mori oīno nō possent: ac p h̄ ne-
mo ppter illā beatā vitā q̄ futura est ad christi
gram fētinaret̄: h̄z p̄ remouēdā mortis mole-
stia delicat̄ cederet̄ in xpm̄ eset̄ s̄ides ener-
uis t debilis. Quid magnū esset credere vidē-
do nō morī cos qui cederet̄? Cederes enī nō
moritur. Quātū fort̄ ita credere: vt se speret
moritur sine fine victurū. exēplo xpi: qui post
mortem in glia resurrexit: t beata sine fine vita
vivit. desideremus ḡ vitā xpi: qz tenēt̄ pign̄
mortē xpi. Quō enī nobis nō dabit bona sua:
q̄ passus est mala nra. In terris istis et i seculo
ido maligno qd̄ abundat nisi nasci laborare et
mori. hec sūt mercimonia regiōis nre: ad tales
merces mercator dat t accipit. Dat q̄ bz: t ac-
cipit qd̄ no bz. Et iā xps i hac mercatā dedit t
accipit. bz qd̄ accipit nisi qd̄ h̄ abūdāt. s. na-
scit labore et mori. Et qd̄ dedit: Renascit refur-
gere t i eternū regnare. O bone mercator gra-
tias agim̄: qz emisti nos: sanguinē tuū bibim̄
euāgeliū legum̄ instrumētū nr̄m̄: cui tui sum:
creatura tua sumus: fecisti nos: redemisti nos.
In mere qd̄ pōt̄ suū suum̄ creare nō pōt̄. Nūs at
fuos suos t creauit vt essent t redemit p mortē: ne semp captiuū eēnt sic
t mortē gustauit: vt timorē mortis fideles vinceret̄. Ut enī medie non
h̄ns necessitatē ex cibis illī degustat: vt p̄suadeat egrotō: p̄mpt̄ illos
cibos accipe. Sic t d̄s cū oēs hoīes morē timeret̄: p̄suadens eis vt fu-
dicialit̄ ad mortē accederet̄: t ip̄e gustauit morē: nullā h̄ns mortis ne
cessitatē: t Imperiū. i. diabolū. Auctor est mortis: qz p̄ciū: ex q̄ mōs
de q̄: Ecce venit p̄ncip̄s huī mūdi. i. diabolus q̄ p̄tāt̄ habebat mortē t
in me nihil iueniet: qz nihil iuenit in xpo vt moreret bz p̄ voluntate pris
ip̄e mori voluit nō h̄ns mortis cām̄ de p̄ctō sub auctōre peti: h̄z d̄ obediē
ta t iusticia fact̄ ē obediēs v̄sq̄ ad mortē p̄ quā nos a servitute diabo-
li redemit. Incideram̄ enī p̄ncip̄e huī: secl̄ī seduxit adā t suū fecit:
t cepit nos tāz bñaculos possidere: h̄z vēt̄ redēpt̄o t vīc̄ t decept̄o
Et qd̄ redēpt̄o captiuatorū nro. Detēdit mūcipulā crucē suā: posu-
it ibi q̄i escā sanguinē suū. Ille at sanguinē fudit nō debitoris p̄ qd̄ ius-
sus ē reddere debitores fudit sanguinē īnocēt̄: t iussus ē recedere a no-
cērib̄. Ille d̄pē sanguinē ad h̄ fudit vt petā nra deleret. An̄ ḡ diabol̄
nos tenebat nos n̄ī vīcul̄ petō nro. H̄te erant catēne captiuox. H̄t̄ ille alligauit forē vīculis
passiois sue iutranit i domū eī. i. corde eoz vbi ip̄e hitabat t vasa eius
eripuit. Nos sum̄ vasa ista: q̄ ip̄e uerat ille amaritudine sua: quā n̄o re-
dēpt̄o i felle ppinauit. d̄z at n̄ī eripies vasa eī t sua facies fudit ana-
ritudine t p̄leuit dulcedie. ḡ Mūl̄z e. Participauit eisdē: vt hoīes
sc̄ificarēt̄ t recte h̄z c̄ apponit̄: qz lī n̄ cēt̄ eos liberatur. n̄ eis p̄cipiat̄
qd̄ i angel̄ apparet̄: qz nūl̄z. i. nulla scriptura leḡis app̄hēd̄it̄ angelos.
b App̄hēd̄it̄ d̄c: nō assūpt̄. q̄ lōge fugiēt̄ h̄ns. In q̄ h̄uāne nature di-
guitas intelligi pōt̄ t mīscordia t gra q̄ b̄ fē t cura quā de nob̄ habuit:
fugiēt̄ q̄pē an̄ h̄uāne naturā t lōge fugiēt̄. lōge eī eram̄ l̄secut̄ app̄-
bēd̄it̄ in angelice bz h̄uāne nature data ē h̄ dignitas: vt dē eī i vīna plo-
nā iugere. t Per oīa. Ō nat̄ educat̄: crēvit passus: morū. Qui
supra figura paēne lōstātie dīc̄ ē. k In eo enī. In carne quā suscepit
mīta seu passus ē. Mōl̄t̄ qd̄ ē ista tribulatio patiētū p experientū.
l Qui tē. tētāt̄ dē vt p̄bet̄: diabol̄ vt decipiāt̄: h̄t̄ sc̄iat qd̄ nescit.
G. Unde

a Quia ḡ pue. cōica. car. t sanguini. i. fideles cōi-
cauerunt xpo in natura passibili. b At ip̄e similit̄
par. eis. p̄ pas. car. h̄ enī fuit decēs. c At p̄ mor. de-
cū q̄ ha. mōr. imperiū. i. diabolū. habebat enī dia-
bolus mōr. imperiū inq̄t̄ ex p̄suasiōe sua natura
humana duxa est ad mortem
culpe t ex p̄sequenti nature
qz p̄ culpā natura h̄uāna in-
currit moriēdī necessitatē. t Esa. 8. 0
d At liberaret. s. ip̄e xps a b̄
uitute leḡ. e Eos q̄ timore
mōr. i. p̄ leḡ veterē q̄ dura
fuit: qz erat iex timor. d̄z eī ti
mor mōr: qz penā mōr. i. i. i.
gebāt. f Per totā vitā ob-
norū. i. obligati. g Frāt̄ ser-
uituti. ab bac eī b̄uitute cui er-
am̄ obligati p̄ legem libera-
uit nos xps p̄ suā mortem.
h Mūl̄z eī ange. H̄ic ponē
tertia rō q̄ accipit̄ ex p̄ natu-
re redēptionē indigēt̄. nā in-
digēs redēptiōe ē natura itel-
lectuali sb̄iacēs p̄cō remēdia/
bili. cuī rō ē: q̄ natura carēs
itellēctu nō p̄t̄ peccare. t per
h̄ns nō indigēt̄ redēptiōe s̄lī
natura h̄uāna an̄ lapsū n̄ s̄bia
cebat p̄ctō. t iō redēptiōe n̄ in-
digebat bz idigēt̄ p̄duci ad
b̄itūdīnez duce supnāturali.
natura ē āgelica p̄ lapsuz bz
sb̄iacēbat p̄ctō. t iō idigēbat
redēptiōe: qz illō p̄ctō ē irre-
mediabile. nūc ēt̄ ita ē q̄ na-
tura h̄uāna assūptibl̄ ē a ver-
bo ad op̄ redēptiōis vt satis-
faciat natura q̄ peccavit. t iō
h̄uāna natura assūpta ē a ver-
bo t nō angelica. t h̄ ē qd̄ dīz
b̄pls: Mūl̄z eī āgelos. ap̄
hēdit. i. nullo loco sacre sc̄pti-
re iuenit q̄ natura āgelica a
supposito dīnino assūmatur.
i bz se. abrae app̄hēt̄. i. natu-
rā h̄uāna sibi vniuit. sīc. s. p̄
batū est p̄ sc̄pturā ve. testa. p̄pē h̄ sequit̄: k
debuit. s. ip̄e xps. l Per oīa frīb̄ assimilari. h̄
est bz ad oēs p̄prietates nature passibili. qz ta-
lia faciūt̄ ad op̄ n̄rē redēptiōis. nō debuit aut̄ assi-
milari eis bz ad decēt̄ culpe. qz bz n̄ valeret ad
op̄ redēptiōis n̄rē: bz magis impēd̄it̄. sequitur:
m At mīscors fieret. p̄ enī q̄ ip̄e habuit natu-
rā passibilē habuit qndā aptitudinē ad cōpatēdū
nob̄is. n At si. p̄t̄. ad deū. sc̄p̄m̄ mīscordiā t
charitatē offēndo. p̄ nob̄is. o At reprobita
ret delīc. p̄pli. p̄ eis satiſficiēdo. p̄ In eo enī i q̄
passus est ip̄e. i. natura in q̄ passus est q̄ est natura
h̄uāna. q At tētāt̄. p̄mo a demone in deserto. po-
stea ab hominibz in sua passiōe. r Mōl̄t̄ est et
eis q̄ tentat̄ auxiliari. i. a natura in qua passus est
t tentat̄ bz qndā aptitudinē t p̄mpt̄idinē ad
defērēdū nob̄is au rīlū i passiōib̄ t tētātōib̄
n̄ris. j Ad eūdētā huī qd̄ dictū ēt̄ in h̄ ea. t i p̄ce,
dēti q̄t̄: vt vīnū oīa sint subiectā xpo fm̄ h̄uāna-
tem in futuro seculo. et arguit̄ p̄mo q̄ nō. qz crea-
tura intellectuālē subiectā xpo p̄ conformitatē volū-
tatis ad ip̄m̄: bz hoīes damnati t engeli nūbz el̄ sic
conformabunt̄: quia habebūt voluntatē resiliēt̄
eī bz̄t̄ poterū ḡ nūbz eī subiectā. tēt̄ si angeli
sint eī subiectā: aut̄ hoc erit rōne nature aut̄ rōne gra-
tiae. nō rōne nature: qz natura h̄uāna in xpo infer-
or est angelica natura: quia christus fm̄ q̄ homo
fuit eīusdem speciei nob̄is. nec ratione gratiae
quia bonis angelis data est gratia fm̄ p̄portionē
naturali. fm̄ q̄ diffusius tractatur. q̄. Sētētāt̄.
et consequens in eis est maior gratia bz̄t̄ in christo:
quia christus fm̄ humanam naturā inferior est an-

Nico. de lyra Ad Hebreos La. III Nico. de lyra

lo.ordi.

A ^a ^v **M** de fratribus. **E**x omnibus supe-
riorib⁹ infest: quia potens: qr
passus pro nobis: et potest au-
xiliari. **Q**ui fidelis

Nico. de lyra

Lnde frēs sancti tē. Post h̄a postolus declarauit excellētiā noui testmāti respectu veteris p b̄ q̄ p̄eminet rps angelis: hic s̄ur oñdit b̄ id p b̄ q̄ excellit moysen. et diuidit ī duas ptel. qm̄ pmo ostēdit ppositū. et sedo ex b̄ p̄cludit q̄n̄ sit xpo obedieđum. ibi

future btitudinis q respicit ordinē grē magis q̄ nature et ideo
vbi ē maior gra: p̄ sp̄s et dignitas seu excellētia sublimior. In
xpo at hōe ē grā maxia nō solū vniōis: s̄z etiā psone singula
ris sim q̄ dicitur Job. iij. q̄ sp̄s dat⁹ est ei nō ad mensurā: i p̄ sp̄s
est excellētior et sublimior: ob⁹ angel etiā fīm hūanitatis: t̄ hac
rōne tāgit Job. i. Quidim⁹ eū q̄si vniigenitū a p̄ plenū grē et
xitat⁹. Unigenitū dicitur: qz ip̄e solus ē natural⁹ fili⁹ et p̄ncipalis
oēs at alij bti sunt tūmō filij adoptiū et p̄cipiatiue dleti. et p̄
sūa c̄subiecti. Cōsiderādū tñ p̄pl solutionē argumēto q̄
istā excellētia et dignitatē habuit xps fīm q̄ hō ad instātū illi⁹
bte vniōis nature hūanitatis diuīo supposito: s̄z fuit tūm auctoritatis
eo q̄ illa natura adhuc erat passibilis et passiōib⁹ subiec-
ta: s̄z post resurrectionē suā habuit eā executiue: in c̄stuz illa
natura fuit plene glōria et ob⁹ angelis p̄posita. ideo tūc dicit
ap̄lis. Nātib⁹. vlt. Data ē mīhi oīs p̄tās ī celo et ī terra. s̄z ple-
nariā eā habebit post iudiciū q̄si volūtas ei⁹ et smā adimplēbit
in ob⁹ tā bonis q̄ dānat⁹. Per b̄ p̄tz ad argumēta. Ad p̄
mū dicēdū q̄ l̄z dānatū nūc̄q̄ sint habituri volūtatiē xpo cōfor-
mem: erūt tñ sibi plene subiecti in c̄stuz smā sue sapie et volūta-
tis cōplesib⁹ ī eis p̄ pena debita. Ad scđm dicēdū q̄ angeli
sūt et subiecti rōne duplci. vniōis et psone singlar⁹: vt dictuz
est: t̄ talis ordo subiectioēs cōpere statui btitudinis. Et aī d̄
q̄ angelī receperūt grāz fīm proportionē naturaliū: sic vbi est
dignior natura ibi ē maior gra. Dicēdū q̄ vex ē si cōparet na-
tura angelor̄ ad inuicē: q̄ excellētiores ī naturalib⁹ fortis cō-
uersi sūt ad dēcū: t̄ sic receperūt maiorē grāz: s̄z nō est vex si cō-
paret natura ā gelica ad naturā hūanā xpi: qz grā nō est data
ipi xpo hōi fīm conatū liberi arbitrii ipsi⁹ ī dēcū: qz nō acceptis
grām ḡ talē modū: s̄z ab instātū creatiōis illi⁹ aīc et vniōis ī g-
sona diuīa: qz fuit idē instātū vtriusq;: recepit aīa xp̄i plenitu-
dinē grē fīm mensurā volūtatiē diuīe et potētia obedietiāalem
ipsi⁹ aīc: t̄ sic l̄z aīa xp̄i sit inferior fīm gradū naturae: n̄ receptis
mai⁹ ponū crat⁹. In ea ū p̄bi dicitur in postilla: Testar⁹ est

mai' donu gracie.
Additio. i.

In quibus libris dicitur et autem quod
dam loco spiritus, et dicit spiritus qui hebrei quobis loquerbas apostols agio
grapha in divinis scripturis tetra in quobis psalterium principia
le dicebatur esse scripta a spiritu seruo. Alio modo dicebatur prophetica, ver
o apostolus istius modulo tenet, in viii. ca. vbi dicit: Quapropter sic dicit
spiritus sanctus: Hodie si vocer ego audierit! In codice ca. vbi dicitur in
postilla: Et in pari ratione quod dominati dicere ent redire ad penam et
leadere dicere quod beati possent cadere a gloria.

Additio. ii.

dāmator, pcederet ex misericordia diuinā q̄ talē reductionē si
ne p̄iudicio suc iusticie posset facere; sīc cū alīq̄ offendit in se
cōmissam dimitat vel liberaliter aliqd det nō facit ē iusticia.
Vñ sīc sc̄m **Abo.** i p̄ma pte. q. xxj. art. iii. ē fisiōc. iij. ar. talis
misericordia q̄nq̄ ē qdā iusticie plenitudo. **Vñ** **Jaco.** ii. 2. p̄fis
cordia superaltat iudicium. dānatio autē b̄oꝝ eset manifeſtē ē
diuinā iusticie sīc quā iustiō sūt puniēduꝝ p̄miādī t̄ multo
maḡ ē diuinā misericordia; vñ ex paritate eūq̄ p̄ postill. alle
gata sī dēnareſ error orlgenis h̄ auētas euāgelij. **D**ibut
in suppliciū eternū; sufficit ad dicti erroris exclusionem.

Replica.

suplicitū: hi at i vita eterna cū vtrōbiq; uniformis scribit el-
nitas pene maloꝝ & glie btoꝝ: ita pari rōne si fin Urge, eter-
nitas īmīnū h̄et i p̄ca: ctiā eternitas h̄et finē i glia. Bur. frō-
tose se op̄onit huic parilitati rōnis. & subsumit q̄si b̄ s̄litudo ra-
tiōis currat q̄ttuor pedibꝝ: subsumit inquā de divīla iusticia et
misericordia q̄ nō ē silis rō de glia btoꝝ & pena dānatōꝝ: sed
nec postil. vult illā s̄litudinē ēē debere generale: s̄ solū i ma-
teria & rōne eternitatꝝ. & vide Job. xiiij. correctionē talis de-
ptionū: q̄bus Urge. sepe deceptus est i materia s̄litudinū
contra suam p̄p̄lam in multis locis positionem.

Aico. de lyra

tres **Ca. III** **a**
ad celestia. i. ad celestē he-
bendam.
Vocatiōis celestis **b**
scī. vocat eī eos frēs. pp̄f nimirā charitatē. sc̄tos. pp̄f eoꝝ pu-
rā & inocētē pūlationē. qr talia debēt refūlgerē ī xpi fidelibꝫ.
b **Vocatiōis celestis** partipicēs. qz de iudālismo erāt vocati
ad fidem

Glo.ordi. Ad Hebreos La. III Nico.de lyra

G a Qui fidelis. Incipit cōpare moysi sicut supra ppbetis et angelis ita vt sit pre moyse fidelis: qr nō suā s̄z pris glo riā q̄sunt nec eius mandata abscedit b Qui xps fidelis ē p̄t (sic moyses) i om̄ domo. iu deoz et gentiū. e Ampliorē. Q. q̄ fidelis effe cōsus iudicat: qr dignus ē ḡlie: vt moyses. Quia etiaz amplioris p̄t moyse. i. q̄ moyses: vel pre moyse ens i me rendo.

d Omnis nā q̄ dom. Fabri causit dico. p se enim nō potest fieri: sed ab aliquo. An ideo a christo: Tere: qr de oia et si oia et domum.

e Quia autē. et domum. f Et omnia creavit deus est.

Utriusq; enim domus quaz rexit moyse et christus: factor est deus.

g Et moyse. Q̄st̄d̄t xp̄m di gnum ampliori glia quaz moy sen qr xps fabri catorē dom: n̄ moyse. Hic al lia rōne idē ostē dit: qr xps filius moyse famul⁹ est: q̄ et carnalia carnalib⁹ tradie bat. xps x̄o sp̄ ritualia.

h Quapropter. Sicut. s̄. cū pre angelis et pphe tis xp̄m cōmen dasset i multis: ibi nūl̄t nos o portere obser uare que abillo audiūm. Ita nūc cōmendato ipo pre moyse:

Hic incipit terrere: ne sint incredu li christo: per patrum similitudinez et post ne amittat̄ requie blādit̄ et per o portunitate tps. i Hodie. Nōdo p̄ se loquit̄: q̄ p̄t p̄t̄ones. si tunc du rit̄: mō etote molles. Historia ē de eo q̄ miserunt videre terraz et cū andirē ibi esse inexpugnabiles viros obliti virtutis dei totiē. p̄bate: dixerūt: re uertamur in egyptuz. vñ iurauit dñs q̄ nō intrarēt̄ in terram. pmissaz: que esser requies laborū: et sic oēs perierūt̄ p̄ter duos. Tres reges memorat. vñ sabbati. secundam in palestina. tertiā veram que in celo: de qua hic dicit̄ loquens ad veros israelitas dicens: Molite duri esse christo loquenti. sic spirituſtant̄ p̄monuit: ne silia patri bus

ad fidē catholica ad quā nullns p̄t efficaciter et meritorie puenire nisi pater celest̄ eu traxerit tractu ḡre: fm q̄ dī Job. vii. Nemo p̄t venire ad me nisi p̄ me q̄ misit me traxerit eu. La Cōsiderate apo. et p̄t̄. p̄fes. n̄c iefū. dī aut̄ p̄t̄fex q̄l̄ pontē faciens. qr p̄ passionē suā fecit nobis p̄t̄es vt possim̄ trāsire ad b̄titudinē. dī eē ponti fex p̄fessiois n̄c: qr nō sufficit corde credere tm̄ s̄z oporet etiā p̄fiteri ore: fm q̄ dic̄ apls Ro. x. Corde credit̄ ad iusticiā: ore aut̄ fit p̄fessio ad sa

a s̄ hereditatis cū xpo. b s̄ diligēdo et q̄ p̄cipit operando. c s̄ quē deus yobis misit. p̄t̄icipes p̄sidērate apōstolū et a s̄ mediatorē. s̄ p̄que itur ad deuz. b s̄ fidei. s̄ quē nos cōfitemur. s̄ alio nō egem⁹ p̄t̄ificēm̄ cōfessionē n̄fē ielum̄ s̄chilus. a s̄ deo parti. b s̄ ex semie dauid fm carnem. s̄ fm hominem.

a qui fidelis ē ei q̄ fecit illū: sicut et s̄ fidelis fuit. s̄ iudeoz. a s̄ non moyse: qr ille minister fuit: nō dñs. s̄ ielu vel patris.

b moyse i om̄ domo illū. Am plioris eni ḡlie iste p̄t̄ moyse di

s̄ rāto amplioris. s̄ q̄ qui dispensat gnus habit̄ est: q̄nto ampliore h̄ ea vt famulus. a s̄ i domo vel de domo sa etra q̄d̄ sp̄ialib⁹ intelligēd̄ ē. b s̄ vr dñs. honorē habet dom̄ qui fabrica i uit eā. Omnis nāq̄ dom̄ fabrica k a s̄ dom̄ s̄ ab aliq̄: q̄ aut̄ et domum et oia facit: est de q̄ cōstat om̄ib⁹ p̄fesse et ita xps qr cre ator̄ et de: p̄t̄ moyse est.

f tur ab aliq̄. Qui aut̄ oia creauit m̄ s̄ i eni amplioris ḡlie. s̄ s̄. quia

g deus est. Et moyse qdē fidelis n̄ s̄ sua s̄ s̄ pris vel xpi. a s̄ q̄ nō erat i tota domo ei tanq̄ famul̄ o adeo diligēt̄ domū vt cui⁹ xpiā. a s̄ nō vt gra tis daret s̄ vt restare ea q̄ p̄ueniebār dīcī carna lib⁹: q̄ nōdū sp̄ialia cap̄ porerat.

lus i testimoniū illorū q̄ dicenda s̄ fidelis ē. a s̄ qui heres est et deo patre.

erant: christ̄ x̄o tanq̄ filiū in p̄ christi. s̄ renati.

domo sua. Que dom̄ sum̄ nos q̄ s̄. i. sp̄em cū fiducia non dubiā. a s̄ gloriosam si fiduciā et gloriā sp̄ei v̄sq̄ ad

spem q̄ de iocūdīt̄ celesti. a s̄. i. gdurānē v̄ s̄ ad finē v̄re q̄n̄ habeb̄ q̄d̄ mō sperat̄. b s̄ q̄ hoc mō sum̄ dom̄ xpi videre et. vel nolite ob

durare. a s̄ tra h̄o dico: sic dicit sp̄us in dñu ho die. i. rē ḡte: q̄d̄ p̄s era dñu in sp̄u si audie ritis: q̄ vere erit: nolite obdurare.

propter sicut dixit sp̄uſtant̄. a s̄ christi per se loquentis.

i Hodie si vocē ei⁹ audierit̄: noli te obdurare corda v̄ra: sicut in

veteri testamēto aut̄ audita ē vox. pp̄baꝝ el⁹. fm q̄ dicit Aug⁹. lib. de sermone dñi ī mōte. exponēt illū Marth. v. Et aperies os suū docebat t̄. tunc eni ille aquit os suū q̄ i veteri lege aperiebat ora. pp̄baꝝ. v̄ Molite obdurare corda v̄ra. p̄ inobedīt̄ eni. hō eni inobedīt̄ deo ab eo se auertit̄. t̄ p̄ p̄s de: iuste suā grām ei subtrahit̄. t̄ q̄ grā dei mollificat corz. p̄s sequit̄ ip̄o hois obduratio. s̄c plen̄ videbitur. x̄i. Hic in exacerbatiōe. hic ponit̄ exēplū de obduratiōe antiq̄ iudeoz q̄d̄ b̄t̄. x̄ii. et. xv. b̄t̄ q̄ exploratores q̄ missi fuerāt ad cōsiderandū terrā filiū israel pro missam tñrnerūt̄ corda ppli. t̄ tñc incredulī dñs tot signa et mirabilia eis ostēderat ī desertō voluerūt̄ reuerti in terrā egypti. pp̄ter q̄d̄ dñs ira: voluit eos delere s̄z p̄ci bus moyse sp̄edita ē p̄cūlio ppli. verūt̄ q̄ draginta annos sp̄editus ē ppli ab ingressu terre. pmissiois quisq; oēs q̄ egressi fuerant de egypto a viginti annis et supra mortui sūt ī desertō nec intrauerūt̄ terrā. pmissiois pp̄ter eox incredulitatis. duob⁹ tñ exempl̄. s̄. iofue filio nun. et caleph filio iephōne q̄ ingressi sūt terrā. pmissiois. p̄c eox obedientia et fidelitate. b̄t̄ liḡt̄ q̄d̄ b̄t̄ hic: Molite obdurare corda v̄ra sic in exacerbatiōe fm dī tētatiōis ī desertō. b̄t̄ eni illud p̄t̄fex exacerbatiōe p̄ illūtūdinē. fru ctus eni acerb⁹ nō est accept⁹ ad cibū et opponit̄ maturo. ita p̄t̄ illud fuit maxime obstinatiōis: qr sicut dictū est erat incredulī dñs v̄sis tot mirabilib⁹ et signis. et ideo noluit totaliter placari eis. vt dictū ēsīc fruct⁹ acerb⁹ nō acceptaſ s̄z deicis. sequit̄. x̄i. Secōm̄

Glō.ordi. Ad Hebreos

Imeam⁹. Ne q̄s desit; q̄l ad nos p̄tineat. **Ca. IIII**
 t p̄tinet enī. Etenī ⁊ nobis nūciatū ⁊ ⁊ igrediemur cre-
 dēdos sic illi pdidēt nō credēdo. **b** Illo admixtus fi-
 del. **c** Egressi enī ⁊ egypto cū miltā viā pambulassent ⁊ miltā
 indicia x̄tut⁹ dei accepissent; egypto i mari rubro i heremo
 cōsiliū fecerūt mittere speculatorēs: q̄
 deberēt ap̄scere naturā terre. Illi x̄o
 cū p̄xistēt. Prouincia q̄
 dē magno ⁊ fructu⁹ ⁊ v̄l op̄ inexpu-
 gnabilū ⁊ fortū p̄cetratice esse dicē-
 tes: Quib⁹ audīt⁹ obstupuerūt q̄ eos
 millerat: nō credētes verā eē p̄missio-
 nē. **c** Et his.i. pp̄e. **d** Que au-
 dierat. ab exploratorib⁹ q̄ mala retu-
 lerūt nō crediderūt: v̄l fidei lūpte ex-
 bis q̄ audierēt. **e** Et qdē. Ne p̄ma re-
 quie q̄ significat h̄ agit. Et qdē ope-
 rib⁹. Quia dixerat nūciatū eē d̄ rege-
 dic q̄ ⁊ an legē: ⁊ post p̄fctionē ope-
 rū sept̄ diez p̄ requie sabatti: ⁊ s̄b le-
 ge q̄n p̄ terra p̄missiōis designabat:
 ⁊ tpe grei i danīd nūciatū ē: ⁊ si qdē
 q̄n nō dū cōpletio ist⁹ vere reque et su-
 gnisficateq̄ ea nullus adhuc potitus
 erat. Et isto rursu. **f** Perfect⁹. qd̄
 fuit factō hoīe: p̄ q̄ oīa. ⁊ tpe ap̄d de-
 um glorificādus. **g** Et requeuit die
 sept̄io. **h** Ex dieb⁹ fecit oīa: vt post ni-
 bil fieret: nūl de materia ibi facta: vel
 ad silitudinē facta. **i** Sept̄ia queit: q̄
 significat requeit: ⁊ sexta etate hō na-
 tus mūdo ad labore: sexta die ⁊ sexta
 diei hora passus: sept̄ia queit: sic ⁊ nos
 dū s̄b opib⁹ ser diez viuim⁹ opamur:
 Inde exētētes q̄clim⁹. Si tñ opa n̄ra
 valde bona inveniant. **j** Opib⁹

NICO. De lyra

a Et vidēmus. s.p effectū p̄dictum.
b Quia nō potuerūt introire. ppter
 incredilitatē p̄dictā. **c** Ad euidentiā
 p̄dictorū queris v̄t̄ obduratio cordis
 sit attribuēda homini. ⁊ arguit p̄mo
 q̄ nō. q̄ illud qd̄ p̄p̄rūt d̄ nō est at-
 tribuēndū homini. obduratio cordis
 est bmoi ⁊ t̄c. maior p̄t̄. minor p̄bat
 per illud q̄ habet ad Ro. ix. Quis
 vult miserē t̄c. Item idē p̄ sui prelen-
 tiā ⁊ absentia est causa cōtrario⁹. fmi
 qd̄ d̄. ii. Physi. Mauta enī p̄ sui pre-
 lentiā est causa salutis nauis. ⁊ p̄ sui
 absentia est causa p̄cilitatiōis eiusdē
 sed de⁹ p̄ sui p̄sentia est causa mollifi-
 cationis cordis. ergo p̄ sui absentia est
 causa obduratio⁹. Cōtrario⁹ p̄t̄ p̄ il-
 lud qd̄ s̄r i ūa. nūl enī obduratio cor-
 dis esset ab hoīe. frustra admoneret apl̄us. **d** Nolite obdura-
 re t̄c. Nideo dicēdū q̄ nō ē incōueniēs vñū ⁊ eundē effectuz
 attribui diuersis causis: diuersimode tñ. obduratio enī cordis
 est obstinatio hoīe i petri. dicēt enī cor durū metaphozice ad
 silitudinē corporis duri. corp⁹ enī durū dicēt qd̄ nō cedit rāgen-
 ti ⁊ resistit. vt h̄. itij. Methauroz. ⁊ ad silitudinē hūt̄ cor ho-
 minis d̄ durū ⁊ volūtas: qz cor ⁊ accipit̄. p̄ voluntate: vt dictū
 est q̄ nō cedit vel obedit monitiōi ab bonū s̄z magis resistit:
 talis aut̄ obduratio est ab hoīe inchoatiue et demeritorie in-
 cōtū p̄ liber arbitriū adheret pet̄o. ⁊ p̄ q̄s auertit a deo qn/
 tñ in se est: ⁊ sic demeret q̄ de⁹ subtrahit sibi gratia suā. sicut
 si ipse sol materialis illuminaret hec iferiora p̄ cognitionē et ar-
 bitri⁹ libertatē: iuste retraheret lumen suū ab eo q̄ se vellel in-
 cōtū in se eset ab ei⁹ lumine retrahere. **e** Aut̄ bñficiū gratie
 dat homini⁹ ex cognitiōe ⁊ mera liberalitate. ⁊ iō iuste eam
 retrahit ab eo q̄ se p̄ peccati auertit a deo. cor aut̄ humanus p̄
 grāz dei mollificat. ⁊ iō ipa subtracta per petri obdurat: ⁊ sic
 p̄t̄ q̄liter obduratio diuersimode deo ⁊ homini attribuit: qz
 attribuit homini in q̄tū ē culpa: deo aut̄ in q̄tū est pena iuste
 inficta. ⁊ sic ex p̄dictis p̄t̄ ad questionē ⁊ argumēta ex vtra
 q̄ parte inducta. **f** In ca. iiij. vbi dicēt in postilla: Hodie i. gra-
 tie tempore in quo veritas est reuelata.

Additio

Ca. IIII Nico. de lyra

Hoc qd̄ dicēt i psal. Hodie si vocē ei⁹ au-
 dierit t̄c. Exponit ab hebrieis i libro qui
 dicit Cabauit hierosolymitand ſormiter ad dictū apl̄: legi
 tur ibi sic: Si uſl ageret penitentiā vna die statū venisset fil⁹
 dāvid. i. xps. Scriptū est enī Hodie si vocē ei⁹ audieritis no-

lite obdurare corda v̄ra. hec ibi. Ex cu-
 ius dicto manifeſte habet q̄ nō tarda-
 bat aduentus messie xp̄i nūl ppter b̄ q̄
 israelite nō audierūt vocē ei⁹: q̄ si audi-
 uissent statim veniret: qd̄ verbū verifi-
 cat q̄t̄dīcēt de sp̄is: nā illi q̄ audierūt vocē
 ei⁹. s. xp̄i p̄ fidē statim eis venit ⁊ s̄b vi-
 def. p̄p̄ia expōſitio iſtū ſuſt̄ ſuſt̄ n̄re
 fidē favorabilis: in q̄ expōſitōe li ſi te-
 netur in ſua p̄p̄ia ſignificatiōe. s. cōdi-
 tionaliter: nec oportet q̄ expōnatur p̄
 quia ſicut in poſtilla. **Ca. IIII**

T **U** **Imeamus er.** **Ca. IIII**
 a. **b** qd̄ relinquaſ ſeſtā ſre-
 quēs p̄missio dei: v̄l quā deo i baptis-
 go ne forte relict apolliticatione
 mo fecim⁹. a. **c** quā terra p̄missiōis ſignificat.
 b. **d** vero iudicio ⁊ ſi impudenter plumat inde.
 introeundi in requiē eius: existi-
 f̄ a requie.
 metur aliq̄s ex vobis deſſe. **e** Et s̄
 s̄z merito q̄ nō poſtū excuſari q̄ ſi de re nō di-
 cta. a. **f** tpe grātia. **g** per filium. **h** et eterna re-
 quie ſicut illi p̄ figurā terra p̄missiōis.
 enim et nobis nūciatū est quem/ **i**
 a. **j** ſi famulū. **k** illis nūciatū ē ſi q̄ nō ſuit
 amodū ſit illis: ſed non profuit i
 credit⁹ ſi p̄missio ſi rege. a. **l** vt ſmo ſi fides ſit
 illis ſermo audit⁹ nō admixtus
 iūgerent. ſi ppter hec ſi ab exploratorib⁹ ſi no-
 bis nūciatū ē ingrediemur enī vel q̄ nō credide-
 ſi fidei ex his que audierūt. **m** Ingrē k
 rūt̄ ſi p̄t̄ ſuit q̄ nobis q̄ credim⁹ p̄deſt. a. **n** verā.
 diemur enī in requiē eius qui
 a. **o** nos qui credim⁹ ſicut ex oppido ſpūſancrus
 dixit in incredulis p̄ qd̄ p̄t̄ ſi q̄ credūt intrarabūt.
 credidimus quēmadmodū di- **p**
 ſi quid dixit hoc. ſi illi nec in paleſtina:
 nec in veram: nos in veram.
 xit: ſicut iuraui i ūa mea: ſi intrōdī m
 būt̄ in requiē meā. **q** Et quidē ope- **n**
 ſi que fecit. a. **r** inchoando. **s** i. ex quo mūdus
 cepit iſtituī q̄ ipse omnia fecit.
 ſribus ab iſtitutione mūdī hūt̄ **t**
 a. **u** ſoſt̄ poterat gēſere. **v** ſi ſpiriueſancrus
 p̄fectis. **w** Dixit enī in quodā lo- **o**
 ſi egregio loco scripture. ſi per quā ſignificat
 ſi noua operatiōe **x**
 ſco de die ſeptima ſic: **y** Et requeuit **q**

perunt illi⁹ p̄missiōis effectū. ideo concludit: **z** Ingrē-
 diemur enī in requiē ſi celeſtē. Qui credidimus: ipſi christo.
l Quēadmodū dixit. ipſis. ſi incredulis quibus iuraui t̄c.
m Sicut iuraui in ūa mea. p̄t̄ expōſitio p̄ p̄dicta. quia ſic
 fideles admittunt ad requiē celeſtē. ita ſi creduli excludunt̄.
n Et quidē operib⁹. **o** Nic. pbat illud qd̄ ſuppoſitū ſit i argu-
 mento. videlicet q̄ requies celeſtis ſit figurata p̄ requies ter-
 re p̄missiōis. ⁊ diuidit in duas p̄tes ſim q̄ hoc pbat dupli-
 cit̄ p̄ ſcripturā. ſecunda ibi: Et in iſto rurſum. prima. pbat ſi
 talis eſt: Productis omnibus creaturis in principio mūdī
 dicit ſcriptura q̄ de⁹ requieuit die ſeptimo. iſta aut̄ requies
 nō potest intelligi requies terre. p̄missiōis: ſed maḡ requi-
 es per quā deus requiescit in ſeipſa. ⁊ hec eſt requies beato-
 rū. q̄ mens humana nō potest quiescere nūl in deo. et iſta ſi
 guraſ per requiē terre p̄missiōis ſicut perfectum p̄ imperfe-
 cturn et veritas p̄ ūibram. hoc eſt igitur qd̄ dicit apl̄: Et
 quidē operibus ab iſtitutione mūdī perfectis. in ſuis ſpe-
 ciebus ſi naturis. **p** **q** Dixit enim in quodā loco. ſi. loquitur pre-
 dicta ſcriptura. **r** Et reguleuit de⁹ die ſeptimo ab offiib⁹
 opib⁹ ſuis. in ſeipſo quiescedo. et in ū stat virtus rōnis p̄di-
 cē. **s** cte

Glo.ordi. Ad Hebreos La. III Nico.de lyra

Gloria operibus perfectis nunciatum est. Dixit enim. b Et isto. de loca q̄ significat p̄ signū & figurā reā ei frē p̄missiōis. c Qm̄ g. Bis p̄ dīe septimā t̄ terā. p̄missiōis reges ē significata & p̄missa: t̄ q̄ h̄ est: ḡ itex. i. sub eiusdē regēi designatiōe terminat sp̄issanctus & distinguit dīe quādā. t̄. t̄ps egregiū gr̄e. s. in aduentū p̄p̄: dicēd̄ i. dauid hodie dāud futuris t̄pe gr̄e rep̄sentat verba patribus dicta. Post tantū t̄pis: ex q̄ illa p̄tibus dicta sunt in deserto. vñ p̄t̄z nō s̄ terra p̄missionis agit: que iādudū habebat. **J**terminat dīe intratiōis qm̄ sup̄ est introire: et n̄s videret intraturos: nō terminaret. Dauid licet sub lege pos̄it: mente in t̄pe gratie. dicens hodie tertio nūciat requiē in illo t̄p̄e p̄summandā. **T**el alio verboz ordine p̄t̄ legi h̄ litera. Qm̄ ergo t̄c. Quasi h̄ & illo mō p̄missa est & signata requies celestis: ergo sup̄ est quādā introire in illā r̄quiem. At qm̄ hoc est. At q̄ h̄ nō sufficeret ad inferendū quod illatur: addit aliud. s. Et bi q̄bus t̄c. Ut ex his duob̄ tertii necessario inferat hoc mō. q. At q̄ hoc est. s. Qm̄ su pereit quādā itare. At bi q̄bus priorib̄ annūciatū est: nō introierūt ppter incredulitatē. Ideo itex terminat dīem. q. q̄ necessariū erat dicere in dauid hodie post tantuz t̄pis. Ex q̄ illa dicta patribus & filiī isrl̄ in terrā p̄missionis intrauerat. vñ p̄t̄z q̄ hec est illa reges. Sicut t̄c. q̄ nō mutant. o Dīe quādā hodie. Ne tertia significata: et quando datur: q̄uis obsecure: que per christū credentib̄ p̄missa est. e Post tantū t̄pis. In hoc p̄t̄z q̄ hec ē alia reges dīe q̄ dauid dicit: hodie: q̄ illa ad quā iōsue duxit. **N**ā si illa es: nō loqueretur de alia dauid: ergo certū est esse ad alia ad qua r̄ps duxit: q̄ p̄ illaz in palestina signabat. f **N**ā si ielus t̄c. Sup̄est quādā intrare: si dauid terminat. **N**ā si eis t̄c. (Ne videretur dictū b de terra p̄missionis) g **A**lis: Id est filiis isrl̄ quib̄ priū nūciatū est de requie p̄ signū. i. terrā p̄missionis. requie. p̄fēcti. vt i. lra. h **N**ūcī. i. nullō t̄pe post hāc i. in sequēti t̄pe. i. Loqueret de alia dīe. i. t̄pe gr̄e: q̄ si q̄ debet dāri. **N**el nūcī post loq̄re de alia. s. requie. p̄ter terrā p̄missionis. dicēdo hāc dīe: quā supra hodie t̄c. Sed locutus est de alia. Itaq̄ relinquit.

K Sabbathismus. Vera requies significata p̄ sabbatum (Id est plene quietis feriatio & iocunditas) q̄ dōmin⁹ requieunt & in lege obseruabat. **N**unc enī p̄fecte vacabimus gratia maiore refecti & deo pleni. Et sciemus p̄fecte: q̄ ipse est dōm⁹. Ibi vacabim⁹ & videbim⁹: videbim⁹ & amabim⁹: amabim⁹ & laudabimus: Ecce qđ erit i. fine sine fine. **N**ā q̄s al⁹ nōster ē finis: nisi p̄uenire ad regnū cui⁹ nō ē finis. l **I**n idīpm. exēplū. Tel in pena qđ illi p̄ incredulitatē habuerūt: exēplū dīe vt mēte nr̄am habeam⁹ illicine s̄l̄ exēdam⁹. et vt magis terreat: addit: **N**ūcī est enī. i. q̄ illos indicauit: vobis index ē. s. fil⁹ dei: cui q̄ obedit: morte nō videbit i. eternū. m **S**ermo dei. Qui a regalib⁹ sedibus venit. n **V**nius. quē infideles mortuū putant.

G Dertinges

c: q̄ p̄ h̄ habet q̄ ē alia reges vera & p̄fecta a requie data filiis isrl̄ in terra p̄missionis. t̄ p̄ signū figurata p̄ illā: vt dictū est. a Et in isto rursū. **N**ec ponit alia scripturā ad. p̄bādū h̄ idē t̄ ē. p̄bātio talis. **D**auid rex fuit p̄ magnū t̄ps post h̄ filiī isrl̄ obtinuerūt terrā p̄missionis sub iōsue & ea quērāt: t̄ in ip̄e determinat quēdā nouū modū intran di in requie dicens: **H**odie si vocē eius audieritis nolite obdurare corda vestra. ne priuemini requie p̄missionis sicut patres v̄ri. ppter suam incredulitatē. p̄t̄z igis ex dicto dauid q̄ ē alia requies p̄fecta que est requies beatorū figura t̄a quietē filiorū israel in terra p̄missionis: q̄r̄ dedisset filiis israel p̄fectam quietē v̄litimatā: dauid qui q̄ magnū t̄ps post eū fuit nō horaret fideles de nouo ad ingredientū requie. hoc est igis q̄d dicit apls: At in isto rursum. hoc est in h̄ loco scripture ip̄si⁹ dauid iāz allegate: Si introibūt in requie mā. p̄t̄z. po situz. iō sequit: b Qm̄ ḡ sup̄est introire q̄s dādā in illā. i. in requie p̄fectā q̄ loquit dauid. c Et bi q̄bus priorib̄ nūciatū ē. de requie in terra p̄missionis q̄ fuit figura hui⁹. d Nō in troierūt. ppter eoꝝ incredulitatē: vt p̄t̄z ex dictis. ideo: e Iter terminat. i. determinat scriptura. f Dīe quādā. hoc est t̄ps aliud ingrediēdī requie p̄fectā. g In dauid dīcendo. i. p̄ ip̄m dauid. h Post tantū t̄pis sicut. s. dīctū ē. i. p̄ t̄ps multū post h̄ filiī isrl̄ s̄ iōsue habuerūt requie in terra p̄missionis dīc. t̄. p̄. 94 dauid: i. Hodie si vocē el⁹ audieritis no. ob. s. b cor. v̄ra. i. s̄ in t̄pe isto. q̄d vocāt hodie: respectu veteris testamēti. ex h̄ p̄t̄z q̄ eis loquit de alia requie q̄ fuit requies in terra p̄missionis: ppter q̄d sequit: k Nam si eis. i. filiis israel. l **J**esus. i. iōsue. m Requie p̄stis. set. i. requie p̄fectā & ultimata dedisset i. terra p̄missionis eos introducēdo. n **B**unq̄ de alia loquere. l. ip̄se dauid nō loquere de alia requie vel de alio t̄pe intrādī in requie. o Post hac die. i. post illud t̄ps in q̄ iōsue de dit filiis isrl̄ requie in terra p̄missionis ex quo cōcludit: p Itaq̄ relinquit sabbatūm p̄pulo dei. i. requies p̄fecta beatorū vbi dei populus recipiet. q̄ quidē quies p̄ quietē terre p̄missionis figurat. & illa quies p̄fecta cōsistit in fine ultimato p̄fecte & p̄sentialiter apprehēso. & hoc est q̄d dicit: q **N**ui enī ingressus est in re. el⁹ etiā ip̄se re. ab operi. suis sicut et a suis deus. b est dictū: q̄r̄ sicut post rerū productionē d̄e requieuit in seipso. sic beatū q̄ requieuit a laborib̄ suis h̄sit quietē in deo ip̄o p̄fruendo. l̄ enī alia beatitudō sit dei & beatorū loquēdo formaliter: q̄r̄ ali⁹ est act⁹ v̄lendi et amādi hic & ibi. t̄i est eadē beatitudō obiectū le loq̄ndo. q̄r̄ idē est obiectū beatitudinis dei & sanctoz. **D**isiderādū t̄i q̄ beatī nō q̄scit ab omnib⁹ operibus generaliter loquedo. q̄r̄ stinuit & eternalis videt amāt & laudāt deus: s̄ requiescūt ab opib⁹ laboriosis. s̄m q̄ dīc. Apōc. xiij. Amodo laz dīc̄t sp̄us vt requiescāt a laborib⁹ suis. r **F**estinēm⁹ ergo. Osteo q̄ debemus esse solliciti de ingressu ad requie celestē: hic p̄t̄z concludit q̄ debem⁹ festinare ad ip̄am. & diuidit in duas ptes. q̄r̄ primo hora tur nos ad istā festinatē. sc̄o adducit ad hoc rōnē. ibi: **N**ūcī est enī sermo. p̄imo igis dicit sic. **F**estinēm⁹ ergo ingredi in illā requie. q̄. d. ex quo ita est q̄ nobis incūbit sollicitudo de ingressu requie celestis: festinēm⁹ ingredi in illā requie. que festinatio est p̄ fidē & dilectionē opante. s **A**t ne in idīpm q̄s incidat incredulitatē exēplū. i. ne incidam⁹ in cōsimilē pena in quā ceciderūt increduli veteris legis qui. ppter incredulitatē s̄na fuerūt exclusi a requie terre p̄missionis. t̄ pena eoꝝ data ē nobis in exemplū ne cōsimiliter p̄iuemur requie celesti s̄ fuerim⁹ tardi & pigri ad ingrediendum. t **N**ūcī est. Post h̄ posuit suā ad monitionē: hic p̄t̄z ponit sue monitionis rōnē. et diuidit in duas partes s̄m duas rationes quas facit. secūda pontur ibi: **H**abentes ergo pontificē. prima ratio p̄cedit ex chris̄tī excellētia in natura diuinatatis. & talis est. At qui habet excellentiā diuinatatis credendum est de impletōe sue p̄missionis. & p̄ cōsequēs securē est festinandū ad ip̄az obtinendū: h̄ xps i. natura diuina h̄z q̄tuor p̄dicta. g t̄c. In ista rōnē sic p̄cedit apls & maiorē p̄positionē. v̄k supponit

Ga Pertingēs vīsp. et tota pīderatiōe pueniens ad separationē aīc. i. sensualitatis : p spūs. i. rōnie. b Diuīsōne aīc ac spī. **V**ia viuīm cū bestijs. spū intelligim' cū angelis. Ideoq; p aīaz intelligū carnalia pīctā. i. q; actu corporis fūt vel luxuria. p spiri/ sū xō spūalia. i. q; sunt mēt' vt supbia. Dīscer nī aut fīmo dei inf car nalia pīctā et spiritualia dīs: qd; q; animo agat.

Cālita: vt p aīaz acci

pīat carnalē cogitatiōes et male: p filium spūales cogitatiōes et bone. **A** ī sensus pītī gēns vīsp ad diuīsōne aīc ac spī. i. vīsp ad diuīsōne carnalē et spūaliū cogitationuz.

Cālita ac spī. Pertin git fīmo dei cognitiōe insupabilit: qd; cognō scit quō diuīda sensu alitas a ratōe: z ipa a se: dū pīdedita fīmīs reb' inferior est: vel ab his reuocata dignitor: sic rīa vider quō spūs a seipso diuīda vel dū ī deo inbiat dī diuīa vi la cogitās: vīl' inferius celestī cōsiderat. **V**el ite inferi' ī crā de mun danis recte agendis p tractat. vīl' quō spīs. i. rō a sensualitate fecer nit dū quō ī se inferi' est superat quō in illa alti' est. d Cōpāges dī tūcta ipī' sensualitatis et rōnis quā videt fili' dei. quō et iter se cobereat in aliq: vīl' h et illa. i. q; et sensualitatis quo ī suis differen tīs īrē se pueniat: dū superior differētā sensu alitatis sentīcō con venit cū differētīs rationis. **V**el inferior differētā ratiōis pressa et captiva aliq; consentit inferiōi differētā sen sualitatis. et **V**edulla q; ī interior ī dī q; q; dī interi' et subtīli' est in aīa vel spū: qd; etiā vīdet fili' dei. Dīscernit etiā cogitationēs. i. q; di uersi diversi cogitēt. Dīscernit et intētōes ea tū cogitationū: q; singule tēdāt ad bonū vel malū. **A** vt pl' dicam: nulla creatura terrena vel celestī ī inuīsibīlī: sī oīa sunt nuda et discopta et etiā apīa: qz ex oī pte plēne vīsa. **V**el cōpāges dī pītītōes cogitationū. **D**e dullas intētōes eaz qd; ipī' aperti' dīcit: cogitationū et intētōes. **A** ī ordo discretor cōpā gum. Si enī cogitatio cogitationi plūgīt ipse nouit que sit fin deū: et q; fin seculū. **N**ouit qz q; vergat itētō cap. **F**abētes er. **D**ic incipit dī pōtīce xpo quō sufficiēs: quō dignior veteri sacerdote. **Q**uē etiam īmūtāt: et legē q; sub illo ī p meliore legē suā: et quō necessarius nobis ad iustīcī et salutem. **G** Non enī ha bem' rō. **Q**uātū: tētēam' et tenerē debem': qz cū sit potēs: est etiā misericōrēs nrām exptus infirmitatē. **H** Qui nō possit compati. Im possibile est scire afflictiones afflictōz: homi ni qui experimentū afflictionis nō habuit: et sensibiliter omnia nō sustinuit. **A** bīst' xō scit non solū p hoc q; dēs fīm q; oīa nouit: sed et per hoc q; homo et similia sustinuit.

L In auxilio

supponit tāq; manifestā. minorē ponit et declarat eā. d. **V**īn' ī enī sermo deī in q; tāgī pīmū. excellētā diuīe nature in xpo: qz sermo h accipit p vībo. vñ et in greco sic habet logos qd; signat idem qd; xobū. xobū autē in diuīnis ī eiusdē nature cū eo cui' est xobū. cū iīgl̄ xps sit xobū dei. fīm q; habetur Job. i. **V**erbū caro factū ē. sequit q; in eo sit excellētā diuīe nature. et bene

Dr: **V**īn' ī enī fīmo. qz dei xobū viuit vita nobilissima: qz el' vivere ī diuīnū intelligere qd; ī respectu obiecti nobilissimi. pīf qd; pīclūt pīs. xij. metaphysīce q; pīmū ens sine deī viuit vita nobilissima et optima. et sic pītī pīmū. **D**īsēquenter declarat scđm. s. q; in ipī sit efficacia xtrūt infinite. cū subdit: a Et effīcāx. tātā ī enī efficacia q; se extendit ad oīa. fīm q; dī **S**ap. vñ. **O**mīnū ī enī artīfex dīm habens xturem rō. **P**z pīsiderādū ī q; virtū alioz artīfīcū attīngit tātūmodo rei factibilis extēriora: s. z. virtū dei ī tanta q; attīngit cuiusq; rei intīma: qz ī causa ei' dans ecē et pīsiderā. et pīncipia rei cuiusq; vīnes et pīlūgēs: ppter qd; viciniō ī ipī rei q; ipā res sit sibypī. et ad h denotādū dīcit: b Et penetrabilior rō. i. habent acutē ex vītraq; pte. et sic nō impēdit el' penetrabilis ex aliq; pte. sīle ī de xture xpi q; a nullo pōt impēdiri q; pītīt ad intīma rei. et ad maiore hui' expīsio nē dīcit: c Et pītīgēs rō. anime dīcit. ppter potē. **Ecc. 150**

Satura inuīsibīlī ī conspectu ei'. **S** in pīlētīa deītās.

A sī revelata discōpētra. b sī manifesta.

T **O**mīa autē nūda et apēta sūt b

S vīsionī. sī fili' dei. a s. i. cui oportet nos redēre rationēm de operibus nostrīs.

Oculis eius: ad quām nobis ser/ i

A sī q; talis ī sermo dei ergo tēcam' et merito q; idē pōtīfer ī q; obtūlīt se fīm qd; hō et hoc est.

B sī sup oēs pōtīfīces.

Fmo. **H**abētes g pōtīfīcē magnūz k

A sī moyses nec terrā pīmissionis. b sī pītī in trātūtē pī possumis sequi. c sī noī sacra fāctō templi. d sī etiā saluator et fili' dei.

Qui pēnētrauit celōs iēsū filiū dei:

A sī vt fides etiā sit ī ore s. i. fidē cordis cū pīfīs onoris. sī q; est causa. b sī futūrē beatitudinis quam speramus.

Teneam' cōfēssōnēm nostre spēi l

S bīdō dīcit: ne p priorib' desperēt. **T**encere de-

S Non enim habēmus pontificem m

bem'. sī si alt' ne dīco vīdat eos abīcēre.

A sī dīcēdere p fīlūdīm. b sī fragilitāb'.

H qui nō possit compāti infirmitā

ideo subdit: h **V**ia autē nūda et apta sūt oculis ei'. et sic pītī tertium. Cōle

quēter ponit etiā. s. excellētā auctoritatē in xpo. cū dīcit: l **A**d quē nob

fīmo. ipē enī ōstitut' ī rex vīluoꝝ et mortuoꝝ ideo habēmus sermonē ad ipīm

qz oportet nos reddere rōnez de oībus factis nrīs et cogitatis. et sic patz qz tūtū. et pītī pītī minor pīmīs etiā ad el' qz tūtū pītēs scz q; in xpo rōne

diuīnītātē ī excellētē nature efficacie et cognitionis et auctoritatē. et pītī debēm' festīnare ad id qd; nobis pīcipit et pīmittit. s. ingredi ī requīe celestē.

K **H**abētes g pōtīfīcē. **H**ic ponit sedā rō ad idem ostendēdū et accipit ex ma

gnitudine hūanitatē xpi. rō est ratio talis. Christus ī sua humanitatē habet magnitudinē p quā pōt nō adiuīares habet etiā pītētē teneritudinē p quā

ēparat' ad nobis cōpātē et dīscēdere. et secūrē festīnētē ingredi ī requīe ce

lestē cōfīsi de el' adiutorio tpe oportuno qz est tps pīfēs: qz est tps ḡe. In

ista rōne sic pcedēt aīlō. qz primo declarat xpi magnitudinē etiam fīm suātē

humanitatē. dicebat enī pontifex in lege magnū: qz semel in anno intrāuit in

sanctūfāctōz ī lāguīne alieno. sī multo fortī xps debet dici pōtīfex magnū

q; ī intrāuit celū ī lāguīne xpx. Itē dicebat pōtīfex legis magnū: qz erat de

fīlū aaron. et multo fortī debet dici xps magnū: q; ī naturalis dei fīlū. nec

pōt dici fīlū dei adoptiū: etiā fīm humanitatē. et h ī qd; dīcit aīlō: **P**abētes

g pōtīfīcē magnū q; penētrauit celōs iēsū filiū dei. iīgl̄ ex quo ī ita magnū.

I Tēneamus spēi nrī pīfīsōnē. ore et ope eius magnitudinē cōfīsēdo et el'

obediēdo. **D**īsēquenter ostēdit pītētē teneritudinē in xpo. cū dīcit: m **P**o

enī. xps enī ī carne passibili assūpta. p nobis passus est ī cruce et tentat' ī

deserto a demone. et ideo ex tali expītēta habet quādā aptitudinē ad cōpatiē

dū infirmitati nrī. et h ī qd; dīcit: **N**on enī habēm' pontificē q; non possit cō

pītētē infirmitib' nostrīs: tentatū aut p oīa. **C**onsiderādū tūtū qz tps tenta

tūtū fuit ī carne passibili sicut et nos. tūtū alio modo: qz ex tentationib' fre

quenter ī delectationē peccati et consensū incidim'. ipse autē nullo modo.

et ideo eius tentatio fuit tūtū exterius. et hoc est qd; dīcit apostolus:

F vītō vītō simillō

~~C~~lo.ordi.

Ad I^oHebreos

Na **Q**uā i pē cir. **A**nfert occasionē extollēdi. **b** **N**ec q s̄. **P**ercutit cupidos: q nō vocāt: h̄ ingerūt se. **c** **N**ō semet
lud. 9. 6 ipm clā. **C**larificat̄ ē fili: a p̄f: cū dixit: **H**ic ē fili^m me^d dilect^r
in q mbi bñ cōpla. **Q**ue clarificatio lōge ante p̄. **p**ham p̄di
Dīcta ē: fili^m me^d es tu ego hodie genui te. **d** **T**u es sa: **S**acer

dos aut ipsos et non in aliis quia natus est de
patre de apud deum coeterum dignitatem;
pter carnem assumptam ppter victimam
quam obtulit p nobis. e Melchise-
dech. Qui non talis fuit scriptura
subiecte initium t fine ei vite i figura
xpi q caret initio t fine. At sic ille ob-
tulit i pane t vino t semel; sic et xps sib
specie panis et vini corp et sanguinem
suum discipulis dedit. f Preces sup-
plicationesq xpi dicit actionem t vitam
eius ois actio fiducia est institutio t ad
deum oratio. Quicquid ergo xps: peces et
supplicationes fuerunt p ob. Sangui-
nis effusio fuit clamor validus: i quo
audiunt p reverentia eiusdem passiois.
Reverentia est q sine petro passus p sola
charitate. g Exaudite. Per hanc pte
q p eu possumus sequi misericordiam cui iam
ad dexteram patris. b Reverentia.
Quia amplius ob deum reveritus est.
i Dicit. t voluntarie suscepit obedi-
entiam vix ad mortem. **Omnibus**
f dimittendis. a p petitis. Qui
suerat bonitate a se p
ter peccatum. f merito
ita xps. t ideo plus p
a q ignorantem t
g peccati.
dat est infirmitate.
f qua necessitate. a
bet quemadmodum
f sili alijs. a f q sit in
solu ut iustus conser-
recipiantur.
pro semetipsos
f q hoc iterum por illis
a f vt sibi impurad
b Nec quisq su
f q recte eligit. a de
sed q vocatur
incendo inuidos.
c Sic t christus n

Nico.de lyra

a Qui cōdolere pos. **b** Sic p̄r̄ descri-
bit modus debit⁹ vtēdi officio pōtissi-
cali: qz cū sit vicari⁹ ip̄l⁹ del cui⁹ p̄pri⁹
ē parcer e misereri. ido debet peccan-
ti misereri. **b** H̄ qd̄ dicit⁹: Qui h̄ do-
lere possit bis q̄ ignoāt. i. qui peccat
ex ignoātia. **b** Et errant. i. de his
qui peccat ex infirmitate vel quoctūs
allo errore: quia infirmitas passionis
pertinet iudicium rōmīs, debet at ponti-
fex moueri ad misericōdiam circa tales ex-
plideratiōe p̄rie fragilitat⁹. vñ dñs
pn̄misit beatū petrū in p̄em cadere vt
sciret alijs copati ex plideratiōe p̄pri⁹
delicti, p̄p̄l⁹ sequit⁹: Qm̄ t̄ ip̄e circu-
datus ē infirmitate p̄ptera debet et
quāmodū p̄ p̄lo t̄ x p̄ semetiō
offerre dona p̄ peccat⁹. vñ t̄ in veteri
lege determinat⁹ p̄pri⁹ sacrificiū pro
p̄to pōtifici⁹: t̄ i noua lege dicit sacer-
dos i canone misse: M̄ obis qz pecca-
torib⁹ t̄c⁹, p̄ciendo p̄pri⁹ pec⁹ in re-
cognitione sui peccati p̄ q̄ offert sacrifici-
um sicut t̄ p̄ petō populi. **c** Nec
qz. hic p̄r̄ ostendit⁹ debit⁹ modus
aliquādī pōtificale officiū: qz bō non
debet sibi ipsi⁹ assumere violētia p̄cio
et simulatiōe: h̄ si sibi ipsona⁹ p̄tillita
te p̄li⁹ debet cum timore suscipere. vnde
Aug., xix. de ciuitate dēt: Octūm sa-
cru⁹ qrit charitas: negotiū iustū susci-
pit necessitas charitat⁹: quā sarcinam
si null⁹ imponit: p̄replande xtitati va-
candū ē. **b** H̄ qd̄ dicit apls: Nec qz
sumit sibi honorē h̄ qui vocat⁹ a deo tāḡ aaron: ille enī a deo
vocat⁹ qui nō debito instituit⁹. **d** Sic t̄ xps. Ostēdo qd̄ re-
quirit ad pōtificē. **Hic** p̄r̄ ostendit illō xpo suenire, et diuidi-
t̄ duas p̄es. qz p̄mo declarat⁹ p̄positū. scđo ex b̄ cludit
tentū. ibi: Appellat⁹ a deo. **Circa** p̄mū sic p̄cedit: qz ip̄e p̄
mo ostēdit rpm̄ eis factū pōtificale a deo. scđo agit de el⁹ offi-
cio. abi: Qui in dieb⁹ carnis sue tertio de pietatis exercitiis
ibi: Et quidē cū esset filius dei. Prima i duas. qz p̄mo pba
xpo pōtificatū eē a deo patre p̄ duplicitate auctoritatē scripturē
sicut ibi. **N** uadmodū t̄ alio loco. **Circa** p̄mū dicit⁹ conti-
nuans snia⁹ l̄fē immediate p̄cedēti. **Sic** t̄ xps nō semetiō p̄
rificauit vt pontifer fieret: sicut ambicoli⁹ et hypocrite vt po-
sint ad dignitates ecclasticas ascēdere. **e** H̄ qui locut⁹
ad eū, i. de pater clarificauit ip̄m xpm̄: et h̄ ē intelligēdūm f

naturā humānā: qz ī diuīna natura habet candē claritatem i
gloriā cū p̄e. Potest etiā itēlligi fin̄ diuīnā naturā non sic q
de⁹ pater filio aliquā claritatē vel gloriā de nouo dederit s̄ec
inc̄stū diuinitatē quā ab eterno habuit a p̄e in tpe pater ma
nifestauit: propter qd̄ petebat saluator Job. xii. Clarifics m
pater apud remētōm claritatē ouati

pater apud tenetem in claritate quam
habuit priusquam mūdus fieret. bāc autē
claritatem filii declarat pater: dicens quod
sequitur: filius meus es tu ego ho. ge.
te. et hoc expositum est supra. ca. i.
g Quoadmodum et in alio loco. hic
fir inducit aplis alia auctoritatē p̄s.
ad phandū sacerdotiū xp̄i esse a deo:
qz est verbum p̄tis ad filium. d. h Tu
es sacer. ī eter. sicut ordinē melchidech.
Dicit autē in eternū: ad differētiā xp̄i
sacerdotij veteris legis: qz illud erat
tm̄ tpale & figurale. sacerdotiū autem
xp̄i ī eternū et verū: qz nos itroducit
ad clarā visionē ī vita eterna: qz nō po-
terat facere sacerdotiū veteris legis.
Addit etiam alia differētia p̄ b qz dr:
Scdm̄ ordinē melchisedech: qz sacer-
dotiū veteris legis fuit sicut ordinē
aaronicū seu leuiticū. sacerdotiū autem
xp̄i sicut ordinē supiorē qui figuraliter
tagis ētū dr: Scdm̄ ordinē melchise-
dch: qz

Sic et christ⁹ nō semetipsum clari⁹
debet, sicut q̄ inserit⁹ diffuse determinat⁹
enī pūi i⁹ c̄līb̄t̄ d̄r̄ pl̄u⁹ c̄m̄ f̄l̄.

a sp suas tñrures. **b** sita. c filii clarificauit
en i bapismo et trãfiguratioe et põntific cõstituit
q alibi dicit: **fili⁹ me⁹** es tu. qd videt dign⁹ i q
psalmo ostendit rex et sacerdos.
ficauit ut põntifex fieret: sed q lo

^q qd ei in baptis
cut^d ē ad eū. + **f** ill^d me^d es tu: ego f
mate dicitur^d erat. a ^s cōsubstantiālē qd idē cu pa
tre. b ^b sic illic locut^d ē
rectione habuit carnē passibiliē t̄ no
peccabilē; t̄ illud ips s fuit t̄ps debitu + **P** s. l.
vt̄di officio p̄ficiens offerētis, p nob
sacrificiū, scđo tāgit modū deuotū of,

hodie genui tē. **Quēadmoduz** **t**
parer de generosa nativitate filii sicut alibi de pō
tificatu eius. **f** deus pater. **f** ram di
f mactum est lagū modū obituū di
ferēdi. **p** nobis sacrificiū tē. **c** dicit:
k **P**reces supplicatiōesq. dīc p̄ces:
qz apō patrē fecit petitōes. dīc sup/

¶ Iatio loco dicit: Tu es sacerdos & plicatiōes; qz in orādo habuit modū tps. 109
cura & pacē & pietate & offertā & fīm ad fīm humile & deuotū. ¶ Ad cū.t.ad pa

gnus. & docēs & orās & offerēs. a nō ad r̄ps
ve aaron. b s̄m dignitatem ordinis. i.sacerdotij.
c in pane & vino et semel. d q̄ nō r̄palūs.
e i eternū fm̄ ordinē melchisedech.

plendā q̄ p morte xp̄i cōueniētissime
impleta ē: saluavit eū tñ a morte alio
modo. s.eum a mortuis resuscitando.
n. eū clamore valido & lachrymis of-

f *Qui i. dieb' carnis luę pces lup'* k
orauit totū p nobis. *s vel deū.* *s vel s̄r.*
plicatiōesq; ad euę q possit saluū m
a s̄q precabat. *s. i. resuscitare.* b *s cū int̄io*
ne effica ciūm vē oñ plurim̄ zhabat.

n *Qu clamoē valido t lachrymis of*
ferēs. s. corp' suū cū p̄cibus in cruce.
Q *autē moriēs valide clamauerit di*
cūt euāgelistē: s̄ q ibi lachrymae fü
rit nō habef d̄ euāgeliō exp̄sse, p̄t t̄i

ne efficacissima ut quipplures orabat.
illum facere a morte cu[m] clamore n
Hoc non in euangelio. s q[uod] q[ui] sit
et validus lachrymis offerens erauit

s validor lachrymis offeres: exau-
rie accepit i resurrectio. s. i. scut sua religio-
meruit. b g erudit a q dñe tpe moralitatis.
b dit est pro sua reverentia. Et qui p
rit in cruce pro toti huani generis re-
demptio. **H**ic eti Job. v. 1. q multa
fecit Iesu signa q non sunt scripta. t ideo
cum apostols dicat tuc idem lachrymatu

*v. dicit pro sua reverentia. q. qui p.
s. i. quis. s. qm qd exp. s. obedi. s. q. ca.
i dem cu eet fill dei didicit ex his q
cum apis dicatur ipm lacrymatis
fuisse: tenendum est tanq certu. Quis
in enigmalio n sit scripti: et pte et pre-
dictis q oblatio et oratio xpi fuit fa-*

Aaaron: ille enim a deo
sic et pps. **O**steo quod re-
cepit a deo: **E**ccl. xiiij. 1.
Contra hunc aaronum
merito fuit exaudibilis et accepta: et hoc est quod subdit: o **E**p-
auditus est pro sua reverentia. i.e. qd utendo officio pontificis s. orat
de aaronulo et offerendo suu sacrificium habebat modum reverentie.

*xpo venire, et diuidi-
tum, sed ex h[ab]eret[ur] i[n] t[er]ritoriis suis, p[ro]cedit: q[ui] ipse pri-
mo, sedo agit de eis offi-*

de ad eternum et qua natura patrem poterat ex his pietate et misericordia qua visitauit nos omnes ex alto assumptu naturam humanam passibilem in qua pro nobis patrem: et per passionis experientiam ad compatiendum nobis quodammodo aptius redderet. Et hoc

est qđ dicit apls: Et quidē cū esset fili⁹ dei, i. ab eterno existēs
in natura diuinā. q. P̄dicit ex tpe in natura humana.
r. Ex his q̄ passus est obedientiā. Iñ b̄ fuit tm̄ noticia experi-
mētali: q̄ noticia habituali nō p̄sevit fz eō totam ab instanti

metali: qz i noticia habituali no p recit i z ea totam ab initiant
perceptionis habuit: z qz p suā passionē meruit gliaz sui corporis
F 2 v* 3 exaltationē

Ga oib^o obtēm. Tantū valet passio q̄ oib^o sufficit ad salutē q̄ sal^o bene pōt esse p̄ eū q̄ rīpe est appellat^r. **T**ē **I**n interptabilis. **S**ermo d̄ incarnato filio difficilis ē ad interptanduz; q̄ debiles sensu estis ad intelligēdū. p̄sum da mysteria.

Cel. Interpretabilis. **M**ua h̄ sūt multa sacra exponēda de p̄ lone. s. dignitate t̄ eternitate t̄ de rit^r et tribus mūratiōe: et de sacrificiis eius et test. excellentia t̄ nouitate t̄ de legis atq̄ sacrifacioz illi^r t̄pis reprobatione et de alijs multis.

Cet cū debere

tis. Interferit i

crepationē de i

firmitate: vt al

ta de xp̄o labo

rent intelligere.

DQue sūt ele

menta exordij.

Exordiū sermo

nū ē simplex do

ctrina. Elementa

el^r: materia s̄ q

agit: vt nativit

tas: passio.

Edis enī q̄ la

ctis r̄c. Qui nō

capit: x̄bū caro

factū ē, quō ca

pīet: in p̄ncipio.

erat x̄bū? **O**is

de hac re sermo

quo agit: vt nō

solū credat. ve

rūtiā intelliga

tur: scīafos q̄d

dr onerosus ē:

facili^r illos pre

mit: q̄ palcit Ex

q̄ sit: vt spūales

ista carnalibus

nō oīno racēat

p̄ter catholice

fidei q̄ oib^o p̄di

canda ē. Nec ta

men sic delerat:

vt volētes ea p

ducere ad intel

ligentia nō capacē: faciliis fastidiri fa

ciant in veritate sermonē q̄ in sermone

p̄cipi veritatē.

Ad discretionē bo

nt et mali r̄c. E

cce h̄ ostendit q̄d sit soli

dis cibus. s. separare bonū a malo: q̄d p

fectoū ē qui habēt sensus exercitatos.

Qui aut̄ inualida et inexcitata mēte

h̄ nō possunt: p̄fecto nisi quodam fidei

lacte teneant: vt inuiscibilia q̄ nō vidēt:

et intelligibilia q̄ nondū intelligi credāt:

facile ad vanas et sacrilegas fabulas p

missione scientie seducunt ut et bonum

et malū nō nisi corporalib^r imaginibus

cogitēt: t̄ ipm̄ dei nō nisi corp^r aliq̄d ēē

existimēt: et malū nō substātiaz puta

re nō possunt: cū sit potius ab inuabili

it substātia mutabiliū substātiarū qui

dam defectus: quas fecit ex nihilō ip̄a

l̄mutabilis

et exaltationē et p̄nter alio^r glorificationē. ideo sequit^r: **G**at p̄sumat^r factū in breui. q̄ in sua resurrectiōe habuit gliaz p̄sumatā in corpe: q̄ p̄p̄ erat p̄fecta tm̄ ex pte aīe. **T**b facta ē oib^o obtēperātib^r sibi. p̄ verā fidē. **C**ausa salutē eīne. vidēt enī i naturalib^r q̄ illud q̄d ē p̄fectū pōt facere altez sibi simile. sūlter xp̄s in glia p̄fēctissim^r ē alijs causa glie in q̄tū de p̄ modū p̄ncipalis effēct^r et in q̄tū homo p̄ mo

dū merētis et instrumēti conūcti tñ in vīrate suppositi. alij aut̄ sācti se habēt ad deū p̄ modū instrumēti separati sicut manus artific^r aliter ē instrumētu ei^r et aliter securis. **D**Appellat^r. Ostēo q̄ xp̄s habuit p̄fecte illa q̄ debēt esse i pōtisfice: hic p̄nter p̄cludit p̄positū p̄ncipale. s. q̄ xp̄s ē appella tus realiter pōtisfex et vei e. **A**ppellat^r a deo pōtisfex iuxta ordinē melchisdech. hoc aut̄ addit q̄ sacerdotiū xp̄i nō cōsistit in oblatiōe bantoz alialū: sicut p̄sistebat sacerdotiū leuiticū: h̄ cōsistit in oblatiōe corporis et sanguinis iehu xp̄i s̄b specie panis et vīni sicut melchisdech q̄ erat sacerdos dei altis simi obtulit panē et vīnu: vt habeat h̄c. xiiij. **D**e quo. **O**stēo q̄ xp̄s sit vere pōtisfex. hic p̄nter p̄parat aīos audiētiū respectu sequētiū: et diuidit in tres p̄tes. q̄ p̄mo reddit auditores attētos. sed dociles i principio se. ca. ibi: Quapropter tertio beninolos. ibi: Et h̄ q̄d. Circa p̄mū sciendū q̄ anim^r auditoris excitat ad attentionem q̄n doctor ei insūnuat diecēdō difficultatē q̄ quidē difficultas pōt stingere duplicit^r. vno mō p̄pter materie arduitatē. alto mō p̄pter auditiū imbecillitatē ad caplēdū et tarditātē. vtrūq̄ continet in p̄posito: q̄r materia incarnatiōis de q̄ loquebāt apls ē valde ardua et difficultis. Itē illi q̄b^r scribēbat. s. inde erat etiā imbecilles ad caplēdū. p̄p̄ assūfactionē ad orariū. et h̄ ē q̄d dicit apls: De quo. s. pōtisfice nō iehu xp̄o ē. **N**obis gran. ser. et iter. ad dicēdū. i. iterptatiōe indigēs p̄pter materie difficultatē. et t̄p̄lia alia causa ē. **G**at imbe. fa. estis ad audiēdū. i. ad intelligēdū de quo eos reprehēdit. d. **H**etēnī cū debe. ma. ee. p̄pter t̄ps. i. p̄pter diuīnitatē t̄ps. h̄ aut̄ dicit apls: q̄r ip̄i fuerāt instructi a iuuētate in lege et pp̄heit. **C**at h̄lū indi. vt vos do. q̄ sint ele. exor. fer. dei. In grāmatica elemēta dicūl̄ l̄re quis pueri p̄mo addisēt. ad illūstudine h̄lū dicūl̄ elemēta illa q̄ sūt pueri et cōmnia i fide q̄ q̄libet debet scire. **T**ōsiderādū tñ q̄ apls nō dicit q̄ velit eos de talib^r instruere: vt in ea. se. patz: sed vt sic loquēdo possit eos meli^r excitare: p̄p̄ q̄d etiam subditur: k. **E**facti r̄c. sīc enī q̄n pūlis daf lac q̄d ē cib^r s̄ facilī pueritibilis: et nō dant eis carnes vel pīces vel alī cib^r dure digēstions. ita sūt nouitii i fide et simplicib^r nō sunt p̄ponēda difficultia fidei: s̄ ea tñ q̄ possūt de facili capi. p̄p̄ q̄d seq̄: l. **O**is enī q̄ lactis ē p̄ticeps. i. indigēs doctrina facilis. **M**Exp̄ers ē ser. iusticie. i. inepti ad caplēdū difficultia q̄ tñ sūt p̄ponēda p̄fectis: cul^r rō subdit^r. **N**atūrūlū enī. i. nouellū et importē ad talia. **O** Perfecto^r aut̄ ē so. cib^r. i. doctrina subtilis i his q̄ ad fidē p̄tinēt: ē tñ p̄ponēda p̄fectis: et q̄ sint rales ostēdit p̄tē. d. **P**at̄ q̄. p̄ipa p̄suēdine. in exercitio scripturaz. **C**at Exercitatos habet sen. i. dūtates itelleciuāles q̄ p̄ sensus aliquā designāt: sicut aliquā alīcū dr: vides tu. h̄l. intelligis: et ad q̄d valeat tale exercitatiū subdit. d. **T**at dis. bo. ac mali. i. veri et falsi in his q̄ sūt fidei: q̄r verū ē bonū itelleci^r: et falsū ē malū ip̄i^r. Ad euīdētā maiore h̄lū pris vīltme q̄ris. **A**trū mysteria et subtilia fidei sūt oib^o indifferētē. p̄ponēda: et arguit p̄mo q̄ sic: q̄r Matth. vli. **P**redicate euā gelū omni creature: s̄ in euā gelio p̄tinēt oia fidei mysteria q̄ r̄c. Itē credere articulos fidei explicite ē de necessitate salutis q̄tū ad oēs sed nō possūt talia credere nisi eis p̄ponāt: q̄ articuli fidei sūt oib^o p̄ponēdi: sed articuli fidei cōtinent mysteria et difficultia q̄ r̄c. Cōtra p̄ illib^r q̄d habēt i textu: Et facti estis q̄bus lacete op̄ sit nō solidō cibo. **A**ndeo. mysteria s̄t dei possunt duplicit^r. p̄poni. vno mō vt credēda simplicē p̄ simplicē assensū. alto mō p̄poni ut aliquātē itelleciāda p̄ rōnezz: p̄t pōt rō baberi i tali materia. **L**oquendo ligis de p̄mo mō p̄ponēda: dicēdū q̄ fidei mysteria nō sūt oib^o p̄ponēda q̄r q̄n debet. p̄poni infidelib^r obstinat^r: q̄r ex b̄ nō seq̄ eoz p̄uersio s̄ tñ fidei derisio: et p̄poni debet mōs siue occisio: b̄ ē q̄d dīc saluator Matth. vii. **P**olite sanctū dare canib^r neq̄ mittat^r margaritas aīi porcos ne forte p̄uclēt ea p̄edibus suis et canes cōuersi dirūpāt vos. **P**er sāctū et p̄ margaritas itelleci^r h̄ doctrina sācta et p̄tiosa: et p̄ canes et porcos itelleci^r obstatnā i infidelitate et i imūdicia sua: sed fidelib^r et crederē volētib^r et illis de q̄b^r sperat^r p̄uersio s̄ tñ fidei derisio: et p̄tē q̄ doctrina fidei aliquā sūt oib^o cōmnia: q̄r oēs tenēt illa credere explicitē sicut est mysteriū incarnatiōis xp̄i et passiōis et resurrectiōis et p̄silia q̄ cōtēt p̄ ecclias: et talia sūt oib^o p̄ponēda etiā simplicib^r: nō tñ subtiliter h̄ grossa exēpla ab eis capib^r: q̄r alītē daref eis occasio errāt. **A**lia sūt i doctrina fidei q̄ sequūt ex articulis fidei ad q̄ credēda explicite nō tenēt simplices h̄ tñ illi q̄ sūt i ecclia supiores: et talia nō sūt simplicib^r. p̄ponēda nisi p̄habilitē timeref q̄r talib^r essent male informati ab heretic^r, i tali tñ casu sūt de talib^r istrūedi: q̄r p̄fida heresis nō tñ p̄tingit **V**erū in errore

immortalis et summa substantia quod est deus. sed perfecto quod non solum credit: verum etiam exercitat in exterioribus animi sensibus intelligit: precipit: nō est iam metuens: dum ne seducat ab eis quod malum putando esse substantiam quam non fecit de mutatione substantiam faciunt ipsi deus sic manichei. Tel si quod alie perstes ita despiciunt. **La. VI**

Gapropter. Wurter

Quis iesu crepat: et culpat: et quod velint semper eadem ipsa discere: ite bladis illis se eis connumerando horas eos ad pfectio[n]em. **b** Inchoatio nis tecum. Quo rudes sunt catholici et symbolum fidei et dominica oratio. **c** Fudamētū. **Q**uid dixit sermonem inchoatiis h[ab]et ap[osto]lū fudamētū: eo quod a christiana religione venientib[us] p[ro]p[ri]o[n]i et super hoc quod pfectio[n]is edificata. Hoc fudamētū dividit in sex quod sunt inchoatio. **s** p[ro]nia: fides: baptismatum doctrina: i[mp]ositio manuū: resurrectio atque iudicio. **Q**uisque alijs ad fidem converit: p[ro]p[ri]o facit penitentem: in deum credere: bapticari in remissione: confirmari per i[mp]ositio[n]em: resurrectione et die iudiciorum postulari. **d** Ab opib[us] mori. Por tua opera dicit p[er]petua occidunt. Tel priora bona per sequentes manuū mortua erat. Penitentem ab his est fudamētū iacere: sine quod nihil edificabilis. **Q**uid est autem a mortui opib[us] penitente nisi ab his quod oportet mortificari ut vivamus. Feramur ad pfectio[n]em iacientes fudamētū p[ro]nia ab opib[us] mortuis: et funeris alius p[ro]p[ri]o fidei quod sit ad deum: ut o[ste]nes p[re]tes fidei habeant: et non aliud potest iusticia esse. Fundamētū etiam doctrina baptismatum pluraliter: quod est baptismus in aqua in penitentia et in sanguine: quod sic mundat hoc a peccatis per p[ro]nias vel sanguinis effusionem: sicut per lauacrum baptisimi. Anum tamen de baptismis quod una forma nec iterari potest. Una ibi est triplex persona operatio. Non ergo de baptismis fieri est p[ro]nia et in sanguine: quod sacrum baptisimū celebat ut in aliis accedit. **x** hoc: sed quod vice baptisimi supplet effusio sanguinis per nos Christum. Et etiam fides et p[ro]nia ibi datur atque vbi articulus necessitatis non contineat religionis sacramētū baptisimi excludit. Ideo quod sic intelligendū est illud: nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto: non intrabit in regnum celorum: Id est qui non fuerit regeneratus: ea regeneratione qua renascuntur illi: qui renascuntur ex aqua et spiritu sancto non salvab[us]. **L**a. xvi renascuntur hoies diversis modis: alij per penitentiā: alij per effusionem sanguinis: alij per baptisimū. Ideo pluraliter dixit baptismatum. Fundamētū etiam resurrectionis mortuorum: nisi quis credat quod resurrectio Christi facit resurrectionem mortuorum: non habet super quod edificet. Fundamētū etiam in dicti eterni: quod quicquid ibi statuerit in eternū durabit: quod iudicium quod non credit: non habet fudamētū. **H**ec oīa nisi in fundamēto p[re]cesserint: nemo potest bene operari. **E**t quod hec oīa illis necessaria sunt dicit: iacientes hec oīa sicut lapis in fundamēto tacit. Non rursus. **i.** non ut oīa sit prout ceciderit: ite credat. Tel non rursus iacientes. **i.** ita modo iaciamus: ut amplius iacere non sit opus. **T**er impossible. Ne quod vero existimat leb[us] vel tertium baptisima post peccata posse fieri. subdit: Impossible est. Non tam difficile. Ne quis in hoc consideret. **f** Eos qui semel: Id est etiam eos qui hec bona habuerunt. Necdū penitus malos.

Renouari

in errore circa articulos sed etiam in errore eo quod sequuntur ex articulis: sic enim hereticū est dicere quod non sit incarnatus: ita hereticū est dicere quod non assumptus sit ea quod sit de natura humana nature, et id manicheo p[er]datur est ut hereticus: quod dixit dei filii assūptissime carnē fantastica: et sicut multi alii quod negantur in Christo est aliquid quod pertinet ad naturam humana. Si autem loquimur de scđo non ponendū ea quod sit fidelis. inquit sicut per Romanos in telligenda: sic enim p[ro]ponendū sicut habeb[us] intercessione et exercitari in scriptura quod possunt capere talia: non aut simpliciter et capere non potest: quod habent eis esse erroris materia. argumenta patient per predicta. **In ca. v. vbi dicit in postil. Et exauditus est per sua reverentia.**

A **De pe. di 4. c. incert. witterence.**

Additio. i. Docet quod dicitur. Grauidus per sua reverentia: potest actualliter intelligi secundum Slo. s. p[er] reverentia passionis cui maxima reverentia debet eo quod sine p[ro]cto passus est per sua charitatem. **In eodē ca. vbi dicit in postil. De quod sez pontifice nostro Iesu Christo.**

Additio. ii. Hoc quod dicitur. De quod gratia dis sermo nobis et intercessione ad dicendum: secundum Slo. referendum est ad sacerdotium Christi. s. quod secundum ordinem melchizedech appellatur sacerdos ut statim. dixerat. De quod enim facit apostolus gratiam secundum monachum. et intercessione: non propter materie difficultates: quod illa quod sicut proposuerat de Christo in principio habeb[us] episcopum. **Qui cum sit splendor prius habet maiorem difficultatem et indigent altiori interpretatione: ut est manifestum: sicut habet materia sacerdotio Christi non habet nisi se tamen difficultate nisi solus Christus imbecillitate audiatur quod non valebat discutere intelligentiam eorum quod de Christo traduntur in scriptura: put apostolus declarare intendebat. et hoc est quod subdit: Secundum imbecilles facti estis ad audiendum et quod dicitur. Non indigeremus gratia sermone et interpretationi nisi Christus imbecillitate vestram.**

g **Apropter recte. In pte immo La. VI**

q dicit p[re]cedentem apostolus redditus auditores. **De pe. di 2. c. si enim. paulus.**

attentos: ostendendo dicendo et difficultate. h Christus reddit eos dociles ostendendo eorum ordinem: quod ostendit quod sunt dimittenda et quod p[ro]sequenda. Illi enim quod scribatur erat exercitari in scripturam: et id dicitur quod intendit dimittere ea quod solerit dici nouitatem: sicut iteredit p[ro]le quod ea quod solerit dici p[ro]fectus: et hoc est quod dicitur. **A**propter intercessiones inchoationis Christi secundum monachum: supple facilitia a quod incipit fidelis doctrina. **b** Ad pfectio[n]em fidei. ad doctrinam pfectio[n]em: et quod sint illa quod iteredit dimittere benevolentiam agit et sunt sex. p[ro]imum est p[ro]nia a p[ro]ctis p[er]terta. sic enim in motu naturali prior est recessus a termino a quod est accessus ad terminum ad quem: ita secundum gressum est p[ro]ficit naturam. p[ro]mum est p[ro]ne sacrificium: quod est quod regressus a p[ro]cessu: et hoc agit cum dicitur: **c** Non rursus iam. et i. petrus qui sunt opera mortua. dicit autem p[ro]nia fudamētū: quod est illud quod est p[ro]mum in p[ro]cessu gressu: ut dicitur est. sicut fudamētū est illud quod est p[ro]mum in edificatione. secundum quod est dimittendum est fides simpliciter per quam sit accessus ad deum. secundum quod est dimittendum est fides in p[ro]cessu ad deum oportet credere quod est recte. et hoc agit ibi: Et secundum tertium est baptisma quod est quod secundum sp[iritu]alis generatio. et hoc agit ibi: Baptismus doctrina. et dicitur plurale: quod triplex est baptisma. sicut flaminis et sanguinis. veritatis habent tamen virtutem vni baptisma. et ideo dicit apostolus ad Eph. iii. 15. Una fides vni baptisma. q[ua]ntum est sacramentum confirmationis in quod datur sp[iritu]sanctus ad robur: sicut in baptismo datur ad secundum esse sp[iritu]ale. et hoc nota ibi: Impositio[n]is quod manuū. q[ua]ntum et sextum pertinet ad terminum sp[iritu]alis p[ro]cessus. expectant enim resurrectiones corporum futuram: quod est amoto inanis est fides nostra: ut dicitur. i. ad Cor. xv. et hoc agit ibi: Ac resurrectionis mortuorum: quod est q[ua]ntum expectant etiam remunerationem nobis secundum in iudicio extremo. et hoc sextum: quod nota ibi: Et iudicij eterni. dicit autem iudicij eterni: quod finis ibi data est eternum durabit. Ita secundum predicta non intendit apostolus p[ro]p[ri]o modo: quod sunt secundum fidei nouitatem sunt instruendi: et de talibus instruebatur in p[ro]mititur ecclesia: ut p[ro]t[est]antur Act. xviii. et in pluribus aliis locis. **d** Et hoc faciemus. **M**ic[ro]p[er]sona reddidit auditores benivolos ad ostendendum eis sue doctrine possibiliter et utiliter. et dividit in tres partes. quod primo p[ro]ponit in generali quod sua doctrina est querens et possibilis. secundo ostendit in sp[iritu]ali quod impossibilis est: ibi: Impossibile est enim tertio quod est possibile. ibi: Cofidimus autem. Circa p[ro]mum secundum quod apostolus in principio habeb[us] ea. dicitur se vel le instruere illos quod scribatur de his quod pertinet ad pfectio[n]em doctrinae Christi: et quod illud sit difficile. tamen est bene possibile cum adiutorio dei: et hoc est quod dicit apostolus. Et hoc agit secundum quod p[ro]mum. dicit adiuverit minime enim dicit et plus significat. **e** Impossibile enim est. Mic[ro]p[er]sona dicit quodbus sua doctrina est impossibilis. et dividit in duas partes. quod primo ostendit positum. secundo ad hoc inducit exemplum. ibi: Terra enim. dicit igitur quod sua doctrina est inutilis illud quod post multa beneficia divisa recepta per in gratitudinem labuntur de peto in petum: quod de se

f 5 **refurgere**

Ga **O**pere magna illis testifi-
catus ē. Tria aut bona com-
mēdat ī eis. s.
q omnia sua fe-
cerūt cōia san-
ctis: ecce opus
et h ex dilectio
ne q̄ informat
actiones: ecce
alacritas. et b
ad gloriā dei:
Ecce pura et re-
cta intētio.
b **L**upimus.
Multā dilecti-
onē erga illos
ostēdit et eādē
circā singulos
curam demon-
strat et malorū
enī et minoꝝ su-
militier curam
gerit: et oēs di-
ligit. **C**ito
missioꝝ. Scie-
bat placere lu-
des pmissio-
nes patrū me-
morari. vñ mō-
bis laudibus
extollit q̄s su-
pia exēplo ob-
duratoꝝ ter-
ruit. In b aut
abraam maxie
elegit: cuius si
lē erunt si cre-
dūt. **A**brae-
nāq. Tria di-
cit: q̄ promis-
sio facta: et per
iuramentū fir-
mata: et abra-
am lā impleta.
e **T**isi bene-
dices būdicaz
tibz: et multipli-
cas ml. te. Apo-
stolēsis est b. i
defectio. Qua-
si: si b̄ se fecero
nō mibi creda-
tur de aliquo.
f **I**n q̄ abun-
danti? vo. r̄.
Quasi: Si au-
te homini qui
mēdar est per
iuramentū cre-
dit quicromagl
deo credēdū ē
qui mētri nō
pot. **C**o-
fugim⁹. Fugit
ad spē: qui spe
beatitudis tri-
bulatiōes sper-
nit. **b** Quā
sic. Sic ancho-
ra nauē: sic spē
aliam tenet ne
mergat ī salo-
but⁹ mūdi: sē
tiendo iniqua-
ti. Et firmā ne
salte tituber.
t Nō enim iniustus deus vt obli-
a uiscatur operi vestri et dilectionis b
s. ex q̄ opa illa bona fecisti. a s ad honore
quā ostendistis in nōmīe ipsius
dei. s hoc ē opus. s adhuc.
qui mīstrastis sanctis et ministra
s quasi p̄ prēterita laudo: de futuro autem vobis
bona cupio. a s vr nec vnuſ desit.
b tis. **L**upimus autē vñlūm quēc
s q̄ quā quondā habuistis. b s frequēter ostē-
dere. s ministrandis sanctis.
vestrum eādēm ostētare solli-
cūt s v̄ in futuro compleatur ī vobis quod modo
speraris.
citudinem: ad explētionem spei f
s vite v̄c. s ira ostētare. s in hac sollicitudine.
v̄sq̄ in finem: vt nō segnes effi-
sancroꝝ.
ciamini: verum imitatores eorū b
s non per genus.
qui fide et patientia hereditabūt
s pmissum sepe beatitudinē. b s an sūt face
pmissioꝝ: v̄c.
d p̄missiones **A**brae nāq pro k
s ideo p̄ se.
mittens deus: quoniā nemineꝝ l
s se.
habuit p̄ quem iuraret maioreꝝ: m
s obraam.
e iurauit per semetipsuz dīces: **M**i n
s i his q̄ stelle. a s i crenēto cruci. s aliud.
s i benedicēs bēnedicāt te: et
s sine fide. b s i his q̄ arena. s futura beatit-
udine magnitudine ḡtie. c s apōstolēs. s cer-
tus abraam.
mūltiplicās multiplicābo tē. **E**t o
s inter multa aduersa. a s diu patienter expe-
trans. b s tandem.
sic lōganimiteſ ferēns adēptū p
a s sepe pmissū benedictionem. i. eternam beatit-
udinem. b s ideo iurauit deus: quia homines
iurant ideo p̄ se cum maiorem nō habuerit: q̄ ho-
mines p̄ maiorem iurant.
est reprob̄missionē. **H**ōmīnes enī q
s q̄ p̄ deum q̄ solus verax exēc.
per maiorem sui iurāt: et omnis r
s alteratioꝝ. a s vales. s alter⁹ partis.
controuersie eorū finis ād cōfir-
a s q̄ sicut inter hoīes.
f mationē est iuramētuz. **I**n quo s
s abūdātē p̄ pmissioꝝ s abūdātē p̄ iuramen-
tū. s abundātius volens deus ostē-
tū. a s i his q̄ habituri erāt q̄ p̄mittebat.
dere pollicitationis herēdib⁹ im
s q̄ vix alijs nouit p̄ fidē xpi saluari homīes.
s q̄ erat de saluādo p̄ grām electis. b s inter
pmissioꝝ et implētionē.
mobilitatem sui cōsiliū interpo-
a s cōdēcēdēs hoīm consuetudini: yr certos fa-
ceret. b s pmissioꝝ et iuramētū.
suit iūsiurandū: vt p̄ duas res r
s in quibus.
imobiles quib⁹ impossibile ē mēti y
a s q̄ in oī aduersitati fortes nos faciat valentes
ad horā pati: ve in eternū regnum.
ri deū: fortissimū solatiuz habeat/
a s in p̄cellis cērationū. b s i aduersis. c s nō p
s mūs qui cofugim⁹ ad tenendām
aduersis deserendā. a s iam nobis in abraam ad
implētam. s i. i. omnibus prolataam.
b p̄positā spēm: quā sicut ancho-
a s que tribulationū impulsū nō destruatur.
ram habem⁹ aniclitā ac firmaz

a **N**ō enī. **H**ic pbat ppositū. p̄r̄o ex eorū cōuersatione. **t** **D**e pe. di.
secundo ex abrae promissione: **A**brae nāq. **T**u p̄t̄o igitur
parte dicit sic: **N**ōnabiliter dixi q̄ cōfidim⁹ meliora de vo-
bis: cut⁹ causā subdit. **D**ē nō enī iniustus ē de⁹ vt obli. ope-
vestri. i. sancte cōuersatiōs vestre. **b** **E**t dile. quā ostē-
no. ip̄l⁹. t̄ q̄ sit ista dilectio: oñdit ex facto. **c** **Q**ui mē-
stratis sc̄is. i. xpi fidelit⁹ necessaria p̄bendo. **d** **E**t mini-
stratus. opus charitatis cōtinuando. t̄ q̄ x̄tus laudata cre-
scit. **i** post cōmēdationē horat̄ eos ad x̄tus cōtinuationē
et augmētationē dicēs: **e** **C**upim⁹ c̄i vñūquēc v̄m cādē
ontare sollicitudinē. i. mōstrarē p̄ effectū cūdētē: **f** **A**d
explectionē spei v̄s⁹ i finē. q̄ p̄ cōtinuationē boni opis v̄s⁹ i
finē explet̄ spes q̄ ē certa expectatio future beatitudinis in-
q̄ntū cōsequit̄ actualiter glorie p̄mū. **i** subdit: **g** **E**t nō
segnes efficiam̄. i. p̄igri sed x̄tuſi in bono. p̄ficientes sicut
fuerūt p̄r̄as sc̄i. t̄ hoc ē q̄d dicit: **h** **V**erū. p̄ sed. i. **I**mi-
tatores t̄c. s. hereditatis celestis. **k** **A**brae nāq. **M**ic̄ se-
quenter idē. pbat p̄. p̄missionē abrae factā: t̄ dividit̄ in tres
pt̄es. q̄ p̄to p̄ponit illa. p̄missionē. secūdo oñdit ei⁹ ifallibil-
itatē ibi: **M**oles ei. tertio ex h̄ocludit x̄titatē intentā ibi: **A**te
per duas res. Circa primū sc̄idū q̄ abrae facta est. p̄missio
de bonis t̄p̄alib⁹ et etiā celestib⁹. ppter q̄d dictū ē ei⁹ q̄ semē
eius erat futurū sicut arena maris t̄ sicut stelle celi: t̄ p̄mis-
sionē illa firmault iuramēto: t̄ hoc ē q̄d dicit: **A**brae nāq
p̄mittit de⁹: bona terrena t̄ celestia. t̄ ad p̄firmationē hu-
ius p̄missionis iurant̄ p̄lemit̄p̄. **l** **Q**uoniā nemini. i. **D**eu. 22.c
nullā rē. **m** **H**abuit p̄ quā iuraret malorē: t̄ q̄d turauerit
subdit: dices. **n** **N**isi benedicēs b̄si. t̄c. t̄ subintelligif̄ defi-
ciet x̄itas mea nisi fiat sic. **o** **E**t sic longanimit̄ ferens. i.
abraā patēter expectās. **p** **A**dēp⁹ ē repromissionē. q̄ tā-
dē p̄secut⁹ ē gloria. **q** **M**oles ei. **M**ic̄ sequēt̄ oñdit h̄ul⁹
p̄missionis infallibilitatē. **R**orō triumphator̄ i israel nō parcer nec
penitūdine flectet. **S**ī aut̄ aliqd̄ denūciat̄ in sacra scriptura
ēx̄tētia meriti. **x** nō aut̄ aliqd̄ denūciat̄ in sacra scriptura
subuersio niniuitaz. **z** **o**ne. iii. **H**oc bene retracat̄: sicut sub-
uersio niniuitaz a d̄ho p̄dicit̄: ppter penitētā eoz fuit retrac-
tata. t̄ hoc ē q̄d dicit̄ p̄iere. xvii. **R**epente loquar aduers⁹
gentē t̄ aduersus regnū ut eradic̄ t̄ destruā t̄ disp̄dā illudz:
Si penitētā egerit ḡs illa a malo suo: agā t̄ ego p̄mis̄i sup-
malo q̄d cogitauit ut facerē ei. t̄ q̄ talis cōminatio dē senten-
tia dei. t̄o dixit doctores nr̄i q̄ sentētia dei mutat̄: nō t̄ ei⁹
ziliū. **M**ūc aut̄ ita ē q̄ ḡnēcūq̄ in sacra scriptura aliqd̄ denū-
ciat̄ sub iuramēto a deo: illud. pcedit ex diuino ziliū. t̄ iō. p̄
missio facta abrae pater ifallibilis ex duob⁹. p̄to rōne būn-
ni cōsili⁹ ex q̄. pcedit qd̄ nō mutat̄: t̄ ex additū iuramēti di-
uini p̄ qd̄ cōfirmat̄. **M**is v̄lis attēdendū ē ad litterā: **M**oles
enī p̄ maioz̄ sui iurāt̄. q̄ p̄firmatio alicui⁹ rei nō ē n̄isi p̄ ali-
quid cert⁹ t̄ stabilius. ppter q̄d dicit p̄hs. i. metaph. q̄ an-
tiq̄ posuerūt aquā p̄cipiū oīm: q̄dixerūt ip̄az esse iuramē-
tum deoꝝ. **r** **E**t oīs p̄trouersie eoz finis ad p̄firmatioēz
est iuramētū: q̄d facta hoīm sūt fallibilita. t̄ iō ad cōfirmatio-
nē oportet recurrere ad diuinā x̄titatē infallibilitē q̄ iuramētū
to vocat̄ i testē. **s** **T**u q̄d. i. iuramēto abrae factō. **U** **A**bū-
danti⁹ vo. q̄d facta ē abrae. p̄ se t̄ heredit⁹ suis. **v** **I**m-
mobilitatē p̄si. p̄ b̄ ex abūdanti eā imobile oñdit. erat eī firma
ex b̄ q̄ pcedebat ex diuino ziliū. t̄ iō iuramētū additū firma-
uit ea ex abūdāt̄: qñ. p̄missioni p̄i⁹ facte ip̄i abrae fuit ad-
ditū: vt b̄ h̄ch. xxij. **x** **E**t p̄ du. **M**ic̄ ex p̄dict̄ ap̄ls p̄clu-
dit itēt̄. vñc q̄ illi q̄ sūt de semī abrae si fuerint imitatores
fidei ip̄l⁹. certitudinali p̄sequentur p̄missionē abrae factā:
p̄dicto mō firmat̄: t̄ b̄ ē q̄d b̄. **t** **E**t p̄ duas res imobiles. s.
dinū ziliū t̄ ei⁹ iuramētū. **y** **Q**uib⁹ ip̄ossi. t̄c. fortissim⁹ so-
latiū habeam⁹. i. securi sim⁹ de obtinēda. p̄missionē: q̄d sum⁹
imitatores abrae. ppter q̄d seq̄: **z** **Q**ui suū super per
baptismū ad xp̄m p̄ quem adimplet̄. p̄missionē abrae facta. iō
sequitur. **a** **A**ld tenēdam p̄positam spem. i. certā glorie
expectationē. **b** **Q**uā sicut an. ba. aie tu. t̄ firmaz. sicut
enī anchora materialis tener nānem immobilem inter flu-
ctus maris: ita spes tener animas immobiles inter fluctus
varie t̄ multiplicis tentationis. veritatem ipsa spes habet
contrariū modū firmitatis respectu anchorae materialis: quia
anchorae materialis p̄ hoc q̄figit in terra dat firmitatez na-
ui. anīe aut̄ nostre nō possunt in terra stabiliri. iō oportet q̄
anchorae spēi firmet̄ in loco p̄trario. s. i. celo. t̄ b̄ ē q̄d subdit̄

415lo.ordi.

~~Ad II Hebreos~~

Precursor. Ad hoc ei percurrit ut nos sequamur. Qui be-
Pro. 12. ne dicis cursor; quia nulla culpa eius impedituit. Et illud: Exulta-
Pro. 1. uit ut gigas ad curren. v. Et alibi: In via pec. non ste. Et percur-
sor; quia ante nos: et per nos currenit. **C**ontra: Hec dudu ordinem
melchi. An oportet christianos quorum est potuisse superiores iudeis
esse quam distat infra Christum et Aaron: et me-
lius sacrificium habere. s. rationabile obse-
quiu quod ducit in celum: non pecudes.
Pro 2. uidat est rationabile obsequiu nisi quod p-
ro alia: s. in spiritu offerit: ut sit utiles.
Job. 5. d. Super te enim deus est: et eos qui adorant eum
in spiritu et veritate adorare oportet. Ecce
quibus sacrificiis placat deus: hec igit
a s. interiorum et velata-
et incidente vi-
s. i. q. interiora et
a laminis: ubi p-
s. introducuntur:
b. introiuit iesus

A 21. di. c. Job. 5. d. ~~autem spiritus tuus in sanctis tuis operibus~~ Spiritus enim deus est et eos qui adorant eum in spiritu et veritate adorare oportet. Ecce quibus sacrificiis placat deus: hec igit offeram. Illa quidem divitiae sunt in divinitate habentur at divitiae. Illa extrinsecus: ista interior secundum. Illa quilibet opari potest: hec autem est pacificatio. Quanto enim melior est pecore homo: tandem hoc sacrificium illis. Dic enim animos tuos in sacrificium offerens: ibi pecora offere barbare. **VII.**

Pecunia enim melchisedech. Nam in
cipit ostendere quod p[ro]p[ter]e[rum] b[ea]tum or-
dinem melchisedech assimilat sit filio
dei. Melchisedech dicitur rex iusticie. i. p[ro]p[ter]
regit inter p[er]ceolas seculi. Rex pacis p[ro]p[ter]
regit in pace eterna regem non desinit. **S**ed
cruel obtulit. **E**tabuit et occurrit: d[omi]n[u]s
p[ro]cedit vitorum que p[er] quis sensus subin-
cit ei: dando incrementum boni operis. **N**on
pus et sanguinem suum: quo pasti et a perier-
ru coforant. **A**ni abrasa. i. fidelis dat de-
ctionem suam ei attribuit. primum melchisedech
rex salem. i. pacis: quod prius hic regit suo
tempore regit eos in pace. **S**ine p[re]fato fini car-
te. **S**ine genealogia: quod filios carnis ne-

Nico.delyra

Le*n* in e*c*, v*s*q*ad* i*nt*e*. velamini*s*. ad* se*creta* cele*st*ia *que*
s*unt* nob*is* ve*la*ta*: ad* qu*em* loc*um* a*scendit* i*lesu* x*p*s *vt* ib*i* figeret
anchora*z* no*stra**: q*z* p*o* hoc habem*z* firm*z* sp*e* ven*ed*i ad glori*z*
q*z* hoc est q*z* sub*dit**: b* Ab*i* p*cur*so*z* i*lesu* z*c**. b* aut*z* apl*s* sub*d*it*: q*z* p*z* loc*um* fuer*at* de*p*ot*ificati*o*n* x*p*s *vt* iter pos*u*ter*at* ali*q*
ad exc*it*ation*z* audi*er*ti*u**m**: t* sic *z* h*ab* re*ver*ti*at* ad su*u* *ap*ostol*s**. s**.*
ad lo*qu*ed*u**m* de*p*ot*ificati*o*n* x*p*s *de* q*z* adhuc lo*qu*ca*. s**.* *D* e*u*
d*ent*ia maiore*z* cuius*d*a*dict*i*in* b*ca**. quer*is*: d*tri*u* in c*ac*et*ib**z*
post bapti*m*pn*ia* habe*at* loc*um**. Et* argui*z* q*z* non*: q*z* sicut
baptism*z* habet effic*ac*ia *a* passio*z* x*p*s *ita* *a* pn*ia**: b* baptism*z* *n*o p*o*t*iter*at*g* z*c**. t* p*sp*u*al* cur*at*o*z* q*z* p*o* pn*ia**z* significata*z*
z p*o* cur*at*o*es* corpora*z* q*z* x*p*s *op*er**z*: t* h*ab* r*eg*is*z* no*l*eg*it* aliqu*b*
bis cur*asse* g*z* z*c**. C*o*tra* E*ccl*e*. q*z* d*icit** Sc*on* magnitudine*z* ei*z*
sic*z* m*ia* ill*z**: b* magnitudine*z* dei infinita*z* e*z* g*z* e*l*^o m*ia**: t* q*z* e*co*
sequ*es* n*o* t*em* semel*z* sed toties*z* q*z* t*em* recip*it* re*uer*te*re* ad pn*ia**z*
et*ia* post bapti*m*pn*ia**. N*ideo*z* in hac q*o*ne fuer*at* heres*z* stra*rie**z* i*on*e*z* ill*z**: q*z* d*ic*tu*z* n*o* b*ca**. Im*possibile*z* e*ni* eos*z* q*z* se*mel* illum*in*ati*z* f*ut* z*c**. p*o* q*z* intellig*it* baptism*z* vt*z* d*ic*tu*z* e*z**. s**. seq*
tur*: Et* pl*ap*sti*z* sur*rus* ren*ou*ari*z* ad pn*ia**z**: d*ix*it* q*z* d*ab* p*sy*bt
roman*z* no*le* Monat*z**: q*z* nullus p*o*t*res* res*ur*gere*z* ad pn*ia**z* post
bapti*m*pn*ia**: sed* b*z* e*fall*su*z* t*er*ron*eu**z**: fm* q*z* d*ic*it I*bananus* in
e*pla* ad serapi*on*e*z**: p*bar* p*scriptur*u*z* p*o* ill*u* cor*in*thiu*z* in*ce*
stu*os* de*q*z* loq*z* apl*s**. l* Corin*. v**. q*z* tante* en*ormi*tatis erat*z*
v*ro*ze*z* p*ri*s*t* hab*et* be*ati**z**: p*ter* q*z* apl*s* i*ll*ust*ri* cu*z* tradere sat*ra*
ne*ad* afflig*ed*u*z**: vt*z* sp*u*s *ei* sal*u* fieret*z* in die d*omi*ni t*em* x*p*s *vt*z* ibid*e* d*icit**
vt*z* ibid*e* d*icit**z**: q*z* n*o* ess*et* ver*u* n*isi* pn*ia* in eo haberet loc*um**. It*ez
de illo e*cod*e*scri*bi*z**. q*z* Corin*. q*z* de m*adato* apl*s* fuer*it* iter*u*
re*cep*tu*z* ad e*c*o*ticione* fidel*u**z**: p*o* q*z* pn*ia* b*z* loc*u* in c*ade*
tibus post bapti*m*pn*ia**. It*ez Paulus apl*s* scriben*s* Salath*is* q*z*
post reception*z* fide*z* i*bapti*sm*u* fuer*at* de*cep*ti*z* a falsis apl*s*
d*ic*it Sal*. ii**. Fil*io*li* me*l* q*z* it*ez* parturi*o* done*c* form*et* x*p*s *vt*z* vob*z**
i*vob*z***: ex q*z* p*tz* q*z* rece*pit* eos*z* ad pn*ia**z* post bapti*m*pn*ia**. pos*set
et*ia* erro*z* Monat*z* r*one* ip*u*gnari*z**: b* dim*ito**: q*z* b*trac*a*ri* hab*et* i*iii**. In*lat*z**. Err*o*z* aut*z* strar*z* fuit error*z* H*igen*is*z*
n*imis* la*xau*it*z* pn*ia**z* s*ic* Monat*z* n*restrin*xit*z**: d* q*z* n*o* sol*u*
hab*et* loc*u* pn*ia* toties*z* q*z* t*em* i*vita* p*st*u*z**: b* hab*et* loc*u* i*futu*
ro*z**: q*z* d*ic* demons*z* t*an*atos post aliq*o* t*ps* ad g*raz* i*glia*
re*vert*u*z**: b* i*z* r*one* i*scriptur*u*z* sacr*u**z**: ead*e* e*ni* r*one* vid*er*et*z*
q*z* be*ati* poss*en*t cad*er*e a beatitudine*z**: t* q*z* d*an*ati*z* re*ver*ta*z* a
d*an*at*ie**: pn*iu* aut*z* e*rror*on*z* g*z* i*scd**z**. It*ez sc*ip*ura e*cod*em*mo*
lo*qu*de*dur*at*io*e *d*an*ati*o*is* i*b*istudin*is**. Mat*. xxv*. Et* ib*i* in suo*z********************

~~La.~~ VII

~~Nico. de lyra~~

bi s suppliciū es nū. iusti autē i vita eterna, multa etiā absurdā
alii p̄tinēt i errore Origenis; q̄ dimitto ap̄l plixitate; q̄ sius
ficiēter tractat a doctorib⁹. iij. 7. llii. lniāz. Fides autē catholica
iter duos errores p̄dictos tenet mediū. s. q̄ i vita p̄nti etiā p̄
baptismū p̄t p̄nia totiēs q̄tias iterari. tō xvi ap̄l supra in-

In ea. vij. vbi dicitur postil. Licet autem hec expositione sit subtilissima
Additio. pma tamen magis videtur accordare litteras.

~~Hadd~~
Hébreu's

Additio. ii. *Proout dicit fuit. s. nō videt eadē rō & bti possit cadere a btitudie & q dānati reuertatur a dānatoe-
rū qz dānatio brōz esset māfeste xtra diuinā iusticiā: sīt rē-
tra diuinā misericōdā: reducio aut dānatoz possit, pcedē ex diu-
na misericōda sine pjudicio plenitudis iusticie sue: put dictū fuit
i scūda addi. t. ca. hui⁹ eple: u: qz put scūs l'ho. pia scūde
q. v. arti. iii. In corpe qōnis mstiply oñdit: Imposiblē ē q all-
quis vidēs diuinā cēntiā vellet cā nō videre: dānati vero ma-
xima supplicia sua sētētes nō irrōnabilis ad refutationē error⁹
suoz pteritor⁹ possent reuerti. Ad refutationē in error⁹ Agre-
m̄ sufficit auctoritas scripture fm̄ determinationē ecclie utiles
era. *In eodē ea. vbi dicit in postil. Ad argumentū primū in*
Additio. iii. *Brū dīcēdū qz nō ē sile de baptismo.**

Addit
disciplina

dicere xpo. Job. in. Huius q̄s renatus fuerit ex aq̄ & spūlo. p̄na
x̄o ē quedā medicina spūialis: *Juxta illud D̄ath. ix. ca.* Nō ē
opus valētib⁹ medie⁹: sed male h̄ntib⁹ ex q̄bus p̄t sumi diffe-
retia hor̄x sacerd̄ox quantū ad eoy iterationē. nā sicut generatio
corporalis nō iterat̄ ita: nec baptism⁹: & sic ut medicina corporalis
iterat̄ ita p̄nīa: & sic habet alia r̄fūsio ad om̄i argumentum.

iterat: ita t
Repl

Accipit. s. et vide correctionem eius ibi. et Job. xix.
In eodem ca. vbi disputat postil. qre baptismus? non est iterabilis
sicut pnsa. Et rindet qr baptismus? sicut iterabilis
Burg. aut reddit alia ratione diu eruditatis qz inq[uestio]nem baptismus? est ge-
neratio spiritus: pnsa aut medicina. sicut igit in corporalibus genera-
tio non est iterabilis nisi in medicina. ita sed iste studies vsq[ue]q[ue]
non currunt q[ui]ntu[m] pedibus: certum est in peccate mori mortaliter: sic in
p[ro] medicina non potest suscitari mortuus: ita nec p[ro] pnsia mortaliter p[ro]ce-
cas. pns est falsus: tamen auctor p[ro] in p[ro]s. vbi h[ab]et, p[ro] impossibili q[ue] medici-
suscitabitur et fitib[us] tibi: igit copatio illa non est v[er]a: cetero per
nitentia potest copari ghiatoli sic et baptismus. igit p[ro] b[ut] non dat Bur-
causa diversitat[er] inposito. assumptu[m] p[ro]p[ri]o: q[ui] sicut p[ro]cessus a non
e[st] ad e[st] ex parte generatio in corporalibus: sic progressio a non e[st] gre ad e[st]
gre est generatio in spiritualibus: taliter progressio fit p[ro] pnsia. ut patet.
igit pnsia est generatio vel salte similis generationi. et ita p[ro] mod[us] calu-
niati dicitur apud Mur. q[ui] studiis et tristatios lepe strato po-
stil. accipit generaliter et in generalitate v[er]is subsumens. Ca. VII
Hec ei melch. Aliq[ue] iterpostil ad excitationem audiendi
h[ab]et. et apls reverent ad suum p[ro]positum. s. ad xbadu excellere
tiā sacerdotij sp[irit]i: et dividit in duas preses: q[ui] p[ro] id o[ste]ndit
excellentiū huius sacerdotij res pecunie sacerdotij levitatem. secundo o[ste]ndit
q[ui] fideles debet huius sacerdotio reverenter subjici. scđa p[ro] ins-
cipit in medio ca. x. ibi: Habentes itaque fratres fiduciam. Circa p[ro]m[iss]am

Glo.ordi. Ad II Debreos La. VII Nico. de lyra

Ga. Et quidem. Et ex hoc modo intuemini quid sit: quia aliqui de filiis leui; p hoc qui accipiunt sacrificium et cum alter non auderet: habent mandatum in lege: sine cuius auctoritate non quis possumeret. Et quidem de filiis leui. Quanta est sacerdotum excellentia: ut etiam similes genero amplius digniores sint fratribus suis. **Va** abraham in circuncisio alienigenae de cimis non dedisset: nisi excellenter esset. In quo etiam leuitici sacerdotes decimas sumere merebantur.

b Secundum legem. Melchisedech autem fuit nullus legi acceptus a patriarcha: cum esset alienigena et in hoc dignior. **C**ontra testatur. Ut ego vel idem in multis locis. **D**icitur. Hoc erat enim typus pontificis nostri cuius excellenter pars primi similitudinem ostendit. Per melchisedech enim quod figura processit: discernitur sacerdotius christi a sacerdotio leui in cultus christi figura dicitur et melchisedech vivit. Unde dicitur: sacerdos in eternum: qui se ipsum obtulit: non ex aliqua necessitate: sed ex voluntate proprie potestatis. **E**ntra vero adhuc enim in lumbis. Sicut adam peccare quietum in lumbis eius erat peccauerunt: sic abraham dante decimas: qui in lumbis eius erat decimatus fuit: sed non hoc sequitur in Christo: in lumbis adeo et abrae: quod non fuit concupiscientiam carnis inde descendit. Cum ergo leui et christi fuit carne essent in lumbis abrae: quod decimatus est: non ideo pariter decimatus sunt: quod fuit aliquem modum non erat ibi Christus qui erat ibi leui. Secundum roem quippe illam seminale ibi fuit leuit: qua roem per sebitum venturus erat in matre. Secundum quam ratione non ibi erat christi caro: quod fuit ipsam ibi fuerit marie caro. leui fuit concupiscientiam carnalem. christus autem fuit substantiam corporalem inde venturus erat. **N**on enim sit in semine visibilis copulenta et inuisibilis ratio: vtrumque currit ex abraam: vel etiam ex ipso adam usque ad corpus marie: quod et ipsum eo modo conceptum et exortum est. Christus autem visibilis carnis substantia de carne virginis sumpsit. Ratio vero conceptionis eius: non a semine virili: sed longe alter ac desuper venit. Proinde fuit et de matre acceptus in lumbis abrae fuit. Ille est ergo decimatus abraam qui sic fuit in lumbis eius: sicut in lumbis sui prius etiam ipse abrae fuit: **I**stus est quod sic est nat: de pre abrae: sicut de suo prenatus est abrae: per legem scilicet in membris repugnante legi metus et inuisibilis concupiscientia: quod eam casta et bona vita nuptiarum non sinat valere: nisi scilicet ex ea possit generi substinenti. **P**ropter hoc. Ille autem non ibi decimatus est: scilicet caro inde non feruore vulnerum: sed materia medicaminis traxit. **M**az tamen decimatio ad figuram damedicamenta pertinuerat: illud in abrae carne decimabatur: quod curabatur non illud in curabatur. **E**adem enim caro abrae: vel ipsius patris filii herebat et vulnerum purificatio et medicamentum vulnerum. **A**ulus purificatio in lege membrorum repugnat legi metu: quod postea inde propter carnem seminali ratione quod transcribitur. **P**edicamentum autem vulneris inde sine ope concupiscientia in sola materia corporali per diuinam conceptionis formatiōis ratione dicitur assumptum est. **F**aciat ergo Amb. Incipit vero et noui testamenti virtus dare. Si ergo sacerdotum translatio est necessaria et legit. Non potest enim sacerdos

in proposito: ergo recte. Dicendum quod in lege nova sacerdotum habet dignitatem a Christo et non ex dignitate paterna: et ideo ille qui est maior patre episcopus propter hoc est maior episcopus: et dignitas sacerdotum levitatis preceperat ex dignitate paterna: propter hoc nullus alterus tribus admittebatur: et ideo non sequitur argumentum. **E**t confirmatur argumentum pro illud quod sequitur.

AEt quidem de filiis leui recte. **H**oc enim evidet scientiam quod leuite generaliter recipiebat decimas a reliquo populo Israel. Inter leuitas autem illi qui erant maiores illorum tribus videlicet sacerdotes sumi filii Aaron non solo accipiebant decimas cum leuite a populo: sed etiam de parte leuitarum recipiebat decimam quod vocabatur decima decime. **R**umine. xvii. in signo quod sacerdotes erant maiores simpliciter leuite: et pars ratione melchisedech sedecimus maior fuit abraham a quo accepit decimas: et per sequestrum maior ipso leuiti descendit ab eo: et sic idem quod prius: et hoc quod dicitur. **E**t quidem de filiis leui generaliter acceptis. **B**Secundum sacerdotum accipientes. et per prius erant maiores.

C Mandatum haec de sacerdoti. a populo. Secundum legem. et quod nos populi non soli intelligunt illorum tribus: sed etiam et ipsi exierint de lumbis a filio leui a fratribus: sed melchisedech generatio cui non numeratur in index: qui erat alienigena abs legis mandato sua auctoritate sumpsit recte. **A**brae. secundum melchisedech. **D**e cuius autem generatione annu in eis quod scriptura non facit mentionem de patre et matre et genealogia eius: et supra dictum est. **E**f. **H**ec enim sacerdotum sumpsit ab abraham. sicut maior a minore. **F**Et hoc. Hic ergo fuit sedata ratio quod talis est. Benedicetus maior est eo cui benedicitur: quod benedicetus medius est iter deum et illus qui benedictionem ab eo recipit: sed melchisedech benedixit ipso abraham: ut habeat sacerdotem. **G**ergo fuit maior eo: et hoc per magna excellentia ipsius melchisedech: qui benedixit eum cui erat facta reprobatio de Christo. et hoc quod dicitur: Et hunc. **I**abraham. **J**Qui habebat regnum. **K**Et dixit: sacerdotem melchisedech. **L**i. Sine illa autem contradictione. et generaliter versus est. **M**inimus est a meliore benedicitur. **N**on enim modo intuemini dignitatem melchisedech.

OEt hoc enim in sacerdotio leuitico. **P**er hoc quod in aliis sacerdotiis quasi excellentior. **Q**ut si abraham. **R**idetur cui facere sunt. ab abraham: et hinc qui habebat tempore maioris dignitatis. **S**cremationes benedixit. Sine i et si in acceptione decimarii contradicit quod non maior: qui et filius leui a fratribus. **T**benedixit. **V**illa autem contradictione quod minus est a meliore benedicitur. **U**no modo intuemini dignitatem melchisedech.

Verbi agit de melchisedech. **W**tes homines accipiunt: ibi autem in scriptura. a sacerdoti de morte eius nihil dicitur in figura. **X**ibet etiam modo dignior. **Y**et per quemadmodum loquendi. **Z**non enim sacerdotem decimas dedit: circuncisio sacerdotis incircumcisio.

Contestatur: quia vivit. **E**t ut ita dictum sit per abraham et leui qui a sacerdotibus. **B**ut decimas dedit melchisedech. **C**um abraham decimas accipit decimatus est.

Dicitur: quod abraham dedit. **E**t vel occurrit. **F**Adhuc enim in lumbis prius erat qui obsecratus est per melchisedech. **G**erit hoc sacerdotem. **H**oc sacerdotem sacerdotem decimas accipit. **I**nter sacerdotem melchisedech. **J**Contestatur sacerdotem. **K**Scriptura. **L**Quia vivit. **M**erito potest non est intelligendum sicut iste erit alicui hereticus quod ipse melchisedech fuerit immortalis: sed hoc dicunt: quod scriptura non facit mentionem de morte eius: sicut de morte abrae et sacerdotum veteris testamenti. et hoc sufficit ad rationem figure quod debet a figurato deficere: sicut umbra a veritate. **N**on ideo melchisedech per hoc quod de morte eius non fit mentio in scriptura: sufficere fuit figura christi sacerdotis noui testamenti qui vivit in eternum. **O**Et ut ita dictum est. **P**er remouet quoddam dubium circa predicta: quia rationes sunt: pcesserunt ex hoc quod abraham dedit decimas ipsi melchisedech. **Q**Et posset aliquis dicere: quod abraham fuerit decimatus: non propter hoc sequitur quod leuiti decimatus fuerit. **R**ecouerit apostolus dicens: quod uno sequitur: quod leuiti et omnes qui de abraham descendunt a deo erant in lumbis abrae quando dedit decimas melchisedech: et ideo leuiti in abraham decimatus est: hoc est quod dicitur: **S**ed ut ita dictum est: id est secundum ex dictis quod Christus dicit: **T**er abrae et leuiti qui decimas accipit decimatus est: quia illi de tribu leui acceperunt decimas a rebus quo populo Israel. **U**ndecim enim in lumbis patris erat: id est abrae erat leuiti qui obsecravit ei melchisedech a quo tunc accepit decimas. **V**i autem aliquid ex dictis arguat quod Christus decimatus fuit in abraham quod descendit de eo. **W**dicendum quod non valet: quod descendit ab abraham fuit corporaliter substantia eius: sed non fuit ratione seminali. **X**et ideo non fuit decimatus in eo: quod non fuit receptus ex semine virili: sed ratione spiritualiter. **Y**et habet diffusius tractari. **Z**in sacerdotem. propter quod ad prius dimittitur. **A**Si ergo presumatio. **B**Hic ex predictis probat apostolus sacerdotum christi esse

enim sacerdos sine testamēto
i lege et pceptis eē. Transeun
dū ē ḡ a lege ad euangelium.
Si ḡ cōsū. **G**el prulit hacte
nus sacerdotiū xp̄i: qđ fm or
dinem melchisedech leuitico:
nūc addit q̄ sacerdotiū xp̄i le
uiticū destruāt: q̄ destructo:
necessario etiā destruātur lex.
Quasi: si leuiticū sacerdotiū
nūmabat: frustra surgeret ali
us fm ordinē melchisedech: b
surgit ali⁹: qđ ibi nota⁹. **T**ras
lato sacer. **N**ō t̄ pbat ibi: In
q̄ enī b̄ dicunt. t̄ ibi: et ampli
us adhuc: manife. ē. ergo ill⁹
non nūmabat. **A** sub ip̄o.
Quia i manu sacerdotis lex:
t̄ p̄ enī ip̄le lex: q̄ d̄ p̄sumare.
Hec trāslatio p̄figurata fuit
i samuele q̄ de tribu ephraim
elec⁹ ē sacerdos a dñō: repro
batis filii heli dñō dicente:
Qui honorauerit me honorau
bo eū: et q̄ in honorauerit t̄c.
b Trāslato enī t̄c. **O** alius
surgat subsequenter pbat et p
tribū t̄ ritū. **P**er tribū ibi:
In q̄ enī hec t̄c. **P**er ritū ibi:
Et ampli⁹ t̄c. **T**raslato enī
sacerdotio. Quis enī simul et
ab eodē t̄ sub eadē sponsione
vtraz data fuit: qđ de uno d̄
necessario de altero intelliga⁹.
e In q̄ hec. **A**ere transfer⁹ sa
cerdotiū t̄ surgit ali⁹: qđ idē
ē dicere: qz p̄ tribū t̄ per ritū.
Primū de tribu oñdit. **P**ost
ea de ritū. **d** **M**anifestū ē
enī q̄ er iuda. de tribu ad tri
bū trāslatiū ē sacerdotiū: de sa
cerdotiū ad regalē vt eadē sit
sacerdotalis et regalis. Et in
tuere mysteriū. **P**rimū fuit re
galis postea facta ē sacerdota
lis; sic xp̄s rex erat semp. sacer
dos aut fact⁹ ē: qñ carnē susce
pit: qñ sacrificiū obtulit.
e Et ampli⁹. **Q**uia si trib⁹ in
samuele mutata erat: nō tamē
ritus. **a** **T**hō fm le. l. fm
carnale itellec⁹ leḡ: vt face
ret fm carnales obseruātias.
b fm vtrate ip̄l leḡ. i. spūlē
itellec⁹: quē exequētēs viraz
hāt eñā. **D**istrat iñ sacerdotiū
t̄ sacerdotiū. **I**ll̄d carnale: b
spūlē. **I**ll̄d tpale: b eñā. **T**l
g Vite ins. **C**ōtestat enī d̄
pater ureiturado: tu es sac. in
eter. **b** Cōtestat enī. **d**avid
meū: vel cu alīs multis scri
pturis: q̄ xp̄s ē fm melchi. **f**
fideli⁹ ponit ip̄a verba dauid:
tu es sacer. in eter. **T**l Repro
bario qđē. **L**ausū supponit: q̄
re ver⁹ sit destructū: cu de ill⁹
dederit: et nouū testa. substitu
tū: qz p̄ sui stat⁹ illud fuit in
firmū: t̄ nūc proslus inutile.
Hoc ē pfectio: qđ valet ad lau
dem nouū sacerdot. **k** In
utilitatē. **Q**uia post aduentū
xp̄i inutile est fieri ea que olim
fabant ut hec p̄dicent. **C**ircū
enī et cetera huiusmōl
priori populo per verus testa
mentū diuinū data sunt ad
l significatiōe

christi ēē excellenti⁹ sacerdotio leuitico t̄ evacua
re ip̄m: p̄ b̄ q̄ fm ordinē melchisedech fm q̄ d̄
p̄s. cix. vbi d̄ de xp̄o: **T**u es sacerdos in eter. fm
ordinē melchisedech: v. s. dictū ē. j. ca. et diuidit
in duas ptes fm duas rōnes. sed a incipit ibi: **E**t
ampli⁹. **A**d cūdētā p̄me rōnis notādū q̄ sacer
dos nō est sine lege. fm q̄ d̄ in flosa. ppter q̄
t̄ lex ver⁹ administrata fuit ip̄lo p̄ sacerdotes ve
teris testamēti. et s̄l̄r lex noua p̄ sacerdotiū xp̄i.
et ideo lex et sacerdotiū sese cōmitat̄: ita q̄ mu
tato vno t̄ aliud mutat̄. ex q̄ ptz q̄ cum scriptura
dicit p̄s. cix. q̄ sacerdotiū christi debebat surgere
fm ordinē melchisedech q̄ ē ali⁹ ab ordine leuiti
co: eo q̄ sacerdotiū leuiticū fuit imperfectū: aliter
nō est necesse uno sup̄ flum surgere sacerdotium
nouū fm ordinē ali⁹. et ideo sacerdotiū leuiticū
cessat aduenientē sacerdotio xp̄i: sicut vmbra ad
uentētē s̄itate: et imperfectū aduenientē pfecto t̄ eo
dem mō lex ver⁹ aduenientē noua: qz lex t̄ sacerdo
tiū pari passu currūt: et b̄ ē qđ d̄: **S**i ergo p̄sum
t̄o. i. pfectio. **a** **P**er sacer. leuiticū erat. supple
nō est necessariū aliud sacerdotiū. cui⁹ causa sub
ditur: **b** Popul⁹ enī sub ip̄o. i. sacerdotio leuiti
co. **c** **L**egē accepit. in mōte sinai: vt ptz xp̄o.
r **S**i ḡ illud sacerdotium fuisse pfectum.
d Quid adhuc netessa. t̄c. i. q̄ non dicere sacer
dos fm ordinē aaron: s̄z fm aliū ordinē. q. d. non
fuisse netessa. et ideo cu b̄ necesse appareat ex scri
ptura p̄s. cix. que dicit surgere sacerdotiū xp̄i fm
ordinē melchisedech. p̄ b̄ manifeste patz q̄ sacer
dotiū leuiticū t̄ aaronicū qđ idē ē evacuat̄ per sa
cerdotiū xp̄i: et p̄ sequēs lex ver⁹ q̄ illud sacer
dotiū cōcomitata: et b̄ ē qđ subdit: **T**e Trāslato
enī sacerdotio necesse ē vt t̄ legl̄ trāslatio fuit.
q̄ aut sacerdotiū veteris legis sit trāslatū: decla
rat apls vtrter⁹: p̄ b̄ xp̄s a q̄ incipit sacerdotiū
nouū testamēti nō fuit de tribu leui de qua erat sa
cerdotes isti: s̄z de tribu iuda de q̄ loquit p̄s. t̄ b̄
est qđ dicit: **f** In q̄ enī hec dicit. i. in xp̄o de q̄
p̄dicta scriptura impleri dicit. **g** **D**e alia tribu
est. i. de tribu iuda. **h** **D**e qua null⁹ altario pre
sto fuit. ad ministrandum vt sacerdos. **i** **M**an
festū ē enī q̄ ex iuda ortus sit dñs noster t̄c. patz
l̄ra. **k** Et ampli⁹ adhuc manifestū ē. **H**ic poni
tur sc̄da ratio q̄ talis ē. Necesse est surgere alius sa
cerdotio vt ptz p̄ rōnē p̄dictaz: q̄ necesse fuit sur
gere aliam legem: qz sacerdotiū et lex pari passu
currūt. vnde t̄ sic sacerdotiū illud cōsistebat in q̄
busdā sacrificijs carnalibus: sic et lex p̄mittebat
bona carnalia. lex autē noua p̄mitte bona spir
itualia et eterna. et ideo lex ver⁹ et el⁹ sacerdotium
evacuant̄ sicut quedam imperfecta t̄ infirma: et b̄
est qđ dicit apostolus: Et ampli⁹ adhuc manife
stū ē: id est alia ratione ptz p̄positū. **l** Si fm
situūtines melchisedech exurgat alius sacerdos
t̄. i. institutus sicut erat institutio sacerdotij vete
ris legis. **m** Sed fm virtutē vite insolubilitē
id est eternē qđ declarat p̄ scripturam dicens:
n Cōtestatur enī scriptura de xp̄o. **T**u es sacer
dos in eternū. ppter qđ sequit̄: **o** Reproba
tio qđem. i. evacuatio. **p** Fit p̄cedētis manda
ti. i. veter⁹ legis q̄ fuit prior noua ordine tpls: nō
tm ordine dignitatis: qz imperfecta p̄cedēt pfecta ē
tpe: et subdit̄ cauſā evacuationis. **q** Propter
infirmitatei el⁹ et inutilitatei. dicit enī lex vetus in
firma: quia nō poterat inducere ad beatitudinei
q̄ est finis legis diuine. dicit etiam inutilis: quia
non p̄ferabat grām. habebat t̄ virilitatē inq̄tuz
retrahebat ab idolatria et disponebat ad xp̄m s̄
cut eius figura. et ppter hoc subdit̄: **r** Null
enim ad pfectum addūrit lex. qz non coferebat p
fectionē gratie et glorie: sed b̄ seruabat pfectio
legis noue q̄ p̄fert vtrungs. et hoc est qđ subdit̄:
Introductio xp̄o melioris spei per quaz proima
mus ad deum. **s** Et qđtuz est. **t** stensa excellē
tia sacerdotij christi ad sacerdotium leuiticū per
illud quod in auctoritate premissa dicitur: fm or
dinē melchisedech: hic consequenter hoc idem
u ostendit p̄

~~¶ Glo. ordi.~~

Ad I^one

significationē futuroꝝ qꝫ pꝫ p̄mis̄ oporebat impleri. **N**ib⁹ ad
uenientib⁹ remāserūt illa xpianis tm̄ legēda ad intelligētiā pre-
missē p̄phetie: nō aut̄ necessario faciēda: qſl adhuc expectan/
dū cēt: vt ventret retielatio dei: q̄ bis significabaꝫ ē vētura.
Dixit nūc qſq̄ xpianoꝫ sīr ea celebrare voluerit: qſl so/
pitos cineres erūt: non erit pius de/
ductor v̄bāin⁹ copris: sī impl⁹ sepul/
ture violator. **A** dixit: Tu es sacer/
dos ī eternū: t̄ q̄ in eternū iurauit
dūs. **I**n tm̄ t̄c. Ex laude sacerdo/
tis infert comēdationē legis. **I**c Mel/
ioris. Quia meliora. i.eftna p̄mittit
vet⁹ rēporalia. **D**ic aut̄ q̄ ma. t̄c.
Sicut ille p̄manet: ita t̄ lex quā attu/
lit: in q̄ vera remissio petōꝫ: t̄ ppetua
gra: qđ q̄ ver⁹ lex nō potuit: exclusa
ē. Q̄ aut̄ p̄manet in eternū ostēdit ex/
pōstoriæ: qz vn⁹ ē: qđ nō cēt nisi cēt im/
mortalis: sīc ī lege multi: qz mortales.
Cū t̄ salvare. Ostēso q̄ p̄ sacerdo/
tū xp̄i vel⁹ sacerdotiū: t̄ lex deltruit:
comēdat actū ip̄l⁹ deprimēdo p̄ otra/
riū actū veteris sacerdotiū. **A**f San/
ctus. Interi⁹. **G** Iunocēs. manib⁹.
Ampollur⁹. corpe. **A**l. Segregat⁹
a pecca. t. ab oī peccato imunis.

~~Alco. de lyra~~

ostēdit p b qd ibides dī: **Jurauit dñs et arguit sic:** Illud qd statutū s̄b iuramēto firmi⁹ est qd illud qd statutū sine iuramēto. vñ t̄ iuramētū diuinū est signū certissimū sui p̄litū: qd ē imutabile: vt dictū ē ca. vi. sacerdotiū autē xp̄i institutiū ē a deo t̄b iuramēto: vt p̄z p scriptura p̄s. clx. **Jurauit dñs t̄ nō penitebit cū tu es sacerdos i cēnū.** sacerdotiū autē leuiticū sine iuramēto institutum ē a deo: vt p̄z Exo. xvii. vbi dī sic: Applica fratrē tuū aarō cū filiis suis de medio filio t̄srl: vt sacerdotio fugās mibi t̄c. ibi nullū ieropo nt̄ iuramēti diuinū: ergo sacerdotiū xp̄i firmi⁹ et excellēti⁹ est sacerdotio le uitico: et b ē qd dī. Et qd t̄b ē b nō si ne iure iurādo. q.d. magnū ē valde q sacerdotiū xp̄i nō ē institutū sine iuramēto diuinō: qz nō sic factū ē de sacerdotib⁹ veteris legis. xp̄i qd sequit: a. **Allij qdē sine iurein. sa. facti sūt. s.i veteri lege.** b. **Hic at. i. xp̄s.** c. **Cū iure iurādo. institutū ē b.** Dēr. eū. l. g ad illū: iurauit dñs t̄c. et qz sacerdos n pulū: referes populu i deū et b̄ficiia de meli⁹ ē sacerdotiū xp̄i: fato meliora b̄plo. et b ē qd subdit: f. **In tm meli. eterno: qz noie testamēti designat alii stamētu. testamētu autē noui. pmittit b̄pprie ē testamētu xp̄i. ido seq̄t.** g. **Hic teri aut̄ testamētu xp̄i. pmittit b̄nisi bo his nō quietat.** h. **Et alij qdē. Hic xp̄i excellere sacerdotiū leuiticū: p b qd missa de xp̄o: Tu es sacerdos i eternu. p̄mo facit qd dictū ē. scō ex hoc oclūd xp̄i. ibi: **Tu et saluare.** Circa pm̄ sc̄e ruptibilita in corporalib⁹ multiplicat in ad sensu. ista autē q sūt sc̄e ruptibilita nō patz q ē vnicis sol et vnicis luna. In sa fuerūt plures sumi sacerdotes sibinui car successit aaron et phinees t̄p̄i eleca sacerdotio autē xp̄i ē vnicis sumi sacerd nō sūt nisi ministri: fin q dicit apls. i. met homo vt ministros xp̄i t̄c. ex qb̄ p̄cili fuit corruptibile t̄ tristoriū: sacerdotio ē et eternū. eternu autē excellēti⁹ dī. b ē qd dī: **Et alij qdē plures facti sūt sacri. et causa subdit:** i. **Idecirco. i. xp̄i b̄****

~~La.~~ VII

Nico. delyra

berent pmanere, cū essent corruptibiles. **H**ic aut̄. i. p̄s. m. **L**o q̄ maneat in eternū: semper nū habet sacerdotium. n. **C**ū et saluare. **H**ic ex p̄dictis cōcludit efficaciaz sacerdotis christi, effectus enī eternus non p̄t induci a causa temporalis: s̄z causa eterna, et ideo p̄s qui est sacerdos in eternū: potest dare salutē eternaz; t̄ hoc ē q̄d: **V**a et saluare in p̄petuū p̄t. **M**odus aut̄ p̄ quem hoc facit ē nature excellētia et pietatis abundātia, primum patet: q̄z l̄ habeat naturā humānam per quam distat a patre, est tamē vñta nature dītine p̄ quā indistans est ab eo, t̄ h̄ tan-
gitur cum dicit: **N**o **A**ccedēs per se-
metipsum ad deū, accedere enī ad ali-
quē non cōuenit nisi et qui aliquo mō
distat ab eo, p̄s aut̄ distat a patre fm̄
naturā humāna t̄m̄: et hoc modo com-
petit ei accedere ad patrē, verūtamen
q̄z haberet candē naturā cūn patre, idō
accedit p̄ semetipsū, hoc autē non p̄t
cōpetere alicui pure creature: et quia ē
christo est excellētia nature diuinæ: fe-
quitur q̄z semp vñtit: q̄z semp vita diuin-
a est eterna: et hoc ē q̄d dicit: **S**em
vñens, excellētia aut̄ pietatis tangi-
tur cum dicit: **P** Ad interpellādū
p̄ nobis. q̄z l̄ tante excellētia sit sicut
dictū est: t̄m̄ ex sua pietate est aduocat
noster: fm̄ q̄ dicit. j. **J**ob. ii. **A**duoca-
tum habem⁹ apud patrē iesu christu-
m̄ interpellat enī p̄ nobis in corpe q̄d p̄
nobis assumpsit: ip̄m patri representan-
do, similiter in aīa p̄ ip̄m naturale de-
sideriū de nostra salute exprimendo.
Q **T**alis enī. **P**ostq̄ ostēdit sacerdo-
tij xp̄i excellētia, hic p̄t̄ ostēdit ei⁹ ne-
cessitatē, pfectū enī necessariū est ad ex-
clustōnē imp̄fectiōis, sacerdotiū aut̄ le-
uiticū fuit imp̄fectū: et ideo necessariū
fuit sacerdotiū xp̄i q̄d ē pfectū, et ideo
ostēdit p̄mo q̄z q̄d pfectiōis fuit ī sa-
cerdotio leuitico totū est in xp̄o, sed
quia ab eo excludit q̄z q̄d erat imp̄fe-
ctiōis, ibi: **Q**ui nō habet necessitatē,
Circa primū sciendū q̄ in sacerdotio
ve. te. requirebat sanctitas: vt habetur
Leuit. xxi. **D**anes dei sui offerunt, idō
sancti erūt. **R**equirebat etiā innocentia,
Leuit. xxii. **L**ustodiat p̄cepta mea vt
nō subiaceat petō, innocentia enī ē puri-
tas a petō. **R**equirebat etiā imp̄ollutio,
Leuit. xxii. **O**mo de semie aarō sacer-
dotis q̄ habuerit macula nō accedat offerre tc̄. Item require-
batur segregatio a coquinariis. **L**euit. xxi. **M**on cōmīscat
stirpem generis sui vulgo gētis sue, ista autem pfectissime erāt
in christo, et hoc est q̄d dicit: **T**alis enī decebat vt nobis effec-
tū pontifex sanctus: quia christus ab instanti cōceptionis fuit ī sa-
cruſtāntorū. **S**anctus enī idem est q̄d applicatum ad diuinā,
pter q̄d etiam res inanimate si ad diuinū cultū applicent di-
cunt sancte: sicut calix altare et similia. **H**umanitas vero chris-
ti ab instanti cōceptionis fuit deo applicata in vnitate suppo-
sti: que ē marina applicatio. **C** **A**nnōces. **B** etiā marina cō-
petit xp̄o qui peccatū nō fecit nec inuenit ē dol⁹ in ore eius: vt
habef. j. **D**etri. ii. **T**s **I**mpollut⁹ i. sine corporali deformita-
te: q̄z talis deformitas causat: vel a causa intrinseca sc̄z a defec-
tu x̄tū: formatiū: vel ex defectu materie: p̄ quē modū p̄tin-
gūt mēstra ī natura humana: s̄z neutrū habuit locū ī xp̄o: q̄z
corp⁹ ei⁹ fuit formatū x̄tute sp̄uſtantī que est infinita, materia
autē sui corporis fuit purissimus sanguis beate virginis, aliter
causa deformitas a causa extrinseca sc̄z q̄z altq̄s, ppter petri
sūi priuef manu v̄l pede vel oculo: aut q̄z malo regimē aliq̄s
p̄dit manū oculū vel pedē: q̄d in xp̄o nō habuit locū vt patet.
E **S**egregat⁹ a pecca, et fm̄ hoc videſ falsū de xp̄o q̄d dicitur
Vattch. ix. **D**iscubete Iesu in domo ecce multi publicani t̄ pec-
catores venientes discubebat cū Iesu t̄ discipulis suis. **N**icēdū
q̄ xp̄s venit tāq̄ medicus petō, et idō nō debuit segregari a
petōrib⁹ q̄t̄ ad cobabitationē, t̄ id legit cū petōrib⁹ comedisi
se et bibisse et tanq̄ piissimus medicus condēcensisse propter
vñ solutum.

Glo.ordi. Ad I Hebreos

Ga Qui nō ha. Qui cū sit talis: non habet necessitatē q̄tidie offerre. Nō q̄ aliquā egeat: s̄z vt ab eo remoueat q̄d illis que-
nit. **b** Hoc enī fecit. Adeo magnū ē sacrificiū: q̄ l̄z vñ et
semel oblatū sit: sufficit tñ ad eternitatē. **c** Lex enī boies.
Illi habet necessitatē quotidie offerre: qr infirmi: b semel suf-
ficit: qr fili⁹ fecit.

Caplin

Caico. de Lyra

ex salutē, fuit tñ segregat⁹ a peccato-
rib⁹. q̄tū ad p̄ticipationē cū eis i pec-
cato: qr talis segregatio erat x̄tuosa
q̄ saluti m̄l accommoda: nō sic aut̄ segre-
gatio p̄ma. **a** Et excelsior celis fa-
ctus. Qui nō habet q̄tidie neces-
sitatē quēadmodum sacerdotes
pri⁹ p̄ suis delicti hostias offer-
re: deinde p̄ plū. Hoc enī fecit se-
mel seipſuz offerendo. **L**ex enim
homines constituit sacerdotes i
peccandi et moriendi: et ideo p̄ se offerebant.
firmatatem habentes: sermo aut̄

a s̄. i. priorib⁹ sacerdotib⁹. b s̄ quē oēs angeli
adorant. c s̄ omni celesti creatura.

a peccatorib⁹: et excelsior celis fa-
ctus. Qui nō habet q̄tidie neces-

a s̄ qui tamē figura istius fuerit qui nō hanc ha-
bene necessitatē. **f** leuitici.

s itatē quēadmodum sacerdotes
pri⁹ p̄ suis delicti hostias offer-
re: deinde p̄ plū. Hoc enī fecit se-
mel seipſuz offerendo. **L**ex enim
homines constituit sacerdotes i
peccandi et moriendi: et ideo p̄ se offerebant.
firmatatem habentes: sermo aut̄

a s̄ dicitur per dauid.

iuris iurādi qui post legem ēst: si

a s̄ constituit sacerdote. **d** duratur. b s̄ gratia et
veritate.

lūm in eternum p̄fectum.

Et notādū q̄ in b q̄liber p̄dicto q̄ iuramēto supaddit aliqd
ad solētoe iuramēti firmitatē p̄tinēs. vñ H̄. xxii. nō solū
dixit: Jurauit dñs: s̄ addit: p̄ memetip̄m iurauit t̄c. **E**t in
p̄s. nō solū dicit: Jurauit dñs. b addit: t̄ no penitebit enī. **S**ilr
t̄ i p̄s. Demēto dñe dauid: nō solū dr: Jurauit dñs dauid: s̄
addit: t̄ no frustrab̄t enī. **E**nē qdē additōes nō p̄suuerunt
sieri i sacra scriptura et in alijs iuramētis divinis t̄c. **I**n eo.
ca. vbi dr i postil. **A**d argumēta dicēdū q̄ patent ex dictis.

Sed adhuc d̄ba apli vidēt multe

Ca. VII Additio

rit auētas iudicē: nō poterāt ipleri s̄b eodē rītu nisi p̄ sacerdo-
tes p̄dictos ap̄s q̄s erat auētas iudicāl: vñ Deutero. xxi. **L**o
quētē scriptura s̄ qdā negocio iudicāl sic dīc: Accedētq̄ sacer-
dotes filij leui. q̄s elegit dñs de⁹ tu⁹ vt mis̄tr̄ ei et bñdicāt i
noīe ei⁹ t̄ ad x̄bū eoz oē negociū p̄det. **E**x q̄ ptz manifeste q̄
trāslato sacerdotio ve. te. necesse ē ve
leḡ trāslato fiat q̄tū ad ceremonia-
lia et iudicāl tñ: nō aut̄ q̄tū ad mo-
ralia q̄ nullā depēdētā habebāt a sa-
cerdotio t̄c. **I**n eodē ca. vbi dīcī i
postil. Jurauit dñs t̄c.

Additio. iii.

In eodē vbl
uit dñs t̄c. Nō vidēt arguere apls so-
lum ex maiori firmitate eti⁹ q̄d p̄stituit
s̄b iuramēto: s̄z cū b̄ eti⁹ vidēt innere
q̄ istud sacerdotiū s̄b iuramēto firma-
tū ē sacerdotiū x̄pi. ex hoc q̄ mysteria
x̄pi p̄suuerūt i sacra scriptura s̄b iura-
mēto diuina vallari. **S**tar eti⁹ cū deus
denunciasset abra eti⁹ semī suo bñdi
cerent oēs gētes: qd̄ itelligis ad l̄ram
d̄ x̄po vbi interpoluit firmū iuramētu⁹.
Hen. xxii. Per me meti⁹ iurauit dīc
dñs t̄c. De q̄ iuramento apls agit. **S**a.
ca. vi. S̄ilr cui⁹ de regno x̄pi agere in
p̄s. q̄ incipit: **D**emēto dñe dauid t̄c. **P**o. 131.
De t̄b̄ i interpoluit iuramentū. **D** Jura-
auit dñs dauid veritatē et nō frusta-
bit eum&de fructu vētris tui t̄c. **E**t sic
ptz q̄ ex ierop̄ositōe iuramēti itelligi
debet hoc sacerdotiū ad x̄pm p̄tinere.

Et notādū q̄ in b q̄liber p̄dicto q̄ iuramēto supaddit aliqd
ad solētoe iuramēti firmitatē p̄tinēs. vñ H̄. xxii. nō solū
dixit: Jurauit dñs: s̄ addit: t̄ no penitebit enī. **S**ilr
t̄ i p̄s. Demēto dñe dauid: nō solū dr: Jurauit dñs dauid: s̄
addit: t̄ no frustrab̄t enī. **E**nē qdē additōes nō p̄suuerunt
sieri i sacra scriptura et in alijs iuramētis divinis t̄c. **I**n eo.
ca. vbi dr i postil. **A**d argumēta dicēdū q̄ patent ex dictis.

Additio. iii.

Sed adhuc d̄ba apli vidēt multe
q̄ creature bñdicāt deū: vt cū dr: Bñdīcāt aia mea dño. et bñdīcāt
angeli dñi dño. et bñdīcāt. **A**d q̄ dicēdū q̄ bñdīcīo p̄t̄ este
duplex. s̄. actiuā t̄ passiuā. Actiuā ē p̄ quā aliqd dat t̄ bñdīcē-
te ip̄i q̄ bñdīcīt. et tali bñdīcītōe de⁹ bñdīcīt creaturas p̄ quāz
bñdīcītōe els p̄ferūt aliq̄ bona: s̄. H̄. j. Bñdīcītōe eis de⁹.
et ait: Crescite et multiplicamī. **B**ñdīcītōe aut̄ passiuā ē p̄ quam
nihil accrescit illi q̄ bñdīcīt. s̄z tñ illi q̄ bñdīcīt: t̄ isto mō crea-
ture bñdīcīt deū q̄ bonor̄ nroz nō egēt: vñ talis bñdīcīt nō
ē nisi qdā modus laudādī. **B**ñdīcītōe aut̄ q̄ danz a sacerdo-
tib⁹ seu ministris dei reducūt ad p̄mū modū bñdīcīdi in q̄tū
in p̄sonā dei seu ei⁹ anētē hoc faciūt seu imp̄cāt. t̄ de isto modo
benedicēndi loquīt apostolus.

Replīca. **I**n ca. vii. vbi apli arguit sacerdotiū mel-
chisēdech dignū sacerdotio leuitico. Postil. ponit b̄ medium
s̄z q̄cād̄ ē mai⁹ maior. ē eti⁹ mal⁹ minore: s̄z abraā fuit maior
et dignor̄ leui: s̄z iḡif melchisēdech fuit maior abraā: fuit eti⁹
malor̄ leui. **S**ed Burgeū. abiicit hoc medium postil. d. q̄ multi-
pliciter deficiēt et ponit aliud medium rōnis apli: vidēt q̄ iudet
reputab̄t ip̄m abraam christo digniores dicentes Job. viii.
Nunq̄ tu malor̄ es patre nostro abraā: hic dico p̄mo q̄ non
est pbabile q̄ medium postil. deficiēt si regulariter assumat.
Icicēt aut̄ iuxta illud medium q̄ pater epi sit maior epi: est re-
gulariter assūptū ex medio q̄d nūnq̄ fallit i magnitudine mo-
lis: s̄z nec eti⁹ i magnitudine x̄tutis. vñiformiter subsumēdō.
Bilego scđo q̄ accepto medio Bur. si verū est adhuc seruit me-
diū postil. **N**ā si iudei reputatēt abraā maiorē x̄po: tunc ex
medio postil. apli cōclūdīt intentum sic subsumēdō: melchisē-
dech est maior abraā. iḡif melchisēdech est maior quoq̄cād̄
minor q̄ abraā: sed leui est minor abraā: iḡif est minor ip̄o
melchisēdech. **T**in ca. eodē vbi dīcīt: **R**āslato sacerdotio ne-
cessitēt eti⁹ translatio legis fiat. Circa quē passum Burgesi. ar-
guīt q̄ illud dictū apli non p̄fundari sup̄ cōmitātia leḡ
et sacerdotiū in generali cōsiderātia: quia si sic. tunc trāslato sa-
cerdotio tota lex fūsset trāslata: q̄d fallū est. nā vt inq̄ Bur.
lex vetus manit̄ q̄tū ad moralia etiam sacerdotio trāslato.
Die dico q̄ Burgeū. fontalit̄. putans precepta moralia ori-
ginaliter

Replica Ad Hebreos Ca. VIII Replica

ginalis ēē de lege mosaica: qd falsū ē ē doc. cōiter dicētes q
p̄cepta moralia sūt ē lege nature: q̄uis enī ē lege mosaica fure
rint maḡ explicata: ex h̄ nō seq̄ q̄ sint illi leḡ originaliter:
sic sili mō q̄uis p̄cepta moralia sūt ē euāgelio maḡ extēta et
explicata q̄ ē lege mosaica: ex h̄ tñ nō seq̄ q̄ sint originalit p̄
cepta euāgelice leḡ, ē igit̄ ōcomitātia leḡ, et sacerdoti ē gene

Slo. ordi.

A **Q** Apitulū. Q. pauca **Ca. VIII**
dixit brevis cōplicetis dignitā
tē el̄ supia quā p̄l̄ dixit: Capitū
ē brevis m̄ltro cōplexio: sic dictū: qz ro
tā sūmā brevis capiat. **b** **T**alē habe.
Hic ic̄pit capitū et finit. ibi: De' r nō hō.
c In celis sedet. vel sup materiales ce
los: vel sup thronos et dñatiōes. Ibi mi
nister factoꝝ: qz lāct̄ ministrat vītā etiā.
D Uli celis ministrat gl̄az p̄ lāct̄ato
rū significataꝝ. Et minister tabernaculi
veri. i. x̄titatis quā tabernaculū ver̄ p̄fi
gurabat. s. iusticiā ē p̄nti ecclia: gl̄az ē fu
tura. e. **N**ō. ver̄ tabernaculū. f. Fi
xit de'. v̄i eternū p̄maneat; v̄mbrat
x̄o erat nō fixū p̄ portabile: r nō hō: qz r
ver̄ posuit de'. h̄ p̄ ministeriū hoīem.
d **S**āctoꝝ mi. Sāctis augmētū x̄tutū:
et vītā eternaz ministrat. g. Si ḡ esset.
Amb. Si terren' ēē pontifex sic aaron:
vtiq̄ nō ēē sacerdos ē etiū fm̄ ordinem
melchisedech: h̄ qz aarō mortu' nō ē sa
cerdos. Christ' x̄o qz viuit sempitn' ē
sacerdos: nō tal̄ q̄les sūt v̄mbratilē sacer
dotiū geretes. Si g. Lāfr. Nō cur x̄ps
se obtulit: qz si ēē sup terrā qz pro p̄tō
tot̄ mūdi digne posset offerri: nō ēē tñ.
i **S**acerdos. offerre dign' cum. i. q̄uis
essent q̄ offerret: r idō mūdū se obtulit
mūdū. **U**erū enī sacerdotiū rite si posset
offerri nisi p̄ sacerdotē iustum et lāctum.
Quis aut̄ tā iust' r lāct' sacerdos q̄y ni
cus dei fil': q̄ non op̄haberet p̄ sacrifici
ciū sua purgare p̄cta nec originalia nec
supaddita. **A**lita: Si g. Q. r qz ois sa
cerdos cōstituit ad offerendū: ḡ r x̄ps ob
tulit: cui⁹ rei merito: r ē celū ascendit. Et
sic oportebat fieri: qz si ēē sup terrā. i. nō
dū itroisset ē lāctāctoꝝ. i. in iteriora ce
li: nō ēē sacerdos. i. sui sacerdotiū ritus
nō celebrare: cū adhuc superset sacerdotiū fm̄ aarō. Restat ḡ vt
s̄pe se offerat. Amb. Nō offerat: r cū alīqd v̄l̄ illō erit sup traz
vel celeste: h̄ nō sup trā. qz si h̄ ēē tā nō ēē sacerdos: ḡ celeste est
q̄d offert. Chrys. Sup trā ē q̄qd ē carnalib⁹ vel p̄ carnalib⁹ of
ferit. Chrys. qd enī tā cōgruenter p̄ hoīb⁹ offeret q̄ humana
caro r qd tā aptū imolationē q̄ caro mortalit. Et qd tā mūdū
p̄ mundanis vītis mortalitū q̄ sine vlla stagione carnalis p̄cū
plūcēte caro nata ē vtero r ex vtero x̄ginali. r qd tā graue offer
ri r suscipi posset q̄ caro sacrificij nr̄t. At (qz q̄tuō p̄siderāt in
oī sacrificio. s. cui offerat: a q̄ offerat: qd offerat: p̄ q̄b⁹ offerat)
idē ip̄e vñ̄ ver̄ q̄ mediator p̄ sacrificiū pac̄ recōciliā nos deo:
vñ̄ cū illo manes cui offerebat vñ̄ ē se faceret offerebat: p̄ q̄b⁹
vñ̄ ip̄e esset q̄ offerebat r q̄ offerebat. Tel. Si g. Aug. q. Et
qz x̄ps constituit ad offerendū. ḡ vcl̄ ē terrenus vel celestis sacer
dos. sed terren' nō. qz Si ēē sup terrā. i. si terren' ēē pontifex
vt aaron. h̄ Nec ēē. vtiq̄. Sacerdos. in eternū fm̄ ordi
mel. nec necessē foret. k. q̄ essent tē. Si ergo ēē. Piero. Quia
ois offert si ēē terren' alīqd q̄ possit mūdare gen̄ humanū non
ēē sacer. fm̄ ordi. mel. qz satis essent q̄ offerrēt legalia: sed qz illi
erāt mortales et peccatores: r idō humanū gen̄ mūdare nō valē
tes venit x̄ps q̄ sufficeret. Hūc aut̄. i. in hac nouissima erate meli
us mūstertiū sacerdotiū sortitiū ē: tāto quanto melior ē lex ei⁹. Jā a
sacerdotio et sacrificio trāst ad differētiā testamentoꝝ. l. Qui
exemplari. Ambro. Exemplar āt r v̄mbras dicit figurās q̄ et exem
plar sūt et exemplū diuersarū rerū. Exemplar ē ad cui⁹ similitudi
nē aliquid fit. Exemplū: sūtudo q̄ inde trahit. Deus in mōte ve
ritatē moysi ostēdit. i. ordinē celest' curie: quō. s. angeli deo obe
diāt: laudēt et diligāt: seq̄ iūtē r nos diligāt nostrisq̄ p̄fectib⁹
studeāt. r alia hm̄oi in q̄b⁹ a nobis imitandi sunt. Sed qz carna
lis populus capere non potuit: p̄cepit vt eam figuris imagina
Et ref. In

rati. Nec valet qd h̄ur. arguit de moralib⁹: qz illa nō p̄tinēt
originalis ad legē veterē: h̄ ad legē nature. r idō sūt indispē
bilis: h̄ ceremonialia et iudiciale p̄tinēt directe et originalis ad
vet̄ testamētū: r de illis generalis dixit ap̄ls trāstato sacerdo
tio necesse ē legē trāsferri. Hic est sīna postul. et sīlī burg. post
fragile argumentū suum quod putauit insolubile.

Nico. de lyra

a **Q** smea d̄ eo dixi: h̄ mō facio capitū.
a **Q** Apitulū aut̄ **Ca. VIII** a
ḡ digni laudē xp̄i p̄tines q̄ pdicra
b sup ea q̄ dicit̄. **T**alē habē. b
a sīa dī ē q̄ dicit̄ et regnat fm̄ diuinitatē. s̄ q̄
de' r h̄ q̄ gigas genui substāne ē q̄ due nature
vnite. b s̄ q̄ cōlitare sedētis dicit̄. i. p̄tis q̄ dicit̄
bēm̄ p̄tificē q̄ p̄sedit in dēxtera
et iudicat. a s̄ hoc p̄tatis et maiestatē diuine indi
ciū est b s̄ fm̄ humānā naturā locata.
s̄ hoc misericordie.
s sedis māgnitudinis ē celis: sācto
a s̄ nō v̄mbratilē: h̄ tabernaculi veri quod ē ani
me lāctozum quibus dar gaudiā eterna.
s̄ p̄tis. s̄ tabernaculū. i. celestē et
f rū mīster: r tabernacli veri: qd si
clēsia et p̄tēz. s̄ xp̄a ē minister qz ois p̄tific
cōstituit ad ministrandū et hoc est.
xit de' r nō hō. **O**is enī pontifex e
s̄ vt panes r̄bus et hm̄oi. s̄ de animalib⁹.
ad offerēda munera et hostias cō
s̄ et qz ois cōstituit ad offerendū. s̄ fm̄.
stūt: vñ̄ necesse ē thunc habe/
s̄ i. carnē ex nobis: vel quā prius nō habuit.
s̄ re aliqd quod offerat. **S**i ergo f
s̄ qd iesus offert. a s̄ nedum pontifex.
b esset super terram: nec esset sacer/
s̄ nō ēē. s̄ multi et ius fugiū carnalis offerret.
k dos cum essent qui offerrent fm̄ b
s̄ i. sup terrā. a s̄ ne videat iesus eadē digni⁹ of
ferre addit: deseruit. i. plene oia implent sicut di
cētē morit⁹: r ita frustra h̄ sacerdotiū assumere ie
sus ē carnale aliquid offerret. s̄ figure.
i legem munera. **Q**ui exempla /
a s̄ m̄ysterioꝝ. s̄ celestia dicit eccliaz: cui⁹ ps̄ i ce
lis regnat p̄ securus peregrinatur in terra.
ri et v̄mbrē deleriuunt celestium.

naculum moysi qd fecit becēleel: vt patz i Ero. e **O**is
enī pon. ad of. munera. Hic p̄t̄r. p̄bat. p̄posituz. et dividit
in tres: qz p̄mo ostēdit q̄ x̄ps ē minister aliquoꝝ sacroz.
sc̄o q̄ nō ē mīster sacroz ve. te. ibi: Si ḡ ēē. tertio ostēdit
q̄ ē minister meliorꝝ sacroz. ibi: Hūc aut̄ meli⁹. in p̄ma pte
arguit sic: **O**is p̄tificē ē mīster aliquoꝝ sacroz: qd patz p̄ b
q̄ stūtū vt offerat sacrificia ad sāctificandū populum et
placādū deū: vt. s̄. dictū ē ca. v. x̄ps aut̄ ē p̄tificē: vt ibidē
dictū fuit: ḡ ē minister aliquoꝝ sacroz. r b̄ q̄ d̄: **O**is p̄t
ificē tē. et p̄t̄z lāra. f **S**i ḡ ēē. Hic p̄t̄dū q̄ x̄ps nō ē
minister aliquoꝝ sacroz ve. te. aliter non ēē necessāriū sa
cerdotiū suū: qz illa possūt p̄ altos ministrari. s̄ sacerdo
tes ve. te. ad quoꝝ officium pertinet administrare talia. r
b̄ q̄ d̄: **S**i ḡ ēē sup terrā. i. si sacrū p̄tinens ad xp̄i my
steriū. ḡ Nec ēē sacerdos. i. et s̄ sacerdotiū nō ēē necessāriū.
b̄ Cū ēēt qui of. fm̄ le. munera. s̄ sacerdotes
veteris legis. i. **Q**ui exemplari et v̄mbrē deser. celestii.
Nīcūn̄ enī sacra veteris legis in quib⁹ deseruit sacer
dotes: v̄mbrā celestia in q̄tūm imperfētū et obscure illa
rep̄sentabant: sicut v̄mbrā corporis humani imperfecte si
guram ciūs rep̄sentat. Nīcūn̄ etiam exemplar celestium
in q̄tūm erant quo dāmodo manudēcentia in cognitōne
ip̄soꝝ. de ratione enim exemplaris est prioritas respectu
exemplati. sed prius aliquid d̄ dupliciter. Uno modo fm̄
cognitionē nostrā. r sic sacra veteris legis dīcūn̄ exēpla
ria celestii: vt dictū est. Altero modo dicitur aliquid prius
altero simpliciter: r sic ē econuerso: quia ipsa celestia sunt
exemplar eorum que facta sunt in tabernaculo moysi: qd
fuit factum ad exemplar celestium. et hoc est quod subdi
tū: **H**ic responsum est moysi tē.
* Hic autem

Glo.ordi.

Ad Hebreos

19

VIII

Nico. de lyra.

b Vado leges meas in me. Non in tabulis lapideis: non atra-
2. Coz. 3. a mento sed spiritu quo plente quod est digitus dei diffundit charitas
in cordibus: quod est plenitudo legis. Non extra terram sed intus dicitur
sunt iusticia, unde hec merces: Et ero illis, qui vivent ex me: et mibit
et in futuro me videbuntur: quod est perfectio ut alter alterum non doceat:
at: hec est distatia veteris et novi. quod ille
lud in lapide hoc in corde: ibi merces
terra: hic visio dei. a Disponam. ita. lege data in linea quod se
in testamento

Dando leges. Ecce testamentum. et
etiam scriba, ut leternū maneat. q.
qd debet sup esse eisq dñari. d
docebit. Qd latebat illa; et discebat
populū p traditiones magistro; hoc
spūs adueniēs docuit apłs. et hoc est
qd ap̄ha dicit: Nō docebit unus. pr.
qz oēs scīt: sicut i euāgeliō dñi. Tunc
apernit eis sicut ap̄lū intel. scriptū.

~~Hiere. 31. f~~ qđ pphā dicit: Nō docebit vñus. px
~~Luc. 24. 8~~ qr oēs sciēt: sicut ī euāgeliō ɔr: Tūn
aperuit eis sensum: vt intel. scriptu.

~~fig. q.2.c. e Majorē. Chrys. Maiores: vel tpe
aue sunt. vt priores q̄ nos posteriores expecta-~~

Duerū i denario accipiēdo; vlscientia
vel vtute, **Digniores** q.s. intelligere
valuerū lumen incorpore atq; inco-
mutabile p̄tū i hac vita p̄t qd̄ mino-
res tñm credere potuerunt. **Tu** ḡ vene-
rit qd̄ pfectū est t̄ evanescit fuerit qd̄
ex pte ē: tūc q̄ assūpta carne carni ap-
paruit: ostēdet seipm dilectorib⁹ suis:
tūc oēs sciet cū a minore vlgz ad ma-
iorētā etiā minim⁹ tūc pfecte sciet: cū
p̄ se non a maiora instrucrus.

habuit
Nico. de lyra.

onem mandatorum verbi divini fece-
runt subi vitulū conflatilē: vt pat̄ in
Exodo. a **L**e ego neglexi eos di-
cit dominus . quia propter peccatum
vituli aliqui fuerunt occisi & alij per-
missi sūt cadere in alia peccata: ppter
que perierūt in solitudine eorū cada-
uera. t sic dīc̄ eos neglexisse inq̄ntuz
dimisit eos sic perire: sicut res negligi
dīc̄ q̄ periri pmittis. b **Q**uiā hoc
est testamentū. **D**ic tangis 2ditio no-
te. t pmo q̄tū ad eius dationē: qd̄ da-
tū ē pncipaliter iudeis qd̄ xp̄ s pdcia
tū. b est qd̄ dr: **Q**uiā es in testamētū
tē. t enī gētiles sint admissi ad nouū
te. hoc tū factū ē sicut inserit̄ oleaster
in bonaz oliniā: fm q̄ dicit apls No.
xj. **S**cō tāgīs 2ditio no. te. q̄tuz ad
t̄ps datōtis. cū dīct̄: c **P**ost dies
il. di. dñs. i. post cursu ve. te. sicut pse-
ciū est posteri⁹ tpe q̄z iōm impfectuz;
et sicut magister dāt post pedagogū.
Lex enī pedagogus n̄ fuit in xp̄o: vt
dr. Sal. in. **T**ertio tāgīs 2ditio no. te.

Etiam ad modū dandi cum dicitur:
d Nādo leges meas in mē. eoꝝ. fidem inspirādo. e Et in
cor. eo. suscri. eas. p charitatē formādo: q̄ modus docendi ē
ap̄ius ipsiis dei. s. inter̄ illuminando. i sic data ē lex noua
ap̄lis: qn̄ xps aperuit eis sensū vt intelligerent scripturas. et
qn̄ misit eis spiritū scītū. hō aut̄ pōt alii docere formando er
ter̄ signa sensibilia: vt voces & similia. i hoc modo data ē lex
vet̄: vt babel Exo. xx. Tūctus aut̄ popul⁹ videbat voces et
lāpides t̄c. dicit aut̄ leges meas ī plurali: qz lz lex noua sit
vna: t̄hi sūt plur̄ cepta & similia a spiritū inspirata.
Quarto tāg no. te. efficaciā cū dicit: f Et ero eis in deuz
& t̄hi erūt mibi ī populū. qz lex noua ē lex amoris: qz dividit
filios regni a filiis p̄ditiōis. g Et nō do. vnuſq̄s p̄mū
suū. h pōt intelligi dupliciter. i no mō de cognitione vie. i sic
istud x̄bū refert ad ap̄los: q̄ oēs instructi fierū imēdiate a
xpo: t̄ nō vn⁹ ab alio: vñ & Paul⁹ q̄ fuit posterior dicit Hal.
j. Not̄ vobis facio frēs euāgeliū qz euāgeliūtūm est a me:
qrn̄ ē fm̄ boiem: neq; enī ab hoīe accepi illūd neq; dildic: k
reuelatiōe Iesu xpi. llio mō pōt intelligi de cognitiōe patrie.
& tūc refert ad oēs beatos specialiter post incītū futurū: qz
mō angeli sup̄tores illuminat̄ sup̄tores de his q̄ p̄tinēt ad ex-

plēda ministeria ppter electos: s; pacto iudicio cessabit talis
illuminatio. & exppositio ultima magi; recordat līe. S; q; eſu-
cacia noui te, nō ſolū ſe extēdit ad cognitionē: s; etiā ad petō;
purgationē. id ſequit; b Quia p̄cipi ero in t̄q. eoz. remi-
tēdo in pſenti. i At peccator̄ r̄ca. ad puniēdum in futuro.

Dicendo autem nouum. **I**licet per predictum co-
cludit principale intentum: ex quenam dicitur p-
Hieremias vocatus es tu. no. cuius Christus est
mediator: ut per te per predictam secesserit deus
quod predictum testamentum dicatur vobis? quia
nouum est respectu veteris. et hoc est quod dicitur.
Dicendo autem nouum de testamento Christi.

I. Veterauit pri^o. i. oñdit q̄ testamētū
p̄cēdēs debeat dici vēt^o: qđ āt vetera/
scit p̄prie mēsurā tpe: r̄ oñ tale deficit
i tpe: vi habet. līij. physicoz. iōo seq̄
q̄ ve. te. sit enacuatū p̄ noui. t̄ h̄ qđ
subdit: m. Qđ autē antiq̄ t̄. Ad
evidētiā maiorez hui^o qđ dictū ē in pte
immediate p̄cēdēti q̄rit v̄rū lex noua
debeit dari a xpo i script. Et arguit
p̄mo q̄ sic qz scripture deferunt nemo

pm q̄ m̄sc̄ scripturā dicitur nō mem-
orie in futurū: sed lex xp̄i erat duratura
vsq̄ ī finē mūndi: fin illō **Lūc.** xxi. **C**e-
lū & terra trāsibunt: s̄bā aut̄ mea non
trāsibūt, q̄ vide **Q̄ p̄s debuit doctri-**
nā suā scribere. Item lex ver⁹ fuit figu-
ra noue: vt habeſ ī b̄ca, s̄b̄ lex ver⁹ fuit
descripta a deo s̄m q̄ h̄ero. rrūti. da-

scripsi a deo vñ qd i^{ro}. p*ro*. p*ri*. da
bo tibi duas tabulas lapideas i legē
et mādata q scripsi : q lex noua debuit
scribi a xpo: qz figura debet correspō-
dere figurato. Cōtra si xps aliquid scri-
psisset illud potissime debet esse i cano-
ne: s tale nihil ibi habet. q ic. B*u*ndeo
dicēdum q doctrina xpī nō debuit ab
eo describi: qz excellētissim⁹ modus do-
cēdi debet excellētissim⁹ doctrinæ:

ceat debet excellere in doctrinae
aut ita est q[uod] efficacior est modus docendi
xbo q[uod] scripto: q[uod] scriptura non est nisi
vox mortua. et id xpo qui est doctor ecclesie
letissimus non solum dicens modus docendi per
scripturam qui est imperfectus: sed solus modus
docendi per verbum qui est perfectissimum. disci-
pulis aut suis recedebat a rata perfecti
one conueniebat doctrinam xpi scriberet
ut deo non scriberetur enucleata et alios

Ppter qd scriperunt evagelia et alios
libros no.te. **A**ntinotes doctrina xp̄i.
Sile huius iuuenit ap̄d antiquos phoz:
qz aliqui inter eos excellentissimi. s.py
thagoras et socrates dicunt nihil scri-
plisse: tñ discipuli eorum dicunt multa
scripsisse. **S**ed qz nō ē quenies illuz
doctorē scribere cui⁹ doctrina non pōt
lris cōphendi: talis fuit xp̄s fm qz d̄r
Joh. vii. **S**unt autem et alia m̄la qz fecit ie-
sus qz si scribant p̄ singula: nec ipsum

sunt libros: quod expones Aug⁹. dicit quod non est intellectus, propter excessum qualitatem molis sed virtutis. et ideo Christus non debuit doctrinam suam scribere: quod si ea scriptisset crederet quod est doctrina non plus contineret quam illa scriptura per se est. non sicut autem creditur per scripturam suorum discipulorum: et marie quod proficeretur se non scripsisse ad plenium doctrinam Christi: ut per hoc probabilius Johⁿ. 14. allegatur. Considerandum quod Christus per hanc scripturam non scripserit doctrinam suam in charta mortua: scriptum est enim eam in charta viuente, scilicet in cordibus suis discipulorum: ut predicetur et sic erat prophetatus per Hieremias: ut per hoc probetur et iste fuit modus promovendi doctrinam hanc a doctrinam quae inducit efficaciter ad vitam eternam. et ideo debuit scribi primo in anima intellectus qui habet immortalitatem. propter quod dicit Paulus apostolus: Cor. iii. quod hec epistola scripta sit in tabulis cordis. Ad primorum patrem expeditum est scriptura discipulorum Christi sufficere ad memoriam doctrine eius. Ad secundum dicendum quod figura et figuratum non omnino assimilantur: immo oportet quod figura deficitur a figurato. et ideo lex veterum que erat prefectio et consistebat in sensibilibus signis: fuit prima descripta in tabulis lapideis: lex autem noua tanquam perfectio fuit primo descripta non attrahente: sed spiritu dei vixit in tabulis cordis: ut dicit apostolus: Ioh. ad Cor. iii.

• 1168 •

~~Additio Ad Hebreos~~

In ca. viiiij. vbi dicitur in postil. **Dicendum** quod doctrina Christi non debet
sciri secundum Iohannem. (buit ab eo descripsi.)
Additio. j.ij. q. cvij. arti. i. in corpore questionis. Lex non
potest principaliter esse ipsa gratia spiritualis sancti; quia datus per fidem Christi fidelibus
quod de lege noua est induta homo non solus indicans quod sit faciens;
sed etiam adiunctorum ad illud ipsius datur. et hoc probat per multas antecetes
sacrae scripture et dicta scriptorum. vñ in scriptura euangelio non continetur nisi ea quae pertinet ad gratiam spiritualitatem; vel sic dispositiva quatuor
ad intellectum per fidem per quam datus spiritualis gratia; vel enim affectus vestrum
sunt ea quae pertinet ad conceptum mundi per quam homo sit capax gratiae spiritualitatis
vel Christi ad vitium spiritualis per gratiam opera virtutum; ad quod multipliciter
scriptura non te hoies exhortat; sicut secundaria in lege non. de quod
bus oportet fideles Christi instrui verbis et scriptis. et iuxta loquitur
principaliter est lex indita; secundario autem lex scripta. vñ enim hoc ad quod
questione mota per postil. dicendum est quod lex non. scilicet principalis non solus
non debuit scribi a Christo; sed nec etiam potuit scribi. gratia enim est finis suam
am certitudinem est quodam qualitas mentis; quod non est scriptibilis nec etiam pronunciatur

Slo.ordi.

Abuuit qđdem. **I**ucusq; differentia testamen. **C.** a. IX.
b **H**oc oñdit t qđ veteri nouū supeminet t illō immutat
Nunc idē oñditesse ip̄i tabernaculi scemate.
b **B**ed. Scim. nō sp̄uale: sed **C** Seculare. qđ putabat
ab hoib; scim: t vere habuit scim seculare; qđ tabernacu-
lū p̄mū t sedm. **S**ciēdū est iñg: Tabernaculū. xxx. cubitos
habuisse in longitudine t deē in latitudine: totidemq; in al-
titudine. **H**abebat aut̄ velu ex q̄tuor p̄ciosis coloribus con-
textum: t quattuor deauratis colulis appensu: qđ separabat
inter. **x. et. x.** cubitos: inter scim qđ forinsecus erant: t sancta
scim interpolata. **H**abebat enī scim exterius. **x. cubitos lō-**
gitudinis t scim interius. **i.** sancti decē. Et vocat apo-
stolus illū p̄mū tabernaculū. **b** aut̄ scim tabernaculū. In
p̄mo cādelabra pluraliter: qđ licet vñu septē hēbat brachia.
lea qđ pcedebat brachia tria a dextera pte t tria a sinistra. **M**
Et sup mēsa. **xij.** panes deo. ppositi qđ erant de simila: t singu-
lari. Si xō an sabbatū aliquis esset necessari: nō poterat su-
eius substituere. Et sup panes erat thus lucidū. **T**rimū dō-
trina p̄misit qđ significabat p̄tēne ecclesiā. qđ est scim. **S**cim
sori veneratione erat: t qđ significat sup celestis ecclesiā vbi nō
gnis sethī habens duos cubitos t dimidiū in longitudi-
nitudine: tantūdem in altitudine. Et in vno qđ angulo aurei
t duos a sinistris: in quibus assidue erant vectes aurei ad p-
riū est sine oraculum tabula super arcā eiusdem longitudi-
nā stābat cherubin in quam t sese cōtinētia auersis vultū.
Doc totū est pabola. **P**rimū tabernaculū pñs ecclesia in qđ
venias ad celū. In qđ cādelabra. **i.** xps fulgens dñe t sapientia
sp̄i candelabra aurea: qđ sapientia lucent. **I**p̄e xps stipes qđ
xtris t tria a sinistris: quia ip̄e vītis in quo fundati sunt tre-
dextri. **i.** digniores ante grām sinistri: **H**i sunt noe: daniel: t
conjugati. **U**ni t in agro t in lecto t in molendino ē fīm ei-
pars hastiliū erat quasi calami aurei: post ciphīt: inde sphērī-
calami sancti qui in humidis diuinī fontis nutriti sunt: t co-
liquorem alijs. **I**p̄e ciphīt: dum alijs pponant quod biberunt
dei. Inde sphērīle. **i.** rotundi t perfecti t mobiles quos nibū
ad lilia eterne iocunditatis qui non habent timoris angulū.
Sup his ponebant septem lucerne: septem dona sp̄issantia:
serunt: t fidelibus fīm voluntate eius distributa sunt. **N**em-
nū qđ pmanet: qđ intrantibus pponit: qđ dum eterna gaudia
oñdit: cibum vite sugerit. **In** ea panes mundi. **i. xij.** apl̄ t e-
num deo offerunt: quorum si quis moritur statim alius eius
Sed in septima etate omnes auferent. **S**cim post velum: e-
sūdū hic viuimus. **T**buribulū: xps igne charitatis plenus
nobis. **A**rca: xps in qđ oēs thesauri sapientie t scie abscondit
quia in cognitione t sermone t opere eius non nisi pura ver-
terantia doctrine qđ per vñum cubitum: t operationis qđ per e-
ad cui p̄fectionem huianus intellectus imperfectus est qđ
Latitudo perfectio charitatis: altitudo perfectio spei: ad quā
sumus. Quattuor anuli quattuor euangeliste pfecti per
mundi partes. **Q**uib; sp̄ adhēret vectes aurei. **i.** pdicatores
hostes. In arca vna hñs māna. **i. aia** xpi stīnes plenā sapientia
Virga significat sacerdotale pte xpi. Tabule: qđ p̄datos
qđ p̄pitiat nob. **D**uo cherubin oēs ordines celi qđ i eo existū-
tūt qđ si sapienties: tñ cū obvibrant. **H**tū in scē. **In** p̄tī qđtie i-
tūtē se debet fideles sacrificare carnē suā cū vītis t cōcupi-
ter enī ad celeste nō poterūt puenire. **M**otifex qđ semel in an-
trouit cū sanguine xps qđ āno benigntas. Semel in celū intrat
p̄petis hoīm fudit. **I**ñ pabola mūera t hostie offerunt: qđ
gnat in instāti tēpore. **C** **d** Tabernaculū enī factū. **P**rimū

Ca. IX Replica

Replica. In ea. viii. vbi mouet postil. q. Aut lex
no. debuit dari a xpo in scriptis. Circa
eis solutione bur. labostris inter cetera dicit q lex no. principia
liter e idita meti. s. liga gra: igitur n debuit a xpo scribi. Hra
enim cu sit qd spualis qlitas metis n est scriptibil. Et fun-
damentu hu ronis erroneu est: qz tollit a xpo oportentiam
p gns deitate. Hā dicere ex pml aliquid n posse qd in hdictio-
ne n includit: et tollere oportetia: hq qlitat spuale expmre
signo sensibili: sic xbo vel scpto: min includit hdictio h
patre in voce et spmsem in colube specie sensibilliter exhibere
igitur huiusmodi qlitatem spuale sicut est gratia scriberet
pnunciare sensibilitatem n est xpo ipso possibile. Incautu igitur
est fundamentum illius rationis per Burgen. adducte: et a
sancto Ibo. recipit pma scde. q. evi. prout Burgen. allegat
postil. igitur rationes potiores sunt.

Nico. de lyra

Nope interitū: habuit tñ. s̄ oñdit
q̄ necessari⁹ erat xps cum p̄ hec oia
null⁹ intrare i celū. s̄ vel ramen.
a b Abiit qđem et **Ca. IX a**
s̄ testamētū. s̄ nō veras sed p̄ mō
s̄ carnalis. s̄ carnales.
b pri⁹ iustificatiōes culture. s̄ cin se b
q̄ qđ ad tps. s̄ figura hui⁹ sed i q̄ dīdic⁹ minis-
trat sc̄i sacerdotes accēderet lumē doctrie ⁊ pa-
scētes p̄ plim pane de q̄ sup̄ mensā p̄sto ē a sabba
to sp̄ci ad sabbatum speciei.
d culare. Tabnaculū em̄ factū ē pri⁹ d
rat em̄ in medio hasti-
ensa. i. altare p̄ itroitu
lis sabbatis oēs mura-
ni nisi aliis statim loco
sc̄tā. s̄ veneratio illius
sc̄tā sanctor⁹. qz in ma-
hibil peti. T̄ra erat de li-
e: ⁊ vnu ⁊ dimidiū in la-
i anulū: duos a dextris
orandum. Propitiatō-
linis ⁊ latitudinis. Sup̄
bus semper aspiciebant
a militiamur deo: atēq̄
in medio fideliū: qui et
portat tria brachia a de/
s ordines qui tpe gratie
ob. i. rectores cōtinētes
angeliū dicunt. Prima
le auree: tandem lilia.
ui ad transfundendum
sapientiā. s. ⁊ scientiam
l detineat donec veniāt
nec elationis sup̄ciliuz.
q̄ in xpo plenissime man-
at hostiū scriptura di-
i: ⁊ quō ad ipa puenias
op̄ vicarij: qui thus orō
loco fbstituentus est.
celstia celestis q̄ velatur
interpellans semper. p̄
t. Et omni parte aurea
tas. Longitudo: perse-
terū cubitū designatur
signat dimidiū cubit⁹
am nos dimidiū. i. impfe
s̄ pos portat in quatuor
lapia fulgētes: sp̄ pati ſ
m: q̄ reficiunt ⁊ angeli.
leg. Propitiatōrū xps
i inuice dilectiōe conser-
vabit sacerdotes: qz h
sc̄tēs mortificatiōes. Ali-
no in sc̄o. i. sc̄tā sc̄tōrum
uit p̄ sanguinē suū quez
⁊ dec etiam aliqd̄ deli-
i tabnaculū int̄ habuit
altrae

Glo.ordi.

Ad hebreos

La. IX

Nico. de lyra

Glō. ordi. altare incēstū fores sub diuō altare holocaustoꝝ. vel qđ fōris est significat ve. te. t̄ est figura figurentus nouum.
Ad hebreos. Arca caro xp̄i in q̄ māna dīnitatis t̄ tabula duox testamētorꝝ t̄ virga p̄ sacerdorio xp̄i. Arca ip̄s ē i q̄ xp̄s panis est. Aug'. Arca significat secretū dei. In arca iussa est ponī ier. t̄ māna t̄ virga aarō. In lege p̄cepta sunt; virga est p̄tās; manna gra; qz nū cū gra nō est p̄tās faciendi p̄cepta; qz lex a quis nō ip̄le defūp est pp̄itioriū. Ad h̄ cīm opus est vt dē sit pp̄itus. Iō sup; qz sup; exalat misericordia in dicio. Duo cherubini pēn̄is obūbrant. i. velādo honoraꝝ; qz mysteria ista sunt. Inuicē se at tēdunt; qz cōsonant. Nec em̄ sūt duo testamēta. Iul' in pp̄itioriū; qz misericordia dei in q̄ spes est vel conciliant vel cōmendant. Uel cherubin. i. rōnāls creature. Duo pro charitate. Pēn̄is pp̄itioriū obūbrant; qz do nō sibi pēnas tribūnt. i. dēb̄ honorāt. **T. 4. 5. dis. c.** **Vult'** in pp̄itioriū; qz spes nō est nisi in misericordia dei. Cherubin plenitudo scīe. i. duo testamēta. Obūbrant. qz in eis latet xp̄s. **B** Cherubin. Ambro. Plenitudo scīe. Pro pitioriū sup arcā xp̄s qz ip̄i xp̄o a deo patre specialiter datū est: vt esset pp̄itatio p̄ pētis nr̄is. **C** In anno. Q̄ singulis annis intrabāt; significabat nō vēisse adhuc p̄fectioꝝ. **Mō** sine

B **Nico. de lyra**
 ribus cooptis auro. tēctū xō tabernaculi erat q̄dā cortina q̄ tuor coloribꝝ depicta. altitudo tabernaculi erat decem cubitoꝝ; t̄ latitudo decē. lōgitudo xō eius. xx. t̄ erat q̄dā cortina interius diuidē lōgitudinē in ptes in ecclēs; qz ex vna parte cortina erat decē cubiti tēm. t̄ dicebat illa ps tabernaculi scītētōꝝ. in alta eis pte erant xp̄. cubiti; t̄ dicebat illa ps scītā absolute vel etiā scītū; t̄ sic distinguebāt due ptes tabernaculi sicut in ecclēsī nostris chorꝝ t̄ nauis; nū q̄ opposito mō erant sīte; qz chorus in ecclēsī nr̄is est x̄sus orientem: in tabernaculo xō moyli scītū scītōꝝ erat versus occidente. Alterius considerandū q̄ in scītū scītōꝝ erant tria: arca testamēta duo cherubin. t̄ pp̄itioriū. Apls aut̄ addit quartū. s. q̄ ibi erat thuribulū; q̄dā exponūt altī dicentes q̄ p̄ b̄ intelligit altare incēstū. Sz b̄ p̄tz falsum p̄ textū Exo. xl. vbi d̄r q̄ altare incēstū erat in alia parte tabernaculi. H̄ etiā dicit Josephus et Hierony. Et ideo dicendū q̄ p̄ thuribulū nō intelligitur alioꝝ nisi q̄ ibi erat incensoriū in q̄ sumā sacerdos intrans sanctum scītōꝝ ponebat incensum vt nebula inde cōsurgens impeditret alioꝝ aspectū q̄ erant in alia pte tabernaculi ne viderēt ea q̄ erant intra scītū scītōꝝ. Sīt̄ in alia parte tabernaculi q̄ dicebatur sancta erant tria. mensa p̄positionis in latere aquilonariꝝ t̄ candelabruꝝ aureū in latere australi; t̄ altare thuribulū in medio contra diuidentem scītū t̄ scītū scītōꝝ. Predictioꝝ aut̄ assignat duplex rō. vna l̄ralis t̄ alia mystica. l̄ralis ē ista. Tabernaculi em̄ istud erat ordinatū ad cultū veri dei creatoris totius mūdi in q̄ sunt due ptes. vna nobis inuisibilis; videlicet istd q̄ ē vltra celū sidereū vbi ē habitatio spūaliū. Stanziāt; t̄ b̄ figurabat p̄ illā ptem tabernaculi q̄ dicebat sanctus scītōꝝ in q̄ erant cherubin representant angelicā naturā. t̄ arca testamēti clausa; ad designandū q̄ rōnes eoz q̄ sūt in b̄ seculo visibili continuum clausa t̄ nobis occulte in illo seculo superiori; sic rōnes effectū in causis artificatorꝝ in artifice continēt quodām̄ clauser. t̄ b̄ tria in arca contenta. s. tabulas q̄ rep̄tant sapientiam q̄ dirigunt res hūane; t̄ virgā aarō q̄ desi gnat p̄tās regum̄is p̄ quā coercēt hoīea a malis; t̄ manna p̄ q̄d designat vita hūana. p̄ pp̄itioriū xō q̄ erat q̄s locū dei; t̄ q̄r inde rēdebat sumō sacerdoti; p̄ hoc designat ip̄e dē gloriōsus t̄ sublimis p̄siderens oīb̄ creaturis; t̄ sic p̄tz q̄ per scītū scītōꝝ designant ca q̄ sunt supra celū sidereū nobis inuisibilita.

sibilia. p̄ aliā xō partē tabernaculi q̄ dicebatur scītū absolute designabat alia pars mundi. p̄ tecū em̄ tabernaculi q̄dā erat q̄dā corona varijs coloribꝝ distincta; designabat celum sidereū varijs stellis ornatū. p̄ candelabruꝝ in q̄ erāt septē lucerne; designabant orbēs septē planetarꝝ. ppter b̄ erat possitū in pte australi; q̄ cursus planetarꝝ in hemisferio nō sp̄ ē ad australi. per mensam xō vbi erāt panes suppositi designabant elementa; ex q̄b̄ distin tur t̄ nutrīt hōm̄ vita; qz ex eisdē sumus t̄ nutrimur. vt d̄. i. de generatiōne. Designabat etiā illa mensa q̄lili q̄ in altari defuiebāt creatori uniuersae creature de altario debent inuenire. Nō aut̄ allegoria p̄dictorꝝ ē; qz p̄ illā ptem tabernaculi q̄ dicebat scītā designabat ve. te. in q̄ veritas diuīnū erat latēs sub velaminibꝝ figurarū sīc aspectū coz q̄ erant intra scītū scītōꝝ. In circuituō ep̄ra tm̄ sed etiam incus.

Tārcā testamēti circūtecta ex oī ḡ gomor. **S** in memorīa parte aurot̄ i q̄ v̄na aurea habēt s̄ antī dāfici. a q̄ significat sacerdotalis p̄tās. māna; t̄ v̄ga aarō q̄ frōduerat et s̄ in q̄bus lex scripta fuit. **S** ē arcā. s̄ duo ageli tabule testamēti; sup q̄ erant che k̄ a q̄ gloriōse decorata. b̄ alijs cōexis. s̄ tabu rubin glōriē obūbrātia pp̄itiato lāq̄ sup arcā erat. a q̄ his t̄ h̄m̄. b̄ q̄ pau ciora sufficiunt ad excursionē nr̄e dōmōstrationis. rīū; d̄ q̄b̄ mōdō nō ē dicēdū per m̄ sed b̄ est dicendū. s̄ tabernaculi. singula. **H**is xō ita cōpositil. i p̄i n̄ a q̄b̄ min. i. minoris venerationis t̄ iognificat p̄tēm ecclētā. **S** quoridē. **D**ri q̄dē tabernaculo sp̄ introibat p̄ a q̄ ecce q̄dā supia scītū seculare dixit scīlaria sc̄ificia; q̄ nihil ducunt ad p̄fecū. b̄ intus in cē sum ponentes extra scīficia. **S**acerdotes scīficiōꝝ ūfficia p̄su a q̄ introibat. s̄ iste ex pte significat eū; q̄ semel i gressus ē celū; q̄ nō mox sequimur. mātes: in scīdō at sel̄ ē āno sol̄ p̄n̄ **R**

ad tabernaculi p̄mū. qz sic dicitū est illa ps p̄ma tabernaculi in q̄ erāt ista dicebat scītā absolute. **D** Post velamētū aut̄. i. post cortīnā intermedīa. **E** Erat b̄m̄ tabernaculū id est secunda pars tabernaculi. **F** Quod d̄r scītā scītōꝝ au. ba. tu. t̄ ar. te. circūtē. ex oī pte auro. qz erat de lignis se thim̄ operta auro intus t̄ cē: vt h̄r Exo. xxv. **G** In qua vna aurea ha. māna. b̄m̄ q̄ d̄r Exo. xvi. **H** Et virga aarō que frōn. b̄m̄ q̄ d̄r Iu. xvii. **I** Et tabule testamēti. ista ērāt inclusa in arca. vt p̄dictū est. **K** Sup q̄ erat che. glōrie. i. glōrie facta; vel p̄tōꝝ q̄ erant ḡlie del cui defūntū angeli p̄ cherubin significatiua. vñ sequit. **L** Obūbrātia pp̄itioriū. q̄dā rep̄ntabat locū diuinū. vt dictum est.

M De q̄b̄ nō est mō dicendū p̄ singula; qz apls p̄sequitur illa breuiter: t̄ b̄m̄ sensum allegoricū tēm̄; vt dictum est. **N** His xō. b̄ apls describit ministerū sacerdotū in tabernaculo moyli. **A**d cuī intellectū scītū scītōꝝ q̄ intra scītū scītōꝝ sol̄sumātū sacerdos introibat in festo expiationis tantū. In alia aut̄ pte tabernaculi q̄ dicebat scītā absolute alij sacerdotes intrabāt bis qualibet die ad p̄ficiēdū sacrificia. in latīo em̄ sacrificioꝝ t̄ oblatio eoꝝ siebat q̄ tabernaculū sub diuō in altari holocaustoꝝ; q̄ sumātū sacrificij siebat in ta bernaculo p̄ cremationē incēstū in altari incēstū; qz sacrificia il la nō erāt accepta ex se h̄t̄m̄ ex fide t̄ devotione offerētū q̄ fides t̄ denotio significant p̄ incēstū. t̄ b̄ est q̄b̄. **H**is xō ita cōposit. i. disposit. mō p̄dicto. **P** In po. q̄. taberna. i. in pte tabernaculi q̄ dicebat scītā. **P** Temp. i. quotidie. **Q** Introibat sa. sacri. offi. cōsumātēs. p̄ cremationē icēl. **R** In scītū aut̄. i. itra scītū scītōꝝ. **S** Semel ē āno sol̄ p̄tōꝝ. supple introibat. **H**losa dicit b̄ q̄ pluries iterabāt ē āno: t̄m̄ sine sanguine; b̄ t̄m̄ nō inuenit scītū ē ālege nisi soluz q̄mouēda erāt castra; tūc em̄ aarō t̄ filij ē ātrabāt vt inolue-

* rent

Glo.ordi. Ad Hebreos La. IX Nico.de lyra

Gloria sine sanguine. Sepe quidem sine sanguine strobat: sed tunc sanguine non nisi sel. b. **D**uo suar ppst. Christus p pplo suo ob tutus: p se dico non nisi i mebris suis. Unde ipse ait: Herba delictorum meorum. Delicta nostra sua dicitur ea sucepit non ad habendum sed ad delendum.

Concl. **M**odum ppala tam. Celum aehuc inaccessibile est morta libus sum corporis conditione. ante dico etiam in animas: sed pati enter expectanda est resurreccio in qua et corporibus per christum patebit in celum accessus. **D**icitur Sanctorum via. **V**ia sanctorum est tempus vel spualis intermissione legis p quam ascendiunt in interiora celum. **E**que pabola. Aut hec de sacrificiis consueta fuit illa causa quod erant in tempore in secundo tabernaculo sum significatio nem dicta sunt aperit ibdes: Que est parva. **F**as ad tempus cor. **V**as ad tempus gratiae quo in melius corrigendis erat: qui hucus sub pedagogio: et ideo non poterant perfectum facere: non tam in tempore debebant cessare.

Gloria aassistens de sufficientia vni veri sacrificii non te plene habet septem cunct tabernacula. **H**abent panum, et postiung menas et quod erat ibi. **I**alta postolusque haec intendebat de illis sequitur: nra. hoc referunt pima tabernacula. **J**ulius velutem in tabernaculo nod debet scire erat de lignis levigatis. In qua Et erga aahule testamenti. **K**ap q erat che dei cui defuncti Obiadran dicuntur. **L**Obiadran est apud p. **M**eramplius. Christus introuit tabernaculum nomine signi: id est tabernaculi designat signatum id est celum per amplius: quia plures capit terrenum illud et perfectius: qz ibi perfecta beatitudo. **N**el per tabernaculum: id est per carnem que non semine viri concepta et formata est: assistens patri re.

Omag. Ita ut per tabernaculum accipatur christi caro quam pro nobis obtulit: in qua et diabolum expugnauit. **P**er enim christus rex et sacerdos. **Q**ux pugnauit pro nobis. Sacerdos obtulit se pro nobis: quoniam pro nobis pugnauit quasi vinctus immovere tunc vicit. **R**ecrucifixus est enim et de cruce in qua erat fixus diabolum occidit et inde rex noster. **S**acerdos autem quod pro nobis obtulit: unde quia nihil mundum inuenit in hominibus quod offerret pro eis scipsum obtulit. Ecce munda et felix et veravictima. Carnem enim de utero virginis accepit ut munda offerret pro immundis.

Temps. **U**nter. **V**enerationis. Semel anno iste plures intrabat in ille aula deponeretur. **W**orabat in fonte. **X**po. **Y**tabernaculum. **Z**on. **A**pponit quid dixerit: tabernaculum non manufactum sed setosum. **B**ut celesta. **C**hi em sanguis re. **D**e p christum potueris enim redemptio a misericordia pbat qz per illa.

rent ea q erant intra seta setosum: et disponerent levita p onera. als autem non legit intrasse aliquis nisi sumus? facerdos in festo expiationis ad offerendum ibi coram ppteratio de sanguine hostie imolare p petro p pli et p petro p prio. et h est quod dicitur: **H**oc sine san. ac. **V**erba signata. **W**h odictum quod signabant predicta. et pmo Christum ad vetus testa. **S**ed Christum ad nouum. ibi: **C**hristus assistens. In prima predicatione sic: **C**hristus signata spulcato nondum p palata esse setosum viam. qz sic dicitur est p h q non patebat accessus sacerdotibus ad setosum rur designabat qz via venienti ad celestia non erat patefacta: sic est in nocte. et qz ve. te. aehuc habebat cursus suum quod significabat p pm pte tabernaculum: ut dictum est. et h est quod subdit: **C**hristus pri. ta. i. ve. te. habite statum. **D**ique pabola. i. figura. **E**st tempis illustrans. qz ve. te. fuit figura noua. **F**uimus quia. s. pabolam.

Glumera et ho. offe. qz non pnt tuus psciam pfectam facere. qz in ve. te. qz fuit figura no. mura oblatam non auferrebat pte: ut pdictum est. et c subdit: **C**hristus ente solum in cibis et potibus. qz dicitur: qz obficiatibus legibus i lege prohibetur. **I**n varijs baptis. i. ablutionibus qz siebat in emulatio leprosi et psilium. oia enim ista erat quod pure corporalia. et i non poterat mudiare consuetudinem in cibis et potibus. qz dicitur: **C**hristus in sticis car. v. ad. t. c. iposit. i. v. qz ad tempus noue legis qz corrigit veterem non a malo in bonum reducendo: qz lex vetus fuit bona et iusta. vt h. v. s. ab ipso ad pfectum reducendo: qz sic puer Christus est sub pedagogo imponunt aliquia opera bona ad assuefactionem Christi qz tunc mutantur aduenientia etate virili in qz pfectiora opera ei imponunt: ita qz legem moysi fuerunt ipso sita legalia plo in daico ut exerceret in cultu vestrum dei: qz tunc erat ipsofecta. i. qz legem Christi ad pfectionem sunt reducta: ppz qz apostolus Gal. iii. copabat legem moysi pedagogo sub cuius disciplinis tenet puer Christus est parvulus: ut plenus declaratus est in p. huius operis. **C**hristus assistens. **H**abuit expeditum illud qz pfectum fuit de tabernaculo moysi in Christus fuit figura noue legis. Circa qz apostolus duo facili: qz pmo declaratus. **S**ed Christus qz datus suppositus. ibi: Si enim sanguis. Circa pmo qz tangit. qz datus dignitate locum: qz illa ptabernaculi qz figurabat non te. vocabat semetips. sed Christus dignitate misericordia: qz solus sum pfectus ille strabat. tertio modum intrandi: qz cum sanguine intrabat. quarto tempore intrandi: qz tunc semel in anno. quinto ad quod intrabat. sed ad placandum sibi deum et populo. et ista significabat ea qz sunt in nocte. qz Christus qz est sumus pfectus intravit celum: qz designabat p setosum Christum: vt. s. dicitur est. et p pponit sanguinem ad placandum nobis patrem. et h est quod dicitur Christus autem. **S**ciendum est qz in h capitulo constructio est multum suspicua. Et i. ut clarus est brevius. pcedam ego ponam litanie non sum qz iacet in libro: qz sum ordinez sine. **C**hristus assistens. hic tangit dignitas misericordia non te. qz Christus est nomine suppositi existentis in natura duplicitate. divina et humana. Montifex hanc nomine officij: qz Christus est pnceps alioz pastorum: sum qz dicitur. **P**ro. v. **C**um appa

ruerit pnceps pastorum. **A**ssistens. i. semper paratus ad suum officium. s. ad interpellandum patrem. p nobis: i. ad auxiliandum nos contra impugnationes hostis. **I**ntroiit semel in sancta. i. in celum: ut patebit infra quod quidem celum est. Tabernaculum per amplius. i. valde amplius. ppter immensitatem bonorum celestium. Et perfectius qz fuit tabernaculum moysi qz fuit mobile et portabile de loco ad locum. **I**stud est immobile et eternum. sum qz per etiam. fuit predictum. **C**ultus tui videbunt hierusalem ciuitatem opulentiam tabernaculum quod nequaquam transuersi poterit. ibi enim loquitur de hierusalem celesti. **H**oc manufactum. i. non p hoc enim: sicut fuit tabernaculum moysi per manu beatele. Et hoc est quod subdit apostolus exponens verbis predictum. Id est non huins creationis. i. humane factio. **C**angit etiam tempus intrandi. ibi: Semel. qz totum tempus non est nisi vnum annus respectu pontificatus Christi. et ideo ex quo semel intrauit semper est ibi. **C**angit etiam modus intrandi cum dicitur: Neqz per sanguinem hircorum aut vitulorum: sicut intrabat pontifex veteris legis. Sed per proprium sanguinem qui p nobis fuit effusus in cruce. **C**angit etiam ad quid intravit: cum dicitur: Eterna redemptione inuenta. qz per hoc habemus eternam redemptions pmodum convenientissimum a Christo invenientem. in Christus satificat: quia poterat in quantum deus: et soluit qui debebat inquantum homo. **U**ni. Si enim sanguis. **P**bat quoddam suppositum circa ultimum dicitur. s. qz sanguis Christi fuit efficax ad nostram redemptions eternam: et facit talen rem. **S**anguis Christi ex unione ad suppositum divinum habet virtutem maiorem ad emundationem anime qz sanguis hircorum et vitulorum et aqua illustrationis ad tollendum inmundiciam corpalem seu impedimentum irregularitatis de quo predictum est. **C**eritas ppositionis huins patet qz sanguis Christi ex eius unione ad suppositum divinum comprabit quando infinitate

Sto.ordi. Ad Hebrewos La. IX. Vico.de lyra

Illa legalia siebat mundatio corporalis. **V**ircoꝝ. Vircū significat p̄ similitudinē carnis p̄tū. Thaurꝝ: q̄d̄ duoꝝ testamentaꝝ cornibꝝ vētilat inimicos. **T**hūis vitule t̄c. De iuuenia rufa cūl̄ cinerē ad aquā aspersionis eo rūḡ mundationē q̄ mortui tergerint: p̄ficere lex mādauit nō est tacenduz. **N**um. 19. b Evidētissimū em̄ in ea nouū testamentū p̄figurāt. De hac d̄r̄ in libro Nume. **L**eui. 4. a Et dñm dixisse moysi. Loq̄re filiis isrl̄. Et accipiant a t̄ de penit. te iuuenia rufa sine vitio: q̄ nō hz̄ in se vitiu: t̄ nō est dñs. 3. ca. illi. Et iuuenia rufa sine vitio: q̄ nō hz̄ in se vitiu: t̄ nō est reꝝ cantus posuit sup̄ eā iugū. Et dabis eā ad eleaꝝ sacerdotē. **E**ccl̄. 2. c. Et ejicet eā ex castra in locū mundū: t̄ occidēt eā ī cōicer̄ hec hic specu eiꝝ. Et accipiet eleaꝝ sanguinē eiꝝ: t̄ asperget eū. **D**e ec. 2. faciē testimonij septies: t̄ cremabūt eam in aspectu le. mil. c. cu eiꝝ: t̄ pellis eiꝝ cū carne: t̄ sanguis cū stercore cōbure marche. **S**tur. Et accipiet sacerdos lignū cedrinū t̄ hyssopū t̄ cecrum. coccinū: t̄ mittet in mediū cōbustionis iuuēce: t̄ congregabit hō mundū cinerē iuuēce: t̄ ponet ex castra in locū mundū t̄ erit filiis isrl̄ t̄ p̄selytis legitimū sempiternū vel eternū. **E**x isto cinere siebat aq̄ aspersionis vñ mundabāt a contactu mortuorū. **A**it enī sic: **L**eui. 5. a Q̄is alia hois q̄ tetigit mortuū iuanda erit septē dies bus. Hic purificabit die tertio t̄ septo t̄ mundū erit. **S**i hō nō purificabit fuerit nō erit mundus. **Q**is q̄ tetigerit mortuū t̄ mortuū fuerit nō purificabit tabernaculum dñi polluit t̄ exterminet alia illa ex isrl̄. **A**it enī sic: Et accipies hyssopū tingit in aqua vir mādū: t̄ asperget sup̄ domū t̄ sup̄ vasa t̄ sup̄ anias. **V**itula feminēa. caro xpi infirma. Rūfa: passione crux. **H**ab. 1. Et accipiat a moysi q̄ ē figura legis: q̄r̄ fm̄ legē vīsi sunt occidere xp̄m. q̄r̄ fm̄ ipos labbatū soluebat: t̄ obfuationes legitimas p̄phanabat. Sine vitio est iuuenia: q̄r̄ iuunis a p̄tis caro xpi. **A**d confirmationē āt̄ repetit dicēt: q̄ nō hz̄ in se vitiu. **D**el ad determinationē. **S**o. 7. Et si in alijs q̄ surmēbra ei habeat vitiu: in se tñ nō hz̄. Et nō est posuit sup̄ eū iugū: q̄ nō est subiugat̄ iniquitat̄: immo t̄ subiugatos inueniens liberauit: t̄ eoz vincula dirupit t̄ p̄tātem ponēdiāiam t̄ itex sumēdi habuit. **H**o ad aarō: hz̄ ad eleaꝝ data d̄r̄: q̄ nō ad tps quod tunc erat: sed ad posteros illius sacerdotij dñi passio erat p̄tēra. **E**lecta ē ex castra: sic t̄ dñs ex ciuitatem elect̄. Et electa ē ī locū mundū: q̄r̄ dñs nō hūt causaz malā. **O**ccisa ē ī aspectu eleaꝝ: sic occisa ē caro xpi in aspectu eoz q̄ vētri erat in no. te. dñi sacerdotes. **E**l̄ sanguinē asp̄lit hz̄ faciē testimonij septies. q̄r̄ christ̄ fm̄ scripturas fudit sanguinē ī remissionē p̄tōꝝ. **I**do faciē testimonij q̄ nō aliter declarat̄ hz̄ fuerat diuinō testimonio p̄tū. **I**do septies: q̄r̄ ip̄e nūr̄ ad mūdiciā p̄tinet sp̄iale. **E**x castra hierlm̄ iussa ē cremari. Cremari fm̄ grecos a suspēlione d̄r̄: q̄r̄ ignis lursū moneſ t̄ in eū cōuertit q̄d̄ tremat̄. q̄d̄ signū ē resurrectionis. In aspectu eleaꝝ cremata dicit q̄r̄ illis appuit resurrectio xp̄i: q̄ futuri erat regale sacerdotiū. **D**ellis eiꝝ cum carne t̄ sanguine t̄ stercore cōbusta d̄r̄: q̄r̄ nō solū suba mortalitatis corporis xp̄i: q̄ pelle carnibus t̄ sanguine intimata ēls̄ etiā cōtumelia t̄ ablectio plebis: que noī stercoris significat cōuersa ēi gloriā: quā cōbustionis flāma significat. **I**n mediū cōbustionis mittit sacerdos lignū cedrinū hyssopū t̄ coccinū. **L**ignū cedrinū ē spes q̄ in signis firmiter hitat. Hyssopū fides: q̄ cū sit hūl̄ radi cib̄ heret̄ i petra. Coccinū charitas: q̄r̄ feruorē sp̄is igneo calore testat̄. **H**ec tria debet mitti ī medium cōbustionis. ī. in resurrectionem christi: vt cum illo abscondita sit vita nostra. **C**uius id est reliquie combustionis: fama est que secuta est post passionem t̄ resurrectionem. **N**unc cinerem homo mundus congregabat t̄ in locum mundum extra castra reponebat: quia hec fama apud eos maxime claruit qui non erant de consortio indeorum: t̄ erant mundi ab interfectione christi t̄ extra celebrationem iudice consuetudinis. **E**x isto cinere fit aqua aspersionis per quam significatur baptisimus: vnde mundabāt homines a contactu mortuorum quia ab iniuitate per baptisimus christi. Illa aqua tam proselyti hz̄ gentiles vel iudei mundabātur: quia baptisimus iudeis t̄ gentibus p̄dest. **H**yssopū qui fidem significat illa aqua aspergebat quia fide mundantur corda: t̄ sine fide non prodest baptisimus. **A**vō munido hoc siebat: quia vere mūdi debet esse ministri ecclie q̄ portat psonā dñi. **C**ad emū. car. i. vt caro emūdata sit. p̄p̄ legis p̄ceptū: hz̄ i xp̄o ē perfectio. **D**icit̄ obtulit semetiū. Et med̄l̄ int̄ deū t̄ boies dator ē no. test. q̄l̄ p̄tōt̄ no bis ē t̄ dator legis noue. **E**t Immaculatū. **A**ll̄ sanguis nō immaculatus. **F**ab opibꝝ mor. Ambro. i. p̄tis: q̄ rāgl̄ inqnaſ sic q̄ rāgl̄ mortuū coinqnabat: nec itrat̄ ī celū sic nec ille ī tēplū. **G**l̄lineti. **H**eo q̄ ei p̄t̄ fuisse q̄ mortua ope hz̄. **A**mbro. Que mors erat necessaria ī redēptōne nō mō gēt̄ liū hz̄ t̄ eaz̄ p̄uaricationū q̄s lex faciebat nō soluebat. **A**ntū fuit p̄t̄m nost̄x vt saluāt̄ nō possen̄t̄ nisi vnigenit̄ dei. p̄ nobis morere debitoribꝝ mort. sed sic fec̄ nos dignos testameti t̄ pm̄isse hereditat̄ t̄ ita testamētū factū firmū. **B**Intercedente. Inter yetus testamentū t̄ nouū: in quibꝝ nō solū sacra diuina sūt sed t̄ pm̄issa. **D**istinctio est passio xp̄i: in cuius morte ɔstat terrena non p̄mittit hz̄ eterna. In morte em̄ vnigeniti necesse est magna sperari.

Sibi em̄

virtutis. hz̄ p̄dicta veteris legis tollebat im mundiciā corpālē contractā ex tactu aliiꝝ inundi t̄ a diuino cultu impediēt̄: vt patet Nume. ix. ergo multo fortius sanguis xp̄i mundat animā t̄ reddit eā aptā ad salu

tē eternā: t̄ hz̄ est q̄d̄.

Dicit̄: Si enim sanguis

hircorū t̄ thauorū

hoc siebat in festo ex

piatiōis. **A** Et ci

nis vitule aspersus.

q̄r̄ in aq̄ illustrationis

qua debebant imun

di aspergi ponebāt

cineres vitule cōbu

ste. vt d̄r̄ Au. xiv.

b Unqnaſos sc̄iſi. **f** d̄r̄. **a** cat ad emūdationē. **l** Job. 1. **b** carnis: q̄r̄ aniam mu

dare nō potat.

c Quāto mag. sā.

xp̄i. emūdauit con

scientiā no. ab ope.

mōris. t̄ p̄tis q̄ mor

tificant aniam morte

culpe t̄ morte gehen

ne. **D** Ad hūen-

dū dēcovinē. **b** dicit

ad differentiam illo

sunt mortui vt iupi

bercules t̄ hūmōi. t̄

git aut̄ tria q̄ que san

guis xp̄i hz̄ efficaciā

ad p̄dicta. Prīmū ē

ip̄e offerens. **l** chilis

cūr̄ meritis ē efficacie

infinite. p̄p̄ coniunctionē ad dūlūtē. et

hū tangis cum d̄r̄. **h** Se

cundū est munus ob

larū q̄d̄ fuit sanctissi

mū. **tō** d̄r̄: **I**mmaculatū. **L**ertū ē mod̄ offe

rendi q̄. p̄cessit ex maria charitate. q̄d̄ nota

tur cum d̄r̄: **P**er spiritū sc̄iſi. **C**ui sūt facta

sit talis oblatio ostendit̄ cum dicitur:

Edeo sez patri. **f** Et ideo noui te

stamenti. hic p̄t̄ ex predictis que pertinent

ad ye. te. t̄ expositione eoz̄ arguit ad p̄t̄

p̄t̄ intentū. **l**. q̄ no. te. sit excellēt̄ t̄ effica

t̄ veteri. Et dividit̄ in duas p̄tes: q̄r̄ primo

facit q̄d̄ dictuz ē: secundo probat quoddam

suppositum in sua ratione. **lbt**: Abi enim te

stamentum est. **C**irca primum considerandū

q̄ immediate predixit q̄ christus per propriū

sanguinem intravit celum: t̄ sic inuenit

nostram redemptionem eternam. hoc aut̄

non poterat fieri in vete. testa. Ex quo sequi

tur q̄ illud testamentum factum est per chri

stūm. t̄ per consequens debet dici no. testa.

quia illud quod sequitur precedens dicitur

nostrum respectu illius. t̄ hoc est quod con

cludit apostolus: Et ideo nouum testamen

tum mediator est sc̄iſi ip̄e christus. q̄ ques

autem modū sit mediator subdit:

g At morte intercedente: id est christi mor

te intercedente per quam eius testamentū

est confirmatum. **b** In redemptionem

earum preua. qui erant sub priori testamen

to. i. quas ve. te. non poterat auferre: hz̄ per

mortē xp̄i sunt ablāt̄. **i** Repromissionem

eterne hereditatis accipiant. per efficaciam

passionis. **l** Qui vocati sunt. ad partici

pandū ip̄m p̄ veram fidem t̄ sacramento

rū noue legis susceptionē: t̄ sic patet q̄ no

testa. est efficacius veteri: q̄r̄ mundat aniam

t̄ confert gloriam. ve. aut̄ te. m̄ extērū mū

abat.

Glo.ordi. Ad Hebreos La. IX Nico.de lyra

a Ubi enim. Dixit: Christus est dator nostro te morte intercedente: nunc quod per confirmationem eius oportuerat mori: probat suetudine humane legis. **Q** Ubi enim te. Sic ergo testamentum morte testatoris confirmat sic et Christus in assertione eorum quod testabatur voluit mori ne quis de eis dubitaret nec alii posat nobis esse vita. **V** eritate euangelium in nobis confirmavit: ut quod per nos mortuus est: precepta eius diligamus et in auctoritate habeamus: et per mortem gratiam nobis impetravit quod comedere possimus. **Q** uod Lectio enim. Sic ergo moyses sanguinez predictorum et animalium acceptit ut eo aspergeret et mundaret predicta. **H**ic nammoys Christus data nostra lege sanguinem: quod vitulus propter victimam crucis cuius cor habebat ipsos vestimenta. **T**unc hinc per similitudinem carnis petri: et quia hostia pro peccato egressum cum aqua a suo latere: ad hoc operatus accipit aquam baptismata sacrificans: petrus sanguinis nos redimens. **C**um lana coqueta quod igne coloratis et per hisopum. Lana enim significat ignem dilectionis Christi: hisopus quod valet contra tumorem pulmonis humiliatorem Christi significat: quod per fervorem dilectionis et humiliatem per nostra redemptione sanguine sanguini fudit. **L**o sanguine librum. i. euangelium sanctificavit. i. confirmavit: et ipsum fideli um ablutum dicens: **H**ic est sanguis noui testamenti confirmator quod mandauit deus ad vos. **A**spicit tabernaculum. i. ecclesiam. **S**ia vasa mysterij: quod oes doctores ecclesie in quibus continent mysteria sua: et sanguine redempti: et redemptis spiritum sapientie tributum: et oia mandat per sanguinem Christi: et sine eo nullus petri remissio. **P**otest etiam per predicta plures dei significari. **I**ste enim liber est tabernaculum vasum quod spiritualiter mundantur sanguine merso in remissionem peccatorum. **N**on enim alibi: Qui per multis effundetur. hi enim sunt plures dei. i. electi. **C**um lana charitas Christi est nobis lana: de qua vestem faciamus. **D**icit sanguis. Ecce ergo proprie patet in moyses libro quibus vius est Christus in cena qui corpus et sanguinem suum discipulum tradidit. **C**um et sine sanguinis recte. **H**ec determinatio idem apponit quod per aquam aspirationis qui fiebat de cinere virtute rufe remissio petri et aliqui quoniam non effundebatur sanguis: et tamen effusus erat in imolatione vitule. **I**n illis autem sacrificiis quoniam magis ea puerulo populo fuerit praeceptor ipso positus ergo deo desideranti oblata figura tamen veritas fuerit quod Christus est: cuius sanguine redempti et mundatur sumus: quod vera emundatio et dei propria tio nobis sanguine nulla est. **C**um et haec autem celestia. Christus quoniam in quibusdam significat est: non mundari: sed oes sunt: tamen signa eius quoniam in tabernaculo vius ministracionis permanebat sanguine mundata sunt. **G**loriosum enim in maiestate. Exponit meliores hostias que est una. i. Christus. vius loquendi si vellet et approbaret scriptum eum in manufactis scitis excepitur vero. **U**bi enim in manufacta scita excepitor vero quoniam in codicibus grecis reputatur. **M**odestum enim in manufacta. Probatur quod Christus mundauit celestia. i. hoiles suo sanguine mundatos fecerit celestes: celestium principes. **N**on iste per hostiam

a s more intercedente: qz vbiqz. b s poterat
infirmi ex eo q mortuqz xp̄is nō credere pmissionē
z iō pbar h̄ humana cōluctudine.
a tibi em̄ testamentū est mōrs ne a
a s interueniat an̄ cōfirmationē. b s sic z no.re.
.i. pmissio eterne vite z doctrina euāglica.
cesse est intercedat testatoris. Tē
s i. per mortem testatoris.
stamentū em̄ in mortuis cōfirma
a s si nō interuenit mōrs testatoris. b s pōt em̄
murare si vult. s i. qd̄iu.
tū est. Alioqñ nōndū valet: dum
a s qz oē testamentū more firmat. s t h̄ signū
viuit q testat' ē. Alii nec p̄mū qui
furci qd̄ sanguine xp̄i. s confirmatum est.
dem sine sanguine dedicatū est. c
s nō sine lāguie. s prius oī vt totū cōfirmaret
b Lecto em̄ omni mandato legis v
a moysē vniuerso populo: accipi e
s simul aqz sanguis: qz n̄m baptisima ibi figura
tū est p̄mū xp̄i.
ens sanguinē vituloz z hircorū
a s q̄ significat mundationē fururoz cu; aqua ba
prisimi. s de qbus aspersorū facit.
c cum aqua z lāna coccinea z hyso
po: ipm̄ quoqz librum et omnem s
d populum aspersit dices t hic san/ b
s i. ad confirmandum testamentum.
guis testamenti quod mādauit i
a s sicut librum. b s cōplū dei sc̄m ē: qd. c.v.
ad vos deus. Et iāz tabernaculū
s habentes officia.
et omnia vasa ministerij sanguine f
a s qdā vasa sola aq̄ baptizabant h̄ in nobis
nihil sine sanguine xp̄i mūdat interius.
aspersit. Et omnia pēne i sangui
e ne fm̄ legem mundantur: et sine m
s qd̄ de alios. a s i alio sacrificio sc̄ta. s pēoz
sanguis effusione nō fit rēmissio.
a s qn̄dē moysē ita p̄cepit: t lex ita p̄cepit. s fi
guras. b s ecclēsia qd̄ ad celū ducit. s nostra con
Mēcessē ē ḡ exemplaria qdē cēlesti/
versario in ecclī est. s pd̄ctis. a s corporaliter.
b s ecclī sc̄z. s significata. c s licebit in terra.
f um his mūdāri. Ip̄a aut̄ cēlestia p
a s xp̄s ē oē ille hostie: qz in oibus significatus.
s mēliorib̄ hostiis q̄ istis. Nō em̄ i q

Hec determinatio idō
siebat de cinere vitu
qñ qñ nō effundeba
in imolatione vitule.
agis ea puerlo popu
o desiderati oblata:
z cui sanguine redē
cidatio t dei propicia
t. (f) Ip̄a aut̄ cele
sticat' ē: nō indiguit
q̄ in tabernaculo vsū
se mūdata sunt.
diiores hostias que ē
let et appobarēt scri
clarib̄ veroy. Del i
z q̄ lā in codicibus
manufacta. Probat q̄
suo sanguine munda
ip̄s. (f) iste p̄ hostiis
fuerū

q̄ est perfectior. ibi: No
cesse est ergo exemplar
naculum vete. testa. qu
claratum est. viii. ca. de
libus brutis. (p) Ip̄
ple debuerunt mundan
ceres quomodo intelligi
dicendum q̄ sicut dic
ret in se aliquam macul
dam irregularitatem qu
ceterum: ita dicuntur
cramenta noue legis ex
tum purgant peccata q
et hostias in plurali: qu
efficacia nobis communi
bernaculum sanguine e
si. declarat dices: (q)
quale fuit tabernaculu
bernaculi celestis. vt p

dabat et ipse hereditatem, pmittebat. **C**a Ubi enim testamentum. Hic probat quod supposuit. s. q. testa. no. sit affirmatum per mortem Christi. et hoc probat dum pli citer. pmo per legem humanam. scilicet per legem divinam. ibi: Unus nec primus. Circa primus considerandum quod per leges humanas: cliviles et canonicas testamentum non habet robur. sed diu viuit testator: quod tunc potest mutari cum sit ultima voluntas vite patiens: sed in morte affirmata: ita sicut non te. quod est pro parte testamentum Christi in sua morte futurum roboretur. propter hoc tunc dicit: Conservatum est. ut hoc Job. xix. et hoc quod dicitur: Ubi enim testamentum est mos necesse est intercedat. id. interveniat. Testatoris recte. et prout litera: b Unus nec primus habebat idem per legem divinam. in quo probatione primo ponit no. te. convenientiam cum veteri. scilicet eorum differentiam. ibi: Necesse est ergo. Circa primus sciendum quod ve. te. quod fuit figura novi fuit affirmatum per aspersionem sanguinis. ut hoc Exodus. xxiiij. Et sic patet per legem divinam quod te. no. per effusione sanguinis debuit confirmari ut figuratum responderet figura. et hoc quod dicitur: Unus nec primus quidem. id. ve. te. quod fuit primus. **D**edicatum est. affirmatum sine sanguine. **E**lecto enim omni mando, to legal a moysi universo populo. Hoc Exodus. xxiiij. ubi dicitur quod ipsius testamentum receperit et obligauit se ad obediendum. et tunc moyses ad confirmationem huius aspersionis sanguinis. et hoc quod dicitur: Accipiens sanguinem vitulorum et hircorum cum aqua et lana coccinea et hyssopo. sed hoc posset aliquis dicere quod Exodus. xxiiij. non sit metio nisi de sanguine vitulorum. Vicendum quod apostolus fuit instructus in lege et ex viu et consuetudine sciebat quod aliter talia fiebant. s. p. mixtione sanguinis hirci et aque: ut sanguis esset clarior. lana vero coccinea et hyssopus erat ibi quasi aspergitorum ad sanguinem aspergendum. Et propter hoc moyses tacuit ista: quod non erat principia: si credendum est apostolus quod fuerit ira ut describit: non enim oia in Exodus. sunt septem. sequuntur: f. Non enim liberum s. legal. **G** Et oemus plim. Et legem suscepimus. **H** Et dicitur dicens: hic est sanguis testamenti. id. affirmatus testamenti. **I** Non mandauit ad vos deo. etiam tabernaculum non quod aspergitur tabernaculum: quod non datur erat: sed postea illud sanguine aspergitur quod illud secrevit. **K** Et oia va. ministerij. quod uteretur in tabernaculo moysi. **L** Sanguis aspergitur. recte. id. per aspersionem sanguinis. **M** Secundum legem mundantur. dicit pene: quod aliqui mundabant per ignem. illa quod poterat igne sustinere. ut hoc Iudeus. xxij. expiatio per pectus non siebat sine effusione sanguinis. et hoc quod dicitur: **N** Et sine sanguinis effusione non fit remissio. quia animalia sacrificabantur pro peccatis quorum effundebatur sanguis: in sanguinem quod per effusionem sanguinis Christi siedens erat remissio peccatorum que non poterat sanguine animalium fieri: sed tantum significari. **O** Necesse est ergo. Postea conuenientia noui et vete. testa. quantum ad confirmationem et emundationem. Hic consequenter ponit differentiam: ostendendo primo quod emundatio non. testamentum. sit melior. secundo quod est perfectior. ibi: **P**reges ut sepe. Circa primam partem dicit sic: Necesse est ergo exemplaria quidem celestia his mundari: id est tabernaculum vetus. testa. quod sicut quoddammodo exemplar celestium: ut declaratum est. viij. capitulo debuit mundari talibus hostiis que siebant de aia libris bratis. **P** Propterea autem celestia melioribus hostiis quam istis. super ple debuerunt mundari. Et ideo mundati sunt sanguine Christi. **S**ed diceres quomodo intelliguntur mundari celestia vbi nulla sit macula. **T**unc dicitur quod sicut dicitur mundari tabernaculum non quia habebret in se aliquam maculam seu imundiciam: sed quia tollebantur quodam irregularitates quibus impidebantur homines accedere ad sanctuarium: ita dicuntur mundari celestia per Christi sanguinem et per sacramenta noue legis ex eodem sanguine habentia efficaciam in quantum purgant peccata que impediunt ab ingressu celestium. **U**ideo dicit hostiis in pluribus: quia licet sanguis Christi sit una hostia: tamen est efficacia nobis communicatur per varia noue legis sacramenta: et quod tabernaculum sanguine Christi mundatum sit melius tabernaculo moysi. declarat dicens: **V** Non enim in manufacta sancta Iesus introiit. quale fuit tabernaculum moysi ab homine factum: quod fuit figura tabernaculi celestis. ut predictum est. ideo subditur:

Guia intravit in celum p nobis; t ita constat q segnur. In celum nā nō in manufactis. **C**ur nō? Quia illa nō sit vera sancta s̄ sunt exemplaria. i. figure vero p; t verū sacerdos nō in ymbrati illa s̄ i vera intrare debuit. Intuere quāte differētē sint interetus t noui. Pro exemplari. i. tēplo qd ibi erat ē h celū: dif

fert etiā magnū sacerdos q assistit vultui dei: sp vñ ad interpelladū p nobis. Ibi sepe offerebat: h semel ibi i sanguine alieno: h p prio: idē q sacerdos t hostia. **G**l̄eg vt lepe of. Probanuit q xp̄s p hostiā suam celestia mī dauit: mō pbat q melioribus hostiis. l. q sua hostia fuit dignior: et efficacior oib⁹ alijs: q illa sepe iterate sine psumatione: hec semel oblata ad patriam reducit. **B** Alioq̄ opor te. Si semel oblat⁹ nō sufficeret oīm in se credētū pcta exhaūtre poratu: iller eū pati sepi ab origine mudi: qd ne fieret semel passus ē in psumatione seculoz. **C** In psumatione scloz. i. in ultima etate in q sūt oīa adiupta q an ipfecta. t iō nō op⁹ fuit vt inciperet pati ab origine mudi. **D** Et quē admodū. **L** ex naturali etiā ostēdit qd p inconveniens probatum est.

E Semel. Hō pō ampli⁹ mori: sed nec indigem⁹. Hō ē intelligendum q aliq̄ pcta sui necessitate oblatus sit etiam semel mortu⁹ necessitate t iure nature amplius nō morit sic t christ⁹ codē iure semel oblat⁹ nō potest amplius mori. **F** Post h aut̄. Post semel mori restat iudicium: in q accepti ant fm q meruerunt: nō restat vt ire rū surgat: t itex moriantur.

G Sine pcta. Si nec in die ire hostia multomin⁹ in alijs tib⁹. **H** El si ne pcta. i. sine silitudine carnis peccati: h poti⁹ in carne gliosa. **I** El tuc nō erit hostia: h iusticia in remunerādo vel damnando. **J** Ambā em

Nico.de lyra

A Exemplaria vero sed i ipm celū. introiuit Iesu. **B** Ut apparet nunc vultui dei. p nob. sic cī pōtislex legis

intrabat sc̄a sanctoꝝ. vt apperet corā. p̄cipiatorio qd erat quā si sedile dei: si xp̄s q̄tū ad humanitatē intravit celū nō ad h q̄ videtur facie dei patris de nouo: q̄ vidit eā ab instātē cōce ptionis: h q̄ eius humanitas de nouo translata fuit ad celū vbi facies dei clare videb̄t a bīs: vt p h corā deo p̄e. p nobis interpellat rep̄itando humanitatē quā assumpit pro nobis.

C M̄eg vt sepe offerat. **D** Ic nō os̄dit q̄ emundatio no. te. p̄fector est. **E** diuidit in duas. q̄ p̄m ōhdit. p̄positū. secundo ad h adducit sile. ibi: **F** Et quēadmodū. In prima pte fac̄ta lem rōnem: Illa emundatio q̄ nō reiterat q̄ semel facta sufficit p̄fector est. **G** Illa q̄ reiterat pluries. ppter sui imfectionem sed illa emundatio q̄ fiebat a pontifice veteris legis in festo expiationis q̄libet anno reiterabat. expiatio facta per christū semel tm̄ facta est: q̄ ei⁹ vñica passio sufficit ad deletionē oīm pctaꝝ: ḡ p̄fector: t h ē qd dr̄: **H** Eḡ vt sepe offerat semeti p̄m i. xp̄s pontifex. **I** Quēadmodū pontifex. veteris legis.

E Intrat in sc̄a p̄ sin. an. in san. alieno. q̄ aliter sequereſt inconveniens. s. q̄ xp̄s pluries debuisset pati a principio mundi sic t sacerdos veteris legis intrabat p singulos annos sc̄tū sc̄oꝝ. p expiatione pcta p̄p̄l̄ israel: nunc aut̄ ita ē q̄ sic p̄tislex veteris legis intrabat sanctuscrōꝝ. p pcta p̄p̄l̄ israelitic⁹: ita xp̄s passus ē p salute totū mundi: q̄ incepit a principio creatiōis: sicut p̄p̄l̄ israel a datione legis. **L** Ideo si xp̄i oblatio es̄ set iterabilis debuisset freq̄nter pati ab origine mundi: sic p̄tislex legis q̄libet anno intrabat sc̄a a datōe legis. **T** h est qd dr̄: **F** Alioq̄ oporebat eū freq̄nter pati ab origine mudi. t q̄ h esset inconveniens. iō subdit apl̄s: **G** Hunc aut̄. i. tēpore gr̄e. **H** Semel in cōsumatione seculoz. i. in ultima etate in q̄ psumat mysteriū xp̄i. **I** Ad destinationē pcta p̄ hostiā suā appnit. sc̄ipm in cōspectu oīm offerēdo in cruce.

K Et quēadmodū. h adducit sile ad suū p̄positū. s. q̄ ex p̄cō primis

primi parentis statutū est ex diuina suā q̄ hoīes semel mori antur: t postea in iudicio diuino manifeste presentabuntur sic xp̄s p̄ salutē hoīm in cruce mortu⁹ postea appetbit in iudicio nō iudicandus: h magis p suū iudiciū fidelib⁹ suis eternam salutē redditurus: t h ē qd dr̄: Et quēadmodū statutū est hoīb⁹ semel mori: rōne originalis pcta. **M** Post h aut̄ iudiciū. s. extre mū. **N** Sic t xp̄s semel oblatus est. in cruce nō ex p̄ditione originalis pcta q̄ nō contraxit: sed ex cōditione mortal nature quā voluntariē assūpsit. **N** Ad multoꝝ exhaūriēda peccata. qd dicit: q̄l̄ p̄s passio xp̄i se extēdat ad delendū oīa pcta q̄tū est ex se: tamē aliq̄ se reddunt indignos. Et ideo dicit multoꝝ t nō oīm. sequitur:

O Hoc sine pcta appetbit. q̄r in se cundo aduentū xp̄s appetbit in forma glorioſa: t sine silitudine pcta. In primo aut̄ aduentu appuit in forma hominis mortal habens silitudinem pcta fm̄ q̄ dicit apl̄s. **P**. viii. Ad maioriē euīdētā dictoꝝ in h ca. queritur Vtrū sanguis xp̄i fuit oblatio deo ac ceptissima. Et arguit p̄mo q̄ non. q̄ effusio sanguinis innocentis ē coaz deo abominabilis. xp̄s aut̄ fuit ino centissimus. ḡ r̄. Itē illud q̄d habet silitudinē cū sacrificiis gentilium non ē deo acceptū. Sed oblatio sanguinis innocentis ē h̄mōi: fm̄ q̄ dr̄ in h̄sal. Et studerūt sanguinē innocentē lagū nem filioꝝ suor̄ t filiaꝝ suar̄: q̄s sacrificauerūt sculptilib⁹ cbanaā. ḡ r̄. Contra illud q̄d dicitur in l̄sa: Quā tomagis sanguis xp̄i: qui per spiritū sanctum sc̄p̄m obculit imaculatū do emundabit conscientiam nostrā. **R** p̄p̄deo. nō est hic intelligendum q̄ solus sanguis xp̄i fuerit oblatio pro nob̄: **S** in om̄a tota humanitas eius: t hoc patet ex aut̄e inducta in qua dicitur: obtulit semeti p̄m: fit tamen mentio in hac oblatione segregatim de sanguine xp̄i inquantū fuit separatus a corpore: ramen vtrūq̄ ē de oblationis integratōte: ppter qd in sacramento altari qd est memoriale ipm oblationis consecratur simul caro t sanguis: t sub speciebus diversis: sicut i illa oblatione fuit sanguis separatus a carne. Similiter anima xp̄i fuit pro nob̄is oblata in quantum per passionē fuit a corpore separata ad satisfactionē. p nobis. Joh. x. Animā mēa ponā p ouibus meis. t sic patet q̄ tota humanitas p̄tinet ad xp̄i oblationē seu sacrificiū. Q̄ aut̄ hoc habeat perfecte rōnem oblationis vel sacrificij: patet quia sacrificiū in lege siebat triplici de cā Primo ad tollendū pctaꝝ. ppter h̄ in lege dicebant aliquā sacrificia pro peccato. Secundo ad gratiam conseruandam. ppter hoc in lege dicebatur aliisque hostie pacifice. Tertio ad hoc q̄ mens hominis perfecte deo vñiretur p amorem. ppter hoc in lege offerebatur holocaustum quod totū incēdebat ad honorem diuinū. Ista aut̄ tria. p̄uenient nobis a deo mediante humanitatē xp̄i pro nob̄is oblata: quia p hoc peccata nostra sūt deleta. **T** Apocal. i. Dilixit nos t lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo: t gratia collata. **U** Johā. i. H̄ra t veritas per Iesum xp̄m facta ē t porta glorie aperta in qua fit hominis ad deum vñio perfecta: ppter hoc dicit. **V** sequen. ca. Dabemus fiduciā p sanguinem eius in introitu sanctoꝝ. Et sic patet q̄ sacrificiū xp̄i fuit perfectissimum: quia continet in se perfectissime virtutem omnīū sacrificiorum sic perfectio diuina continet in se vñitiae t eminentius perfectiōes omnīū creaturarū. Ad primū igitur dicendum q̄ effusio sanguinis xp̄i potest referri ad duplex principium. Uno modo ad ipm effundentes: t sic fuit deo abominabilis: t sic fuit peccatum grauissimum. Alio modo ad voluntatem ipm christi patientis qui voluntarie se obtulit passionē ex charitate maxima: t sic fuit deo acceptissima: t hoc secundo modo habuit rationem oblationis t sacrificij. non aut̄e primo modo. **W** sed t̄ patet ex dictis q̄ oblatio sanguinis

* innocentis

Slo.ordi. Ad Hebrewos

Verbā em̄. Probauit qd̄ semel mortu⁹. **L. X.**
sed q̄re vel semel: Quia lex nō poterat pfectos face-
re: iō agnus sine macula erat offerēdus. **b** Non
spaz ima, i. veritatē: vt in pictura: v̄sqz q̄ ponat q̄s colores q̄/
dā ē subtractio. Al̄l̄tractio vmbra q̄dā ē: nō imago: cū x̄o
flores ip̄os coloz q̄s ip̄osuerit: tunc
imago efficit. **C** Accedētēs. **M**ō-
tifices p̄ singulos annos in sc̄lctōū
cū eisdē hostijs: licet indesinēter offer-
rent. **M**unq̄ tñ r̄c. **D** Cultores se-
mel mūdati. Una hostia xp̄i pfectos
fac, et si milles peccat nō idigēt alia
q̄ sufficit ad oīa: t̄ oēm̄ sc̄laz a p̄cīs
lauat: qd̄ s̄i em̄ h faceret: nō
esset opus iterari. **H**ic medicamentū
cū fuerit fore t̄ salutis efficax t̄ valēs
cunctā valitudinē repellere semel im-
postū totū op̄at. Si x̄o sp̄ ip̄os māi
festiū iudiciū ē nō utilissē salutē: sic q̄
illis sacrificijs nemo curabat frēquē
offerebant. **C** Cōmemoratio. **M**ō
absolutio: infirmitatē accusatio: nō
x̄tūs offisio, pp̄t infirmitatē ḡ ostendā:
vt mētria petōr fieret impe-
ravit dē illa sp̄ offerrī. **E** Et si nos q̄/
tidie offerrim̄ recordatio morti: c̄ ē t̄
hec hostia vna ē. nō multe: q̄ sel̄m̄
oblata ē. Nec a multis hoībus mul-
ti xp̄i offerrunt: sed vnuus vbiq̄ et sp̄
plen⁹: vbiq̄ vnuus corpus: semel obla-
tus nūq̄ colūmis. **G** d̄ nos agimus
recordatio sacrificij: nec cā infirmi-
tatis sue repetit q̄ pfectit hōiem̄: sed
nre q̄ qndicē peccam̄. In legalib⁹
hostijs erat cōmemoratio: nō oblatio.
Hic aut̄ petōr deletio t̄ x̄tūl̄ consū-
matio t̄ infirmitatē nre ostendit. **E** Et
celebras duab⁹ de causis. s. p̄ nostra
infirmitate. vt dictū est. **F** Et vt maior
xp̄i dilectio nris infigat mentib⁹ vnu
recolim⁹ quanta p nobis gessit.
F Moluisti. A tpe passiōis in q̄ ē p̄su-
matio oīm̄ hostijs: ceperit illa dispi-
cere. **N**ūq̄ ea aī destruxit: s̄i illi sb̄di
t̄fuit. dū t̄cplō cū hostijs p̄ntat fuit

Nico.de lyra

innocentis in sacrificijs gentiliū habet silitudinē cū illis q̄ oe-
ciderūt p̄pm̄: t̄ b̄ mō nō b̄ rōnem̄ sacrificij: vt dictū ē. t̄ iō nō
est silitudi sacrificij xp̄i ad sacrificia illorum.

An ca. ix. vbi d̄r in postil. Eureū habens thuribulū t̄ arcā
Additio. In arca testa (testamenti ex oī pte auro,
menti q̄ erat in sc̄lctōr̄ nihil erat iclusū
nisi tñ due tabule lapidee q̄s ibi posuerat moyses: vt h̄r̄ ex/
presse. **iij.** Reg. viii. Urna aut̄ habens māna t̄ x̄ga aarō erat
corā illa arca: vt h̄r̄ Exod. xvij. t̄ Num. xvij.

Replica. In ca. ix. vbi d̄r de area Burgē. q̄ nititur
Tho. t̄ alio p̄. nō curat b̄ saluare veritatē līe. cui tñ ille honor
debet q̄ poti⁹ debem⁹ putare nos intentionē līe nō intellige-
re q̄ d̄dicere. Hic aut̄ plane dimittit līam apli t̄ q̄ stradicē-
te līe. **iij.** Reg. viii. Iāb̄ d̄r q̄ i arca erat vna habens māna:
t̄ virga aarō q̄ floruit. ibi aut̄ d̄r: q̄ nihil erat in arca nisi due
tabule t̄c. q̄ videt manifesta stradicō. T̄ circa quā differētā
laborat dupl̄ circa locū allegatū de. **iij.** Reg. Uno mō q̄ līa il
la debet itēligi p̄ncipaliter: apli aut̄ occasionalis: q̄ arca fu
it facta vt tabule ibi reponerent: s̄i post vnu t̄ x̄ga occasio-
naliter in memorā ibidē reposita sunt. **A**lio mō q̄ factū fuit
qdā sc̄nū appenditū ad lat̄ arce: in q̄ vnu t̄ x̄ga repone-
bant. **E** t̄ iō ampli⁹ dicit illa fuisse in arca: nō q̄ intrinsecus: s̄i
in appenditione qd̄ vnu cū arca cēsebat: t̄ sic qdā exponunt
qd̄ d̄. **Deutro. xxij.** de libro legis: Nones eū l̄ latere arce t̄c.
v ap̄ls eminentiā no. t̄c. t̄ in p̄batione sua dixit q̄ ve. te
sta. nō auferebat p̄ctū. iō istd̄ qd̄ ibi supposuit: b̄ p̄bat.
Et diuidit i duas p̄tes. q̄ p̄mo fac qd̄ dictū ē. sc̄do cō-
parat sacerdotē no. te. ad sacerdotē ve. te. ibi: Q̄is qdē sacer-
dos. p̄mū p̄bat dupl̄. q̄mo q̄ rōnē. sc̄do p̄ sc̄pturā. ibi: Ideo
ingre-

La. X Nico.de lyra

ingredītēs. p̄ma adhuc in duas: s̄i duas rōnes quas ponit
sc̄da ibi: Impossibile ei ē. **B** d̄ evidentiā p̄me rōnis cōsider-
randū q̄ differēt vmbra t̄ imago in b̄ q̄ vmbra ē longinqua
similitudo rei: imago aut̄em eīt propinquā et expressa rei si-
militudo. **E** t̄ ideo sacrificia veteris legis babuerunt rationē
vmbre respectu bonorum glorie: quia
nō p̄mittebāt illa exp̄sse: s̄i sub vela-
mine, p̄spitatis terrene, sacrificiū aut̄
noue legis b̄ rōnem̄ imaginis: q̄ im-
mediate inducit ad bona glie celestis
b̄ aut̄ nō poterāt facere sacrificia ve-
teris legis: qd̄ p̄t ex mō offerēdi sp̄a
q̄ libet anno reiterabāt: qd̄ nō sie-
ret si p̄ ip̄a offerētēs mūdarent: quia
tūc talis iteratio ēē frustra: nō est
dicendū q̄ aliqd̄ frustra p̄cipere in
lege divina. q̄ nō auferebant p̄cā. **a** **b**
ē qd̄ d̄r. **b** Ambra. n. ha. lex fu. bo. i.
bono p̄ glie q̄ expectāt ī futu: q̄ ille
ge, p̄mittebāt q̄fūle p̄ modū vmbre
t̄ nō exp̄sse. iō seq̄: **b** Non ip̄am
ima. rerum p̄ sin. an. eisdē ip̄is ho. q̄s
offe. indesinē. sacerdotes veteri le-
gis. **C** Nūq̄ p̄t. lex vet⁹ p̄ talia.
D Accedētēs pfectos. i. mūdatos a
culpa t̄ dignos glia. **E** Alioquin
cessassent offerrī. p̄ primā eo p̄ oblati-
onē. **F** Iō q̄ nullā ha. vltra p̄sci-
pec. cul. se. mundari. Et iō cōcludit q̄
siebāt illa sacrificia ad petōr̄ recorda-
tionē. inquantū p̄ talia offerētēs ostē
debant se b̄re p̄tē sc̄iam. **t̄ b** est qd̄
d̄r: **G** H̄ in ip̄is cōmemoratio pec-
p̄ sin. annos fit. P̄lerio aut̄ petōr̄ ex-
pectabāt fēdea p̄ xpm̄. **H** videtur q̄
rō apli n̄ valeat: q̄ possit dici q̄ illa
sacrificia mūdabāt a petis p̄terit. nō
āt a futur. t̄ q̄ reiterabāt p̄cā. p̄ h̄ns
t̄ sacrificia erat iterāda n̄ frustra: vt
arguit apls: s̄i ad deletionē p̄cā iterū
p̄preat. d̄icēdū q̄ apls ex mō loquē-
di excludit b̄ dictū: dixit em̄ q̄ lex tm̄
b̄ebat vmbra celestiū. nūc aut̄ ita ē q̄
p̄cā oppōit celestib⁹: q̄ excludit ab
ip̄is. Et iō illō qd̄ emūdat p̄cā opor
tēt q̄ sit celeste t̄ sp̄iale. t̄ istd̄ qd̄ ē tale b̄ effigia p̄petuam
t̄ p̄ h̄ns nō ē reiterabile. sic aut̄ est dicendum de oblatiōe xp̄i
in cruce rationē deitatis adiuncte. et ideo non reiteratur: q̄
semel facta sufficit ad delendum omnia peccata commissa et
cōmittenda. **H** ed adhuc dices: sacramentum altaris quo-
tidie offertur in ecclesia. ergo t̄c. **D**icendum q̄ non est ibi sa-
crificij reiterationē: sed vnuus sacrificij in cruce oblati quotidi-
ana cōmemoratio. propter hoc dicitur Matth. xxvi. Doc fa-
cite in meam cōmemorationem: quia idem offertur qd̄ ipse
obtulit. **B** Impossible em̄ est. **H**ic ponitur secunda ra-
tio ad idem: quia p̄ncipalius sacrificium quod siebāt in le-
ge: siebāt in die expiationis de hiroc t̄ vitulo: sed illud non
poterat auferre peccatum cum esset quid pure corporeuz qd̄
non attingit ad animam. ergo multo minus alta legis sacri-
ficia poterant auferre peccata. huius rationis ponit mino-
rem dicens: Impossible enim est sanguine hircorum t̄ tau-
rorum auferri peccata. **H**i autem contra hoc arguitur de sa-
cramentis nonē legis que consistunt in quibusdam rebus
corporalibus tantum. t̄ tamen mundant animam. **D**icendum
q̄ non est simile: quia in ip̄is diuina virtus operatur. t̄ ideo
operantur ad gratiam per modū instrumenti: non sic aut̄
erat in sacramentis veteris legis. vt plenius dicam in fine
huius capituli. **T** Ideo ingredītēs. hic probat per scriptu-
rā psal. xxix. qui loquitur de aduentu christi propter im-
perfectionem sacrificiorū veteris legis supplendam per su-
mū sacrificium. t̄ facit talē rōnem: Illud quod aufert pecca-
tū optet q̄ sit deo acceptum. sacrificiū aut̄ veteris legis nō
erat deo acceptum: vt patet per scripturā psal. inductam
ergo t̄c. t̄ hoc est quod dicitur: Ideo ingredītēs mundum.
p̄ carnis assumptionē. **C** Dicit. quia illa scriptura loqui-
tur in eī perlona. **I** Hostiam. in hoc tangit sacrificia q̄
siebāt de reb⁹ aīat. **m** Et oblationē. i. sacrificia de ināla-
tis. **N**olūisti. i. nō acceptasti. t̄ sūt x̄ba filii ad patrē.

Glo.ordi.

Corpus autem ablata sūt signa qz exhibita ē veritas: tūc cū tem-
pūs fuit ut illa auferret: tātis
veniret: nec vñq̄ innitoribus ill̄
delectat: dñs: nisi in fide t des-
derio offerētis. Precepit tñ hec
sibi offerri: poti⁹ q̄ offerret idol
spoliisq; in fuitute nō in iustifi-
catione: t vt figura essent futuri.
Baptasti. i. aptū t idoneū cor-
put: qz sine pctō: t passibile t mor-
tale mibi dedisti: qd̄ valeat offer-
ri in redēptionem omnium.
Cl. Mō plauerunt. Aug⁹. In fi-
guris illis tātis pñciabat. Ce-
lebrabant figurās figure rē mul-
ti scītēs: s̄ plures igrātes q̄ ces-
sare debebat re exhibita.
D Lūc. Qn̄ vidi oīla illa dispi-
cere: corpus idoneū ad h̄ mib⁹
datum. Ne dixi ecce ve. ad me
offerendū: vt faciat t compleat vo-
luntatē tuam: qz tu es mens de⁹.
Ideo venio ad implendam tuam
voluntatē: q̄ ita scriptū est et pre-
figuratū de me in cōsilio deitatis
q̄ est caput mei: qui sum liber hu-
mani generis fm q̄ homo: i quo
legant oīa sibi necessaria: tideo
non est opus lege. **F** Superius
dicens: Quasi. Mō solum notat
hec auctoritas veteres hostias nō
fecisse pfectos: s̄ solā hostiā xp̄:
verūtē ablationē veteris testa-
menti: tstitutionē noui: si dili-
genter notent xba: qz sup̄ dicēs
illa nolūsti. addit: Tunc dixi. Ec-
ce em̄ aufert pñm sacrificiū: t cuz
eo ver⁹ testamentū: t statuit vt sta-
bile nouū sacrificiū: t cum eo no
uū testamentū. **G** Sanctificati
su. p obla. Facta pctō. purgatio
ne recōciliati deo. **H** Et oīs
qd̄em sa. Ne videre! sanguis per
pōtifices temel in anno oblati mi-
nus p̄fuisse: t sacrificia q̄tide p
sacerdotes facta pfectos facere h̄
addit: Quasi pōtifex p singulos
annos offerēs nō puenit ad con-
sumationē: sic etiā oīs sacerdos
sp offert: t th̄ p ea nūq̄ psumat.
I Ministras. Amb. Mistrae
est famulor⁹ fedēr̄ dñorum. Ido
illos famulos ondit ap̄ls: xp̄ xba
ap̄lm. **K** Sedet i de. t̄. Bi pōt
psumare: qui sic meruit exaltari.
L De cefo. i. d̄ eo qd̄ restat. s. glia
bono: t p̄ea malo. **M** Scabel
lū. qz t si nō repugnat ei: t nō vi-
deat s̄bici: tūc ob̄ appebūt ei s̄b
diti: cui xp̄ s̄bēt p̄cū. **N** Post
q̄ ei, qsl̄: qd̄ mō n̄ valeat ad p̄ba-
tionē n̄faz: adiecit alia q̄ corrobo-
rant vtrūq̄ qd̄ dicim⁹. i. dādo. l.
m. quod pertinet ad cōsumationē
et peccatorum t iniquitatem eoz
iam non recordabor amplius: qd̄
pertinet ad sanctificationem.
O Superscribam. Non dīc scri-
bam sed superscribam: quia leges
ille super vires hominum sūt: in
quarum completionē nullus suffi-
cienti⁹ ope gratie in his verbis
dicitur quod consumat virtutib⁹.
Et peccatorum. hic dicitur quod
sacrificat. **P** At pctō. t̄. Sub
iuruit: t pctō. t̄. t̄ iō iā nō neces-
saria ē hostia: qd̄ ap̄it. vbi āt h. r.
R ibi autē

Ad Hebreos La. X Nico. de lyra

Sed qd̄ p̄ ob̄ sacrificiū est.
Corpus autem aptasti mīhi. **P**o/
s p̄ multa sacrificia vñū significabat: q̄ si mul-
tis verbis vna res diceret: vt sine fastidio multū
comēdaret. **S** q̄ alijs digniora videbant: q̄ rota
coburebant: t p̄ peto s̄bār̄ qd̄ erā nō p̄o p̄cto
Ex quo veritas venir.
Locaustumata t̄ pro peccato nō
a s̄ sine aliqua retardatione.
Placierunt tibi. **T**unc dixi: **E**cce
s q̄ i p̄io psal. Brus vir q̄ caput psalteri dicit
venio. **I**n capite libri scriptū est
s vr qd̄ lex nō potuit: q̄ me cōpletatur.
de me: t facerē voluntatē tuaz
s̄ in pluris addit: meus. **F**m q̄ h̄. a s̄ quid
s̄entiat ex scriptura illa aperit.
Deus. Supiūs dicens: quia ho/
stias t̄ oblationes t̄ holocausto/
s̄ iam t̄ si p̄iu.
mata t̄ p̄ pctō nolūsti: nec placi-
s̄ t̄. s̄ ne viderent displicere: q̄ nō fm legem
ta sunt tibi que fm legem offerū-
tur: tunc dixi: ecce venio: vt faci-
am deus voluntatē tuam: au/
s̄ qd̄ b mōs datū ē. a s̄ euāgeliū. b s̄ s̄i stabi-
fert primum: vt sequens statuat
i le. i. sui oblationē fm voluntatē dei. a s̄ iō b
statutū primū cadit: q̄ b nō potuit.
SIn qua voluntate sanctificati su-
s̄ lez.
mus per oblationem corporis ie-
s̄ faciā. a s̄ xp̄l̄ expōit trūtē h̄m hostie.
su christi semel. Et omnis quidē
i legis. vt spōtane⁹. a s̄ orōnes mūera multa
sacerdos p̄sto ē q̄tide misstrāns
s̄ qd̄ nō integrē mūdant. s̄ de animalibus.
et easdem sepe offerens hostias
s̄ in illo tpe quātūq̄ fīat. s̄ conscientia.
que nunq̄ possunt auferre pec-
s̄ xp̄ cuius hostia sufficiens est.
cata. **M**ic autem vnam pro pec-
cata. s̄ oīm. a s̄ saluare p̄t. b s̄ pacta obediētia:
in eternū dēscit: nō em̄ eger iterū offerre.
catis offerens hostiā: i sempiter/
nū sedet in dextera dei: de cetero
s̄ nō vt aliquid p̄ sua vel suoꝝ ipſecrōe partak: s̄
donec. a s̄. i. plene subvicians t̄ appēante subiec-
cti. s̄ b t̄ mō p̄t: s̄ parit v̄c̄ ad cōs. iudicium.
expectant̄ donec ponantur ini-
mici eius scabelluz pedum eius.
s̄ oīna em̄ obtulit. a s̄ a p̄cō sacrificauit et
sc̄tos in omnibus cōsumauit.
Una em̄ oblatione cōsumauit
s̄ diu durabit h̄ selm. a s̄ nō solū ego h̄ affir-
mo: sed t̄ spūtēs n̄ka s̄ba cōfirmat de sacrificati-
one t̄ cōsumationē.
In sempiterū sc̄tificatos. Cōtesta-
tur autem nos t̄ spirituſsanctus
a s̄ spūtēs in hieremia. b s̄ vere testamentū:
vera em̄ sūt q̄ p̄mitit t̄ n̄ nisi iusta p̄cipit. i. nouū
n̄ postq̄ em̄ dixit. Hoc at̄ testame-
tum quod testabor ad illos post
s̄ testabo.
Dies illos dicit dominus: dabo
s̄ nō s̄c p̄ib⁹ dedi i tabul lapides s̄ i intellectib⁹
leges meas in cordibus eorū: t
s̄ in volunratib⁹.
O in mente eorum superscribā eas
s̄ in se.
Pet peccatorum et iniquitatē eoz

Et interponit sacrificiū p̄i acceptū quod
de corpore xp̄i fuit factū dicens: **S**a Corp⁹
aut̄ aptasti mīhi. i. corpus passibile aptum
iūlationi. t̄ q̄ fuit formatū t̄ aptatū so-
la xtute dei absq̄ semine virili.
Holocaustomata. q̄ totaliter incende-
ban̄. **C** Et p̄ pctō. i. sacrificia que pro
petis offeredant quoꝝ vna pars incēde-
bat: altera erat sacerdos. Et sic ap̄ls te-
tigat oīa genera sacrificio t̄ veteris legis
oīndens q̄ nō fuerunt deo accepta: qz de
talib⁹ subdit: **D** Nō placuerūt tibi. Et
conseqnt̄ obdicitur in serie scripture q̄ sa-
crificiū no. testa. sit acceptū: cu sequitur
de xp̄. **E** Tunc dixi ecce venio. q̄ car-
nis assūpti. **F** In capite libri scriptū
est de me vt faciat deus voluntatē nā. **I**
ber aut̄ iste ē noticia p̄destinationis dñi
ne. Caput huīs libri s̄ illud qd̄ in diū
p̄destinatione p̄ncipaliter cōtinet. **V** autē
est mysteriū incarnationis xp̄i per quod
ad beatitudinē p̄tingunt oīs electi.
G Superius dicens t̄. Istud quod seq-
tur ē verbū ap̄l̄ exponentis auctoritatem
Psal. de exclusione sacrificiorum veteris
legis per sacrificiū xp̄i. t̄ patet l̄ra per p̄di-
cta. vnde concludit: **H** Aūser p̄muz.
s̄z sacrificiū legis. **I** Ut sequens sta-
tut. i. confirmet sacrificiū xp̄i acceptum
deo patri. **K** In qua voluntate sancti-
ficati sumus t̄. quia per hoc q̄ christus ē
pleuit voluntatem patris seip̄m offerēdo
nos sanctificauit. **L** Et omnis quidē
sacerdos. h̄ cōpat sacerdotē no. te. t̄ ve. te.
adūnicē. Et diuidit̄ in duas p̄tes. qz p̄to
facit qd̄ dictū ē. sc̄do declarat p̄ scripturā
ibi: **L** Ontestat̄ aut̄ nos. Ad evidentia pri-
mi considerandum q̄ in lege erat duplex
sacrificium solēne. vnum erat in die expi-
ationis quod solum fiebat per summum sa-
cerdotem vt frequenter dictum est. **M** Ibis
erat iuge sacrificium quod representabat
etnitate xp̄i fm diuinitatē. t̄ iō dicebat in
ge. qz q̄tide offerebat māe t̄ vesp̄. t̄ isto
sacrificiū nō solū offerebat p̄ summū sacer-
dotēs: s̄ etiā p̄ alios iūteriores sacerdotēs.
Et de isto sacrificio loqūt̄ b dices. Et oīs
qd̄ sacerdos. i. veteris legis. **N** Pre-
sto est q̄tide ministrās. qz q̄tide offereba-
tur iuge sacrificium. **O** Et eadem sepe
offerens hostias. s̄ in specieō in nūero.
P Que nunq̄ possunt auferre peccata. vt
patet per predicta. t̄ magis patet infrā.
p̄dic autem. xps. **Q** Unam p̄ pec-
catis offerens hostiam que sufficit in de-
lendum omnem culpā cōmissam t̄ comitē-
dam. **R** In sempiternum sedet ad de-
xtera patris. vt dñs. et in hoc patet diffe-
rentia ipsius ad sacerdotem veteris legis
quem op̄oportebat continue stare vt misstrū
xp̄s aut̄ nō fuit minister nisi in vñica obla-
tione: q̄ pacta sedet in dextera patris: vt
dñs. **S** De cetero expectas donec po-
nāt̄ inimici t̄ scabelū pedū c̄l̄. t̄ b com-
plebitur in finali iudicio: sicut expositum
est supra. j. ca. **T** Una em̄ oblatione cō-
sumauit. i. ad perfectum adduxit.
V In sempiterñ sanctificatos. quia ho-
stia xp̄i habet virtutem eternam lancifī-
candi: t̄ pp̄ter hoc illa peracta nō habuit
amplius necessitatē misstrādi siē bēbat sa-
cerdos veteris legis. **X** Cōtestat̄ aut̄.
hic adducit ad p̄bandū idem auctoritate
Hiere. xxij. q̄ supra exposita ē. viij. ca. t̄ in
fine illius ponitur. **Y** Et peccator⁹ et
iniquitatē eoz nō recordabor. xp̄i. q̄ ad ta-
lē remissionē se extēdit efficacia oblatiōis
xp̄i que est oblatio legi noue. **Z** Ideo per
p̄ patet

a **Ubi autem ho. re.** Mō solū ex hac auctoritate videbit pōt qd̄ iesus sacrificat et consummat: s̄z qd̄ oblatio iā post tps grē nō est facta p̄ petis qn̄ facta est remissio.

b **Habentes itaqz.** Finito grandi fm̄ de pontifice magno eius qd̄ noua lege et sa crificia qd̄ veteris p̄ tuit: subducit moa lis instructio in quo eos hortat ad nullitatem marie ad fidē patientiam pacē mundicā et fraternitez charitatē. Et iferit ex omnibus superioribus qd̄ qd̄ vna hostia consumat, et qd̄ sacerdos fm̄ ordine melchis dech: et qd̄ oīsa tāta dicitā: qd̄ illa minora: hec maiora: igit̄ habētes. **C** Per velamē. Quia fides non habet meritum: cui humana rō p̄bet experimentū. **P** er velamē. Per b manet via illa p̄nia, qd̄ sumūt fideles ut via tūcū carnē xp̄i velata est. **E** id est s̄tia nulli fidelium clausa est. **S** e caro velabat deitatem. **V** el qd̄ sub velamē fidei sumitur a fidelibus. **D** e p̄ se. **S** e xp̄m. **S** e semper viuit ad interpellandū p̄ nobis.

p̄ p̄ctō. Habentes itaqz fratres a **C** certi qd̄ intrabim⁹ in sc̄ā sc̄ōp̄ celestia p̄ san fiduciā in introitū sanctoꝝ in san guinē xp̄i. **S** e quā vla nobis sacra: i. qd̄ ieritū s̄ xp̄: qd̄ prim⁹ ascēdit et p̄ h̄ ceri sumus. **G** uine xp̄i qui: initiauit nob̄ viaz e a **S** e qd̄ null⁹ an̄ en̄ intrauit. **B** s̄ manent̄ quia ponouā et viuent̄ p̄ velamē: id est s̄tia nulli fidelium clausa est. **S** e caro velabat deitatem. **V** el qd̄ sub velamē fidei sumitur a fidelibus. **D** e p̄ se. **S** e xp̄m. **S** e semper viuit ad interpellandū p̄ nobis.

cārnē suā: et sacerdotē magnū **S** p̄ plm̄ dei. **S** ad introitū sc̄ōp̄. **S** e nullum̄. **S** up domū dei: accēdam⁹ cū vero **S** iellectu. **A** s̄. **S** e s̄ p̄t̄ c̄: salte plena fide. **B** s̄ qd̄ debem⁹: et corda sp̄uali asp̄sione habere corde ī plēnitudine fidei: asp̄si cor mus mundata. **A** s̄ a cōscia prauitatis. **B** s̄. **P** eterni corpore originale. **S** abluit aqua baptis̄m̄. **S** illi corpora.

dā da p̄ sc̄iā mala: et abluti corpus **S** e qd̄ occurrit. **S** e qd̄ de terrenis. **S** e qd̄ cā ei. **A** qd̄ mūda: teneam⁹ spei nr̄e p̄fessi **I** a **S** e nr̄ ad terrena declinem⁹. **S** e spes nō est va onē indeclinabile. **F**idelis em̄ ē qd̄ re in cuia: nō cōfundit. **S** e speram⁹. **A** s̄ alter alterum nō ut inuidetur insidetur sed ut alter alter⁹ ex emplo puocē ad dilectionē et bā operandum.

p̄misit. Et p̄siderem⁹ iūicē in p̄ **S** e qd̄ in aio.

uocationē charitatis et honorū **S** e tē p̄secutionis. **B** s̄ collectos i fide nobiscū op̄ez. nō dēserētes collectionem p̄

s̄ nr̄am: sicut cōsuetudinis ē qd̄bus **S** e s̄. **S** e cōsolemur. **B** s̄. **S** e quātromagis istar passio: ne qd̄ culpa v̄fa desit. **S** e. **S** e pp̄iores etis dā: s̄z p̄solātes: et tātōmagl qntō r

fīni et p̄mo. **R** etributionis. **V** ideritis appropinquantē diem. **S** echaritas tenēda ē: et a mal'cessādū: voluntarie em̄ nō relinquerit alia hostia quod quidam forsan presumerent credere.

i f̄oluntarie em̄ peccantibus no bis post acceptā noticiā verita/ **S** ecat nolens. Ille autem qui ex malitia et habitu inclinante voluntatem cōsentit pec cato peccat voluntarie. **T** ppter hoc iste nō penitit: quia operatio pcedens ex hitu ē delectabilis. **P**mus autem penitit trāscit passione. **A**utē h̄o diuine grē nō dat nisi penitētib⁹. **A** tō subtrahit voluntarie peccatib⁹. **Q** nō penitēt: vt dicētū ē. **T** h̄ ē qd̄. **B** s̄. **S** e voluntarie em̄ peccatib⁹ nob̄. **A** līt p̄t̄ exp̄l̄ l̄ra: et magis ut videt em̄ intentionē apli. **A** d cui' iellectu p̄siderādū qd̄ fm̄ nr̄am̄ luḡ. et alioꝝ sc̄ōp̄ tpe nature lapsē libeꝝ arbitriū nō p̄t̄ dñi vitare p̄t̄m̄ mortale aūq̄ repa ret p̄ grām̄. post qd̄ ho repatū ē p̄t̄ vitare offe peccatum mortale. **E** ideo magis voluntarie cadit in peccatum reparatus p̄ grām̄ qd̄ nō reparatus. propter quod nō reparatis adhibebit efficacius remediu ad tollendum peccatum. **S** e bā p̄simus qui auferit oēm culpam et penam. sed si post reparationem baptismalem aliquis cadat in peccatum: iam nō adhibetur sibi tale remediu: quia nō est itera bile

hoc patet qd̄ xp̄s nō habet necessitatē stare ut minister ad plurimes offerendum. **T** h̄ est qd̄ subdit: **A** ubi autem hoꝝ remissio. c. s. p̄ctō oīm. **B** s̄ non est oblatio p̄ petō. qd̄ frustra fieret. **P**artib. ix. h̄o ē opus valētib⁹ medie. cetera patet ex dictis. viij. ca. **C** habentes itaqz fr̄s. Supius apl's ostēdit eminentiam sacerdotis xp̄i. **B** s̄ur ostēdit qd̄ debemus ei reverenter obedire. Et diuis ditur in tres. qd̄ p̄mo ponit apl's alleluia ad hui⁹ sublectionē. sc̄ō oīdit sublectionis modū et ordinē. ibi **A** cēdam⁹ cū h̄o corde. tertio subdit ip̄l̄ sublectionis rōnē. ibi **F**oluntarie em̄. Circa p̄mū cōsiderādū qd̄ duo sunt qd̄ debent nos allicer ad h̄t̄ sacerdotio xp̄i sub damur būlīter et deuote. **P**rimū est h̄uꝝ sacerdotij efficacia. qd̄ p̄ ip̄m̄ introducimur ad celestia. et hoc est qd̄ s̄. **H**abentes itaqz fr̄s. in introitō. i. celestū. d. **I**n sanguine xp̄i. qd̄ est oblatio h̄uꝝ sacerdotij.

E qui initiauit nobis vla nouā. qd̄ null⁹ an̄ christū ascēdit in celū. **C** et viuentē. d. **H**ec via viues esse cōtine: qd̄ ducit ad vitā eternā. qd̄līter autē xp̄s inchoavit vla ista oīdit. d. **G** Per velamē. i. carnē sua. qd̄ caro xp̄i oblatia in cruce erat quoddā velamentū nature diuine. **S**ecundū autē qd̄ dñ nos attrahere subiectio p̄dicta est potētia h̄uꝝ sacerdotij: qd̄ xp̄s nō h̄z solū p̄tātem sup vla gentē. s̄cē sacerdos legalis sup gentē sua: sed h̄z p̄tātem sup totā ecclesiā militantem et triūphantē. **T** h̄ est qd̄ tangit: **A** t̄ habentes. supple. **S**acerdotē magnū sup domū dei. **C** h̄ acēdam⁹. **B** s̄ur oīdit modū subiiciendi nos sacerdotio xp̄i: qd̄ talis modū p̄mo p̄ verā fidē. **T** h̄ tangit cū d. **A** cēdam⁹ cū vero corde: abseq̄ fictione. **Q** In plēnitudo fidei. qd̄ nō sufficit credere aliquos articulos fidei. s̄z optet credere qd̄q̄d credit ecclēsia. sc̄ō p̄ suscep̄tionē baptis̄m̄ xp̄i in qd̄ p̄fit̄ se homo seruū xp̄i. Et istud tangit ibi. **C** Aspergi corda a p̄scia mala et abluti corpus aq̄ mūda. qd̄ baptismū nō solū lauat exterius corpus: s̄cē faciebat ablutiones veteris legis: sed etiā lauat animā interius. tertio subiectum xp̄o p̄ sp̄m̄ firmā. **B** h̄ est qd̄ d. **I** Teneam⁹ spei nostre cōfessionē indeclinabile. ita qd̄ nō declinemus ab ea in p̄sp̄ris nec in adulteris. et subdit cām h̄uꝝ firmitatis dicens: **C** m̄ Fidelis em̄ est qd̄ re promisit. s. d. qd̄ nō p̄t̄ metiri. et iō̄ p̄s nr̄a debet ei firmiter vniri. quanto debemus xp̄o subiici p̄ charitatem. h̄ autē charitas p̄ncipaliter subiectas deo: tū manifestat p̄ dilectionē p̄ximi. fm̄ qd̄ d. i. Job. iiiij. Qui nō diligit frēm suum quē videt: deū quē nō videt quō p̄t̄ diligere? **T** o apostolus loquēs de charitate p̄ quā debem⁹ xp̄o subiici. tangit dilectionē p̄ximi p̄ quā manifestat dilectio dī. dicens: **C** Et cōsiderem⁹ inuicē. i. solliciti sim⁹ quilibet de p̄xio. **G** In p̄uocationē charitatis et bonorū op̄ez. qd̄tū ad p̄motionē in bono. **P** Non dese rentes collectionē nr̄am. i. cētū fidelium in pressura tribulationis. et in h̄t̄ subleuationē a malo: qd̄rēsētēs eos in talibus nō sunt veri xp̄iani. de quib⁹ s̄b̄ dīt̄. **Q** S̄ic osuētudinis est qd̄būdā. i. fūctis christis anis deterētib⁹. p̄xios in pressura tribulationis.

R e p̄solātes: oppressos debetis esse. Et tātōmagl quāto videritis appropinquatē dī. s. eq̄tatis vel iudicij. **L** ul̄rō est: qd̄ grā p̄fect naturā. motus autē naturalis fortior est in fine: et s̄līt̄ debet esse de motu charitatis et grē. **S** e Voluntarie em̄. hic consequētē possit huius obiectoris rōnem. **A** t̄ diuīditur in duas. qd̄ p̄mo ponit rōnem deterētē. sc̄ō demulcentem. ibi **R** ememorāmini. **P**rima in duas. qd̄ p̄mo inducit terrorē rōne subtractionis auxiliū. sc̄ō rōne discretio nis diuini iudicij. ibi **T** erribilis nr̄a. **C** irca primum cōsiderādū qd̄ glosa h̄. **I** stinguit inter illū qd̄ peccat nolēs et volūtarie. qd̄ ille qd̄ p̄sentit p̄ctō ex passione pec

**fē peni-
dis. c. iec-
hec hircu. 2**

Glam nō relinquitur.
Sic in veteri lege datum
est sep̄ offerri hostias p̄
pc̄o. Nō em̄ x̄ps ite p̄ in
moland̄ e. p̄ pc̄is qd̄ se
mel factū ē. t̄ sc̄do non ē
op̄. H̄z magis op̄ man
re in fide t̄ veritate. **Qd̄**

T.2.q.4. s. si nō iudicij te expectat:
1. et. c. pla nisi p̄ p̄niā renoueris.
cūr.

Ideo subdit: Terribilis
aut̄. In hoc nō penitentia
exclusit. sed h̄z baptismū.
Nō dicitnō ē vltra p̄niā
vel remissio. H̄z hostia. i.
cruz sc̄da. qz vna suffici
volēs ne vltra h̄z expe
ctue: sed peniteamus.

b Duob̄ vel tri. te. **Qd̄**
uter. Quid ḡ illi h̄z qd̄ p̄
hibent testimonii angeli
t̄ sc̄ti: t̄ ppia cōscientia.

c Cōculauerit. Concul
cat p̄m qui libere peccat
absc̄ timore p̄niā: t̄ qui
eo indigne p̄ticipat: san
guine pollutū ducit: si ab
eo mūdat ad vomitū re
dit: ei penitere negligit.

S Sp̄ni iniurias ē qui eius
būficiū grāte nō lūscipit.

d Pollutū du. Qui p̄
carnales obseruatiās cre
dit p̄tia dimitiā quibus
retrahit nos sanguis x̄pi
t̄ ita pollut̄ ē t̄ nos pol
luit: si ab eo vñ remissio
nos retrahit. **E** Et spi
ḡe contu. fe. i. sp̄ni sācto
gratis dator: vel q̄ dat gra
tiam: cōtumelīa facit: q̄ re
missionē quā ip̄e sp̄ni fac
ascribit carnalib̄ obfuan
tis: vel q̄ cū male viuēdo
se abiicit. **F** Remem
oramini. Inuitat eos p̄
ante facta. Chryso. Re
memoramini t̄c. Sic opti
mi medicoꝝ cū alios secu
erint t̄ p̄ sc̄isionē doloris
augmentū fecerit solatium
minoris medicamentū t̄ res
mediū affect illi loco vbi
dolor inest: t̄ perturbatā
refouent animā. Sic apo
stolus facit. Post h̄z con
cūlit a malis eorum t̄ ter
rit̄: refouent eos p̄ laude
prior. s. rememorando pri
ora eoz bōa vt facilī exi
ter ad cetera. q. vt at nō inci
dat i man̄. Remem. t̄c.

H Pristis di. t̄c. Si ru
des sustinuerūt: turpe ē
si mō deficiunt.

b Magnū certamē t̄c.
P̄stis erāt eis tum ex
pp̄ris dolorib̄ tu ex do
lorib̄ alioꝝ qd̄ cōpatiebā
tur. **C** I. Et i alte. q. t̄c.
q̄i certamē passiōis susti
net. t̄ pp̄ris passiōib̄.
t̄ cōpassiōib̄ alioꝝ: t̄ he
sūt due p̄tes certātū stra
nos passioꝝ. **C** Spec
taculū. Graue ē opprobri
uz: qd̄ cū spectaculū ho
b̄fit: n̄ secreto exprobri.

B Adbuc

s amplius p̄p̄s.
tis iam nō relinquit p̄ pc̄is ho
a s̄ quasi non relinquent hostia p̄ pc̄is sed re
linquunt quedam expectatio t̄c.
stia. Terribilis aut̄ qd̄ expecta
tio iudicij: et ignis emulatio q̄
s̄ p̄p̄s.

c cōsumptura est aduersariost **Ir**
xp̄bat per minus. s̄. prevaricans.
ritam quis faciens legem moy
si sine vlla miseratione: duob̄
conuictr. s̄ morte quam lec̄pit. s̄ ergo.
vel trib̄ testib̄ morit: quātoma
gis putat deteriora mereri sup
a s̄ vilipendit: ve nō credas sufficere ad salutē
sed animalia.

e placia: q̄ filiū dei cōculauerit: t̄
s̄ p̄p̄s.

d sanguinē testamenti pollutum
s̄ p̄c̄a purgare nō valentē. a s̄ remissiō ac
cepit t̄ ita contra eū gravius peccat.

duxerit: in quo sanctificatus est
t̄ spiritui ḡfē cōtumelia fecerit. **b**

a s̄ calis puniet. s̄ h̄z verus q̄ potens. a s̄ iniu
Scim̄ em̄ q̄ dixit: Abibi vndi
riaz vestrarum. s̄ seruac. a s̄ si alienas vide
at iniurias: etiam suas.

c ctam t̄ ego retribuā. Et iteruz.
a s̄ seundo bonos a mal. s̄ purgabit. s̄ quā

**Quia iūdicabit dominus po
tomagis inimicos puniet deus t̄ non leviter.**

f Incidit q̄ nō suider sed subito dēpendit.
pulum suū. Horrenduz est inci
a s̄ semg q̄ efficac̄ est t̄ potens facere q̄ vult
terrīcos resouer p̄ laudem priorum. s̄ vel re
dere in man̄ dei viuentis. Ne
cordamini. a s̄ diu est q̄ credidisti: t̄ idō ma
s memoramini autem pristīns
gie assuci. a s̄ fide p̄ qua venit tribulatio.

b Per passiones contra eos ceterabat ut pati
entiam t̄ fidem extorqueret.

b dies. in quibus illuminati mā
gnū certamē sustinuistis pas
s̄ q̄. s̄ in altera parte certaminis. s̄ ita ma
gnū.

i s̄ vlosip̄ patientes. s̄ in
fionum. Et in altero quidē op̄
s̄ omnibus estis.

k probrijs t̄ tribulationib̄ specta
a s̄ altera p̄e certaminis. s̄ in dolore q̄ has
betis p̄ alioꝝ. s̄ aplis t̄ aliis h̄moꝝ cōpāssi. s̄ q̄
rum exemplo pari debereris.

c culū facti: i altero at sociū taliter
a s̄ assidue patientium. b s̄ ita sociū. c qui
nō poterant sibi necessaria querere.

Q uiescantū effecti. Nam t̄ vñctis
a s̄ submisstrādo p̄ q̄ cā vñis vobis ablatis ga
vissi estis.

c cōpāssi estis: t̄ rapinā bonoꝝ ve
a s̄ q̄ meliora sp̄atis. s̄ eterna. b s̄ quasi donū.
stroruz cūm gaudio suscepistis
s̄ ideo quia.

c cognoscentes vos h̄fe meliorez
s̄ hoc est. s̄ vitam eternam. a s̄ quia sic com
passi. s̄ t̄ consili de substantia meliore t̄ manen
te: nōolit deficere.

t manentem substantiam. Nōli
s̄ per imparientiam.

**te itaq̄ amittere cōfidentiā ve
a s̄ t̄ nō modo habebit. b s̄ hic iam dum spe
rat. c s̄ ideo nō est leuis eius amissio.**

**strā q̄ magnā habet remunera
f**

bile sacramentū. t̄ hoc est qd̄ dr̄. Voluntarie enim
peccantib̄ nobis post acceptā noticiā veritat̄. i. p̄
baptismū q̄ est fidei sac̄m. **a** Iā nō relinquit
p̄ pc̄is hostia. i. mors x̄pi nobis cōlcanda fm̄ to
tum effectū. sicut fit p̄ baptismū qui deleat totum
eo q̄ in ip̄o cōfiguramur totaliter morti x̄pi. fm̄ q̄
dr̄. **b** Sōleptuli sum̄ cū illo p̄ baptismū i mor
tem t̄c. **b** Terribilis. b ponit ad h̄ronem ex di
strictione diuinī iudicij: qd̄ est valde terrible trans
gredientibus legē x̄pi. t̄ b est qd̄ dr̄. Terribil aut̄
quēdā expectatio iudicij: pp̄ sentiente irretrac
tibilitate. t̄ ppter pene acerbitatē q̄ tangit cum dr̄.
c Et ignis emulatio. i. pena ignis ex emulatio et
celo diuine iusticie infligēda. **d** Que sp̄uptu
ra ē aduersarios. eos eternaliter cruciendo. t̄ cō
firmat b p̄ sile de lege moysi cuius transgressores
puniuntur morte: vt patet ex cursu veteris legis
t̄ multo grauius puniet transgressor legis x̄pi: q̄
quanto est sanctior tanto optet eam magis obfua
ri. t̄ h̄z qd̄ dicit: Je Irrita q̄ faciens t̄c. patet
vsc̄ ibiz. **f** Qui filiū dei cōculauerit. mandata
eius cōtemnendo. **g** Et sanguinem testamenti
pollutū du. i. q̄ san. est. qd̄ faciūt illi q̄ p̄ baptismū
reuertunt ad vomiti. **h** Et sp̄ni grē cōtumelī
am fecerit. abiicēdo ip̄m. aliter p̄t exponit de illis
q̄ dicebāt legalitā ē necessaria ad salutē p̄ baptis
mū. t̄ sic qd̄ā mō cōculabant dei filiū dicentes ip̄z
impotentia ad saluandū nos p̄ seip̄m. t̄ sanguinem
eū quodām pollutū dicebant. ex quo p̄ se nō suffi
ciebat ad emundationē petoꝝ. t̄ p̄ p̄is faciebant
contumelīa grē no. te. **i** Aut̄ p̄dicti mereant. a do
puniri. p̄bat p̄ sp̄ptū dicente in persona det:
i. Qd̄ibi vindicta t̄ ego retribuā t̄c. q̄ si indices
vindictē b t̄ h̄z nō cōuenit eis nisi ingēti sunt minis
tri. t̄ q̄ vindicta deo reseruat q̄ est fortissim⁹ ad ifi
gēndū t̄ iustissim⁹ ita q̄ nō p̄t a iustitia facti. iō
excludit: **k** Horredū ē in ci. in ma. dei viuentis.
q̄ h̄z Bargūt. q̄ dauid p̄legit incidere in manus
dei plusq̄ in man̄. P̄icendū q̄ meli⁹ ē incide
re peccantē in man̄ dei aī iudicū finale: q̄i est p̄
misericordiaꝝ: t̄ sic dauid p̄legit. q̄ horredū ē in
cidere p̄ iudicū vel in iudicio q̄i aget vt de vñtio
nū. **l** Rememoramini. post q̄ induxit ad adhe
rendū x̄po p̄ rōnes deterretēs: b induxit ad h̄ per
rōnes demulcētes ad modū boni medici: q̄ post se
ctionē vulneris apponit vnguēta mitigantia. t̄ q̄
ad bñ agendū multū puocat cōmemorat. sed h̄ortatur
ad implēdū qd̄ restat. ibi: Molite itaq̄. In p̄ma lig
tur parte dicit sic: Rememoramini aut̄ pristīnos di
es. i. primā cōversationē vñram laudabile t̄ sanctaz
t̄p̄e vestre conuersionis ad fidem. **m** In q̄bus
illuminati. p̄ fidem t̄ baptismū. **n** Magnū cer
tamen. passionū. **o** Sustinuistis. t̄ duplicit
exponit. vno mō in p̄p̄is persona oppressiones et
derisiones sustinendo. t̄ hoc est quod dicit:
p Et in altero qd̄ē. i. vno mō certamē sustinuistis.
q Opprobrijs t̄ tri. spe. facti. alio mō inquantū
amici eoz talia sustinuerunt. t̄ sic ip̄i p̄ compassio
nem afflicti fuerunt t̄ hoc est quod dicit: **r** In
altero aut̄ so. ta. cōuer. effecti. quod specificat ma
gis in speciali dicens: **s** Nam t̄ vñctis com
passi estis t̄c. cum gaudio suscepistis. t̄ quia talia
non sunt propter se appetēda. sed tantum propter
premium toleranda. sicut medicina amara propter
sanitatem. ideo sequitur: **t** Cognoscentes vos
babere meliorē t̄ manentem substantiam. i. diuis
tias celi que sunt meliores. quia satiant appetituz.
Et manētem. quia nō potest auferri. **v** Molite
bile consepter h̄ortat ad implēdū quod restat. Et
diuidit in duas. quia primo facit qd̄ dictum est. le
cundo ad h̄ indicit auctoritatē scripture. ibi: Ad
huc em̄. i. in prima parte h̄ortat eos. quia ex bonis
precedentibus debent moueri ad p̄seuerandū in bo
no ne amittant bonum preteritum. t̄ hoc est quod
dicit: Molite itaq̄ amit. confi. vestram: id est firmā
p̄seuerantia. **w** Que magnam habet remune
rationē. quis qui persueruerit vsc̄ in finem hic
saluus

Glo Adhuc enim mo. Tenebra est patia. nam nec longa nec ve/ hemens. **b** Vnde. Eterna vita quam meret fide. Quasi non solu d patit: s q sola fidet hz: si non iminet passio salvabit. Ecce quod valet fides q sola saluat: et quod ex fide vivat: probat per hz. Quia si subtrahit se a fide: non vivit: vel interim aut iustus er fide vivit: t ideo h ne querat coronam hz ferat labore. Ex fide est vita acquisitio anime. **c** Nos autem in domino sumus filii paganoz: hz ppkaz fidelium.

Nico.de lyra

saluus erit Matth. xxviii. Modus autem pseuerandi tamquam cum ibidem:

a Patia em vobis necessaria est. respectu malorum illatorum et respectu bonorum dilatorum. **b** Et volu dei facientes. i.eius mandata. **c** Reportatis reprobationem. i.e. pmissa q est beatitudo eterna. **d** Adhuc. h ad. ppositum adducit auctoritatem scripturam cuius principium hz Aggei. i.e. et finis Abacu. ii. q coiungit aplus ut ostendat eos uno spu locutus fuisse. **e** Loquitur autem Aggeus de aduentu Christi in mundo tamen apls accepit dictum eius in sensu mystico de aduentu eius ad iudicium. Et sic Christus venit regnus. Uno modo generaliter respectu omnium. Et licet a tpe Aggei vlos ad generale iudicium fuerit ipsi magnum tamen de modicu respectu efnitatis. Alio modo venit Christus particularis ad iudicium

et hoc est in morte cuiuslibet hominis. qz qualis in morte inuenitur talis in iudicio punitabitur: et vloz ad talis Christi aduentum est ipsi simili modicu. qz breves dies hois. et hz est qd deus: Adhuc enim modicu aliquantulus. i.e. valde breve. **f** Qui veniturus est. in finali iudicio ad iudicandum. **g** Veniet et non tardabit. qz quem reperiet hominem in morte: qz de primo iminet talis ipsum in iudicio presentabit. Et qz soli iusti remunerabuntur. id sequitur. **h** Justus autem meus ex fide vivit. qz deinde em a primo vnitur deo: et ideo p ipam deus vivere sicut et corpore vivit per illud quod primo vnitur anime. Et sicut corpus separatum ab anima moritur morte nature: sic anima p separatione a deo ideo subditur. **i** h. Qz si abstraherit se a deo per culpam. **j** Non placet aie mee. i.e. voluntati mee. qz cecidit a gravis. Scinditur tamen qz apls allegat hic auctoritate Abacu. hz translationem. **k** Hierony. autem translatis sic: Non erit anima eius recta in eo. et est eadem sinuosa: qz voluntas divina est regula recta humanae actionis. **l** Igit qui se subtrahit ab illa cum sit regula recta: p omnis habet animam non rectam. Consequenter cocludit item. **m** dicens: **n** Nos autem non sumus filii subtractionis. sib tractio predicta non debet dominari in nobis. quia videtur aliquis filius eius qd dominatur in ipso. sicut dicitur aliquis filius mortali eo qz merito mortis dominatur in ipso. **o** In predictione. aie quia ad subtractionem predictam sequitur mors aie. **p** In aliis filiis. supple filii sumus renati p fidei et sacra. et iusti fides formata dicitur. **q** dñi in nobis ad quam sequitur aie salu. **r** loquitur: **s** In acquisitione aie. **t** Ad maiorem evidentiā eoz qz dicta sunt in principio huius cap. **u** ut p. illis qd hz Lcui. viii. Tunc significasset eos moyses. i.e. aaron et filios eius de quo ordinatio loquitur. **v** Quo patet qz sacrificia ordinis in veteri lege sacrificabatur: et qz p. omnis sacrificabatur. qz id est sacrificare et sacrificare. **w** Item hz doctores scitos in circumcisione offerentes gratias: qz mundabatur ab originali culpa. circumcisione autem erat sacramentum veteris legis. qz sacrificia veteris legis coferebatur gratiam et p omnis sacrificabatur. **x** Contrarium dicitur in lxx. Impossibile est enim sanguine hyrcorum et thaurorum auferri petra. **y** Ideo dicendum qz iustificatio proprie dicta est p gratiam gratia faciente qz auferit culpam et facit dignam vita eternam. talis autem iustificatio est a solo deo: sic et causa principali agetur: hz illud Ps. Gratiam et gloriam dabit dominus. et iusti si aliquid aliud ad iustificationem operatur: hz est tamen p modum instrumenti. instrumentum vero dei est vnu punctum et aliud separatum: sic in artificio libus pater. Manus enim artificis est instrumentum eius punctum in quo membra sunt quidae organa sive instrumenta. securis autem vel dolabrum est eius instrumentum separatum: et pto ordo huius duplicis instrumenti. qz instrumentum separatum non applicatur ad opem nisi p realem motionem instrumenti coiuncti. humanitas autem Christi se habet ad deitatem sic instrumentum

scit instrumentum punctum. ppter qd Damascenus vocat ipsum organum diuinitatis. et iusti operatur ad iustificationem p modum instrumenti puncti instrumentum. et recipiuntur virtute a passione Christi ubi ei humanitas diuinitatis ad nostram iustificationem fuit applicata: sicut et Job. i. Ecce ag-

nus deo ecce q tollit petram mudi. qz per huius agni immolationem fecerunt deum nostrum iustificationem. Receptio autem huius virtutis non potest coperire sacrificia veteris legis: hz tempore sacrificia nouae legis. **z** cuiusmodi est. qz talis receptio est p reali motionem instrumenti puncti: ut dictum est. nihil autem potest moueri realiter antequam sit in actu. Et iustitia veteris legis qz processerunt incarnationem et passionem Christi non poterant recipere ab ipso virtutem cooperandi instrumentaliter ad iustificationem. qz sacrificia nouae legis qz sequuntur ipsam taliter virtute accipiunt: et iusti sunt instrumenta iustificationis humanae. Considerandum est qz hz nunc possit aliquid mouere per modum efficiens: et p reali motione sicut sit in actu: ut dictum est: potest tamen mouere p modum finis et p apprehensionem. scilicet sanitas apprehensa causat suipius delitiorum antequam sit in effectu. **aa** Et modo passio Christi sine merito incarnationis iustificauit pres veteris legis in quanto erat ab eis credita et desiderata: qz per fidem mediatoris saluatoris sunt. sacrificia autem veteris legis erant qd prestationes fidei Christi: et iusti significabant tempore fidem

Abat. 2

p quā homines saluabantur sed non continebant aliquam virtutem iustificantem: sicut continent sacrificia nouae legis nisi accipiant iustificationem large: put importat amotionem exteriorum impedimentorum qz contrahebant in veteri lege. s. ex contactu mortui vel animalis immundi p qd reddebat homo ineptus ad intrandum locum cultus domini. sic sacramenta veteris legis iustificabantur: quetales inmundicias amouebant. ppter qd apls vocat certimonias legis iusticias carnis. ut supra dictum est ea. precedenti: et sicut dictum est de sacramentis veteris legis: ita intellegendum est de oblationibus et sacrificiis illius temporis. ppter quod sancti dicunt qz sacrificia veteris legis erant accepta a deo ex fide et devotione offerentium tempore: et non ex re ipsa. sacrificia autem nouae legis sunt ex re ipa deo accepta. **bb** Ad prius dicendum qz illa sanctificatio non erat nisi qdam exterior applicatio ad diuinum cultum qz non conferebat gram: licet fides Christi applicatorum conferret. **cc** Ad secundum dicendum qz in circuclatione coferebat gratia non p ipsam circumcisionem sed p ipsam fidem cuius erat signum: hz qz dicit apls No. iiiij. ca. qz abraham acceptit signum circumcisionis signaculum iusticie fidei. sacrificia autem non ex legi pfererat gram ex re operata. **dd** Ad tertium dicendum qz oblationes et sacrificia veteris legis non auferebant petram: sed fidem et devotionem offerentium: et tamen patet in lege veteri: ex modo loquendi. in oblatione enim holocaustorum p pte iusta mentio facta de sacrificio Christi: Et orabit sacerdos p eo et dimittet ei qd. qz petram dimittebat non ppter ipsum sacrificium: sed ppter

Additio. **ee** Abi hz de in postul. Corpus autem aptasti. Corpus autem aptasti mihi: hz in Ps. hz hebreicam veritatem et in libris nostris correctis: **ff** Tares autem perfecisti mihi. et estensus qz Christus habuit obedientiam perfectam. **gg** Obedientia enim in scripturis per aures designatur ad cor devenire. vni in Ps. **hh** In clavite aurem vestram in verba oris mei. i.e. obedit. et alibi. In auditu auris obediuit mihi: dicit g. Ps. deo patri in persona Christi. Tares autem perfecisti mihi. i.e. obedientiam tam perfectam dedisti mihi ut facerem voluntatem tuam deus meus volui. Unde ex excellentia obedientiae Christi ad patrem. **ii** Christus humiliter passionem acceptavit: **jj** Iuxta illud ad Ps. iij. Christus factus est p nobis Christus. **kk** Ita super illud quod deus infra capite libri. i.e. in consilio deitatis que est caput mei: qui liber sum humani generis in qua legem oia sibi necessaria. et non est operum lege. vel in capite libri. i.e. pmo Ps. **ll** Christus vir Christus. Et notandum qz vbi nos habemus: **mm** In capite libri in Ps. **nn** In hebreo Christi. in volumine libri. **oo** Eadem enim dictio hebreica ponitur et Zach. v. vbi dicitur: **pp** Et ecce volumen volas sum quia liber potest proprie intelligi per volumen libri tota sacra scriptura te. qz ad christum referuntur ei mysteria prenunciando vel figuraendo

Additio

Ad Hebreos

Ca. XI Additio

figurādo: Iuxta illud *Iu. xxiiij.* Optet ipsi ea q̄ scripta sūt in lege *Psal. t. pphetis de me.* t sic p̄prie pōt intelligi in pfo na xp̄i. Ecce inuenio in volumine libri. s. totū scripture sacre qd̄ scriptū est de me. *In eo.ca. vbi d̄r in postil.* Mibi vindictaz

Additio. ii. Hoc qd̄ d̄r: Mibi vindicta: t ego red. magis videt exponēdū in supplendo defectū iudicū: q̄ multa mala relinquunt impunita. q.d. t si iudices huius seculi talia nō vindicent: Mibi vindictam et ego reddā. *In eo.ca. vbi d̄r in postil.* Ad tertium dicendū q̄ ob.

Additio. iii. In hac cationes t sacrificia no.le. dū argumenta. p pte affirmativa. t m̄ dicit se rūndere ad ter,

Glo. ordi.

Ca. XI

A St aūt fides t̄c. Cōmēdatio ē fidei cuius descripti one ponit. In q̄ tria notat. s. qd̄ efficiat in nobis t q̄ fundamentū ē omni um bonor: t q̄ de non apparentibus est. Ne q̄ in eplā ad romanos ple nū dictū est. Fides ē s̄b. stātia sperādāz rex. i. ē cā q̄ res sperādās faci et q̄q̄ sublīstere in nob qd̄ est: faciet nos conse qui futura bona. Et p̄ prie d̄r fides suba: quia sperādis substat: t facit ea esse in creditibus i alia vita. Et est fidamē tū oīm bonor: qd̄ nemo mutare pōt: t sine q̄ nō est bōa edificatio v̄l spe randa iā fac esse i corde credentis. Argumentū i. certitudo rex q̄ nō apparēt: t si q̄ deo du biter: pbatio: vbi adhuc pbaf futura resurre ctio: q̄ ita crediderūt priarche: apli t alij sc̄i. Fides est cā sperādor: q̄ cā iusticie p̄ q̄ sunt sperāda. Et b̄ est. In hac est testimoniu iusticie q̄ de testatus est iustos eos esse. Senes: non q̄ etate senes: h̄ antecessores boꝝ: t sic cōstat fidem noelle noua sed tenendā cū antiq̄ tenuerūt.

b Sperandarū. Nec thomas qd̄ vidit credi dit: q̄ hoīm vidit: dēu creditit. Si autē credi dicunt c̄viden̄t: sicut dicit vnuſl̄q̄ oculis suis credidisse: nō ipa est q̄ in nobis edificat fides: sed ex rebus q̄ viden̄t agit in nobis vt ea cre dant q̄ nō viden̄t. **c** Fide intelligi. Exemplis v̄t ad cōmēdatione fidei: ad oīndendū q̄ nō de apparentibus sit fides. **d** Secula. Aug. In p̄ncipio fec de celū t terrā informem materia t p̄fusā (q̄ chaos dicta est) vñ oīa facta sunt celi t terra (q̄ inde futura erāt) noīe signifi cat. i. noīb̄ visibilū rex p̄p̄ infirmos q̄ minus idonei sūt visibilia cōphēdere. **t** cū erant tene bre. i. lucis absentia. **t** cū inanitas d̄r loc⁹ vbi n̄ ē corp⁹. Eadē materia fra d̄r: q̄ fra inf oīa min⁹ ē speciosa. Invisibilis: p̄p̄ obscuritatē. Eadē mate ria etiā qd̄ d̄r: Sup quā sp̄ns dñi superer: sic fabrādās reb⁹ volūtas artificis. **t** oīq̄ q̄ oīa in tra ab hūore incipiūt formari t nutriti. Eadem d̄r abyssus. Res ignota nota vocabulis: t nō vno ne b̄ ē p̄ntaref qd̄ p̄sueverāt hoīes in illo vocabulo intelligere. Aug. Ex invisibilis. **t** n̄ b̄ forme darent reb⁹ tenebre erāt: t erāt invisibilia elemēta: h̄ in eoꝝ separatiōe nata ē lux. **t** in sib⁹ mūd̄ i sapia dei erat ad cui⁹ silitudinē fac̄tē b̄ visibilis. **t** vñq̄ visibilis aīc̄ fierēt n̄ erāt. Quod ḡ do nota erāt q̄ si erāt. Et rurs⁹ quō ea fa ceret q̄ sibi nota n̄ erāt. **t** oī. n. q̄c̄ fēc̄ igrās. Ro ta ḡ fēc̄ n̄ fēc̄ ḡsc̄it: p̄ide aīc̄ fierēt t erāt t si erāt. erāt i di sc̄ia: n̄ erāt i sua natura. *ipi* at do n̄ audē dicē alio mō inotuisse cū ea fecisset q̄ illo q̄ ea nouerat vt facēt ap̄s quē nō ē trāsmutatio neꝝ vicissitudis obūbratio. **e** Fide plimā. **f** patres antiqui

tū argumentū qd̄ potuit cōtingere ex vitio scriptoꝝ qui for te tertium argumentū p̄termisserunt: vel forte in sc̄o argumēto innuit tertium si circūcisio cōferret grām: partē rōne oblati ones t sacrificia ve. le. grām cōferrent. t iō rūndet ad b̄ tanq̄

Replica. In ca. x. vbi d̄r: Mibi vīn (ad tertium. dictā t̄c.) doc exponit Burgen. in sup plendo defectū iudicū: q̄ multa relinquunt ipunīta. **t** b̄ nō videt b̄ dīctū cū apls b̄ loquāt de p̄tis infidelitatis et alijs q̄ dēū cōmissis: de q̄bus iudices sc̄i se nō h̄ intromittere: q̄ nō h̄t quēc̄ ad fidē cōpelle. Etī iudices solū se intromittūt de publicis legis trāgressionibus non de occul tis contra deum cōmissis de quibus hic agitur.

Nico. de lyra

a St aūt fides t̄c. Supius apls ammonuit fideles subīci xp̄o: t oīndit q̄ ta lis sublectio est p̄ fidem: ideo hic incipit cō medare ipam fidē: vt ea q̄ sunt fidei libentī āple ctamur. Et diuidis in tres ptes. q̄ primo describit ipam fidē. sc̄o pōt diuersa exēpla circa ipaz. ibi: In hac em̄ testimoniū. tertio ad ea q̄ sunt fidei horat plebē catholīca. in p̄nci. se. ca. ibi: Ideoꝝ. In p̄ma pte ponit diffinītio fidei. dicēs: Fides ē b̄ t̄c. Ad cui⁹ intellectū sciendū q̄ habit̄ ḡsc̄untur p̄ actus: t act̄ p̄ obiecta. fides aūt est habitus q̄ dam infusus. t cō d̄z diffinīt p̄ p̄p̄ actū in com patione ad. p̄p̄ obiectum. actus aūt fidei est credere qui est actus intellectus assentiētis procedēs ex voluntatis implo. q̄ null⁹ credit nisi volens: fin q̄ dicit Aug. sup Job. Et ideo actus fidei qui est credere nō solū b̄ ordinē ad obiectū intellectus. qd̄ est ver. sed etiā ad obiectū voluntatis qd̄ est fi nis seu bonū. habitudo igif act̄ p̄ fidei ad obiectum voluntatis designat in diffinītio apli cum dicit t̄c. Est aūt fides suba sperādāz rex. Res em̄ sperāde p̄tinēt in ipa btūtudine: cū sit ista oīm bonor: aggregatione pfectus: vt dicit Boeti⁹. iij. de cōsolatione. Dicis aūt fides suba rex sperādārū in cōtūtū est qd̄dā inchoatio future btūtudinis: q̄ fides est p̄ma virtus infusa. sic t in alijs rebus p̄ma ps rei d̄r quadām suba el̄: t maxime q̄s̄ tūtulari alij mō p̄tinēt alia: sicut est in. p̄posito. In b̄ cō speramus b̄sc̄iari: q̄ videbis mus clare illud cū p̄ fidē nūc inherēt̄ in enigmate. b̄tudo aūt act̄ fidei ad obiectū intellectū designat cū d̄r: **b** Argumentū nō apparentiū. q̄ obiectū fidei est veritas nō visa cui firmiter adharet fides. nō ex rei euidētia: sed ex auētē diuina. t sic p̄t diffinītio p̄dicta. q̄ data est p̄ b̄tūdinē act̄ fidei ad obiectū intellectū t voluntatis. **t** q̄s̄ aūt velit p̄dicta formā diffinītio reducere: pōt sic dicere: Fides est habit̄ mentis q̄ inchoat̄ vita eterna in nobis: faciēt intellectu assentire nō apparentibus. **t** cōsiderādū etiā q̄ p̄b̄a apli p̄dicta: distinguīt fides ab oīb̄ alij q̄ p̄tinēt ad intellectuz. p̄ b̄ em̄ qd̄ d̄r: Argumētū. i. firma adhesio. distinguīt fides ab opione: suspi tione t dubitatione: in qb̄ nō est firma adhesio intellectū. p̄ b̄ aūt qd̄ dicit: Nō apparentiū. distinguīt fides a sc̄ia t intellectu p̄ q̄ fit alij apparentiū. p̄ b̄ aūt qd̄ d̄r: Suba sperādāz rex. distinguīt fides a fide cōsiderādū: q̄ nō ordinat ad btūtudinē. Et p̄ b̄ etiā appet p̄dicta diffinītio fidei bōa q̄ facit diffinītū differre ab oīb̄ alij. **c** In hac em̄. Posita diffinītio fidei. b̄ p̄t ponit apli exēpla de fide. t p̄mo facit b̄ i generali. sc̄o i sp̄eali ibi: Fide stellīgim⁹. In p̄ma igif pte dīc p̄ ptes ve. test. b̄tūrt testimonium bōtūtatis a deo. p̄pter meriti sue fidei. **t** H̄. H̄. xv. d̄r: Abraā credit deo t reputat̄ est ei ad iusticiā: t b̄ est qd̄ dīc apls: In hac em̄ fide te. cōse. sūt senes. i. antiq̄ p̄s. **d** Fide intelligim⁹. b̄ p̄t pōt exēpla p̄m̄ fideliū in sp̄eali. Et diuidis in tres ptes. q̄ p̄mo ponit exēpla de his q̄ crediderūt et docuerūt. sc̄o de his q̄ ex fide fecerūt. ibi: Fide abel. tertio de his q̄ p̄p̄ fidē passi sūt. ibi: Alij distēti sunt. Circa p̄m̄ cōsiderādū q̄ doctrīa ve. te. duplex fuit. Una manifesta. s. de vnitate dei t creatiōe mūdi. Altera occulta sub velamine figurāt̄. s. de incarnatione b̄tūt. t q̄ scribēt obūs hebreis ad fidē querēt̄. iō p̄m̄ tāq̄ oīb̄ coem tāgit. dicēs: Fide intelligim⁹. aprata esse sc̄la xbo del. q. d. sic antiq̄ crediderūt oīa eē. pdicta t disposita p̄ xbo dei vt b̄tūt. i. dicit de f̄iat t factū ē. ita t nos credim⁹. pdictio em̄ crea turaz t ordinatio eo mō q̄ de b̄tūt p̄scripta. vt pote q̄ tali pte t nō aīn fuit pdicta ē articul⁹ fidei: q̄ nō pōt demōstrari: iō pdictio mūdi absolute sūpta possit. p̄bari. **e** At ex inui. vi. fi. Cōs̄is at p̄ceptio phoꝝ fuit ex nib̄ lo nūbil fieri. iō Anaxagoras posuit latitudinem formaz i materia. Autē cōna ē effluxionē formaz a datrice intelligētia. Plato ēt posuit formas b̄tūt ēē separatas a materia a q̄b̄. p̄cedebat materialia. Sc̄i ēt ponit ideas i mētē di uia q̄ sūt invisibiles formaz: t tñ. p̄cedūt ab ipis oīa visibilaz. sic artificiāt visibilia ab exēplari invisibili qd̄ ē i mētē artificiū. **t** H̄. iij. de sōla. Tu cū cōta supno ducis ab exēplo pulchru pulcherrim⁹ lpe. Mūdū mētē gerens siloz imagine formaz. t b̄ ē qd̄ dicit apls: At ex invisibilis t̄c. **f** Fide. b̄ p̄t oīndit qd̄ p̄s ex fide fecerī. Et diuidis i tres ptes. q̄ p̄mo b̄ oīndit de patribus

Pres atiq q p fidē sīt sīcenti r testimōniū iusticie oīdīt: ponēs à
līo exēplū ad cōmēdationē iusticie. **A** Defūcūs ad llo. i. ma
teria ē nob loqndī: vt de eī fide exēplū dem⁹. Nō enī mors ex
tixit famā fidei. **E**x fide r patiētiū pcedētiū z solat̄ istos. Abel
adhuc loq̄: qz alios suo exēplo admonet vt iusti sīt. Intere/
mit cū qdē mors: z nō cū eo intereremt
gl̄iam eī r memorī. **B** Quia cī, es/
se p̄iē dō cōuenit: qz imutabilis.

C Fide noe. **T** Alio exēplū ponit de
noe ad cōmēdationē fidei dicēs:

D Et iusticie. i. sīt iust⁹ ex fide: sicut
patres sui. nī enī iust⁹ eset: b ei deus
nō p̄cep̄t. **E** Fide q̄ vocat a. Hic
ad patres iudeor̄ d̄scēdit: oīdit ī eis
z in p̄ib⁹ oēm iusticie ex fide habuī
se origine. Et p̄t exēplū de abraā.

F Obediēt. deo dīcti sībi: Eī d̄ ter
ra tua r de cognatiōe: hoc iā fecerat.
Hoc ei dīcti iā egresso de terra chal
deor̄: r iā cōstituto in mesopotamia.
Nō ḡ dōs corp⁹: h̄ animū a terra sua
auertit: ne velit reuerti. Nō ei exierat
ide animo si redēundi tenebat deside
rio qd̄ desideriū deo tubēte ac iuuātē
z illo obediēte fuerat amputādum.

Nico. de ly. **L** Enī fi

patrib⁹ q̄ fuerūt anī diluviū. scđo de il
lis q̄ fuerūt p̄ diluviū tñ anī legē da
rā. Ibit: Fide q̄ vocat abraaz. tertio de
bis qui fuerūt sub lege data. ibi: Fide
moīles. Aī diluviū tres p̄res spēaliū
cōmēdant de fide. s. abel enoch r noe.

Et b̄ p̄ma idūdī in tres p̄tes b̄z ex
empla q̄ ponūt de lītrib⁹. scđo ic̄pit
ibi: Fide enoch. tertia ibi: Fide noe.

Circa p̄mū z siderādū q̄ ex magni
tudine fidei abel. p̄cessit q̄ d̄ meliorib⁹
p̄missis deo obrūlit: vt b̄ H̄. iiiij. Et
b̄ est qd̄ b̄ hic. Fide plūmā. l. meliore.

A Hostia r̄. cōsecut⁹ est ēē iust⁹: qz fi
des p̄ dilectionē opans iustificat.

b Testimoniū phibēte munērib⁹ ei⁹
deo: qz ignis d̄scēdit de celo sup ho
stia ei⁹ i ligū acceptatiōi diuī. vñ r̄
H̄. iiiij. Resperit dominus ad abel r
ad munera ei⁹. Trāslatio theodori sic
bz: Inflāmavit dñs sup abel r mune
ra ei⁹. c. Et p̄ illā defū. ad. lo. inq̄tū
factū suū mouet nos ad fidē r deuoti
onē. p̄t ei⁹ b̄ referit ad illō qd̄ b̄ H̄.
iiiij. Ecce p̄ sagūs fr̄s tui abel cla
mat ad me de terra. i. oīdit fidelīno
cētis morē dignā ēē vindicta. **d** Si
de enoch. b̄ p̄t exēplū d̄ fide enoch.

z diuīdī in duas p̄tes: qz p̄mo p̄t intentū. r scđo pbat. ibi:
Si trāslatiōne. Dicit q̄ fides enoch p̄t p̄ b̄ fuit a p̄tōri
bus regar̄ r̄ in paradisiū trāslat̄. **t** b̄ est qd̄ dīcti: Fide. l. p̄
pter meriti fidei. **e** Enoch trāslat̄ ēne vi. moz. alior̄. s. i. dī
lunio r̄ teriā suā: qz nō ē mortu⁹. moriet tñ in fide mūdi: qz oēs
sūt debitores mortis ex trāsgressiōe p̄mi parētis. **f** Et nō i
ueniebas. ins̄ hoīes p̄tōres. qz trāslulit illū dñs ad paradisiū
terre vbi cōseruat vita ei⁹ v̄sq ad finē mūdi. Nō āt but⁹: z
qz v̄t̄ testamētū ordinatur ad p̄missionē noui testa. In nouo
āt testamētū exēpse. p̄mittit vita eterna. Et iō vt in ve. tes. da
ref spee vite eternae: mors enoch dilata ē tpe leḡ nature. r mors
belie tpe leḡ date: vt b̄ H̄. iiiij. Reg. ii. Tōtū aut̄ ve. tes. decur. p̄
ista duo tpa. **g** Enī trāslatiōne. Dic z̄r̄ pbat q̄ enoch trā
lat̄ sūt̄. p̄t meriti fidei. Et facit talē rationē: Null⁹ p̄t pla
cere deo sine fide. sed ante trāslatiōnem enoch placuit deo: vt
b̄ H̄. v. Enoch cū deo abulaunt. iō habuit fidē p̄t quā trā
latus est. propter hoc ibidem subditur: **h** Enī. v. Ideo tulit cū
dominus. r hoc est qd̄ b̄ hic: Enī trāslatiōne r̄. p̄t līr̄ a ex di
ctis. **i** Credere enī. pbat z̄r̄ q̄ nullus placeat deo nisi p̄ fi
dē: qz ad b̄ q̄ aliq̄s placeat deo op̄ē q̄ accedat ad ip̄z. iste aut̄
accessus ē p̄ fidē. ergo r̄. Alteri z̄ siderādū q̄ i omī motu vt
accessu rōnabili mobile duo itēdit. s. terminuz mot⁹ r̄ cām q̄
mouet. In accessu aut̄ ad deū q̄ ē p̄ fidē termin⁹ est ip̄de. et
q̄tū ad

q̄tū ad b̄ dīcti: Credere ei oīpett accedēt ad deū q̄. c. vñ.
l. etern⁹. p̄t hoc dīcti **ro. iiij.** Qui ē misit me ad vos. Lau
sa aut̄ q̄re b̄ mouet p̄ fidē in deū est spes r remuneratiōis eter
ne. r q̄tū ad b̄ dīcti. **i** Et inq̄rētib⁹ se remunerator̄ sit. ista ei
duo credere. s. dei vnitatiē r̄ ei⁹ remuneratiōē etīa fuit neces
sariū ad salutē sp̄ ap̄d gētīles. nec plus

reīreba ad salutē gētīlū q̄ nullā legē
recepēt a deo nīl legē nature. **g** Co
tra hoc videat dictū Aug⁹. libro de cor
rectiōe r̄ grā. vbi d̄r̄ sic: Illa fides sana
ē q̄ credim⁹ nullū homīne sīne maioris
sīne partē erat liberari a stagio mor
tis r̄ obligatiōe petī: nīl p̄ mediatorē
dei homīnū iēsū xp̄m. q̄ credere mystē
riū incārnatōis fuit sp̄ neccāriū ad sa
lute ob̄ etiā gētīlīb⁹. Dicēdū q̄ mystē
riū incārnatōis p̄t credi dupl̄. **h** Anō
mō explicite. r̄ sic tenebāf̄ credere illi q̄
bus facta ē d̄ hoc reuelatiō: sic uidei in
veteri lege. tñ sacerdotes scripturas in
telligētes tenebāf̄ magis cognoscēt r̄
credere q̄s alij r̄ adhuc in noua lege te
nen̄ magi ad hoc christiāt̄: in q̄ pfecte
explicat̄ est mysteriū p̄p̄l̄. Allō mō p̄t
credi mysteriū incārnatōis sp̄p̄l̄. r̄ ad
b̄ soli tenebāf̄ gētīles: q̄ nō erāt obli
gati ad legē moyli. **i** Allīs fides sp̄p̄l̄
ta de mysteriō incārnatōis cōtinet in
duob⁹ p̄dīcti: q̄ credit yñl̄ deū remu
nerator̄ iquiretū ip̄m. credit ip̄m ha
bere p̄uidētia de salutē hoīm. licet mō
dū h̄uī p̄uidētia explicite si cognoscat̄
Modis aut̄ p̄ quē de⁹ p̄uidēt saluti ho
minū ē p̄ incārnatōis mysteriū. **j** q̄ pa
tet q̄ fides incārnatōis sp̄p̄l̄ st̄ne ī
p̄dicta credibilitate gētīlū. **k** Idēt̄ et ali
cui q̄ deū esse nō sit creditū: qz a philo
sophis est demōstratiō. Dicēdū q̄ mul
titudo hoīm nō capit tales demōstrati
ones: si pauci. Et iō licet nō sit credibile
simpl̄: qz nō ē credibile oib⁹: est tñ cre
dibile p̄l̄. apl̄s aut̄ loquit̄ de fide in
q̄tū respicit cōitātē hoīz. **l** Fide noe.
Hic p̄t exēplū d̄ fide ip̄l̄ noe. de quo
dicit q̄ ex fide q̄ngs fecit. Primū ē q̄ d
futur⁹ p̄tigētib⁹ creditū. **m** Enī oraret
p̄ ip̄lo habuit r̄sū p̄ reuelatiōne a dō
q̄ mūdus p̄tēt p̄ diluviū in futur⁹. et
q̄tū ad b̄ dīcti: Fide noe respōlo accepto
de his q̄ adhuc nō videbāf̄. **n** Sedm̄ est
q̄ credēs adspīl̄ dīcti del timuit. **o** Et b̄
est qd̄ dīcti: Metuēs. **p** Certeū est: qz ad
mādatū dei sp̄lēdū fēc arcā. r̄ hoc ē qd̄
dīcti: **q** Aptaut̄ arcā. l. aptā fēc ad
habitationē hoīm: zālīlū t̄ autū fū p̄
ceptū diuīnū: vt habet H̄. vi. **q** Quartū est qz p̄eūntib⁹ alīs
saluari cū domo sua sperauit. r̄ hoc est qd̄ dīcti: In salutē do
mus sue. Quintū tangit̄ sc̄ dīcti: **r** Per quam dānānit
mundū. i. mūdanos dānabiles ostēdit p̄ salutē suā in q̄tū so
lus cū suis saluari est. Et q̄sequētē oīdit qd̄ cōsecut⁹ est ex
bis que p̄ fidē fecit. cū dīcti: **s** Et iusticie q̄ p̄ fidē est heres
est institut⁹: qz in diluviū tot̄ mūdus reliqu⁹ perīt. Et iō
iusticie in ip̄o r̄ filiis ei⁹ tñmodo remāst̄. **t** Fide q̄ voca
Hic z̄r̄ ponit exēpla de fide in patrib⁹ q̄ fuerūt post diluviū:
tñ anī legē datā. Et diuīdī i q̄tuor̄ p̄tes: qz p̄mo p̄t exēplū
de abraā. scđo de isaac. ibi: Fide r̄ de futuris. tertio de iacob.
ibi: Fide iacob. quarto de ioseph. ibi: Fide ioseph. Isti autē
q̄tū specialiter fuerūt patres iudeor̄: tres aut̄ p̄cedētis fu
erūt patres iudeor̄ q̄ gētīlū. Prīa diuīdī in duas: qz p̄
mo ostēdit fides abraā q̄tū ad huānā querlationē. sedo q̄tū
ad diuīnā obediētā. ibi: Fide obtulit. **u** Iurta adhuc i tres: qz
p̄mo ostēdit qd̄ abraā ex fide fecerit q̄tū ad inhabitationē. le
cūdo q̄tū ad generationē. ibi: Fide r̄ ipsa sara. tertio q̄tū ad
querlationē suā. ibi: Iurta fidē defūcti. **v** Circa primū z̄ide
randū q̄ magnitudo fidelis abrae ex hoc p̄t q̄ statim ad x̄būz
dñi iuit ad terrā alienā sibi a deo p̄missaz: vt habet H̄. viij.
r̄ p̄ totā vitā suā habitauit in illa vt p̄eleginus r̄ aduena: qz
vt dīcti **w** Act. viij. Deus nō dedit ei hereditatē in illa nec passū

~~Glo.ordi.~~ Ad Hebreos La. XI ~~Nico.delyra~~

Ga dñm fidelē cre. esse e. **P**rl^o risit : et
si ex gaudio: nō th plena fide: s̄ post h
bis angeli in fide solidata ē. **R**iserat et
abraā qn ei. pmissus est. **S**ed risus ille
admiratiōis fuit i gaudi: nō dubitati
onis. **A**b

Pedis: et tu si firmiter credidit diuinam permissionem ipsius. et hoc est quod dicit hic: **F**ide quod vocat abraham obediuit ipse deo. **A** In locu[m] rectu[m]. et exiit nesciens quod iret. quod illa terra alicuius non viderat. **B** Fide demorat[ur] in terra reprobationis tamenque in aliena. et quod in illa manserit ut aduenia p[ro]p[ter]ez: quod non mansit ibi in domo firma: sed in casulis et tabernacula: quod sunt m[anu]festos mobiles. et hoc est quod dicit: **C** In casulis habitabat deus et isaac et iacob cohore

et in quo dicit: **T**u in canibus habitabas tu ita ut iacob cohereris
dibus reprobationis eiusdem; quod ipsi pmissa est terra sicut et
ipsi abrae: ut proptera. xxi. tunc xvii. Quod autem abrae habitauerit
cum isaac: proptera quod ipmer genuit et nutritum. Quod autem habitauerit cum
iacob nepote suo proptera sic: quod abrae virxit. clxxv. annis: ut ha-
bet hec. xxi. tunc c. anno vite sue genuit isaac: hec. xxi. Isaac autem
fuit sexagenarius quod natu fuit iacob: ut habet hec. xxi. et sic patet
quod abrae virxit cum iacob. xv. annis. Alterius reditum c*am quod sic*
habitabat ut aduenire: quod nihil reputabatur quod esset super terram
sed expectabatur maximam celestem. hoc est quod dicitur: **E**xpectabatur ei
ipsi abrae cum hereditate suis. **C**oniuictus. maximam enim celestem
aperte dicitur ciuitas. i. ciuitatis ynitatis: propter plenitudinem pacis.

in locum exire quem accepturus a
erat in hereditatem: et exiit nesci-
us adeo credebat deo. Melioris terre i. vite etern-
ae. a s erat ut alienigena et in casulis: qz ut subs-
dit expetebat fundamēta habētē cūitateē.
ens quo iret. Fide demoratus ē b
in terra recompensationis tanqz i alie-
nū sibi promissa. a s. i. sicut isaac et iacob
habitauerunt ibi: non enī eodē tpe cohabitauerūt
na: in casulis habitando cūm isa-
ac et iacob coheredibus repro-
s cur ita.

missionis eiusdē. Expectabat enī
quia stabilis. celestem.
fundamenta hābentem ciuitatē
cuius artifex et cōdītōr deus. Si
in p̄p̄ia p̄sona nō in vicaria. fecūditate.
de et ipsa lara sterilis virtutez in
conceptione seminis accepit eti-
a sterilis etiam in senio. hac fide
ām preter temp' etatis: quoniam
fidelem credidit esse eū qui repro-
quia fidelem credidit.

^{s quis fidem credunt.}
miserat. Proper quod et ab uno in
a s ab uno rot q mirabile est.
orti sunt: t hoc emortuo tanque si n
dera celi in mltitudinez: t sic are
na que est ad oram maris inume
s. adhcerentes fidei: vel morui sunt no acceptis
in terra pmissionibus: te hec iuxta fidem cox: spe
rabant enim sibi pmititi celestia: non terrena.
rabilis. Juxta fidem defuncti sunt
s ppter enoch tristatū. s plenarie.
omnes isti non accepti reppromis
s implendas. s post morte suā i aduentu spti
s sionibus. Sed a longe eas aspici
s pmissionibus applauderes licet eēte remote.
entes et salutantes t confitētes:
quia peregrini et hospites sunt su
s licet morantes.
per terraz. Q uia enim hoc dicunt r
significat se patriā inquirere. Et s
siquidez illi^o meminissent de qua
exierunt: habebant vtique tēmp^{rum}
reuertēdi. t Hunc autem meliore t
a s patiam. b s et qui hanc perunt.
appetunt: id est celestem. Ideo v
s no erubescit. a s q dicit deus angelorum.
b s abraū isaac et iacob.
no 2fūdīs de^o vocari d^o eorum.

fitebant se peregrinos quia exierunt de chaldea vñ mesopotamia: q̄s terras reputabat patria suā. t̄ iō excludit hoc ap̄ls dicēs: **C** At siquidē ipsius meminissent de q̄ exierūt habebat vt̄q̄ t̄ps reuertēdī: qr̄ nō tñ distabat a mesopotamia vñ chaldea vñ de exierat: quin de facili possent illuc reuerti. t̄ ideo nō loquebāt de illa patria: q̄ de p̄cepto dñi exierat: p̄pter qđ abraā dixit fernio suo: **E**n. xxiij. Quae ne qñ filii mēt educas illuc. t̄ licet iacob in mesopotamia inuerit. hoc tñ nō fuit ad manēdū: sed ad t̄ps: p̄pter odiū fratr̄ sedādū t̄ ad q̄rēdū yorē. Et iō excludit ap̄ls q̄ nō loq̄ban̄t de patria terrestri: s̄ celesti. dicēs: **C** Nūc aut melio. ap. i. celestē: t̄ qr̄ i terra adhuc posuit reputabat se de patria celesti morib⁹ t̄ actu fidei: ideo d̄ voluit nomiari de ipso rū ex amore t̄ fidei speciali. t̄ hoc est qđ dicit: **P** Ideo nō cōfundit deus vocari. **L** eozum. **P**

Neis nouit sincerā t̄ p̄cipuā charitatē: t̄ q̄ i
eis trib⁹ colsumauit mirabile sacramētū fu
turi pp̄si. Per liberas enī generūt t̄ in li
bertatēt abraā p̄ sarā: t̄ isaac p̄ rebeccā: t̄
iacob p̄ liā t̄ rachel t̄ in fuitutē s̄c̄ ab isa/
ac p̄ rebeccā geni/
tus esau cui dictū
est: Heru⁹ er̄ fr̄is
tui, p̄ ancillas nō
solū in seruitutev
abraā p̄ agar his/
maeles etiā in li
bertatez: vt iacob
p̄ balaā dan t̄ ne/
ptalmi: t̄ p̄ celp̄hā
gadū ater. Ita per
sp̄iales t̄ bōt libe
ri s̄c̄ p̄ paulū illi⁹
quib⁹ ip̄e dīc: Imi
tatores mei estote
s̄c̄ t̄ ego xp̄i. t̄ ma
liserū: vt p̄ philip
p̄ simō mag⁹. Et
p̄ carnalē nō solū
mali: sed t̄ boni q̄
bus dr̄: que dicūt
faciēt at faciunt
n. fa. Hoc sacrū q̄
q̄s in pp̄lo dei pru
denī agnoscit: vni
tate sp̄uis in vīclo
pac⁹ vīloq̄ in finē q̄
busdā coherēdo: t̄
q̄s dā tolerādo cu
stodit. **E**tū ten
tare. Nō tērāuit
de⁹ abraāz. q̄, q̄ fi
dē ei⁹ ignoraret: s̄
vt ip̄e abraā t̄ mū
dus fidei ei⁹ vñita
tē t̄ firmitatem co
gnoscet. **I**n
firmitatem eis
fidei future resurrecionis.
f israel memoratus est: et dē ossi
bus suis mādauit. **Fidē** moyses o

eoꝝ. hoc habeb̄ Exo. liij. vbi dñs loquēs moyſi dirixit: Ago sū dē abraā: dē isaac
t̄ deus iacob. s̄c̄ enī rex denominat a ciuitate sua p̄ncipali. q̄s regnū se exten
dat ad alias. s̄c̄ in scriptura dīc̄t rex hierolm: rex babylōis v̄l hm̄l. sic de⁹ ab iſk̄
voluit noſari: q̄s xp̄is t̄ factis ostēdebāt se esse de ciuitate celesti: vt dictū ē. Ideo
sequit̄. **P**arauit enī illis ciuitatē. s̄c̄ celestē. **b** Fide obtulit. Hic s̄n̄ oſidit
qd abraā ex fide fecit q̄tū ad obedientiā diuinā. dñs enī
pm̄serat ei multiplicationē semis sui p̄ isaac: **H**en. xi. et
xxi. t̄ in q̄ceptū dñi voluit eū imolare. **F**r̄ q̄ ptz magni
tudo fidei abrae: q̄ firmiter credebat. pm̄issionē dei iſplē
dā de multiplicationē semis sui p̄ isaac. t̄ ipso imolato non
restabat ali⁹ mod⁹ n̄lī p̄ resurrectionē ei⁹. Et quo patet
q̄ abraā credit̄ resurrectionē mortuoꝝ in q̄ cōstitit vñ
de maiorib⁹ articul⁹ fidei, t̄ nō solū credidit resurrectionē
generalem futuram in fine mundi: sed cum hoc specialez
resurrectionē fili⁹ sui adimplectionem diuini promissi. t̄
hoc est quod dicitur: Fide obtulit abraam isaac: id ē of
ferre voluit: led diuinit̄ spedīt̄ fuit. **C**ū tētare. tē
tat enī diabol⁹ hō t̄ dē: s̄z diuersimode. q̄r̄ diabol⁹ tētare
vt decipiat: hō vt cognoscatur: dē vt cognoscere faciat. Et
hoc mō tētāvit de⁹ abraā vt fides ei⁹ t̄ obedientia notifica
renī nobis ad exemplū imitationis. **D** Et vñgenitū
hoc videſ fallū: q̄r̄ habeb̄ lā alīū filiū: sed soluſ p̄ lram
sequēt̄. **E** In quo suscep̄erat re-promissioꝝ. ad quē dī
ctū est t̄c. q̄r̄ pm̄issū fuerat abrae q̄ semē ei⁹ vocareſ per
isaac t̄m. t̄deo erat vñgenit̄ q̄tū ad istā p̄ditionē. v̄l. io
dr̄ vñgenit̄ rōne matris q̄ nō habuit alīū filiū. **f** Ar
bitrās. in dīcās v̄l c̄redēs. **g** Quia t̄ a mortuis susci
tarēt̄ deus. Unde eum t̄ in para
bolam accepit. **F**ide et de futur⁹ i
būdirit̄ isaac iacob t̄ esau. **Fide** k
a q̄ singul̄ cācellari māib⁹ būdictionē dedit: et
derētra supra eph̄ram posita leua sup manassen
minorē maiorī p̄posuit. q̄r̄ euīq̄ pp̄iā būdictionē
nō dedit. **i** eph̄ram et manasse.
j iacob moriens singulos filiorū
e ioseph benedixit: t̄ adorauit fa
x̄m p̄ quē in egypto dominū et discipline vir
gā habuit vel regnū xp̄i q̄d in illo significabat su
eturū in gēnb⁹. **k** de futuris habita.
l stigium virge eius. **Fide** ioseph m
a ab egypto v̄b̄ significabatur fidelū redēptio a
peccatis.
m moriens de profectione filiorū
a q̄ fidē future resurrecionis.
n israel memoratus est: et dē ossi
a q̄ parēt̄ q̄ credebat deū facurū aliqd magni
p̄ eū cū esset adeo elegāt̄ forme.
o bus suis mādauit. **Fidē** moyses o

l fidē firmā. **p** Et q̄d dr̄: Fide iacob moriens singulos filiorū ioseph būdirit̄. ha
buit etiā iacob fide de sepultura t̄ resurrectionē xp̄i sienda i terra. pm̄issōis. p̄
pter q̄d adiurauit ioseph vt faceret illuc corp⁹ sūu deferri. post iurāmetū autēz
grās agēs adorauit dñm cōuersus ad caput lectuli bz̄ trālationē Piero. vt pa
tet **H**en. xlviij. trālationē xo. **L**xx. interpretū bz̄ vt hic allegat̄. **T** Et adorauit
fastigū vir. ei⁹. t̄ vtrūq̄ ē vex: q̄r̄ adorauit versus caput lectuli q̄d erat ad oc
cidētē ad quā p̄tē adorāt̄ inq̄. t̄ q̄ senex habebat baculū sup cui⁹ lūmitatē nite
bat in adorādo deū. vñ nō ē intelligēdū q̄ adorauerit lūmitatē virge v̄l baculū:
s̄ adorauit deū inq̄sus sup baculū. **A**lit exponit de haclo ioseph q̄ porabat
scep̄trū in signū potestatis sibi date sup egypto: t̄ hoc scep̄trū accepit iacob q̄
ioſeph cepit iurare: t̄ post q̄d iurauerat ante bz̄ redideret scep̄trū ip̄i ioseph ad
orauit deū inq̄sus lūmitatē illi⁹ scep̄trī. **B**lit exponit maḡ p̄ lram: q̄r̄ ado
rauit scep̄trū ioseph nō in se t̄ absolute: s̄z in q̄tū erat signū et figura p̄tē chri
sti. sicut t̄ nos adoramus crucē inq̄tū est signū crucifixi. **C** Fide ioseph.
Hic ponitur exemplū de fide ioseph. q̄r̄ moriens ex fide fecit memorā de exitu
filiorū israel de egypto: vt habet **H**en. xlvi. t̄ hoc est quod dīc̄t: Fide ioseph
moriens de p̄fectione filiorū israel memoratus est. habuit enī fidē de sepultura
t̄ resurrectione christi in terra. pm̄issionis cōplenda. t̄ ideo mandauit portari.
ibi ossa sua vt esset particeps illius resurrectionis: q̄r̄ christo resurgente m̄ti s̄
cti patres resurrecerunt: vt habetur **P**at. xxvij. t̄ hoc est quod dīc̄t: **In** Et
de ossibus suis mandauit. Sed queritur quare nō precepit statim post morteꝝ
suā illuc portari. **D**icendū q̄ ad bz̄ duplex ratio assīgnat̄. Una est q̄r̄ fratres sui
non habebant tantā potestate sicut ipse. t̄ ideo nō poterāt facere de ipso sicut
ipse fecerat de patre suo. **E** secunda ratio est: quia per revelationē sciebat filios
israel multa dura passuros i terra egypti. t̄ ideo ad cōsolationē eoꝝ voluit ibi
dem ad tēpū sepeliri vel potius reponit vt ibidē dīc̄t: q̄r̄ p̄ hoc habebant spez
exaudiēt̄ ex p̄phetia ioseph. vnde et moyses educens filios israel de egypto tu
lit secū ossa ioseph: vt habetur **X**o. riij. **F**ide moyses. Hic p̄sequēt̄ po
nit exempla patrū qui fuerūt p̄tē legis que sub moysi data est: vt dīc̄t Jobis.
G Lex p̄ moysen z̄c. hoc autē t̄ps distinguit̄ in tria. Primum autē t̄ps fuit ante

Glunca duplice in qua sepulti sunt abraaz et isaac et iacob et ceteri patres; ubi et adaa et eua qesebat. **Q**d id voluerunt; qd ea terra puidetur nasciturum ipm; vt cō eo resurgeret. **C**a Edictus regis. **Q**uo oēs masculos hebreos necari p̄ceperat. **Q**b Improperium. qd patere, p̄ xpo; vt significabat improprieta xpi futurā; vel moyses sustinuit a fratribus suis qd liberare volebat sic xps a suis qd redimere venerat. Illi dixerunt xpo: Demontus habes. Et isti moysis. **E**xo. 2. c. **T**is nos interficere sic interfecisti egyptiū; qd th patienter sustinuit sicut et xps. **B**ō veritatem. **C**hrys. **P**rius fugerat in terrā madian nō fuit mestus; sed fidet; qd credebat se a deo liberari. Noluit ibi manere: ne esset cā iactante; si in aperte periculū se p̄cipiat; et tēraret deū qd diabolice ē. Sancti cī qdū babēt qd faciat nō debet tērare deū. vt et dñs locū dedit iudeis: **D**ar. 10. c. **Q**ui et suis p̄cepit: Sivos p̄secuti fuerunt in una ciuitate fugite in alia. **D** Fide celeste. **H**ac. l. qd credit p̄ plm saluandū illos. **S**. **A**. pharaonē: nos a dia bolo. **E** Trāsterrū mare tē. **S**ic etiam p̄ baptismū fideles trāsterrū remissi p̄tis tāq̄ egyptis cuž diabolo p̄ncipis tenebrarū submersis. **C**ircuī

Nico.de lyra

exitū de egypto. scđm in exitū. tertius post exitū. p̄mo ergo p̄t exēpla de h qd factū est aī exitū. scđo de hoc qd ī exitū. ibi: **F**ide reliquit egyptū. tertius de hoc qd factū est post exitū in terra p̄missōis. ibi: Et qd adhuc dicā. **R**ima ī duas; qd p̄mo oñdit qd factū ē ex fide ī natūrāte moysi. scđo qd tē fecerit. ibi: **F**ide moyses grādi. **C**irca primū scēndū qd filii israel ex afflictione Joseph firmiter credebat liberari de afflictōe egypti p̄ aliquæz de p̄lo suo cū dei admittorio. et ideo parētes moy si vidētes ipm elegātē puep̄ p̄ter soli tū modū iudicauerūt virtutē dei esse ī illo ad librationes p̄pli: et ex hac fide trāuerūt eū cōtra regis edictū expēndō se periculū p̄sonarū suarū. **T**hē qd dicit: **F**ide moys natūrātē occulta ē mēsib⁹ tr̄b⁹ a parentib⁹ suis. ex fide ī parentū factū ē hoc īn ex fide moy qd adhuc nō habeat in iudicū rōnis. et cā subdit: **C**ā qd vidissēt ele. infatē. i. aptū ad liberaā dū p̄ plm deo. **E**is inspi rātē. **B** Et nō timuerūt regē edictū. qd p̄ceperat oēs masculos. p̄jci in flu mē: vt h̄r. **E**ro. i. Sed hoc vide falsū: qd dr̄. **E**ro. q. qd parētes moy timore regis posuerūt eū in flumie. et sic exposuerūt eū morti. **D**icēdū qd hoc nō fecerūt ad ipm interficiēdū sic p̄ceperat rex. **I**s qd nō poterant ipm amplius celare: timebant. p̄abilitē nō aufer ref ab eis. et ideo in tali casu tuti⁹ iudicauerūt ipm expōdere diuine custodie in fiscella bituminata: credentes ex eadē fide qd deus seruaret eū. **E**st deficit humana puidentia qd in tali bus nō deficit. **F**ide moys. **P**le oñdet p̄sequēter quid ex sō moys fecerit: qd adoptat⁹ a filia pharaonis: vt habeat **E**ro. ii. et adult⁹ fact⁹ visitauit filios isrl: et vidēs virū egyptiū peccati vnu de filiis isrl. Interfecit eū. Et sic p̄ hoc factū negauit se esse filiū filie pharaonis. **T**hē p̄cessit ex magnitudine fidei ei⁹: qd de filiis isrl credet⁹ xpm nasciturū. et hoc est qd dicēt: **F**ide. i. p̄ fide. **D** Moyses grādis fact⁹: id est adult⁹. **C**legauit se esse filiū filie pha. interficiēdō egyptiū. Et subiūgit duo difficilia ad sustinēdū qd p̄leget sustinere ex fide. **P**rimū est: qd magis voluit affligi temporalis cū dei cultorib⁹. **B** Iocūdari cū idolatris. et hoc est qd dicit: **P**magis eligēs affli gi cū p̄plo dei: id ē cū filiis isrl qd colebat deli. **G** Et temporal peccati habere iocūditatē: id est p̄spērātē egyptiū. Secundū est qd p̄elegit paup̄tē sustinere magis qd dūtias egyptiū cū peccato possidere. et hoc est quod dicitur: **O** Na tores di

tores dūtias estimans impropriū christi: id est paupertatē vel vituperium p̄ fide christi venturi sustinere. **L**besau ro egyptiū: id ē qd thesaurū hmōi possidere. Et reddit cau sam quare moyses tam dura patienter sustinebat. dicens: **K** Aspiciebat enīm oculis cordis. **I** In remuneratio nem. future beatitudinis. sicut amara

potio sumitur liberare non. ppter se: habendo oculū ad sanitātē futurā.

M Fide reliquit. **V**ic cōsequētē ostē ditur quid factū sit ex fide in exitū de egypto. Et dicidū in tēs p̄tes: quia p̄mo ostendit quid ex fide factū est in p̄paratiōe exitū. scđo quid in modo exēdi. ibi: **F**ide celebravit. tertio qd factū sit in exitū de egypto ingrediēdo terrā p̄missiōis. ibi: **F**ide muri hiericho. **C**irca primum consideran dū qd moyses bis exiuit de egypto. p̄mo exiuit occiso egyptio. et de isto exitū nō loqui h̄c: qd ex timore regē rūc exiuit: vt h̄r. **E**ro. i. scđo exiuit egyp̄tu dūducēdō sechū oēs filios israel: et de isto exiuit loquitur h̄c: qd tune non tūmuit regē eos p̄sequētē: vt h̄r. **E**ro. xiiij. qd tūc dicit filiūs isrl: **M**olite tune re tē. et b̄ est qd dicit: **F**ide reliquit egyp̄tu nō verit̄ animositatē regis. et redit causā quare nō timuit. dicens: **N** Invisibilē enī sustinuit. i. deūz qd invisibilē est fiducialis expectauit.

O **T**anq̄vidēs. in spiritu auxiliū el mirabiliter assūturū. ppter qd dixit p̄lo: State et videte magnalia dei qd faciūt ē hodie: **E**ro. xiiij. et h̄ totū p̄cessit ex fide qd est ex nō vīs. **P** Fide celebravit pascha. **V**ic oñt ostendit quid factū est ex fide in modo exēdi.

I dūtias estimātē thesauro i regis **E**gyptiū. **A** regis gran dis factus negauit se esse filiū sī. **E**st magis fidei est spernere iocūditatē.

L ieḡ pharaonis: magis eligens af f. i. transitorij. s. p̄mī p̄u

fligi cum pplo dei qd temporalis s rauis se letari in aulaū frēs sui affligerentur. **P**eccati habere iocūditatē. **A** b iores estimātē dūtias thesauro i

S a qd sustinuit a suis ut xps a suis. **b** egyptiū improprietū christi. **a** s cērē ad quā ibat. s patēter sustinētū.

K Aspiciebat enim in remuneratio n s educens filios israel.

C e nem. **F**ide reliquit egyptū nō ve m a s dei quē nō videbat ac si videre sustinuit et i eo cōfidit expectātē qd p̄misserat: et nō timuit.

Ritus animositatē regis. Invisibilē n s. i. expectauit et in eo cōfidit.

B ilē enim tanq̄vidēs sustinuit. **o** g qd sic credit p̄ plm saluandum. **S** mōses. b s quod cā trāsterrū fuit c quo linierunt postes et superluminaria domus.

D **F**ide celebravit paschā et sangūi p angelus p̄curiens.

N is effusionem: ne qui vastabat Egyptiō. a s cērē sāguine qd fuit in figura li beradō. p̄ sāguine xpi. b s qd credebat deo p̄mittē.

E primū tāngēret eos. **F**ide trā a s nō videre sācas factū nō fide. b addit qd exp̄ti: vel ne videre fantasie fuisse.

Sierunt mare rubrum: tāngē p̄ aridā terrā. **Q**uod expti egyptū de a s sic mūdi h̄u⁹ obstatula cadūt ad voces fidicātū dū in hoc rē ecclia nouas circūcīes orbez terrarum.

Uorati sunt. **F**ide muri hiericho r

O orum. et hoc est quod dicit: Ne qui vastabat primogenita egyptiū p̄tō et tāngēret eos. **Q** Fide trāsterrū mare rubrum. **V**ic tan

gī modus exēndit vbi ex fide otigerūt duo miracula. **U**nū ē qd mare sicco pede trāsterrū. et hoc est qd dicit: **F**ide trāsterrū mare rubrum tāngē p̄ aridā terrā. **S**econdū fuit: qd aqua erat eis p̄ muro a dextrā et a sinistris: vt h̄r. **E**ro. xiiij. et p̄t p̄ hoc qd egyptiū eos sequētes submersi sunt. **T**hōc est quod dicit: **E** experti egyptiū denozati sunt. talia autē cōtinētēt ex fide: quia operatio miraculoē ascribēt fidei: **E**m. qd habet **P**at. xvij. **S**i habueritis fidē sicut granū sinapis dicer' monti huic: trāsi hinc et trāstibit: et nūl impossibile erit vobis.

R **F**ide muri hiericho corrūt. **V**ic ostendit qd factū sit per fidē in exitū de egypto ingrediēdo terra p̄missiōis. **T**diuidit ī duas p̄tes: qd p̄mo oñdit qd factū sit p̄ fidē p̄ plm isrl. scēudo qd factū sit p̄ fidē raab. ibi: **F**ide raab. **C**irca p̄mū scēendū qd in ruina ciuitatē hiericho altīqd fuit er p̄te p̄ pli. s. cir ciuitatē septē dieb⁹: vt h̄r. **J**osue. vi. qd ex mādato dei h̄ fecerit lūel credētes firmis p̄missū dei spleri de miraculosa captione ciuitatis. aliqd fuit ex p̄te p̄ pli dei: videlicet qd mūr hiericho dīna virtute corrūt. et b̄ est qd dicit: **F**ide muri hiericho cor. et qd factū sītū fuit qd ipedimēta mūdi cadūt p̄

continuā

a Circuítu diez. Cōplo a leuit' arcam dei portab' : et eneis tubis clāgētib'.

b Excipiēs explo. Quasi si itat vos de betis duo testamēta p aplos tanq' explo ratores a xpō missos credēdo excipere et ita cū fidelib' nō

pibit. **c** Ne ge deō. Qualit acce pto signo velleris a dno iuit ptra ma

dianitas cū tricē tis viris: eosq' no cuu expugnauit.

d De barach. de quo in libro iudi

cūz legis q' Jabin regē chanaā filios

isrl afflīgēte delbo

ra p̄bella que il lo ipē isrl iudicā

bat p̄cepit barach filio abinoen vt as

sumeret dēc milia pugnatoy secum

ret cōtra syaram p̄ncipē exercit' ia

bin. Qui dixit se

sturū sī ipa cūz eo

iret. Itaq' ipa cū

eo iuit. Dns autex

exterruit exercitū

tabin quē gregā

uerat syara ad tor

rentē cyson. Fugitos syara ad tentoria la

bel vroxis aber cynei. Ubi cū absēditus

dormissit: israhel clau' tabernaculi cū mal

leo p̄cussū d̄fixit in cerebri ei' vsq' ad ter

rā et mortu' e. Et ece barach sequēs sya

rā veniebat. Egressaq' israhel in occursum

eins dixit ei: Deni t ostēdā tibi virū quē

queris. Qui cū intrasseret vidit syara iacē

tē mortu'. Iustiuit q' dē die illo iabin

regē chanaā corā filiis israel. **e** Ne sā

son. Q' ui legiēt in libro Judic. afflīxit

f Ivehēmē philiſteos. **f** Ne iepete. Qui

cū iret ad pugnā cōtra hostes: voulit dñs

q' si triūpū de hostib' assecref: q' p̄mo

occurreret offerret deo: occurreret ei filia

quā immolat. **g** Lōaudat iepete q' fili

am occidit: q' p̄ fidē deo iuuātē hostes

supauit. **h** Augusti. In. i. de ciuitate dei.

Quare no culpa abraā: sed laudat q' su

liū occidit voluit. et merito querit vtruz

p̄ iuuātē del sit habendū q' lepte filiā sicut

vouerat occidit: nec samson alit excusat

q' se cū hostib' op̄missit: nisi q' sp̄us laten

ter h̄isserat: q' p̄ illū miracula faciebat.

i Qui p̄ fidē. Et si recusat dicere q' sin

gulidicit tū q' quida opati sūt fide.

j Repromissiones. Promissōes multe

sūt facte dāuid: vt abraā. **k** Apionē histo

riarū cōmemoratiōē vitat ne sermōez su

um p̄telet bēuīt qdā tāgēs. Nec enī om

nino tacuit: nec dīces molest' effect' ē: fu

git densitatē t lōgitudinē ne fatigē audi

toz. **l** Obturauerūt. Aug'. Plurale

p̄ singulārē: sol' Daniel signifiat ora le

onū clausisse. sol' Esaias secr': vt in P. S.

m Estiterit re. p̄ herod' t p̄ncipes. p̄missōe.

Tēdēdū q' inve. testamē. sepe patrib' i

bis q' dicta sūt t alijs b̄mōi tp̄al felicitas

mōstrat exhibita. Tēpus aut talū nō est

in nouo testamēto. Tēsi dedit talia vt p̄ter

eu nō intelligat al' largitor etiā terrene

felicitatis que ad veterē hominē p̄tinet.

In xpō nouo hoste nouis noua p̄mitti. i.

eterna. **n** t iōe irrūsus i p̄fectū iūnicorū

morat. **o** resurrectionē suā si alijs b̄ suis

oñdit

cōtinuā p̄dicationē: q' stinuitas p̄ septenariuz figurat. vñ 3r. ii. ad Cor. r. Arma militie nre nō sūt carnalia sed potētia dei ad destructionē munitionū. **p** a fide raab meretriz. Hic ostendit quid factū sit ex fide ipsi' raab: q' ex auditu miraculo rū in trāsitu filioz israel per mare rubru t in alijs mirabilib' q' eis acciderat credi dit firmiter ciuitatē hiericho tradēdā virtute dei in manu pp̄li israel. t ideo nūcios israel ex eadē fide cōfauit: ex quo meruit liberari a mor te cū sua p̄sanguinitate: vt habet Jolue. vi. t hoc ē qd̄ dī: **q** Ide raab meretriz. sic enī cognomata est. **r** **s** No pe rīt cū iheredilis. i. cū alijs ciuitē hiericho: qui credebat ciuitatē posse defendere p̄tra dei israel. **t** **c** Excipiēs ex ploratores cū pace. qz eos saluauit: vt dīctū est. **u** ista rā ab dīctū altā q' ad lram erat meretriz. t idō exploratores meli' potuerūt īgredi domū ei' vespē: qz tales mulieres indifferēter recipiūt oēs. t iō in necessitatē positi poterāt licite ad eā tre:nō. ppter luxuria exercēdā: sed ad vitā p̄ p̄ia cōsiderādā. iō enī min' poterat culpari in receptiōe eoꝝ q' ali' de ciuitatē: cū ipsa indifferēter oēs reciparet: t salus exploratoꝝ nō debebat. p̄curari p̄ mortē alteri'. idō intrauerūt domū līstus q' uis esset meretriz. Sed b̄ nō vī def p̄babile: qz tales meretrices parū habēt de fidelitā: t idō nō videb' p̄babile q' exploratores filioꝝ isrl' q' erat hoīes sapiētēs p̄siderēt in tali muliere de cōseruatōe vite ap̄rie. idō dicunt aliq' q' tūc nō erat meretriz: s̄ ante fuerat: ppter qd̄ tale cognomē sibi remāsterat: s̄ b̄ nō videb' vēz: qz tales meretrices q' uis penitētē reputant tū in cōt ples be p̄fone viles. t idō si fūsset meretriz nō fūsset cōlūcta in matrimonio līpī salmō q' erat nobilior in toto pp̄lo israel: cū esset p̄nceps nobilioris trib'. t. trībus iude: qz nobiles inde abominab' talib' p̄sons in matrimonio p̄iūgi. idō videb' meli' q' fūrēt meretriz: nec erat: s̄ tūmōdo ta le cognomē habebat. multi enī cognomināt aliq' cogno mine cui' p̄pteratē nunq' habuerūt in re. sic aliq' alijs p̄p̄i cognominat rex v̄l comes vel aliq' b̄mōi. Atēz alis p̄t dīci t meli' vt credo. Ad cui' iheredēt scīēdū q' Jolue. ii. vbi agit de raab dīctio hebraica sibi adiūcta sonat sic q'def: a s̄tū p̄mp̄ta p̄p̄ie: t qz meretriz pm̄pta est ad offerēdū corp' suū: idō b̄ nomē tractū ē ad designādū meretrizē. t s̄tū qz mīler hospitalaria ē p̄mp̄ta ad trāsentes trahēdos ad hospitū suū. tractū ē ibidē nomē ad stādū p̄ hospitalaria. vñ Jolue. ii. vbi trāsatio nra h̄z: Ingressi sūt do mīler mīleris meretriz. trāslatio chaldalca h̄z domū mulieris hospitalarie: t talis sūt raab: p̄p̄ qd̄ exploratores dec̄lauerūt ad domū suā ad hospitādū. Ad auto ritatē Hiero q' dīct sup Mat. q' p̄tō in genealogia saluatoris sic mulier rep̄hēt̄ bilis: solui diffus' sup Mat. Hōt etiā bēniūt dīci q' b̄ dīct Hiero. nō p̄t vītū me retricij: s̄ q' fūt alienigena t de idolatrī nata: sic ēt dīct de līpa ruth q' tū fūt mulier magne virtutis t fame: vt dīct Ruth. iiij. Sic oīs pop̄s q' habitat intra vē mee poras mulierē te esse virtut. **o** Et qd̄ adhuc dīca: **p** Hic ponūt exēpla de fide p̄ eritū de egypto in terra. p̄missōe lā obtēta. **q** Et qd̄ adhuc dīca. q. d. multa p̄nt dici exēpla de fide patrū q' tū fūt altenigena t de idolatrī nata: sic ēt dīct de līpa ruth q' tū fūt mulier magne virtutis t fame: vt dīct Ruth. iiij. **r** Et qd̄ adhuc dīca: **s** Hec dīct Hiero. nō p̄t vītū me retricij: s̄ q' fūt alienigena t de idolatrī nata: sic ēt dīct de līpa ruth q' tū fūt mulier magne virtutis t fame: vt dīct Ruth. iiij. **t** De gedeō. q' credēt p̄missōe de ei cū treccēt hoīb' p̄siderēt pugnauit p̄tra exercitū maritūm ipsius madian: vt h̄z Judic. vi. **u** Barach. q' credēt p̄p̄tie delboz iuit cū po pulo inermi ad pugnādū p̄tra syara: Judic. iiiij. **v** Iepete. q' er fide iuit ad pugnādū h̄z filios ammon: Judic. xi. vñ ibidē dīc. **w** Fact' ēt ḡ sup lep̄the sp̄us dñi. q' tū postea filiā suā īdiscrete crudelē occidit: vt dīct Aug'. Credēdū ēt q' ipse penitērit: quia ponitur in catalogo scīōp̄: hebrei tū dicunt q' nō occidit eam: sed sacrificauit eam dñō per obseruantia virginitatis him p̄siliū sapientū illius t̄pis: sic ple nius dīcti Judic. xi. t eodē mo do dicendū est de gedeone qui fecit ephot cōtra p̄ceptū dñi: vt h̄z Judic. viii. t q' penituerit anī mortē: vt dīct cōmuniter. tū alijs po test dici probabilitēs. t q' nō fecit cōtra p̄ceptū dñi in illo ephot: sicut plenius dīcti Judic. viii. **x** David. qui ex fide adhuc iuuenis pugnauit inermis cōtra goli ath. **y** Samuel. qui p̄pteratē suā obtinuit p̄p̄tie spiritū t vītōne regis t multa alia. **z** Et alijs p̄p̄ties. s. Esaiā t Hieremīa t cōsimilib'. **aa** Ut p̄ fidē vīcerūt regna. in quo tangit actus fortitudis. **bb** Op̄ati sūt iu sticiam. in quo tangit actus iusticie t virtutis. isti enī sūt act' p̄cipui inter act' vir tutū moralū: qz colerūt̄ cōmune bonū: vt habet. v. Ehih'. t q' virtutes cōnere sūt. idō p̄ istos actus intelligunt̄ actus altiarū virtutū. **cc** Adepti sūt re promissōes. Sed hoc videb' esse p̄tra illud qd̄ dīctū est. s. eodē ca. Tūxīa fide defūci sūt oēs nō adepti re promissōes. **dd** Credēdū ēt q' ipse p̄missōe facta ēt antiq' vna fuit p̄missōe terre scīōp̄: sed hanc nō accepterūt abraā isaac t iacob in se. t de hac loquit̄ apls. s. cū dīcit: **ee** O adeptis re promissōes tē. acceperūt tū eā in succellorib' suā. **ff** Is. **gg** Alia est p̄missōe sp̄ualis q' p̄missōe scīōp̄ vita beata: t hāc null' acceptit ante xp̄i aduentū. **hh** Alia est p̄missōe singularis q' p̄missōe īcūlib' bonū p̄ticula/ re. sicut dāuid. p̄missōe fuit regnū. Eccebie sanctitas. t sc̄ de alijs. t istas p̄missōes cōlecuti sūt. t de istis loquit̄ hic: **ii** **jj** Obturauerūt ora leo. **kk** Hoc h̄z vītētē t Da niele: vt habet. **ll** vñ. t de dāuid: vt ptz. i. Reg. xvij. t de salōne: Judic. xiij. et in hoc ostendit victoria scīōp̄ de aliaib' brūtis. **mm** Extirperūt impētū ignis. hoc patet in trib'. p̄ueris positis in camīno: **nn** vñ. iij. et de moysē t aaron: **oo** vñ. xj. t vñ. t in hoc ostendit victoria sanctorū de reb' inanimatis. **pp** Effugauerūt aciez gladij. t aciez hostiū habētū gladios acutos. hoc frequēter fecit Jolue: gedeon et

triplex p̄missōe
la p̄partib'

3 3 vñ dāuid

Glo.ordi. Ad Hebreos

Jaco. sc̄ ostēdit: vt ibi discerēt qd̄ sibi sperarent. vñ et **Jacobus:** Susti-
nētiā iob audistis t̄ finē xp̄i viderit: q̄si patimū vt iob. **Tz** non
speretis finē ei⁹ .i. tp̄alit⁹: q̄ ei aucta redierūt. Sed eterna q̄ in
xp̄o p̄cesserūt. **Tz** Alij distēti t̄c. Aug⁹. Et in illis patribus
ve. testa. Q̄uis rara fuerit t̄ exēpla patetic⁹: a lāguie abel ys/
q̄ ad sanguinem c̄charie: quorū san-
guinem dicit dominus ab eis exigē-
dū qui in patrū suorū a quib⁹ illi occi-
si sūt iniqtate p̄slerēt. Et in nouo tes-
no p̄fuerūt t̄p̄alit felicitate polletēs i
eo misericordiam dei experiamur. **Tz** In
melotis t̄c. Melota vestis de pilis ca-
melorū: v̄l meli⁹ est aial qd̄ t̄ tarus:
cuius pellis melota dicit⁹. **C** Qui-
bus.i. quorū cōversatiō nō erat mun-
dus dign⁹: t̄dō ne viles habēant pro
tribulatiōib⁹: v̄l adeo viles erāt homi-
nib⁹ q̄ nō essent digni stare v̄l habita-
re inter eos. **C** Illi priores non acce-
perūt statim p̄missā vitā v̄lq̄ ad xp̄z.
Cur nō? **D** eo v̄ nobis meli⁹ put na-
turaz n̄ram assumeret & gloriōsū no-
bisc̄ exultaret. Et si illi tenuerūt fidē
q̄ tā diu expectauerūt requez: m̄t̄omag-
nos teneam⁹ q̄ statū accipim⁹. **D** **C**/

NICO. de lyra

Nīsumā
david: vt ptz in libris Josue Iudi. et
Reg. **Tz** Cōualuerit de infirmitate.
hoc specialit ptz de ezechia: **A**sa. xxv/
viij. q̄ miraculose ex fide sanarū ē. t̄ de
plurib⁹ alijs b̄ credendū est: q̄r loqui
tur in plurali. **Tz** Fortes facti sunt
in bello. castra verterūt exteroz. i. ali
enigengrū. hoc patet de multis: speci-
aliter aut̄ iosephus daniel & machabeis.
C Accepérunt mulieres de resurrecti-
one mortuos suos. aliq̄ b̄ male expo-
nētes dixerūt q̄ mulieres accepert vi-
ros suos resuscitatos: dientes q̄ ma-
trimoniū nō dissoluat p̄ morte: t̄ ideo
teneban⁹ illos reaccipere: s̄ b̄ est con-
tra apl̄m Ro. vij. vbi loqu⁹ de mulie-
re cōlugata: Si mortuus fuerit vir ei⁹
soluta est a lege virt⁹. Ideo sc̄iēdū q̄ a/
liqua sūt sacramēta q̄ im̄p̄mit chara-
cterē: t̄ talia nō reiterant sicut resusci-
tarū nō debet iterū bapticari. q̄ cha-
racter p̄pet⁹ manet in aia q̄ incorru-
ptib⁹ est. Aliq̄ sūt sacra q̄ nō im̄p̄mit
characterē: t̄ talia reiterant: vt ptz de
penitentia: q̄ si interrupaf̄ p̄ peccatū
mortale: necesse est ip̄az iterari. matri-
moniū aut̄ nō im̄p̄mit characterē. t̄ id
si soluaf̄ p̄ morte viri: mulier no debz
en̄ admittere si resuscite: nisi int̄ eos
matrimonii itez cōtrabaf̄: ideo sic de-
bet expōt: **M**ulieres.i. matres. Acce-
perūt de resurrectiō mortuos suos. i.
filios suos resuscitatos p̄ fidē & orati-
onē sanctoz. p̄phetarū: sicut ptz de mu-
liere sareptana q̄ ab helia acceptit filiū suū resuscitatū. **I**j. **E**o.
xvij. et de muliere sunamite: q̄ filiū suū resuscitatū recepit ab
helio. **I**j. **R**eg. **I**j. **A**lij aut̄ distēti sūt. **O**steō qd̄ sacer-
patres p̄ fide fecerūt. b̄ sūr oñdit qd̄ p̄ fide sustinuerūt. t̄ di-
uidis in duas pres: q̄ p̄mo oñdit qd̄ passi sūt. p̄ fide. sc̄o q̄re
p̄missiones sūt eis dilat. **I**bi: Et hi ōes. **P**rima adhuc i duas:
q̄ p̄mo tangūt mala ab alijs illata. sc̄o mala voluntarie assū-
pta. **I**bi: Circūerūt in in melotis. **A**lij iḡt q̄ p̄ fidē vñ⁹ veri dei.
Alij distēti sūt. i. in tormentis extēti: vt ptz. **I**j. **M**achab. **T**. **I**j. de
septē fratrib⁹. t̄ de pueris ad vbera matrū suspēs. **I**j. **M**ach.
vij. **M**ō suscipētes redēptionē. i. liberationē a p̄nti pena.
Fat meliorē inuenirēt resurrectionē. i. futura glia. **G** Alij
v̄o ludibria extēti. sic ptz d̄ lamsonē: **I**udi. xvij. t̄ de tobias: **L**o-
bie. **I**j. t̄ de Job: **J**ob. xij. **H** Et vbera. hoc ptz de M̄ichea
pp̄ha q̄ p̄cessit sedechias. **I**j. **R**eg. vi. t̄ de p̄posit filiorū isrl
q̄ flagellati fuerūt ab exactorib⁹ pharaonis: **E**ro. vi. **I** Insu-
p̄ & vincula & carceres. hoc ptz de **H**ieremīa: **H**iere. xxix. **I**. **xx**,
vij demit

Ca. XI Nico. de lyra

vñ. de m̄ichea. **I**j. **R**eg. vi. **C** Lapidati sūt. hoc ptz de na-
both. **I**j. **R**eg. xxi. t̄ de c̄charia filio iοia de. **I**j. **M**aral. xxiij.
C Secuti sunt. ptz de **A**sa q̄ ex p̄cepto regis manasse secr⁹ fu-
it cuž serra lignea: eo q̄ rep̄bēdebat ei⁹ facinora. t̄ de septem
fratrib⁹ machabeis q̄ secuti sūt in manib⁹ & in alijs corporis ptib⁹:
vt ptz. **I**j. **M**ach. vij. **C** Tētātī sūt.
vt ad idolatriā inclinarent: sic ptz de
M̄atathia & filiis ei⁹. **I**j. **M**acha. **I**j. et
de eleazar. **I**j. **M**acha. **V**j. t̄ de septē
fratrib⁹. **I**j. **M**acha. **V**j. **C** In occisione
gladij mor. s. q̄z nolētes p̄stēre idola-
tria gladio p̄cessi s̄t: vt ptz. **I**j. **M**ach.
v. **I**j. **V**j. **C** Circūerūt in melo. **H**ic
sūr oñdit qd̄ passi sūt. p̄ fidē i mak-
voluntarie allūptis. t̄ reducūt ad tria.
s. ad exteriorē cultū. t̄ q̄tū ad b̄ dicit.
Circūerūt in melotis. melota āt est ve-
stis facta de pelle t̄api q̄ hirsuta ē & de
formis. t̄ in tali habitu. q̄tū ad aliquid
describit helias. **I**j. **R**eg. j. t̄ Jobes
baptista: **P**at. **I**j. sc̄o reducūt ad p̄-
sonē statū. t̄ q̄tū ad b̄ dicit: **P** Eḡe-
tes. qd̄ sp̄ealit ptz in belia q̄ in necelli-
tate past⁹ ē a couis & a m̄lere vidua.
iii. **R**eg. xvij. **C** Angustiati. **V**pa-
tet de helia fugiēte lecabel. **I**j. **R**eg.
xix. t̄ dāud fugiēte saul. **I**j. **R**eg. xxi.
Ij. vsl. ad finē primi libri. t̄ absalō.
Ij. **R**eg. xv. **C** Afflicti. labore corpo-
rali: vt b̄t̄ de helia q̄ lassus obdormi-
uit subtē iuniper. **I**j. **R**eg. xir.
S Alij dign⁹ nō erat mundus. per
hoc enī q̄ fugiebat a societate alijs:
ptz q̄ boles mundani nō erāt oñgi so-
cietate illoz: p̄pter culpā mundialē. ter-
tio reducūt ad locū. t̄ q̄tū ad b̄ dicit:
C In solitudinib⁹ er. in mō. t̄ spelū.
t̄ cauer. ter. Spelūca est fossa facta p̄
artem. Cauerna v̄o p̄ naturam vel ex
aliq̄ accidentisicut de corrossiō aq̄
vel hmōi. talia āt loca ihabitabāt pa-
tres antiq̄ vt essent in loco apto dñe
cōtemplationis: p̄pter qd̄ p̄bs. **I**j. **P**oliti-
coz post p̄bs. pbauerat hominē esse aial
ciuite: **I**būxt q̄ ille q̄ refugiat cōm̄bā ba-
bitationē hominē: vel est bestia v̄l me-
lio boe: q̄r si b̄o refugiat b̄ p̄f mali-
ciā suā nō potens cū alijs cobabitare.
p̄f defectū suū in morib⁹ cadit a di-
gnitate hūana in vita bestialē. si autē
refugiat cōitātē boim v̄l libērūt vacet
cōtemplatiō dñe: excedit cōm̄bā bo-
minū. t̄ est qd̄a de⁹ int̄ alios boles b̄
p̄bs. **C** Et hi ōes. **H**ic sūr oñdit
apl̄s quo t̄ q̄te p̄missiones sūt eis dila-
te. dices: Et hi ōes testimonio fidel. p̄-
bat: vt ptz p̄ pdicta exēpla. **P** Nō
accepēt re. ḡlie eterne. t̄ subdit cāz
dices: **C** Deo p̄ nob meli⁹ aliq̄d p̄
uidēte vt nō sine nob̄ p̄sumarē. i. ad
p̄fectionē ḡlie dicerēt sine nob̄. ex b̄

enī q̄ patres veteris testamēti in lymbo existētes simul vene-
runt ad gliam p̄ xp̄m cū aliquip̄ ad nouū testamēti p̄tinē-
bus: fuit malius gaudiū v̄tōrōz. Notādū q̄ aliq̄ ex hoc lo-
co accepēt occasionē errādīcētēs q̄ null⁹ itrabit ad glo-
riā: nī post finalē resurrectionē. Sed hoc est z̄tra apl̄m dices:
t̄. **I**j. ad **C**op. v. Sc̄im⁹ enī q̄tū si terrestri dom⁹ n̄ra hūius ba-
bitationis dissoluat & edificationē habemus ex deo domuz
non manufactā: sed eterna in celis. Ex quo patet q̄ anima a
corpo separata t̄mētē recipit in glia nisi propter debitū ali-
cuius pene tp̄alis retardat. p̄pter quod consummatio glorie
de qua loqu⁹ hic apl̄s p̄t̄ referri ad p̄mū es̄tēiale. t̄ sic non
habuerūt eā patres veteri testamēti sine nobis: q̄z nō habue-
runt eā an nouū testamēti. v̄l p̄t̄ referri ad corporis stolā q̄ nō
dat generalis nisi post vniuersalē resurrectionē: Q̄uis aliq̄d
data sit an ex speciali p̄p̄legio. t̄ b̄m patres veteris testamē-
ti s̄lī nō p̄sumant in glia sine nob̄: q̄z sc̄i veteri testamēti t̄ no-
ni simul accipēt gliam corporis.

* Ideo

Additio Ad Hebreos Ca. XI Additio

In ea, xi, vbi dicit in postil. Fides est substātia. Ad cui⁹ in tellectū sciendū.

Additio. i. ca. p̄tinēt. Preter illa q̄ hic habet. In postilla q̄dā vident̄ addēta. Et p̄mo circa h̄ q̄d̄ dicit: Fides ē substātia sperādarū rex tē. Circa q̄d̄ attēdēt q̄ licet expositio postil. de hac diffinitiōne seu descriptiōne fidei quā aplūs pōt̄: sit satis vera t̄ videf̄ cē lūpta a sancto. Tho. scđa scđe. q. iiii. arti. i. in corpe q̄stīōis. Exponat tñ etiā h̄ x̄ba apl̄ s̄m ali os sic: vt cū dicit: Fides ē substātia sperādarū rex. intelligatur cā substātē in nobis p̄ res sperādas: q̄d̄ sūt bōa futura. q̄ rōnabilit̄ ab hoē virtuoso sperari debet. s̄. beatitudō q̄ ab om̄ib⁹ ē appetēda. vñ in h̄ q̄ dicit: Sperādarū rerū. excluduntur res sperate q̄ tñ nō sūt sperāde. sic sunt bōa mūdāna seu tp̄alā q̄ nō dūct ad verā beatitudinē. Bona aut̄ ad verā beatitudinē p̄tinēt substātia in nobis p̄ spēm q̄ a fide generat: vt in Hlo. Mat. i. Et sic cū dicit: Substātia sperādarū rex. p̄ li substātia intelligit cā. s. fides q̄ spez causat. cū aut̄ dicit: Argumētū non apparet̄. p̄ argumētū intelligif̄. pbatio. p̄ fidē enī est in nob̄ q̄dā. pbatio rex nō apparet̄. i. q̄ de se nō habet evidētiā: s̄ p̄ fidē p̄ quā in nob̄ causat assēlus de inuisibilib⁹ sperādis s̄c ar gumētū oſdit p̄linōne in scibilib⁹. Cōsequētē circa h̄ q̄d̄ d̄: In hoc enī s̄secuti sūt testimoniū senes. Notādū q̄ cū apl̄ loq̄ hebrei q̄ dōis stat? p̄pli q̄d̄in legē obseruat̄ sp̄ in. p̄ speritate fuit. t̄ cū a p̄ceptis dei declinaset in multas aduersitātēs ic̄debat: sicut p̄tz in historijs cōb⁹ ve. le. put in p̄ma se cēde. q. xcix. ar. vi. in r̄nsōne ad tertīū argumētū declarat. iō in p̄mitiū eccl̄ia hebrei ad fidē cōversi: sicut legalia obſuāda ex p̄mea p̄ueritudo inclinabant̄ credētes ip̄a ēē necessaria cum fide p̄pli s̄t estimabat q̄ ad iustitiam fidei debet̄ seq̄ aliq̄ p̄scen t̄rā visibilā bōa; q̄ specialis redēptio eoz a captiuitate gētiū. vñ t̄ post passionē p̄pi q̄dā de discipulis nōdū p̄fecte docti dice bāt: Luc. xxiij. Nos sperabam⁹ q̄ ip̄e esset redēptur⁹ israel. t̄ ideo ap̄d̄ hebreos ponere totū p̄mū fidei in bonis futuri sc̄l: q̄ omnino in hac vita nō habent̄ nec ad plēnū vident̄. erat eis durū ad credēdū. vñ apl̄us h̄c errorē intēdēs ab eis exclude re. dicit: In hac enī testimoniu cōsecuti sūt senes. s. in hac fide q̄d̄ de reb⁹ sperādis vt iā dixerat: nō de reb⁹ v̄sis seu iā ade p̄tis seu in p̄mo adipiscēd̄. Cōsecuti sūt in testimoniu. s. iusticie a do. Senes. i. antiq̄. Ad q̄d̄ pbādū. s. q̄ fides meritoria p̄prie sit de rebus sperādis t̄ nō adept̄ inducit exēpla. t̄ p̄io p̄it vñ exēplū de fide: q̄ est de reb⁹ nō sperādis sed iā existētibus. t̄ h̄ cū dicit: Fide ītelligim⁹. scđo p̄t̄ plura exēpla d̄ fide q̄ est de reb⁹ spāndis. ibi: S̄ide plurimā hostiā. Circa pri mū dicit sic: Fide ītelligim⁹ aptata ēē sc̄la x̄bo dei. Ad q̄d̄ sciendū q̄ credere mundū esse a deo creatū: put Hen. i. d̄r. li. c̄erit fides vera: nō est tñ sperādarū rerū: h̄ ē de reb⁹ iā existētib⁹: s̄. p̄ istā fidē solū nō legit̄ aliq̄s testimoniu iusticie fusse s̄curū: s̄. p̄ fidē de reb⁹ sperādis. vñ notar̄ dicit: Fide intel ligim⁹. nō aut̄ dicit: Fide credim⁹. h̄. q. d. hec fides p̄ quā mū dus credit̄ suiss creat⁹ a deo in q̄ nō includit̄. aliq̄d̄ sperāduz nō legit̄ cōmēdat̄ in sacra scriptura sicut aliq̄s dicat̄ iust⁹ co solo q̄ credit̄ munduz a deo esse creatū: s̄ fides illa q̄ de reb⁹ sperādis est spe in scriptura cōmēdat̄: put p̄tz p̄ exēpla sūr in dūcēda. Et p̄mo de abel q̄ cōmēdat̄ in scriptura tanq̄ iust⁹ p̄ trāslatiōne el⁹ ad deū. Ex q̄b⁹ duob⁹ exēplis apl̄s intēdēt ondēre q̄ p̄ fidē de reb⁹ sperādis: t̄ nōdū adept̄ aliq̄d̄ s̄secuti sūt testimoniū iusticie fidei: eo q̄ p̄dicti nō legūt̄ aliq̄d̄ op̄ meritorū fecisse: n̄li q̄ crediderūt verā fide de sperādis. Et si p̄tra p̄dicta dica tur. vñ habet̄ q̄ abel credit̄ aliq̄d̄ sperādis. s̄l̄r t̄ enoch cū scri ptura nihil circa hoc dicere. Ad quā tacitā q̄stionē re spōdet̄ dicit: Sine fide aut̄ īpossibile est placere deo. Et q̄ p̄dicti duo legūt̄ placuisse deo: vt p̄tz p̄dicta. sequit̄ q̄ habue rūt̄ fidē h̄ nō de reb⁹ adept̄ cū talia nō legūt̄ habuisse ī hac vi ta: q̄ de reb⁹ sperādis q̄d̄ ītētū. h̄ cōtra h̄ adhuc posset quis dicere. vñ h̄r q̄ sine fidē īpossibile ī placere deo. Ad q̄d̄ rūdet̄: Credere enī oportet̄ accēdēt̄ ad deū: q̄z ē. t̄ inq̄rētib⁹ se remuneratoz sit. Tho. q̄ sciendū q̄ naturalē dicit̄ h̄o q̄ alieni sup̄iori subdat̄. p̄p̄ defect⁹: q̄s in seip̄o s̄tēt̄: in q̄b⁹ egēt̄ adiu uari t̄ dirigi q̄ ap̄d̄ hoies d̄r deū: put scđa scđe. q. lxxv. Ex q̄ sequit̄ q̄ si q̄s ad verum deū accēdere intēdēt̄ oportet̄ q̄ credat̄ tp̄m̄ deū īs̄t̄e sup̄iorē illo ad quē accēdere intēdēt̄: t̄ sic verifica tur illib⁹: q̄d̄ accēdēt̄ ad deū oportet̄ credere: q̄z ē: oportet̄ etiā q̄ accēdēs

q̄ accēdēs speret̄ ab illo adiūnari t̄ dirigi in futuro: als fru stra ad talē sup̄iorē accēderet: t̄ sic verificaſ q̄ oportet accēdēt̄ ad deū credere: t̄ q̄ inq̄rentib⁹ lpm. s. deū remuneratoz sit. Ex q̄b⁹ p̄baſ q̄ abel t̄ enoch q̄ iusticie testimoniu s̄secuti sūt fidē habuerūt̄ ab eo remunerari quā remunerationē in hac vita nō habuerūt̄: q̄d̄ est intentū apl̄ ad fūdāndā diffinitionē: seu descriptionē suā sup̄radicā. Sed q̄ rendū videf̄ cū ista x̄ba apl̄. s. Sine fide autem īpossibile ī placere deo t̄ credere oportet accēdēt̄ t̄c. cōiter p̄tineant ad fidē. de qua agit̄: quare interpositū illa x̄ba ī testimonium abel t̄ enoch. t̄ testimoniu noe t̄ sequētū. Debūsset enī v̄l preponere illa an̄ oīa testimonia antiquoꝝ vel postponere ea p̄ om̄iū fideliū testimonia. Ad q̄d̄ dīcēdū q̄ rō ē quā ī duob⁹ solis p̄mis. s. abel t̄ enoch nō legif̄ exp̄sse aliq̄ fides de re sperāda. t̄ ideo p̄baſ eā q̄ rōnē. In alijs x̄o. s. noe t̄ sequētū bus inuenit̄ clariſ fides de re sperāda: vt p̄tz in olb⁹ seq̄nti b⁹. Et p̄mo de noe q̄ dilūniū futuri credidit: t̄ ab eo eripi per arcā iuxta diuinā reuelationē: t̄ sic habuit fidē māifestā d̄ rebus sperādis t̄ nōdū adeptis. Itē habeb̄ de abraā t̄ alijs q̄ se quunt̄ in quib⁹ inuenit̄ fides de reb⁹ sperādis: vt p̄tz int̄uēti p̄ singla. Et exponat cetera vt in postilla v̄sq̄ ibi: Et alijs p̄ p̄b̄tis q̄ p̄ fidē vicerūt̄ regna opati sūt iusticiā. Circa q̄d̄ at tendendū q̄ fides antiq̄ q̄ māifestata fuit seu cōfirmata ī veteri lege: p̄ miracula subvertētia aduersarios corporalē t̄ liberātā p̄pli del̄ vt in egypto t̄ in mari rubro: t̄ h̄mōl ī noua legē potiū fuit ostēsa vt plurimū p̄ mirabilē patiētā sc̄lōx ī crūciatib⁹ acerbissimis t̄ assiduis p̄secutiōib⁹: s̄m q̄s vere dicunt̄ martyres. i. testes fidelē: quā q̄d̄ differētā inf̄ atiq̄s t̄ no uos videf̄ h̄ innuere apl̄s q̄ de atiq̄s dicit: Q̄ p̄ fidē vicerēt̄ regna t̄c. obturauerūt̄ oza leonū. Que oīa v̄sq̄ ibi: Alijs x̄o dīscēti exclusiū p̄tinet̄ ad statū atiq̄x: v̄bi oīa ista t̄ plura si milia legūt̄: t̄ sic in illo statu vt plurimū testimoniū fidei acci piebas ex victoria fidelū t̄ liberatiōe pp̄l̄ dei visibilē t̄ miraculose fact̄. Et h̄ testimoniū pp̄ie p̄tinebar ad illū statu: q̄ p̄p̄ ei⁹ īmp̄fectionē p̄ p̄missiōes tp̄ales deducebaſ ad obſuātiā p̄ceptoꝝ: vt in p̄ma scđe. q. xcix. ar. vi. in corpe q̄stīōis. vñ t̄ pp̄les ille cōparat̄ p̄ero sub pedagogō exis̄t̄: vt patet Hal. viii. Et t̄o si p̄ncipales patres antiq̄ testamēti: vt patriar che moyses t̄ h̄mōl: t̄p̄alā oīa cōtēp̄lissent̄ nō haberet locum ipsoꝝ doctriā. Us̄ oporteb̄t̄ ap̄d̄ pp̄l̄ illū q̄ talia bona p̄ci p̄ue estimabat: q̄ eoz doctores t̄a q̄s bona magna illa estimātes sic tp̄alib⁹ bonis publice adh̄ererēt̄: vt de eis p̄missiōes alijs facerēt̄: sicut magister pueror̄ munuscule puerilia q̄bus pueros intēdit̄ puocare ad aliq̄d̄ virtuosū op̄ faciendū illa afferit̄ esse magna t̄ maxime desiderabilia: vt p̄ ea deducant̄ ad opa virtuosa. Et ideo d̄r q̄ oīa suis tp̄ib⁹ t̄ locis suaūter dīspōit̄ patrib⁹ illī tp̄is bōa tp̄alā cōtēr p̄stabat q̄s in p̄missiōum meritoꝝ: vt ex talib⁹ iduceret̄ pp̄l̄ ad obſeruātiā p̄ceptoꝝ q̄ erat̄ in suis effectib⁹ potiora. Et aut̄ apl̄s in p̄dicti verb s. cū dicit: Per fidē vicerūt̄ regna. loquat̄ de patrib⁹ seu d̄ iustis veteris testamēti: p̄tz māifesta ex plano sensu l̄t̄. Et enī dīx̄t̄: Quid adhuc dicas de gēdon: dauid: samuel t̄ alijs ap̄ber̄ īmedīate subiūt̄: Quid p̄ fidē vicerūt̄ regna: v̄bi ma nifestū est q̄ illud relatiūt̄: qui refer̄ ad xp̄bas t̄ alios supra dictos q̄ oēs sūt de atiq̄s testamēto. Si autem cōtra h̄ argua tur de dauid fugiēt̄ a saul t̄ absalon. Nōcēdū q̄ dauid d̄v̄tro q̄ aduersantib⁹ p̄dictoꝝ tenuit̄ victoriā māifesta in hac vita. Si aut̄ de helia arguat̄: dīcēdū q̄ nō est trahendus in exēplū: q̄s fuit vñ iiii. t̄ birūdo vna fm̄ Philo. j. Et h̄ic non facit ver: nec docuit pp̄l̄ vt sp̄era mūdāl despicerēt̄: h̄ vt ab idolatria declinaret̄. Et q̄ erat̄ ī regiōe decē tribūnū vbi om̄ies erāt̄ idolatre: idō oportuit eū fugere a p̄sortio eoz. Et alia aut̄ t̄ machabelis nō p̄t̄ sumi argumētū: cū p̄secutiōes eoz q̄ in sup̄radicē apl̄us loquīt̄ de iustis qui fuerūt̄ sub veteri testamento. De his aut̄ q̄ sub nouo testamēto fuerūt̄ subdit̄: Alij x̄o dīscēti sunt nō lūsciplētēs redēptionē. vñ bene dicit̄ alij x̄o. vt dēno ter q̄ isti de quib⁹ loquīt̄ sūt sub alto testamēto. s. nouor̄ q̄rum q̄plurimi p̄fertim in p̄mitiū eccl̄ia in qua p̄sonalē erat apo stolus. Nō inuenierūt̄ redēptionē. s. corporalē. Et meliorē inuenirent̄ redēptionē. s. spiritualē. de istis p̄p̄ie dicit̄: Lapida ti sūt̄: lecti sūt̄: ī occisiōe gladi mortui sūt̄ regētēs: angustiat̄: afflīcti: om̄ia enī ista cōtēgerūt̄ sc̄l̄s in p̄mitiū eccl̄ia. sequitur: Quibus dign⁹ nō erat mūdus. q̄d̄ p̄t̄ dupl̄iciter exp̄oi. Et quia mundus nō erat dign⁹. i. mundani vt tales habe rent̄ in cōsortio. vñ q̄ illis sanctis mundus nō erat dign⁹. s. mū dana: fm̄ illud ad Hal. vii. Nō fidus mīhi crucifixus ē t̄ ego mūdō. Si aut̄ querat̄ ratio dīcte differētē inter vtrūq̄ statū

Additio

Ad Hebreos

Ca.

XII

Additio

ecclie. s. antiquū t nouū. Dicendū q̄ duplex est: vna. s. q̄ prius fuit tacra: et sumit ex diuersitate populoꝝ sub diuersis statibus predictis existentibꝫ: primi enī erat imperfecti: et ideo q̄ bona tēporalia t visibilia ducebant. Alij xō pfecti qui cōtēptis terrēis pot̄ spiritualia desiderabāt: in xta illud apl ad Philiip. iij. Q̄ retro fuit obliuiscēs ad anterlorā me extēdo: alia xō ratio p̄sumi ex p̄cedentibꝫ: illi xō nōdū pfecti sequebantur vestigia moyſi t aliorū patrū qui supando vinebant hostes t̄c. Iti xō vestigia p̄p̄t qui patiēdo t moriēdo vincunt hostē. vnde de antiq̄s p̄p̄t dicitur: Vicerūt regna: qz vicerūt egyp̄t: chananeā: idumeā t h̄mōt: q̄ sit regna p̄icularia. Po uido p̄p̄t dicunt vincerē nō solū regna s. mūdū. iux̄ illud p̄ma lobis. v. ca. Hec est victoria q̄ vicit mūdū fides vestra. Iustus rō est: Nā ille iustus qui tornēta mūdū v̄sc ad mortē patiēdo immobilit̄ in fide manet: nō solū vñu regnū vel plura vñc̄it sed mūdū. Nō enī mūdū cōgregat ampli p̄fet posset facere cōtra vñu hominē: q̄ lpm multipliēt cōquerere t interficere. t̄o sancti: qui ista sustinuerūt sub fide totū mundum vicerunt: suoperando omnia que mundus cōtra illos posset facere. Et ibo summus magister h̄lī historie noue: Iuc. xii. ca. dicit: Ne terreamini ab illis qui occidunt corpus: t̄ post hoc non habent amplius quid faciant. Sed antiqui qui huiusmodi doctrinaz nō habuerūt verbo nec exemplo: licet per fidez vicerūt regna aliqua: vt dictū est: nō tñ mundū vicerunt: qz forte si plura regna fuissent congregata contra eos nō potuissent ea vincere si cuit illa pauca. vnde notāter dicitur de antiq̄s: Vicerēt vice

H̄lo. ordi.

S summarent. t. requieze
z visione dei fruerentur.

2 La. XII

R Deoꝝ t nos. Post fidei cōmendationez ad illis qđ icrepardat: exhortans eos ad patientiā pluribꝫ modis: t p̄cipue ipsiꝝ p̄p̄t exemplo. **b** Hubē testiū. t. multitudinez sanctoz q̄ testes sūt fidei: q̄ vt nubes eremoplū sūt in estu tribulationū nos refrigerāt: t doctrinaz cōpluunt. **c** Quāt. ppo. s. gau. Sic nos. pposito nob̄ eterno gaudio: p̄ h̄bita cōfusioꝝ debem⁹ currere: vel. pposito sibi gaudio t̄p̄lis regni q̄ voluerūt eū turberapere vt facerent regem: qđ noluit. qz erat via humilitatis.

Qz iesus sustinuit crucē: debet vos anima re: q̄ etiā hoc minus q̄ contradictionē: Quasi: Aspiciēt iefū qui sustinuit crucē. Recogitate enī vt sequamur. **i** Aug. Omnia terrena bona cōtēptis christus: vt in illis nō queretur felicitas. Omnia terrena mala sustinuit: vt in his nō timereſ ifelicitas. Mat̄ enim de marre: q̄ quis a viro intacta cōceperit semper q̄ intacta p̄manerit: fabro tamē desporsata fuit: in quo t omnis carnalis nobilitatis tuomore extinxit. Mat̄ est etiā in ciuitate bethleem que itē omnes iudee ciuitates erat erigua: noluit igitur quēc̄ de terrene ciuitatis sublimitate gloriar̄t: pauper etiā factus ē cuius sunt omnia nō de terrenis diuitiis quisibꝫ extolleretur. Noluit rex ab hominibus fieri: quia hūlitatis viā ostēderat miseria. Eſi ruit q̄ omnes pascit. Sustinuit q̄ est fōs sitiētum. Fatigat̄ ē ex itinere q̄ viā fec nob̄ ī celū. Obmutule t obsurdit̄ q̄ quēmūt locut̄ ē: t surd̄ audiret. **C**lerc̄ ē q̄ ifirmitat̄ vīcula soluit. Mortu⁹ ē q̄ mortuū suscitauit. Amore itaq̄ el̄ illa patiamur. Tūc c̄ leḡ ip̄lebitur dū non

runt regna. non mundum: sed de nouis dicitur: Hec est victoria que vincit mundū fides vestra. t de ista materia dictū fuit in addi. sup̄ psal. lxxvij. super illō verbū: Hec mutatio exterē excelse. Consequenter concludens apostolus primū p̄cipiale intentum suum dicit: Et hi omnes testimonio fideli p̄bati inuenti non acceperunt reprobationem t̄c. quod intelligitur fin̄ H̄lo. de plena beatitudine corporis et anime: quam sancti cōmuniter non accipiunt v̄sc ad finem mundi: vel de beatitudine anime tñ quo ad priorēs qui non acceperunt statim vitam reprobationem eternam v̄sc ad christum. Ex quibus omnibus bene consideratis patet q̄ ratio fideli in bonis sperandis t inuisibilibus cōsistit: non autem in bonis in hac vita vīta vīta seu iam adeptis: prout quidam hebreorum estare vī debantur: quod fuit intētū principale huīus ca. prout dictuz est in precedentibus.

In eo. ca. vbi dīlī postil. **A** dīlēt ē alicui q̄ deūt ē ī sūt cre.

A dīlēt. II. fidei: s. pambulū ad articulos. Fides enī p̄sp̄p̄t cognitionē naturalē: sicut grā naturā: t pfectiblē

R eplīca. In ca. xij. Bur. facit longā digressionē: in qua inter cetera ponit differentiā iter sanctos noui t vīte. tes. t̄ agere fīm fidē t pati: sic q̄ antiq̄ fuit in spē actinoꝝ: noui in spē passiuoꝝ: allegat Bur. ad id qđ dixit circa ps. Vōce mea ad dñm. pm̄: sed hoc ibi cor̄tū est. vide correctionē ibide t̄c.

Nico. de lyra

I Deoꝝ t̄c. Postq̄ apls cōmēda Ca. XII. uit fidē p̄ qua mēbra vñiū capitī. t posuit ml̄ta exēpla fidei. hic p̄t̄ horat̄ ad ostēdēdū fidē p̄ opa exterī q̄ tenent̄ in corde interī. Et dūt̄ dīlēt duas pres: q̄ primo ostēdēt̄ q̄līter se debet habere circa mala. scđo q̄līter circa bona ca. se. ibi: **a** Haritas fraternalis. Circa primū scīdū q̄ duplex est malum. s. culpe t pene. t ideo p̄mo oñdit q̄līter se debet habere circa mala pene tolerāda. scđo qualiter circa mala culpe vitāda. ibi: **b** Dōpter qđ remissas. P̄tia i tres: q̄ primo inducit ad tolerādū malū pene exēplo antiq̄o. scđo exēplo christi. ibi: **c** Aspiciētes. tertio auto ritate scripture. ibi: **d** Et oblieti estis. Circa p̄mū scīdū q̄ scīdū dicunt̄ testes dei: q̄r facio t xō glificat̄ deus p̄ eos: fīm qđ dīlī fa. xlviij. Vere vos esti testes mei dīlēt dñs: Cōgregatio etiā scīdū dicit̄ nubes p̄p̄t vite fastigiū et doctrine stillicidiū t cōcupiscēte refrigeri um: ppter qđ dīcīt fa. lx. Qui sūt bi q̄ vt nubes volat̄. ppter qđ apls de sanctis patribꝫ p̄ exempla virtutis nos mouētibus ad tolerādū maloꝝ: vt patet per p̄dicta dīcīt sic: Ideoꝝ t nos. posteriores. **b** Ha bētes tantā nubē p̄positā testiū. i. cōgregationē fidelium sanctoz exemplaz suo nos exhortant̄. **c** Deponentes omne pondus. cōtūm ad peccatum p̄petratū. **d** Et circumstans nos peccatum. cōtūm ad occasio nes peccandi. **e** Per patientiam curramus. nō solū mala illata sustinendo: sed etiā voluntarie as sumēdo. **f** Ad p̄positū nobis certamē. hoc certamē est iusticia dei. de quo scribūt Eccl. liij. Usq; ad mortē certa. p̄ iusticia. **g** Aspiciētes. Hic inducit ad idē exēplo chrlīt̄ qđ debet magis nos mouere ad patientiā. qz ipse agn̄ in noens. p̄ nobis passus est. Dīcīt igīt̄: Aspiciētes. oculo cordis atētē cōsiderando. **h** In auctorē fidei t confūmatore iefūm. dīcīt enī auctor fidei in q̄z̄ homo: p̄p̄m fidei p̄dicando. dīcīt etiā cōsumator ipsius: fidem per miracula confirmando et fidei premiū reddendo. **i** Qui proposito sibi gaudio sustinuit crucē. gau debat enim in sup̄iori parte animi ppter impletōne voluntatis paternē: t et fidelium redemptiōne t ex sui corporis p̄p̄nquia glorificatione. **k** Confusio nē cōtemptaz: q̄r mortē maxime cōfusibile vītarīe sustinuit. Confusio aut̄ ap̄paret ex quattuor. primo ex loco: q̄r in ciuitate celebri. scđo et t̄pe: q̄r passus ē in festo paschali quādo omnes de terra cōueniebat in hierusalē. tertio rōne sōciatatis: q̄r inter latrones passus est. quarto rōne p̄cedentis honoris. Oppo sita enī iuxta se posita maiora t minora vīden̄: vt dīcīt. i. Alenco. t idē ex honore qui ei exhibitus fuerat in hierusalē in die palmarū major fuit cōfusio p̄fōnis quasi immediate sequētis: et q̄r qui se humiliat exaltabitur. **l** Atq̄ in dextera sedis dei sedet. t̄ quis p̄sideratio dñice passionis non vallet solū ad patientiam in aduersis: sed etiā ad perseuerantia que plus ostēdit: quia respicit diuturnitatem malū: t dilatōne boni promissi. ideo dīcīt: in Recogitate enī enī qui talē a peccatoribꝫ sustinuit aduersus semetip̄m cō tradiōne. in verbis contumeliosis: fīm qđ habetur Mat. xij. Ecce homo vorax et porator p̄ini t̄c. t̄ iterum Mat. xxvij. **m** Ach qui destruīs templū dei t̄c. subdit

Gdu nō cupiditate rerū tpaſti ſz charitate illius qui precepit ſunt q̄enq̄ p̄cepit. **A** Deſcere eſt timore tribulationis fidē negare. **H**Itē nō debet deficere: q̄r eſtis oblii vos oſolatiōis. q̄. nō debet obliuſci.

b **M**innum filiuſ.

Aug⁹. Etia vnicuſ ſi ne p̄tō. Si ergo exceptus es a paſſione flaſgellorū: exceptus es a nūero filioꝝ. **A**nī, cuſ ille de p̄ris ſubſtātia nat⁹ equal paſter in forma dei xp̄bi quo facta ſūt oia: nō habebat vbi flagella reſ. **A**d hoc aut carne induſt est vt ſine flagello nō eēt. **A**ut flagellat vnicuſ ſine p̄tō relinqt adopatuſ q̄ eſt cū p̄tō. **V**niſ cus ſine p̄tō: nō in ſine flagello: exēplum nobis p̄pofuit i paſſionib⁹ ſuis, nō ergo turbari debem⁹ cum aliq̄ ſtūis graua et indigna ppetit ſi obliuſi non ſum q̄ pteſe rit iuſtoꝝ: ſc̄tuſ, q̄ ſc̄toꝝ. **E**t attēde b̄ iuſticiam et mifediam di. **J**uſticia ē in eo q̄ flagellat. **D**isciplina ve-ro in eo q̄ recipit. **Q**uis eſt fili⁹ r̄c. **A**ug⁹. **N**at disciplina ut nō auferat miſericordiā. **L**edit con-tumacē ut reddat he-ditatem. **S**i pmiſſa p̄iſb⁹ agnouisti: nō timeas flagellari ſed exhereditari. **C**urre ſub manu p̄ris flagellatiſ: q̄r du flagellat erudit ad hereditatē. **N**oli eſt inq̄ ſenſu et pnerili vi dicas: plus amat pat̄ meꝝ me um cui pmitit face, re quid vult q̄ me: q̄ ſi memouero traiuſſione q̄ flagella iuenio. **P**otī gauſe ſub flagelli: q̄r tibi ſeruas hēdias. **A**by ſo. **A**ttēde q̄ no ait: **O**is q̄ flagella fili⁹. **S**z ois fili⁹ flagellat: alit eni null⁹ recti-pif. **E**rgo adul. Mota nō iure vocari patrē q̄ ex adulterio genuerit: q̄r ab eo ge-niti nō dicū fili⁹ legi-timi. **E** Reuerebra-mur. Reuereri ē cū ti-more honorē ipēder. **F** Et illi q̄. Itē alia ro q̄r obteperādum deo ē. **E**l. **s** Ad id q̄d vtile. in recipiēdo ſanctificationē. **H** Disciplina, que grece pedia: eſt eruditio per molestias quādo p̄ peccatis ſuis mala quis patitur vt corri-gat q̄ hic intelligit. **A**ſt x disciplia q̄ ſcia dicit: t a dſcēdo nomē accepit: t grece ep̄iemon dicit.

Stam vehementē. **S** q̄d indignū. qui talem ſuſtinuit a peccatorib⁹

S nō in mēbris tm̄. **S** in omnib⁹ aduersis.

aduersus ſemetipm contradictione

a **S** i corpus deficit animus ſter-

nem: vt nō fatigemini animis ve-

a no deberis deficere.

ſtris deficientes. **N**ondum enim

b **S** et ſi veftra amilſis.

ysq; ad ſanguinē reſtitifit aduer-

S infidelitatē de alia. **a** **S** q̄d bonū ē: r̄ i adhuc idē debitis facere et nō deficere.

ſus peccatū repugnantes: et obli-

a **S** i xp̄i in ſcriptura cōſolantis.

ti eſtis cōſolationis que vobis

S tuiꝝ. **S** i xp̄i a quo ſit cōſolatio.

S verba xp̄i in pueriſ ſalomois.

S ita.

taq̄ fili⁹ loquitur dices. **F**ili mi

a **S** tribulationes quibus eruditis.

S vloſ ad defecum.

S q̄d p̄teria purgat.

Neꝝ fatigeris duꝝ ab eo argue-

f **S** i ve coronet. **a** **S** hic caſtū facit corripiēdo.

riſt. **Q**ue eni diligit deꝝ cāſtigat: **s**

S i iuſticia. **S** i libet modo. **S** i aliter nulluz recipit.

flagellat autē omneꝝ filiū quem

b **S** i mifedia. **S** i eternā hereditatē. **S** i ſi. **S** i parie recipit. **I**n disciplia perſeuerate.

i ter ſerēdo. **S** i q̄ ſi hoc q̄ disciplina dat: ſe oſte-

dit patrē: q̄d per ſimile: quis enim filius.

Tanq̄ fili⁹ offert vobis ſe deus.

S i. cui non deſ disciplinam pater eius.

e **Q**uis enim fili⁹ quez non corripi

k **S** i fili⁹ in disciplina ſtate. **S** q̄d nō debetis.

at pater? **Q** si extra disciplinam i

S i discipline. **S** i fili⁹.

eftis: cul⁹ p̄ticipes facti ſunt om-

a **S** i. adulterini: v̄l diaboli poſſeſſio eftis. **S** i de-

nes: ergo adulteri et nō fili⁹ eftis.

S i trē ratio quare debene eſt in disciplina. **S** i ad v̄l

timum. **S** i non anime.

Heinde patres quidez carnis no-

ſtre habuim⁹ eruditores: t reuere-

n bamur eos. **N**ū mltomagl obte-

o **S** i animaz q̄ nō de materia: vt corpora ex patr̄i

bus. **b** **S** i re idco: quia per eū viuem⁹ in eternuſ.

pabim⁹ patri ſpirituū t viuem⁹?

f **E**t illi quidez in tempore paucor⁹

q **S** i hiſ que volebant. **s** i viuans.

dierum ſi voluntatem ſuā eru-

a **S** i pat̄ ſpirituū. **b** **S** i ad fidē eḡ bonā vitā.

diebant nos: hic autem ad id q̄d

v **S** i recipim⁹ disciplinā que nos ſanctificat.

s vtile ē in recipiendo ſanctificati-

r **a** **S** i ſtate in disciplina: ſed verum eſt q̄ eſt grauia-

q poterat obſcere: iſo hoc dicit ut ſoluat.

b onem eius. **O**mnis autem diſci-

plina, que grece pedia: eſt eruditio per molestias quādo p̄ peccatis ſuis mala quis patitur vt corri-gat q̄ hic intelligit. **A**ſt x disciplia q̄ ſcia dicit: t a dſcēdo nomē accepit: t grece ep̄iemon dicit.

Manus

pentis in preſenti ex conſideratiōe futuri premij, et hoc eſt quod dicitur: **O**mnis autem diſciplina in preſenti quidez videtur non eſſe gaudiſ ſed meroriſ, et bene dicit videtur: quia ſic non eſt ſi rei veritatem: licet ſic videatur carnaliſ hominib⁹ qui non conſiderant niſi vitam carna-lem, ideo ſequitur

Blo. ordi. Ad Hebreos La. XII Nico. de lyra

a Mat. i. affectu charitatis: qd deum cōlectabili
mini dicitur erigite sursum ad deum. Et **b** Henua
i. fortitudinem: qd soluta est refrigerata charitate.

c Gressus. i. vt vira fides recte cedat cōfitemdo

qd cōredit: et si opus est patiendo: fides qd recte dicit

peccato qd totū porat. Ita re

etos: vt no alijs deuier
a verā via fidei: sicut ille
qui carnales obfuitias

recipit: qd ē errare: Et nō

claudicet: vt qd tñre pas-

siois titubat: sed sancte si

errauit vt timuit. Ulre-

eti gressus s̄ recta itētio

in opib. **d** Sctimoni-

am. i. castitatem mentis et

corpis. vñ. Beati mudo

corde. qd de videbūt.

e Gine qd nemo vi. deu.

Ecce quō exterruit ama-

tores boni. i. visionis dei.

Mō dixit ignē mitte:

vt infatigabilis torori

bus dabib: qd tñvera sūt.

Sed volēs te amatorem

boni esse. i. visionis dei.

si formidatorē mali aut:

sine qd nemo vi. deu. tē.

Ex ipso qd desideras te

terret. Ait id ē timere pe-

nā: alid amare iusticiāz.

Si tumore gehēne no fa-

ells malū. ē qd ē te fides:

qr credis futurū iudicium

dei. Handeo fidē tue. Sz

ad huc timeo malicie tue.

Sit ergo in te pax et san-

ctimonia sine qua no vi-

debis deus. Mānūde de

um videam⁹ deu. Bea-

Ibidem. Si enī pacifici: qd filii dei

voca. Beati mudo cor-

qñ ipi deu videbunt.

f Cōtēplātes. Ne dubi-

tēs posse esse rā patien-

tes: qd grā dei p̄sto est: s

ne desitis et: hoc mō po-

testis retinere grāz. Ne

qua radix amaritudinis

ad cōfētū et opātō venīs. a Sillā grām.

sursum germinās ipediāt: et per

amaritudinē. a S exēplo: et ideo graue. b S e

templantēs nē quis desit grātē

a cogitatio mala. b S dēcātōis noxie et qd ama-

ritudo.

s dei. Ne qua rādix amaritudinis

ad cōfētū et opātō venīs. a Sillā grām.

sursum germinās ipediāt: et per

amaritudinē. a S exēplo: et ideo graue. b S e

templantēs nē quis desit grātē

a cogitatio mala. b S dēcātōis noxie et qd ama-

ritudo.

b illam inquinetur multi. t Ne qd s

q sit. a S alien⁹ a deo. b S ecce qd p̄cul a religio-

ne: qd p̄ ventre dedit benedictionem.

k fornicator aut p̄phān⁹: vt esau

qui propter vnam escam vñedit

q dignitatē. a S ne sūl sicur esau qr reprobat⁹. ē

i primitua sua. Scitote enim quo

gra caudū est neq; post mortē debent recipere

bādictionē reproben⁹. et penitentia eis nō valeat.

niam et postea cupiēs hereditate

a S a deo isaac cōfirmātē bādictionē iacob.

benedictionem reprobat⁹ est.

coxit bādictionē: nō qd p̄ēterer: s; qd nō p̄ē-

tur vt debuit. dēcēs. Denies dies luce⁹ parr⁹ mei:

et occidā iacob frārē meū. a S venie et locū bene-

dictionis per penitentiam.

a Postea autē i. in futuro. b Fructū pacatissimū. i. beatitudinē qd que-

tat totalis appetitū. c Exercitat⁹ p̄ ea reddet iusticie. hoc addit⁹: qr p̄ in-

sticiā hō beatitudinē meret. ii. Clmōt. iii. Deposita est mibi corona iusti-

cie. d Propter quod remissas. b dēcēs ostēdit apls q̄liter se de-

bent habere ad mala culpe vñada. t diuidit in duas p̄tes: qr p̄mo p̄t suā

monitionē. secūdo monitiōis rationē. ibi: mō enī

accessistis. p̄na adhuc in duas: qr p̄mo monet ho-

minē peccantē. scđo nō peccatē. ibi: pacē sequim⁹.

Primo liḡt monet ipm hominē peccatorē peccati-

vitare omisiōis qd cōsistit in duob. Primo i ocio

respectu boni operādi. t q̄tū ad hoc dicit: p̄op̄

quod remissas manus ergite. ad bonū operāduz.

manus enī est organū organo⁹: vt patet. iii. de ani-

ma. t ideo manus remissa signat generalis ocī. se-

cundo consistit in debilitate respectu mali toleran-

ti: que signat p̄ solutionē genuum: quia super ge-

nua innititur rotū pondus. t q̄tū ad hoc dicit:

e Henua soluta erigate. i. fortificate ad labōrē de-

bitū sustinēdū. Monet etiā aplus vitare peccatum

cōmissionis. dēcēs. f Et gressus rectos facite pe-

alibus vestris. rectū enī est cuius mediū nō erit ab

extremis. obliquū aut qd erit ab extremis. t ideo

opus rectum est quod nō erit a limitibus recte re-

tionis: obliquū aut qd erit. t sicut tibia que erit re-

gula potētē gressus claudicat in gressibus: sic ope-

rāns extra limites rationis recte claudicat in mori-

bus et errat. ideo sequit⁹: g Ut non claudicans

tē. hoc autē cōtingit qn actus ad ordinē ratiōis re-

ducuntur: qr sicut infirmitas corporis causat ex in-

ordinatione humorū: sic infirmitas anime ex inor-

dinatione actuū et affectionū. h Pacē sequi-

mini. hic monet hominē innocentē vt sollicite ca-

uetat ne in peccatū incidat. Et diuidit in duas: qr

primo monet vitare peccata spiritualia. secūdo car-

na. ibi: Ne quis fornicator. Cīrca primum scī

dūm qd peccata spiritualia corruptunt pacē ad p̄-

ximum et sanctimoniam ad deu. ideo dicit: pacē se-

quimini. cauentes peccatū iniusticie: odij et huīus-

modi. l Et sanctimoniam. cauentes peccata que

sunt contra diuinam reverentiam. k Sine qua. s.

paccē et sanctimoniam. l Nemo videbit deum. in

celesti glo. ta. ppter qd dicit de pace: Mat. v. Bea-

ti pacifici: qm̄ filii dei vocabunt. Et de sanctimoniā:

Apocal. xxj. Non intrabit in illam aliquid coinq-

natū. Et quia sine pace et sanctimoniam nullus ha-

bit gratiam in presenti. ideo sequit⁹:

m Contēplantes ne quis desit gratia dei. grā-

ta enī dei nulli deest: qr de paratus est ea dare: s;

homo peccans deest ipsi gratia subtrahēs se ab ipa-

per contrarium pacis et sanctimonie. t quia nō so-

lū vitanda est discordia: sed eriam eius occasio. tō

sequitur: n Ne qua radix amaritudinis sursuz

germinās impedit. i. contēplantes ne aliqua ra-

dix odij et rancoris a corde germinet sursum in ope-

re que impedit pacē. o Et per illā inquinetur

multi. qr ad cōturbationē pacis sequit⁹ iniquitatio-

multitudinēs. p Ne quis fornicator. hīc cōs-

quēter monet vitare peccata carnalia que sunt duo

potissimum. s. luxuria et gula q̄ p̄ficiunt in delectio-

ne carnali. ideo dicit: Ne quis fornicator. i. cōtēplā-

tes diligēnt ne quis vestri sit luxuriosus.

q Aut. pp̄phanus. i. p̄cul a phano. iste ē gulosus

q de vatre suo fac deū: t de coqna tēplū. t qr er

la aliquā incidit hō in malora p̄tā. tō sequit⁹: r At

esau qui ppter vna escā vendit p̄mitina sua. hoc habet H̄. xxv. Jus at

primo geniture tūc t̄pis habuit annēxū sacerdotū: ppter quod primogētū

habebant vestes speciales quibus induēbant dieb⁹ festiūs in sacrificiō ob-

lationē. t mēse bādictionē: t in paterne bādictionēs receptiōe. sicut ibidē di-

citūr de vestib⁹ esau valde bonis quas rebecca seruabat. tō esau ex gula

cecidit in simonā vñēdendo spūale. iacob autē nō emit. ppter sed redemit ve-

rationē esau: sc̄tēs qr̄ ipsū p̄mogeniture suū erat. qr de hoc a matre edoc̄t̄ fue-

rat que b p̄ reuelationē dñm̄ habuerat: vt d̄r H̄. xxvij. t ideo esau meri-

to fuit reprobat⁹. vñ sequit⁹: s Scitote enī qm̄ et postea cupiēs heredi-

tarē benedictionē reprobat⁹ est. Isaa ei in admiratiōe extasi fact⁹: vt ha-

bet H̄. xxvij. p̄ reuelationē habuit qr̄ a deo factū erat de trāslatiōe bādī-

ctionēs ad iacob. ideo ipm̄ nō reuocauit: sed magis confirmauit: er esau ipi

subiugauit: vt patet ibidē. vnde sequit⁹: t Bō enī inuenit penitē-

ticū locum. ad consequendum ius primo geniture.

g erat ms

erat magna dignitas: qz t de substātiā hereditate pā
terna maiorē portione sumebat. Vestīus ornat⁹ locū
plerior resplendebat: eisg bñdictio dabat. Ecce ḥ p.
cul a religiōe Isau fuit q. p vētre dñit bñdictiōne. Qu
tus facti ideo cōmemorat vt dchoret ab illis⁹ silitudi
ne. **a** Nō enī accessist⁹. Ni
perat ne qz dñit grē his modis
qz bñdit: parata enī ē grā.
b Et h̄ est: Nō ei ad aspitare le
gis quā describit: vt ecōtra in
telligat suavitas grē. Nō ad
igne ū ad spūmstīm q. ē ignis
cōsumēs petā: ad quē nō mo
tu corporis h̄ spū itur. **b** Tur
binē. Turbo ē vis vētox cum
grādī t pluia: t significat l
petū vītiox q. p legē magl dñia
ta sunt: mō vēt ad serenitatē
p grāz spūs. **c** Caliginē. qz
obscura lex: mō clara intelligē
tia. Procellā: q. ē matorg⁹ tur
bo. t cōpestas: q. qēq̄ ipellit:
hec est seruit⁹ peti h̄ opatio
nē q. p legē trahebat homies:
mō autē reges a vitis in pfe
ctis. **b** Tube so. q. ē signū
motiōis ad bellū. i. mot⁹ dele
ctatiōis: q. nō p legē h̄ grām
extinguit⁹. **c** Voce. H̄mōi
vox est legē pceptio t cōmina
tio quā pples graue putauit t
intolerabilē: qz sola pceptio e
rat sine grā adiunāte. **f** Nō
ei por. Quia sine grā iſuffici
tes erat ad obhūdā pcepta.
g Et si bestia te. mō. la. mōs
ē diuinitas. Bestia defect⁹ ra
tiōis: q. ē q. verbū blasphemie
pferi in deū. Lāgerē est
officidē. Lāgit q. mōtē bestia
q. offidē dñi blasphemia quē
pcepti lex sine misericōda lapida
ri. Sed in ecclia si vult reuerti
misericōdī suscipit. Moyses
exterit⁹: et: qz fata erat alpi
tas vt t pfecti terrenē: quia
nō erat ibi adiutrix grā. Nō
autē nec ipfect⁹ grauis est pce
ptio cu. iugū suave t on⁹ leue.
Nō ad tā aspa. **b** Sed ac
cessist⁹. ex lugoribus ista pēdēt vbi dicit ad q. acce
ssint post remotionē illorū: et nō ponit cōtraria eoz q.
ex opposito intelligū sic. **s**. Sed p̄m qd
ex cōsequis: vt p. h̄ magl suadet tenēdē esse grām.
t Qd si. i. ad eos q. in alto speculanē deū: qd specu
lari est magnū p̄mū. **k** Et ciuitatē dei. qz de⁹ i. eis
habitat: qz eos iustificat: alind p̄mū.
l Et iudicem omnium t deūm sp̄rituum iustorum
t perfectoam: id est ad deūm qui erit possesso iusto
rum: cū erit oia in oib⁹. Erit t aliox: h̄ magis pfecto
rū: t p. h̄ suadet pfectionē. **u** Et accessist⁹ ad spūs in
stop: quib⁹ soch⁹ in fide t opē. **u** Ad spūmstīm: q. fa
cit iustos iustos. Per q. autē hec oia habeat subdit⁹:
m. Testamēti no. me. p. lesu. q. dedit testamēti: t per
sagīnē p̄pī. **m** Nell'lo. q. abel q. p̄mū fuit que
t posuit p̄ib⁹ alijs: q. sagīnē nullā remissionē facer
potuit: tuc mltom⁹ sagīnē alaiū: s sagīnē xp̄i fec. **u**
meli⁹ loq̄. i. loq̄ntes faç: qd iesus est fil⁹ dei a q. redē
pti sum⁹: q. sagīnē abel q. faç nos loq̄ abel suis levī tu
stum t in figura christi imolati. **g** Caligo obscurita
tem legis significat: turbo cōmmissionēz. **h** quis h̄
fecerit morte moriarur. Procellam ipsam vindictam.
gonus tube: aduentum dei. vnde: In tuba dei descē
dit de celis. i. in voce angeloz: vox verborū nō ipsius
dei sed angeloz. Per angelum enim loquebat moy
si. **g**lug. Aide ergo distantiam: Ibi post pascha
quod agitur immolatione celebratz erat quinque
simo die dēscēdit de⁹ in sinā lignē: s plebē longe stan
tem terri

a Quāq̄ cū lachrymis inq. eā. lachryme ei iste nō pcedebat ex vō
lore culpe cōmisse: s̄ solū apter dñnum tpale. iō nō erat vera peccātia.
b Chō enī accessist⁹ ad tractabili. Superi⁹ ad vitandū malū culpe
apl̄s posuit suā monitionē. h̄ sūr pōit monitiōis rōnē. rō autē hui⁹ su
mis ex cōparatiōe noui t veteris testamēti. t ideo illa cōparatio pmo
ponit. sed ex illa ad p̄positū arguit⁹. ibi: Vide
te ne recuseris. Prima adhuc in duas: qz pri
mo pōit ea q. p̄tinēt ad vet⁹ testamēti. sed ea
q. p̄tinēt ad nouū testamēti. ibi: Sed accessist⁹. Cir
ca p̄mū p̄siderādū q. lex fuit pedagog⁹ nr. vt
p̄tz h̄l. iii. t ideo fuit p̄ueniēs paruūl t imp
fectis q. a pedagogō terrorib⁹ iducūt ad opa
virtutis. Et ideo fm h̄ qd dicit h̄c apl̄s: t ha
bef. Exo. xix. t. xx. ler data fuit in terrorib⁹. et
iō apl̄s primo describit illa q. fuerū terribilia
pplo legē recipiēt. sed oſidit qd fuit terrible
ip̄i legislatori. s. Moysi. ibi: Moyses dicit.
C Circa p̄mū apl̄s ponit tria terribilia. ali
qua enī erant terribilia visu. s. ignis qui vide
barū in mōte: t caligo tenebroa ex nubis dē
site: vt habet Exo. xii. t hoc ē qd dicit: Nō
enī accessist⁹ ad tractabili t accessibilē ignē
turbinē t caliginē. ignis enī q. videbat in mō
te erat corporalis t p̄ cōsequēs tractabil. i. ta
ctu cognoscibilis. erat etiā in loco determina
to: t p̄ cōsequēs accessibilis: t ad ip̄m nō ac
cedūt suscipiētes nouū testamēti. sc̄ut accessis
tēs runt recipientes vetus testamentū: nō th̄mē
diatē ad ip̄m: sed q. breui spacio distabant ita
q. votēm loquentis de medio ignis intelligē
bant. aliqua etiā erant terribilia auditu. s. P
cella venti que audiebat infaere t sonus tube
t vox angelī loquētis in psona dei. t q̄tuz ad
hoc dicit: **c** Et p̄cella t tube sonū t vocem
verbōrū quam qui audierūt excusauerūt se ne
eis fieret verbum: vt habet Exo. xx. vbi dicit
q. filiū isrl̄ terrorē cōcussi dixerunt moysi: Lo
re tu nobis t audiēmus: nō loquaf nobis do
minus ne forte moriamur. t causa hui⁹ subdivi
tur: **b** Nō enī portabat quod dicebat.
i. nō poterant sustinere p̄ timore. Aliqua enim
erant ibi terribilia ex cōmunicationis actu: qz
ibi fuit dictū q. si homo vel bestia trāstret ter
minū cōstitutū interficeret: vt patet Exo. xix.
apl̄s autē hoc tm̄ relatum de bestia. dicens:
c Et si bestia tergerit montem lapidabitur.
t ideo concludit ex predictis: **f** Et ita ter
ribile erat qd videbat. Moranduz q. omnia il
lis contingebant in figura: vt dicitur. i. Cor.
x. t ideo ista terribilia in datione legē aliquid
designabat: qz ignis signabat severitatē diuine iusticie ad puniēdu le
gis trāgressores. vnde dicit Deut. liij. Deus noster ignis cōsumēs ē.
Turbo austeritatē penarū q. erat in lege. Caligo. i. velamen legis: qz
omnia erat sub figurarū velaminibus. Procella: terrorē cōminatio
nū que crāt in veteri lege. Son⁹ tube grauitatē p̄ceptoz. Vor xbo
rū: multitudinē ipsoz. Cōminatio occisiōis periculū trāgressionis.
g Moyses dicit. Nō p̄fir agit de timore legislators. s. moysi. p̄ hoc
ostendit t lex illa fuit terribilis: nō solū hoib⁹ impfect⁹ h̄ etiā pfect⁹:
t ostēdebat culpā h̄ dabat grām: p̄p̄ qd dicit Ex. xv. Hoc ē on⁹
q. nec nos nec p̄es nostri portare potuim⁹. timor autē moysi nō habe
tur Exo. xxiij. vbi agit de datiōe legis: s̄ Exo. iiij. in vīsōe rubi. t hoc
est qd dicit hic: Moyses dicit. i. facio on⁹ dit.
h Exterrit⁹ sum t tremebundus: quia ex timore faciem abscondit:
vt ibi dicitur: **i** Sed accessist⁹ ad sion montem. Hic consequē
tēr pōit apostolus conditions nouū testamenti: in quo nobis tria p
mittuntur. Primum est spes glorie: que gloria consistit in visione cla
ra q̄tum ad intellectū. t q̄tum ad hoc dicit: Sed accessist⁹ ad mon
tem sion. i. vos qui estis renati per fidēz catholicā accessist⁹ in certa
spe ad altitudinē sp̄eculationis diuine. sion enim sp̄ecula interpretā
tur. Consistit etiā in frōtie perfēcta q̄tum ad affectum: quia ibi
quietatur affectus. t q̄tum ad hoc dicit: **k** Et ciuitatem dei viu
tis hierusalem celestem. hierusalem enim interpretatur vīsō pacis. con
sistit etiā gloria in societate iocunda q̄tum ad decoris cōplementū.
t q̄tum ad hoc dicit: **l** Multorum milii angeloz frequentiam.
fm q. nobis promittitur in nouū testamēti est participatio ecclēsie in
apostolis fundata. et hoc est magnum bonū. s. esse participem talium.
t q̄tum ad hoc dicit: **m** Et ecclēiam primitivoz. i. aploz qui fuit
primi fruct⁹ ecclēier p̄mi fūdaroz cl̄ post christum.
n Autem.

Exo. 17.4

Exo. 9.6

Exo. 20.6

Exo. 19.6

Gem territās et digito suo scribēs ī lapide nō ī corde. hic dō spūscritū q̄ est digit⁹ dei venit vbi p̄gregati erāt fideles ī vni in igneis līgūis: nō de lōgiquo ter ritās: imo sed sit sup singlos eoz: de celo qdē fac⁹ est subito son⁹ q̄l ferref stat⁹ vehemēs sonuit: s̄ nullus expauit. Ibi ignis et fum⁹: h̄ aut̄ ignis ferens. **A** qui cōscripti sūt. **N**e dubiter ad angelos puenterūt: et hoc ē: q̄

Glo. istoriū
Paragrapho
rum: videli sunt scripti sūt. i. in eoꝝ ordine
ee l m n sūt. **A** b Mediatoꝝ te. **Q** uia habeat tīc̄, enī incredibile videbat qd̄ p̄ mittebat deꝝ. s̄ ex hac moralitate corruptiōe abieciōe Ifor mi puluere futuros homines equales angelis dei. **M**ō solū scripture hominib⁹ fecit ut crederet: sed etiā fidelis posuit mediatoꝝ: nō quēlib⁹ p̄ncipē vel angelū: sed vnicū filiū vt q̄ via nos p̄ducunt̄ cēt ad illā ineffabilē immorālitatē: et cum angelis equalitatē p̄ ipm̄ filiū ostēderet et p̄beret. **D**arū enī erat deo facere filiū sūt de monstratore vie: ideo euz fecit viā vt p̄ illā irem⁹. **M**ūlus est h̄ medic⁹ que nō coquuit egrotus. **I**deos enī occidit: et asp̄sus sanguinis medici valuit ad medicamētū egroti. **V**enit ut visitaret: occisus ē vt sanaret. **C** Adhuc semel ego moue. Quasi tā fuerunt mota. Sed adhuc mouebo: p̄ semel notat q̄ vlt̄rī nō mouēda. **S**z etiā celū: qd̄ inferī ē. **S**aere. vñ dicūt̄ aues celi. **T**ot⁹ aut̄ pene aer iste vētosus quē celū vñ celos scripture vocat istos vñc̄ imos non illos sup̄mos vñ sol & luna & sidera p̄stūta sunt. dicit h̄ scripture mouēdos & alibi perituros. **A**p̄t̄ magna sui quādā cōmutationez. **P**ue sūt imobilia. Quasi id qd̄ sunt: qz quicq̄d erūt vel in p̄ncipalib⁹ effētijs vñ for̄mis extrinsecus sumptis: s̄m id imobilia erūt. **I** Itaq̄ fratres re. īmo. **Q** uia celuz et terrā imobile p̄mittit: p̄t̄ q̄ habem⁹ grām sine qua nō possemus ad illō. p̄missū puenire sed ip̄ea suscipim⁹ illō regnū imobiles: et iō null⁹ defit grē. **E** **H**abem⁹ grām. i. fidē: sp̄ & charitatē cū sc̄t̄ opatio ne. **H**abem⁹ grām. i. gratias agam⁹ de oib⁹ nō murmurantes in aliq̄: qz sic bñ seruit̄ deo. **D** e noſter tē. fac⁹

ignis. i. spūſſanc⁹: qui est et donū et grā illa: quia nobis gratis dat⁹. **Z**ug⁹. Abraam humanitatis officia prib̄s: q̄ necessaria nīſi infirme carnī esse non possunt: intrūm nīſi homies arbitrat⁹ est: sed in quibus deū loqui intellexit: q̄busdā indicis postea angelos esse cognouit: cū se videte ī celos irēnt. **S**ic et loth q̄ occurrit et adorauit: angelos intellexit: s̄ rur sū cū ad refectionē inuitat boiles putat. apparebat ergo q̄busdā signis diuin⁹ esse missos q̄ boiles tñ es se crederent. **R**ibhuit itaq̄ hospitalitatē vt sanctis hominib⁹ in quib⁹ deū esse cognouit. cum eos sic et ipse abraam angelos eē nesciret. Abraam in tribus Roth iō nob⁹ deū nouit: cū singularis eis loq̄bāt: tñ boiles eos arbitrabāt: cū refectionē mīstrabāt.

Charitas

A Qui cōscripti sūt ī celis. i. in libro vite. Tertii qd̄ nobis p̄mittit in nouo testamēto est familiaritas trinitatis beate. et q̄tū ad hoc dicit:

b Et ad iudicē omnī deū. i. ad patrē cui⁹ p̄priū est indicare: qz si filius iudicat: hoc habet a patre ut dicit̄ Job. v. Pater omne iudicū de, dit filio. ad ipm̄ inq̄ accessistis p̄ fidē. **C** Et spūm̄ iustorū p̄fectorū. in quo tangit familiaritas spūſſeti q̄ facit iustos p̄fectors. familiaritas aut̄ filij erga nos tāgit. cū subdit: **D** Et testamēti noui mediatoꝝ iefū. q̄ p̄ effusionē sui lāguis confirmavit nouum testamētu: s̄t. s̄. dlc̄t̄ ē ca. ix. ad hāc aut̄ effusionē accedit⁹ p̄ baptismū in quo nobis cōicatur efficacia passiōis xp̄t̄ delēdo culpā et penā. et q̄tū ad b̄ dicit̄: **E** Et lāguis asper sionē meli⁹ loquēt̄ q̄z abel: qz lāguis abel loquit̄ vindictā: vt habet h̄s. **F** lāguis xp̄t̄ loquit̄ veniā: qz in effusione lāguis oravit p̄ trāgressorib⁹. sicut fuerat p̄dict̄ Ela. lii. Et p̄ trāgressorib⁹ oravit. **G** Vide te ne recuse tis. **H** Postea cōditioꝝ noui et ve. tcf. ex b̄ p̄t̄ apl̄s arguit ad p̄positū. Et diuidit̄ in tres p̄tes: qz p̄mo iūt̄ionē suā p̄mittit. scđo ad p̄positū arguit. ibi: Si enī illi. tertii iūt̄ pludit. ibi: Ita. b̄ regnū. In p̄ma pte dicit̄ sic: Vide te ne recusetis loquēt̄. dixerat enī q̄ lāguis xp̄t̄ meli⁹ loquī q̄z abel. q̄z itendit apl̄s inducere ad obedientū huic locutiōi. loquī enī nobis p̄io cōmemorādo bñficiū sue passiōis: **I** bre no. **J** iij. Recordare paupertatis tē. scđo loquī exhortādo ad exemplū imitatiōi. **K** Petri. q̄. Christus. p̄ nobis passus est relinquit nobis exemplū. **L** Si enī illi. hoc arguit ad p̄positū. s. q̄ fermōl̄ sit obedientū. Et diuidit̄ in duas ptes: qz p̄mo arguit. scđo q̄dā suppostū in arguēdo p̄bat. ibi: H̄c aut̄. Circa pīmū fac talē rōnē: **M**aḡ obedientū ēvoc̄ illī: q̄ mo uet celū q̄z voci illi⁹ q̄ mouet frā. **N**gel⁹ at q̄ loq̄bāt̄ ī mōte final mōut terrā: qz xp̄. xo. dr. q̄ mōs tremebat. xp̄s at mouet celū & terrā. q̄ magis est ei obedientū. et hoc est qd̄ dicit̄: Si enī illi nō effugerūt recusantes enī qui sup̄ terram loquebāt̄: qz iudei inobedientes angelo loq̄nti in mōte sinai fuerūt grauita puniti: vt p̄t̄ ex decursu ve. te. **O** Multomaḡ nos q̄ de ce. **P** Aggei. **Q** uia idem. tem nobis auertimus: cuius vox i vr cōminaret ne recusarent. a s̄ cū de terra loquebāt̄. **R** Cum legē dabat in fina. mouit terram tūc. **S**unc autem s̄ nō minat̄ sed p̄mittit: et ide multomin⁹ debet recusare. a s̄ in Aggeo hoc legitur. **C** repromittit dicens: **A**dhuc semel et ego mouebo: nō solū terraz sed a s̄ inferī. **S**aere. b s̄ hūi⁹ auēt̄ sūt̄ expōit. etiam celūm. **Q** aūtem adhuc se in mel dicit̄: declarat mobiliū translatiōnez tanq̄ factorum: vt ma s̄ per adhuc m. qd̄ pōt̄ q̄ fecit ea. neant ea q̄ sunt imobilia. **I**taq̄ o fr̄at̄es: regnū immobile suscipi entes: habem⁹ gratiā p̄ quam ser a s̄ quia deus et iudei omnium. uiām⁹ placētes do cū metū & reue s̄ amore honoris p̄t̄. i. diligēt̄ enī vt p̄t̄. a s̄ p̄ grās possum⁹ placere: qz de⁹ cōsumit̄ oia pīt̄. a s̄ b̄ q̄ purgat̄ & fāc̄t̄ fūre i virtutib⁹: placem⁹ deo. b retiāt̄ etiē de⁹ nī ignis p̄sumēs ē. r

pter sui ip̄fectionē nō introducebat ad celestia. et h̄ est qd̄ dr. **T**at adhuc se. di. de. mo. t. tanq̄ factorū. i. tanq̄ amotionē legaliū q̄ erant ad tēpus instituta. **U** Ut maneat ea q̄ sūt imobi. i. lex noua q̄ ē duratura vñsp̄ ad finem mūdi. per hoc etiā intelligitur glia celestis que est similituditer imobilis ad quā lex noua imediate introduceat. **V** Itaq̄ frat̄es oīr ex p̄dictis ocludit̄ & clusionē p̄ncipaliter intētā. multiplicet̄ et declaratū est p̄ p̄dicta q̄ xp̄s in no. testa. p̄mittit bona imobilia & eterna: nos aut̄ sumus p̄t̄cives noui testa. ideo hec bona habere possum⁹ si volum⁹: qz xp̄s nō deficit. p̄missū soluēdo: nīſi deficit⁹ i. acclēdo. **W** h̄ est qd̄ dr. Itaq̄ regnū imobile suscipiētes. et subdit̄ p̄ qd̄ possum⁹ suscipere dices: **X** H̄abem⁹ grām. i. de facilī hēre possum⁹: qz grā & x̄t̄as p̄t̄s xp̄m facta ē: Job. i. **Y** Per quam scrūtāmus placentes deo cū meru & reuerē. et subdit̄ causam: **Z** Etenim deus nōster ignis consu mēs est. respectu reproborum: sed est ignis purgans respectu electorū. **aa** Dicitur at

Glo.ordi. Ad Hebreos La. XIII Nico.de lyra

Haritas tē. Quidam: **L**a. XIII
vt loth: nesciēs esse angelos: sciēs nā
quis i eis ēt. Aug. Alia trāslatio.

Per hāc enī qdā nesciēs hospitio receperūt
angelos: vt abraā et loth receperūt eos nesci-

entes eē angelos: sed
arbitrātes eē hoīes i

quib⁹ dē esset et loq.
ref. **L**anq̄ si si
ut vobis vincit vel-

letis subueniri vsl.
borantib⁹ c Sint

mores. Postq̄ sua q
diderāt volebat itex

gregat⁹ qd⁹ p̄hibet.
Sed ne dicerēt qd⁹ si

necessaria d̄ficerent:
subdit cōsolationez.

Ipso oīpotēs dē dlc̄:
Hō te deserā. Hō di-

cit om̄i sperāti in se si
eut iōsue: ita est nob̄i

sci ut cōfidenter dicas:
mus. **L**o time-

bo qd faci. mihi bō.
Hō oīs adūlāri⁹ etiā

diabol⁹: qd bō ab offi-
cio: eo. s. et hoīez dīci-
plat. **L**ine aua.

Aua⁹ qd tenax ē in
largēdo: cupid⁹ i ac

cipiēdo. **L**e Neqz de
reli. Dereliq̄ref qd fa-

me pireb⁹ qd bō ē:
non sit homo cupi-
dus. **L**ira p̄mū

evoc ill⁹ qd mo-
ā. Āgelp̄t qd loj-
p̄. xpo. x. dīg

ali ierā. gna-
qd dicit. qd i

qui sūg teran-
res angelōb⁹

punti: vi p̄y et
mag nos o. doc.

icēm⁹ p̄mīstē
iēm⁹ sūt fūteri⁹

in p̄tēt. v. v. v. v.

monēt cōlō-
v. v. v. v. v. v.

Vicif autē hic de ignis causallis: qd ignis inferni agit ut instrumētū diuise iusti-
cie purgās electos et puniēs reprobos: sc̄ enī in eo dē igne aux̄ rutilat et palea-

a fumar: sic in eodē igne electi purgant̄: et eternalis reprob̄ cruciantur:

Haritas fraternitat̄. **S**u **L**a. XIII **H**Grego. iiiij. dialogo x.

perius apl̄s hortat̄ est eos qd̄ scr̄bebat ad mala p̄ferenda. hic conse-

quēt̄ hortat̄ eos ad bona opanda. et diuīd̄t̄ in duas:

qd̄ p̄mo hortat̄ ad bonū. sedo p̄fert̄ eis sue orōnis sus-
fragiū. ibi: De autē pacis. Mūa in tres. qd̄ p̄mo hortat̄

eos ad bonū opandū erga. p̄imos. sc̄d̄ erga se-
ip̄s. ibi: ill̄ honorabile cōnubii. etiō erga platos. ibi:

Mēmētō p̄posito. **C**irca p̄mū cōsiderādū qd̄ nul-

lū op̄ ē meritorii sine charitate: vt h̄r. **C**op. viij. lō
dicit: Haritas fraternitatis maneat in vob̄. si autē sit

vera debet ostēdi in ope. et lō p̄t̄ tāgit̄ tria in quibus

debet ostēdi charitas vera. Māmū ē receptio hospitū.

Et qd̄ ad h̄ dīc: Et hospitalitatis nolite oblinisci. et sub-

dit cāmīdēs: Per hāc enī placuerūt qd̄ dā angel̄ bo-

spitio receptis. hoc patet de abraā et loth: H̄en. xvij.
et xij. angelos enī apparentes in specie hominū recepe-

rūt hospitio credentes p̄mo eos esse homines: sed i fi-

ne sc̄uerūt eos esse angelos in persona dei loquētes. Se

eundū in quo dā charitas ostēdi est cōpassio oppressor̄.

Et qd̄ ad hoc dicit: **P**emētōe vinctoz tanq̄ si-
mul vincti. i. laborate. p̄ illo redemptione et liberatio-

ne tanq̄ p̄ vestra. Tertiū in quo dā ostēdi charitas

ē subleuatio pauper̄ et infirmor̄. et hoc est quod dicit:

Et laboratū. supple memētote. **D**anq̄ et ipsi
in corpore morantes. et experītēa defectū invīto cope-

dā vos ad subuētōnē alioz monere: sim qd̄ dīc. Ecci.

xri. Intellige qd̄ sūt primi tui ex teipso. **E** Honora-

bile cōnubii. H̄ic hortat̄ eos apl̄s ad bonū qd̄ ad se

ipsos. et hoc in duob⁹. primo in repressōe luxurie. sedo

in entitatione auaricie. ibi: Sint mores. **C**irca p̄mū

considerandū qd̄ luxuria qd̄tū ad cōmunitatē homi-

nū repāmitur p̄ continētā iugale. et hoc est qd̄ dicit:

Honorabile cōnubii in omnib⁹. i. qd̄ ad hoīm mal-

titudinē. **F** Et thorus imacula. p̄ h̄ exclud̄t̄ error̄

dīcentiū qd̄ act⁹ matrimonialis semp̄ est in petō. p̄ hoc

aut̄ qd̄ subdīs: **G** Fornicatores et enī adulteri iudi-

de. i. cōdemnabit̄. per hoc exclud̄t̄ error̄ dīcentiū

qd̄ fornicatio simplex non est peccatum mortale: qd̄ null⁹

cōdenāt̄ a deo nisi pro peccato mortali. **H** Sint mo-

res. H̄ic hortat̄ eis ad entitationē auaricie que ē radix

omnī maloz. dīces: Sint mores sine auaricia st̄enti

plēntib⁹. auar⁹ enī dīc̄t̄ quasi eris auditus: qd̄ ē nimis

sollitus de cumulandis temporib⁹. et subdī causam

quare hoc nō debet fieri. dīces. **I** Ipse enī dīxit. s.

dñs: Iose. i. **J** Hō te dereliquā neq̄ dereliquā. qua

i tibi necessaria administrē. et ex hoc debet in nobis cō-

surgere fiducia. et hoc est quod dīc̄t̄: Ita vt cōfidēt̄

dīcamus: H̄is mihi adiutor̄ nō timebo quid faciat mi-

hi homo. **K** Pemētōe. H̄ic ostēdit̄ qualiter debet

operari bonū ad platos. et diuīd̄t̄ in duas: qd̄ primo

ostēdit̄ qualiter se debent habere ad prelatos mor-

tuos. secundo ad viuos. ibi: Obedite prepositis.

Prima in duas: qd̄ p̄mo cōdit̄ qd̄t̄ se debent habere ad

bonos. sedo qd̄t̄ ad malos. ibi: Doctrinis varijs. In

pmā ergo p̄te dīc̄t̄: Pemētōe p̄posito v̄ro. i. apo-

stoloy et alioz xp̄i discipuloy **M** Uni vo. lo. sūt x.

dei. et qd̄ solū qd̄t̄ cōsiderādā ē eoz doctrīa: i. etiā virtū-

tis exēpla. i. sequit̄. **N** Quoz itnē. exītū ouer. tē.

Et si dīc̄t̄ nō est silē de ip̄s i de nobis: qd̄ tē xp̄i ser-

uerūt̄ p̄fessionalē: nos āt nō. R̄det̄ qd̄ uno: qd̄ xp̄i ete-

rnalit̄ ē fm̄ diuinitatē: eternitas aut̄ assūt̄ osm̄ tq̄t̄: et

B̄est̄ qd̄ dīc̄t̄: **O** Jesus xp̄s heri. i. in tē p̄terito.

P Et hodie. i. in p̄t̄ tpe. **Q** Ipse et in sc̄la. i. in fu-

ture. et nō solū v̄ltimū vex̄ et rōne dīnītar̄: i. li-

cet sit i celo: i. tē cōsiderādā ē eoz doctrīa: i. etiā virtū-

tis exēpla. i. sequit̄. **R** Quoz itnē. exītū ouer. tē.

Et si dīc̄t̄ nō est silē de ip̄s i de nobis: qd̄ tē xp̄i ser-

uerūt̄ p̄fessionalē: nos āt nō. R̄det̄ qd̄ uno: qd̄ xp̄i ete-

rnalit̄ ē fm̄ diuinitatē: eternitas aut̄ assūt̄ osm̄ tq̄t̄: et

B̄est̄ qd̄ dīc̄t̄: **S** Optimum ē enī gra /

st̄olus doct̄ris qd̄ varie sūt a nīs. i. diuīse. qd̄

egālū qd̄ grātia. et noua qd̄ ē dīrēt̄

electis que cōfīd̄t̄: et qd̄ p̄t̄

et qd̄ p̄t̄. **T** Doctrinis varijs et p̄grinis no-

ra veritate. b̄ v̄t̄ habēt̄ fidē p̄fēt̄. i. cre-

dendo om̄is ēlē mūndis.

lite abduci. Optimum ē enī gra /

st̄olus doct̄ris qd̄ varie sūt a nīs. i. diuīse. qd̄

egālū qd̄ grātia. et noua qd̄ ē dīrēt̄

electis que cōfīd̄t̄: et qd̄ p̄t̄

et qd̄ p̄t̄. **T** Doctrinis varijs et p̄grinis no-

ra veritate. b̄ v̄t̄ habēt̄ fidē p̄fēt̄. i. cre-

dendo om̄is ēlē mūndis.

lite abduci. Optimum ē enī gra /

st̄olus doct̄ris qd̄ varie sūt a nīs. i. diuīse. qd̄

egālū qd̄ grātia. et noua qd̄ ē dīrēt̄

electis que cōfīd̄t̄: et qd̄ p̄t̄

et qd̄ p̄t̄. **T** Doctrinis varijs et p̄grinis no-

ra veritate. b̄ v̄t̄ habēt̄ fidē p̄fēt̄. i. cre-

dendo om̄is ēlē mūndis.

lite abduci. Optimum ē enī gra /

st̄olus doct̄ris qd̄ varie sūt a nīs. i. diuīse. qd̄

egālū qd̄ grātia. et noua qd̄ ē dīrēt̄

electis que cōfīd̄t̄: et qd̄ p̄t̄

et qd̄ p̄t̄. **T** Doctrinis varijs et p̄grinis no-

ra veritate. b̄ v̄t̄ habēt̄ fidē p̄fēt̄. i. cre-

dendo om̄is ēlē mūndis.

lite abduci. Optimum ē enī gra /

st̄olus doct̄ris qd̄ varie sūt a nīs. i. diuīse. qd̄

egālū qd̄ grātia. et noua qd̄ ē dīrēt̄

electis que cōfīd̄t̄: et qd̄ p̄t̄

et qd̄ p̄t̄. **T** Doctrinis varijs et p̄grinis no-

ra veritate. b̄ v̄t̄ habēt̄ fidē p̄fēt̄. i. cre-

dendo om̄is ēlē mūndis.

lite abduci. Optimum ē enī gra /

st̄olus doct̄ris qd̄ varie sūt a nīs. i. diuīse. qd̄

egālū qd̄ grātia. et noua qd̄ ē dīrēt̄

electis que cōfīd̄t̄: et qd̄ p̄t̄

et qd̄ p̄t̄. **T** Doctrinis varijs et p̄grinis no-

ra veritate. b̄ v̄t̄ habēt̄ fidē p̄fēt̄. i. cre-

dendo om̄is ēlē mūndis.

lite abduci. Optimum ē enī gra /

st̄olus doct̄ris qd̄ varie sūt a nīs. i. diuīse. qd̄

egālū qd̄ grātia. et noua qd̄ ē dīrēt̄

electis que cōfīd̄t̄: et qd̄ p̄t̄

et qd̄ p̄t̄. **T** Doctrinis varijs et p̄grinis no-

ra veritate. b̄ v̄t̄ habēt̄ fidē p̄fēt̄. i. cre-

dendo om̄is ēlē mūndis.

lite abduci. Optimum ē enī gra /

st̄olus doct̄ris qd̄ varie sūt a nīs. i. diuīse. qd̄

egālū qd̄ grātia. et noua qd̄ ē dīrēt̄

electis que cōfīd̄t̄: et qd̄ p̄t̄

et qd̄ p̄t̄. **T** Doctrinis varijs et p̄grinis no-

ra veritate. b̄ v̄t̄ habēt̄ fidē p̄fēt̄. i. cre-

dendo om̄is ēlē mūndis.

lite abduci. Optimum ē enī gra /

st̄olus doct̄ris qd̄ varie sūt a nīs. i. diuīse. qd̄

egālū qd̄ grātia. et noua qd̄ ē dīrēt̄

electis que cōfīd̄t̄: et qd̄ p̄t̄

et qd̄ p̄t̄. **T** Doctrinis varijs et p̄grinis no-

ra veritate. b̄ v̄t̄ habēt̄ fidē p̄fēt̄. i. cre-

dendo om̄is ēlē mūndis.

lite abduci. Optimum ē enī gra /

st̄olus doct̄ris qd̄ varie sūt a nīs. i. diuīse. qd̄

egālū qd̄ grātia. et noua qd̄ ē dīrēt̄

electis que cōfīd̄t̄: et qd̄ p̄t̄

et qd̄ p̄t̄. **T** Doctrinis varijs et p̄grinis no-

ra veritate. b̄ v̄t̄ habēt̄ fidē p̄fēt̄. i. cre-

dendo om̄is ēlē mūndis.

lite abduci. Optimum ē enī gra /

st̄olus doct̄ris qd̄ varie sūt a nīs. i. diuīse. qd̄

egālū qd̄ grātia. et noua qd̄ ē dīrēt̄

Glo.ordi. Ad Hebreos. La. XIII Nico.de lyra

Stia suā: p̄sumā p̄tia p̄ferūt in luce: t̄ lactatia fūmōis ostentant.
Mulla porro falsa doctriā ē q̄ nō altā vera inēmisceat. Uera ergo
 falsis inordīnate p̄mixta i vna disputatiōe vñ narratiōe: velut i vni
 us coloris corpore apparētia lepre cōparat̄ huana corpora diuersis
 colorib⁹ variāti tales vitulæ sūt sīc b̄ docet apls. **H**abem⁹ al-
 tare t̄. Itē nō studēdū escis: q̄ habem⁹
 altare. i. corpus xp̄: in fide cui⁹ oblate p̄ces
 t̄ opatiōes sūt accepte deo. **H**abem⁹ alta-
 re. **E**scert̄ cōsuetudinē legis ad mysteriū: s̄
 sūc spūale. legis p̄ceptū fuit: vt decima die
 mēlis septimi a festiuitate paschalit⁹ i festi-
 tate videlicet p̄plicatiōis acciperē vitulæ
 t̄ hircū: t̄ imolat̄ itra castra: q̄ s̄aginæ
 ferret sol⁹ p̄tīfex in setā setōx oratur⁹ p̄ po-
 pulo. Carnes x̄o extra castra cremarēt: nec
 esset licet alieci tabernaculo deferuntē ex il-
 lis comedere. Christus x̄o ille vitul⁹ t̄ hir-
 ens. ip̄e est enī vitul⁹ quē p̄tīfex in redditū
 filii pdiḡ immolauit. Ip̄e ē t̄ hirc⁹ d. p̄ pec-
 catoribus oblat⁹. Ip̄e t̄ p̄tīfex d. strauit ce-
 lū interpellās. p̄ nobis. Intra castra hieru-
 salē imolat⁹ ē vocib⁹ i iudicio iudeox: s̄z ex-
 tra in cruce igne passionis carnes ei⁹ cōbu-
 ste sūt. Ultā vbi extra castra cremabāt car-
 nes: altare est ecclie vbi cōsecreat corp⁹ dñi.
De quo potestatē nō habet edere q̄ corporis
 uiunt. i. fornicatores et ebriosi t̄ hmōi. **S**ic
 xp̄s sic t̄ sui extra castra. i. ouersationē secu-
 lariū spūalē accēsi cōlūm q̄cqd carnale ē
 in eis macerādo se t̄ morificādo mēbra sua
 cū vltijs t̄ cōcupiētij. Alēt martyrio s̄a-
 guis eorū. i. vita laudabilis deo p̄ xp̄m p̄sē-
 ta. Alēt s̄aguis. i. aie corp⁹ i celū ferūt. In al-
 tar. i. fide offerūt. **A**d qđ nō audēt accede-
 re carnales scelū amātes. Prop̄ qđ myste-
 riū iplēdū t̄les extra portā passus est.
BLabernaculo des. i. obseruāt̄ leḡ. vt q̄
 cibos discernunt̄ alia hmōi legalia suant q̄
 noīe tabernaculi signat̄: q̄ ad t̄ps sūt ipo-
 sita. Tel corp⁹ recte d. tabernaculū: q̄ ad t̄ps
 in eo manēdū ē: t̄ id nō est ei seruēdū in de-
 willa. c. i. siderijs. **T**Quoꝝ ei t̄. Per duplēcē al-
 inde legoriā: vñā veter⁹ t̄ alterā noui testamētī:
 P̄bar corp⁹ xp̄i nō esse edēdū ab his q̄ taber-
 naculo deseruit̄. **A**d h̄ ei corpora aīaliū ex-
 tra castra cremant̄: t̄ p̄terea xp̄s extra por-
 tā passus est: vt nos qui corpore t̄ sanguine
 eius a peccatis mūdi volum⁹ iproperia t̄
 angustias passur̄: tabernaculi delitias de-
 scream⁹. **C**haliū. Christus p̄ illa aīalia
 significabat. Agnus est fin māsitudinē t̄
 innocentia. hirc⁹: q̄ caro passibilis t̄ mortal-
 aries: q̄ vitia propulit gemino cornu chari-
 tatis. Taur⁹: fortitudine resurrectiōis. **O**d
 aut̄ cremat̄: cīns efficiē. Per cinere memo-
 ria rei p̄terē accipit̄. Extra castra esse: ē vo-
 luptates corporis extre. **N**is ergo q̄ sūt extra
 castra cremat̄ corp⁹. i. memoriale efficiē: s̄t q̄s ei voluptuose vni-
 t̄ noīe habet efficacē memoriā xp̄i. S̄aguis aut̄ ei⁹ illar⁹ ē in setā setōx/
 rū t̄ p̄tīfīcē: q̄ p̄tīfīcē oblat⁹ ē patr̄: vt sic introirem⁹ in setā
 celestia: vel h̄oꝝ setōx corpora cremat̄. i. ieiunijs t̄ alijs laboꝝib⁹ af-
 fligunt̄. Extra voluptates carnis: Quoꝝ s̄aguis in. **L**ata horuz
 tm̄ ē s̄aguis xp̄i. q̄b⁹. s. p̄dest: p̄ quā intrat̄ in setā. Qđ totū ē. Illis
 tm̄. p̄dest s̄aguis xp̄i q̄ voluptates deserūt t̄ corp⁹ affligūt.
EPortā pas. sensus corporis: i quoꝝ nullo xp̄s peccauit. t̄ id
 extra passus. Et nos ostio sensuū vitijs clauso: extra patiamur.
FPer ip̄m ergo. Qui est nobis via: a quo sumim⁹ exemplū ad
 martyriū. **G**lōfīcētū. Aug⁹. Ergo q̄ timens dñm laudate eū.
AEt aut̄ libere colat̄ eū discite amare quē timet̄: t̄ poterit̄ laudare
 quē amat̄. **L**imetes enī cū boles ve. t̄. p̄pt̄. t̄ lām torēt̄ t̄ occi-
 dēt̄ nō dū h̄ites spūm vniūt̄ t̄ currebat̄ cū sacrificiū ad t̄plūz
 t̄ in figura s̄aguis xp̄i quo redempti sumus: q̄uis nescientes quid
 p̄figuraref̄ crūetas victimas imolabāt̄. Nūc x̄o in grā no. t̄. sp̄i-
 ritualū sacrificiū laudis offer̄ q̄ de⁹ honorific̄: cui⁹ inūsibilis sa-
 crificiū illō vissibile sacrum signū erat. **A**b Beneficētē. euacuata sē-
 tētia pranox d̄ gula: redit ad mozes. Beneficētē. i. largitatis i ali-
 os. Et si vīa substātia sit ablata: tamen ex his que habetis elemo-
 synas date. **Q**uod supra. **N**ō d̄siderentes collectionem.
S Obedit̄

AHoꝝ escis t̄. escis b̄ vocat obseruātias legaliū: q̄s ibi
 phibebat vīus aliq̄ ciboz. t̄ aīt̄ obseruatio legaliū fu-
 it mortua a t̄pe passionis xp̄i: s̄z mortifera post p̄dicationē
 euāgelij. t̄ id bñ dicit apls q̄ nō p̄fuit ambulātib⁹ i eis. t̄
 b̄ dicit apls p̄ illos q̄ cū nāgeliō volebant obseruare lega-
 lia. **B**habem⁹ alta. hic red-
 dit̄ sūe monitōis rōnē. t̄ dividit̄
 tur in duas: q̄ pīno fac̄ q̄d dicū
 ē. scđo p̄cludit̄ q̄ldā cōclusiōis ex
 dictis. ibi: Exām⁹ lḡ. Circa
 pīmū cōsiderādū q̄ ro apli subti-
 lit̄ sumit̄ ex ve. t̄. **A**d cul⁹ itel̄
 lectū sciēdū q̄ i festo expiatiōis
 offerebat̄ solēne sacrificiū q̄d fu-
 it figura imolatiōis xp̄i: vt. s̄. di-
 cū ē. Offerebat̄ aīt̄ vitul⁹ t̄ bir-
 eus q̄p̄ s̄aguis a sumo sacerdote
 iferebat̄ itra scīmīcōy: vt. s̄. di-
 cēbāt̄ ab offerētib⁹: q̄ erat ho-
 stia. p̄ pīo sacerdotiorum: xp̄i q̄d
 carnes extra castra cōburebat̄.
 b̄ habet p̄tētētē qui tabernaculo
 ente. **S** ex t̄. **D**eseruiunt. **Q**uorum enim ani-
 malium infertur sanguis p̄ pec-
 cato: in sancta per p̄tīfīcez: hor̄ e
 corpora cremant̄ extra castra. **P**ro/
 s̄ uō p̄pter se. s̄. i. p̄pter illud designādū: vt ex/
 tra carnis cōcupiētias viuam⁹.
 p̄pter quod t̄ iesus vt sanctificaret s̄
 per suum sanguinē populu extra
 a s̄ fide et charitate. q̄ ip̄e extra castra.
 e portā passus est. **E**xām⁹ ergo b̄
 imitandū. **S** delicias t̄ voluptates corporis.
 q̄r̄ tuos quod infidelibus viderit.
 ad eum extra castra: improprietū i
 s̄ patiētētē ve ip̄e. **E**xām⁹.
 eius portatētē. **A**Hoꝝ enī habem⁹ k
 s̄ in h̄ statu. s̄ manēs corpus. a s̄z statu futu-
 ricū corp⁹. a s̄ ve futurā ciuitatē cōsequamur: i
 properium portemus.
Fram inquirim⁹ t̄ p̄ ip̄suz ergo in
 a s̄ que per priora signabat.
 offeramus hostiā laudis semper
 a s̄. i. cōfiteamur nomē ei⁹ q̄d laus dei t̄ hostia et
 fruct⁹. q̄ illū p̄ hoc ad fidē trahunt̄.
S deo: id ē fructū labiorum cōfite-
 a s̄ elemosynarum et largitatis in alios.
 b̄ tium nomini eius. **B**eneficētē n
 s̄ charitate qua omnia purāt̄ cōmunia.
 autez et cōmuniōis nolite obliui-
 a s̄ non in illis antiquis. a s̄ quia per elemosynas
 hostes vincuntur: peccata extinguuntur. vñd
 p̄phera. D̄sicerordiam volo et non sacrificium.
 Ici. **T**allib⁹ enī hostijs promeret̄ o

mus lḡit ad eū extra castra. i. extra obseruatiōis leḡ.
CImpropiū ei⁹ portā. ip̄operatū et fuit xp̄o a iudicis q̄
 nō custodiebat̄ legē: bñ q̄d d̄ Job. ix. **N**ō ē bñ a deo q̄
 sabbatu nō custodit̄. t̄ sit̄ fuit ip̄operat̄ paulo t̄ ei⁹ se-
 cūb⁹ in p̄mitiuā ecclia: vt h̄. **A**ct. xxi. **A**udierūt de te q̄
 discessionē doceas a mōyle t̄. Et subdit̄ cām q̄rest̄ a le-
 galib⁹ exēsidi. **D**. **K** Nō ē bñ ma. cl. i. stabili māsio-
 ne in leḡ obseruatiōib⁹: q̄ fuerit̄ ip̄osolū ad t̄ps vt di-
 cū ē. s̄. ca. ix. **A** Sed fū. inq̄rim⁹. i. gl̄az celestē ad quā
 introducit̄ lex noua: vt ptz p̄ supradicra. **M** Per ip̄m.
 b̄ p̄t̄ scđam cōclusionē. dictū est enī q̄ sacrificia veter⁹ le-
 gis nō erāt̄ deo accepta: q̄r̄ erāt̄ carnalia. i. ōncludit̄ q̄
 deo ē offerēdū spūale sacrificiū p̄ iesu xp̄m q̄ est sacerdos
 noster. t̄ hoc ē q̄d dicit̄: Per ip̄m q̄ offeram⁹ hostiā laudis
 sp̄ deo. nō q̄ sit̄ cōtinue orādū: s̄z q̄ ad sacrificia veter⁹ le-
 gis nō ē recurrēdū. **S**icut̄ ēt̄ vlt̄ q̄ sacrificiū alioz ē
 deo offerēdū. s̄. elemosyna in sustentatiōe indigētū. dices:
 n. **B**eneficētē autē t̄ cō. nolite ob. t̄ accipit̄ b̄ cōto p̄
 cōmunicatione bonor̄ in necessitate. t̄ subdit̄ cām q̄ta/
 les hostie sint̄ deo offerende. **T**alib⁹ enī hostijs p̄
 deo, nō aut̄ sacrificijs legalib⁹.
Et̄ obedit̄

Glo.ordi. Ad Hebreos Ca. XIII Nico.de lyra.

Ga obedite. Haymo. Obediēdū ē vtq; p;
latiſt i ſdicatoſib; inq̄tu doctriña i mores
illoꝝ ſcē t pie exiſtūt. Si aut̄ a via rectitudi-
ni deuiauerint nō faciam⁹ q̄lia agūt; ſz qua-
lia dicūt; niſi forte i in doctriña aberrent. **Q**

Sop. dñs ait: Que dicunt
facere; que aut̄ faciūt
nolite facere. habent
quidē dignitatē; liz
vite ſint p̄dite. t ideo
nō ad vitā eoz ſz ad
mores intendite.

a ſt̄ ad p̄cepta vt. ſ. faciatia ſq; p̄ eos p̄cipie ec
clieſ. b ſt̄ reuerentia exhibeatiſ.

a deus. Obediēt p̄pōſit v̄ſis t ſub
a ſ. ſdicado bonū exēplū dādo: et exerioſa pui-
dēdo. b ſ. ſolliciti ſunt.

iacete eis. Ipi enī p̄uigilat q̄ſi ra/
ſ. obedire.

b tione p̄ aſab⁹ v̄ſis reddituri: vt cū
a ſ. q̄n vidēt vos p̄ſcere. b ſ. vigilente. c ſ. cuſ
murmuratioſe et trifticia.

gāudio h̄ faciat et nō gēmentes.
a ſ. nō gemētes: q̄r tūc nō p̄derit vobis cura eoz.

d Hoc ei nō expedit v̄b̄is. **Q**rate
ſ. de vobis.

pro nobis. Conſidimus enim q̄r
a ſ. de p̄terit. b ſ. voluntarem. c ſ. nō ſolum

ſ. bonā pſcientiā habēm⁹ vt in om̄e
in genitib;. a ſ. tā iudeos q̄ſi grecos. ſ. fururo.

nibus benevolēntes conuersari.

a ſ. nō ſolū cā mei: ſz magis p̄ v̄ra veſtate.

Ampliū autem deprecor vos h̄

ſ. orare pro me.

facere quo celerius restituar vo/
a ſ. ego ſuadeo ad bonū. ſ. qui aptare poeſt: q̄r e
dator paci: vt virtu nō inq̄ret. ſ. resuſcitante.

bis. **P**elis autem pacis qui edu-

a ſ. de ſepulchro qui loc⁹ p̄pne mortuoꝝ eſt.

xit de mortuis paſtorem magnū
a ſ. humilium. ſ. paſtor etiā faciūt per effuſionē

sanguinis ſui qui conſirmauit teſta. no.

duiūm in ſanguine teſtamēti eter/
mni dominum noſtrum ielum chri-

ſ. aptos faciet. ſ. veſtis. ſ. etiā.

ſtūm aptet vos in om̄i bono vt n

ſ. opere. ſ. ea q̄ ipſe vult. ſ. ipē q̄ nō ex vo.

ſ. faciat voluntaſtem ei⁹ faciēs in

vobis quod placet coram ſe per
ſ. et hoc. ſ. nō p̄ carnales obſeruatiſas. a ſ. ipo

yna cū parter ſp̄ſco. ſ. nō carnalib; obſeru-

ielum christum: cui ē gloria in ſecu-

a ſ. coſfirmatione. q̄. ita ſiat vel verum ē q̄d dixi.

la ſeculorum amēn. Rogo autet p

a ſ. i. epſtolā que ē cōſolatio et adhortatio ne diſca
admonitio. ſ. patienter.

vos fratres vt ſufferatiſ verbuz

a ſ. non quaſi apſtolus ſcripsi vobis.

b ſolacij. Etenim p̄r paucis ſcripsi

ſ. etiā ſeruendo et honorondo.

vobis. Cognoscite fratrē vestrū

a ſ. coapſtolū et coadiutorē in p̄dicatione.

a ſ. a me in iter quod volebat: vel ad predicandum dire

ctrum vel ſoritam a carcere in quo ante detetus fu-

i.

timotheum dimiſſum: cuſ quo ſi

a ſ. in hoc reddit ardentos et mansuetiores.

i celerius veneſit vidēbo vos. Ha

lute omnes prepoſitos vestrōs

effet magis gratiosa ip̄is. t p̄ hominē gētē t incircuſiūm noluit eam mitte-
re: quia iudei conſortium gentiliſum abhorrebant: vt habeatur **A**ct. v. 7. xj.

y **S**alutate oēs. Hic apluſ ſōplet ſuā eplā que debet terminari in ſalutati-

one. ideo dicit: Salutate omnes p̄poſitos vestrōs. t. apſtolos quoruſ aliqui

ſuperuebant. vel dicendum q̄ p̄poſitos hic vocat epifcopos: qui ſunt ſucces-

ſores apſtoloꝝ in ecclie dei: vt habeatur in glosa Luce. x. t in decreto. xxi.

di. ca. In nouo teſtamento.

Et oēs ſan-

Lucas. me.

Nico. de lyra

A Et dēs scōs, i. alios ecclie mīstros. istos nō ītēdebat apls instruere: qz nō indigebāt: sed salutat eos p illos qib⁹ scribebat. Salutat etiā illos qib⁹ scribebat ex pte sueror⁹ ad fidē q̄ erāt in italia. dicēs: Salutatvōs de italia fratres. t in fine q̄ si p sigillo cōfirmatiōis ponit. **B** Gratia dei cū oib⁹ vobis amē. i. cōfirmetur in p̄nti t in futuro: p̄stāte dñs nō ieu xp̄tui est honor t glia in sc̄la sc̄lor⁹ Amen.

D In ca. xiiij. vbi dicit in postilla: No c̄trinis varijs t peregrinis nolite abducē.

Additio. ap̄ls: Doctris varijs t peregrinis nolite abducē: p̄zie p̄t intelligi doctrina pharisaiaca q̄ in thalmudicis codicib⁹ diffusa habet t dispēdiōse. in qib⁹ multe faltates t enormitates cōtinēt: p̄t fuit ostēsum in additionib⁹ Isa. xxiiij. t Zacha. v. Et qz s̄m hlo. illa falsa doctrina est q̄ nō aliq̄ vera inimicēat: iō p̄dīte doctrine dicun̄ varie. s̄c corp⁹ diuersis colorib⁹ coloratū variū dī. s̄līt t dicun̄ pegrine: qz nō a deo actore: sicut singul̄ reuelata fuerūt: s̄ ab hominib⁹ diabolica uestigatiōne inuita. t de h̄ vide in predict⁹ additōib⁹.

Replīca. In capi. xiiij. vbi Bur. expōit qd̄ i telligis p varias doctrinas. allegat ad hoc thalmudicas traditiōes q̄s ponit Isa. xxiiij. t Zach. v. t in fine Apōc. traditiōes saracenicæ machoneti: q̄ qz nō sunt cōtra postil. trāscēt aliorū ūdīctio relicta. t sic est finis. Et h̄ sunt q̄ repperi i dicitis Burge. cōtra postilaroz correctione digna: panca aut q̄ ponit circa actus ap̄lor⁹ canonicas ep̄istolaz t ap̄ocalypsim: q̄ sūt modici pōderis trāsēo: qz plurimū als. s̄. ta cta sūt incētū sūt postilla. H̄ria. q̄ sic p me scripta t alia sub debita p̄fatio ne offero rectis amatoribus magistri Nicolai d̄ lyra media charitate corrigēda. Satis enī mībi est p hūc labore ūciū uitasse: t maiorib⁹ meis dedisse occasiōne ut cōtra postil. corruptores efficas̄ exurgant.

Postilla venerabilis fratr̄ Nico. lai de lyra super eplas Pauli finit,

H Postilla eiusdez sup̄ Act⁹ apostolorum. Incipit: t p̄io p̄fatio.

R Epleti sūt dēs sp̄ūsc̄tō: t ceperūt loq̄: Act. ii. Sic lex euāgelica p xp̄m dēū et hominē fuit data: vt pat̄z in euāgeliō: ita p ap̄los aliosq̄ p̄si discipulos p̄ orbēni fuit publicata: vt p̄t in hoc libro ap̄lor⁹ acib⁹ intitulato. ppter qd̄ sp̄ūsc̄tō dixit eis Par. vi. Tūtes in mūduz vniuersit̄ p̄dicante euāgeliū omni creature. H̄ec āt publicatio facta ē p sp̄ūsc̄tō p̄ncipaliē: t p ap̄los mīstrialitē: Par. x. Nō enī vos estis q̄ loquim̄: s̄ sp̄ūs patris v̄i q̄ loquit̄ in vob. p̄pter qd̄ verbū p̄positū ad lram dī de ip̄s: Repleti sūt tē. In quo duo notari. ap̄lor⁹ aliosq̄ xp̄i discipulor⁹ p̄ sp̄ūsc̄tō cōfōrmatiō. cū dī: Repleti sūt dēs sp̄ūsc̄tō. Secundū ē p̄ esdēs euāgeliō publicatio. cū subditur: Et ceperūt loqui. que duo sancte Lucas. p̄sequiūt in hoc libro: vt videbit̄. p̄sequēdo.

Cōrēa primū tria ponūt. s. virtus efficiens. ibi: Sp̄ūsc̄tō. se cudo mod⁹ sufficiens. ibi: Repleti sūt. tertio cer̄tū p̄scipieſ. ibi: Omnes. Cōrēa primū sc̄edū q̄ p̄phete sp̄ūsc̄tō inspirati locuti sunt: s̄m qd̄ dicitur. i. Petri. i. Non voluntate humana allata est aliquādo p̄pheta. sed sp̄ūsc̄tō inspirati locuti sunt sancti dei homines. t legē euāgelicā denunciauerūt per xp̄m dādā: Isa. ii. De s̄lōn exhibit lex: t verbū dñi de hierlm. ibi enī leḡt christus frequēter docuisse. t Diere. xxij. Ecce dies veniūt dicit dñs: et feriā domū israel t domū iuda fedus nouū: non s̄m pactū qd̄ pep̄iḡ i oreb̄ tē. t sic p̄nūciatū fuerat p̄ p̄phetas p xp̄m hominē sp̄ūsc̄tō repletū fuit lex euāgelicā data. vnde Iuc. iii. dicitur de ip̄o q̄ ingressus synagogam legit in libro

Prefatio

Esiae qd̄ in eo scribit̄. Ixj. Sp̄ūs domini sup̄ me. ppter qd̄ vnit merueangeliçare pauperibus misit me. t sequit̄ Ibidem. I. Luc. iiiij. Cōp̄it aut̄ dicere ad illos: quia hōdie impleta ē scripiuta hec in auribus vestris. t similiter sp̄ūsc̄tōs ap̄los cōfortauit t perfectit ut essent apti ad predicandū euāgeliū. ppter qd̄ de ip̄o dicit̄. i. Cor. xij. Nec aut̄ oia op̄at vñ? arq̄ idem sp̄ūs dīni dēs singulē put̄ vult. t sic patet pri. mū. s. causa efficiēs. Cōrēa sc̄dm cōsiderandū q̄ pfectio sufficiēt ad p̄dicationē euāgeliū nō solū respicit personā p̄priā: sed etiā alias p̄ quādā redundantia que lunt intruēde p̄ sanā doctrinā. talis aut̄ fuit ap̄loz pfectio collata eis a sp̄ūsc̄tō. nā p̄ sapientiā et eloquētā facti sūt apti ad p̄dicandū euāgeliū per vniuersū mundum. t hoc notatur cū dicit̄: Repleti. Eccl. siastici. i. Si repleti fuerint nubes imbrēs effūdet sup̄ terrā. Nubes isti sūt ap̄loz de qib⁹ dicit̄ Isa. ix. Qui sunt hi q̄ vt nubes volat̄. Nubes iste fuerint scientia t eloquētā replete: p̄t qd̄ efūdet sup̄ vniuersā terrā imbrēs euāgeliū doctrine. vñ t in quolibet ipso rum fuit impletū qd̄ dicit̄ Eccl. xij. Ipsi tanq̄ imbrēs emittat eloqua sapientia sue. t sic patet secūdū. Cōrēa tertiu considerandū q̄ donum spirituā rituāsancti confirmāt̄ t perficiens ad publicationē euāgeliū non solū fuit datum vñi apostolo sed omnibus: nec solis apostolis sed etiam alijs discipulis simul existēt̄: s̄m qd̄ dicit̄ Hieronymus in ep̄stola ad Paulinū de omnibus sacre scripture libris. t. i. ca. huīus libri dicitur: Erat autē turba hominū simul fere. cxx. t hoc notatur cuz dicit̄: Omnes. In quo ex p̄mītrū terus suscipiens spirituāsancti donum: s̄z quod scribit̄ infra. i. ca. Et dum completerentur dies pentecostes erant omnes discipuli pariter in eodem loco. t factus est repente de celo sonus tanq̄ aduenientis spiritus vehementis: et replevit totam domū vbi erant sedentes. t sic patet primū principale. Cōrēa secūdū dō quod est euāgeliū publicatio. quod ponit ibi: Et ceperunt loqui. duo notariorū ad hoc necessaria. s. exclusio timoris t ostensio feruoris. primum notatur cuz dicitur. Et ceperūt. Per hoc insinuatur manifeste q̄ ante loqui non audebant: immo nec etiā ap̄parere: s̄m qd̄ dicitur Joban. xx. Cum sero esset die illa vna sabbatariorū et forēs essent tē. sed recepro spirituāsancti dono quod foras mittit timorem: s̄m quod dicitur. i. Joba. iiiij. Perfecta charitas foras mittit timorē. timor iste fuit exclusus ab apostolis et constantiis eis data. vnde quislibet eorum potuit dicere istud psal. lxxvj. Ilunc cepti hec mutatio dextere excelsi. quia q̄ uilibet et cepit habere constantiam terrorē malorum sublatō. t hec mutatio fuit dextere excelsi. dantis apostolis constantiam p̄dicandi. secundū dō. s. ostensio feruoris notarū. cum dicitur: Loqui. qui feruorū in actu p̄dicātiōis recepto spirituāsancto: statim fuit ostensus corā illis vulgari bus. cum dicitur. i. ii. ca. q̄ Detr̄feruenter locut̄ est de christo. dicens: Uiri fratres liceat audēter vobis dicere tē. t subditur ibi: Qui ergo ceperunt sermones eius baptizati sūt. t apposite sunt in dī illa anime circiter tria milia. secūdū fuit ostensus corā in deo r̄ p̄ncipib⁹: quibus Petrus et Jobānes constanter responderūt. i. iiiij. ca. Non possumus que vñdimus t audiūmus non loqui. postea fuit ostensus etiā ūram gentibus. vnde. i. xiij. in deis contradicentibus euāgelicē p̄dicationē dicitur: Tunc constanter Paulus et Barhabas dixerunt: vobis oportebat primum loqui verbum deis sed qm̄ repellitis illud t indignos vos iudicatis eterne vite ecce cōvertimur ad gētes. sic enim nobis p̄cepit dñs. Cui est honor t glia in sc̄la sc̄lor⁹ Amen.

Esiae

Nico. de lyra

Sancificatus in baptismate subditos. a et omnes sanctos. Salutat v̄os p̄p̄r hoc nota eū a roma scripsisse. p̄ purgatio peccator̄ t alia dei munera. b de italia fratres. Gratia cū omnibus vobis. Amen.

Finit ep̄la Pauli ad hebreos.

Incipit p̄fatio beati Hierony mi p̄bysteri in liby Act⁹ ap̄lor⁹.

C Anit psalmista: ambula bunt de virtutib⁹ in virtutes. Post apli Pauli eplas dudū vno vobis volumine trāslatas dōmon t rogatiōne charissimi: act⁹ ap̄lor⁹ cōpellitis vt trāsserā i latinū: quē librū nulli dubiū ē a luca antiocheno arte medico: q̄ postea inseruēt paulo ap̄lo christi fact⁹ est discipul⁹ fuisse editū. Lervices p̄mit ip̄osita se pius oner⁹ magnitudo: q̄ studia iuidor⁹ rep̄hēsione digna putant ea q̄ scribim⁹. Illoz nūc odio et detractiōe: iuuāte xp̄o meum silebit eloquii. Act⁹ ap̄lor⁹ nudā q̄ dē vident̄ sonare historiā t nascentis ecclie ifantiā texere: s̄z si nouerim⁹ scriptorē eoz lucā ēē medicū t cui⁹ laus ē in euāgeliō: aīaduer timus pariter omnia verba illius anime languentis esse medi cinam.

tur manifeste q̄ ante loqui non audebant: immo nec etiā ap̄parere: s̄m qd̄ dicitur Joban. xx. Cum sero esset die illa vna sabbatariorū et forēs essent tē. sed recepro spirituāsancti dono quod foras mittit timorem: s̄m quod dicitur. i. Joba. iiiij. Perfecta charitas foras mittit timorē. timor iste fuit exclusus ab apostolis et constantiis eis data. vnde quislibet eorum potuit dicere istud psal. lxxvj. Ilunc cepti hec mutatio dextere excelsi. quia q̄ uilibet et cepit habere constantiam terrorē malorum sublatō. t hec mutatio fuit dextere excelsi. dantis apostolis constantiam p̄dicandi. secundū dō. s. ostensio feruoris notarū. cum dicitur: Loqui. qui feruorū in actu p̄dicātiōis recepto spirituāsancto: statim fuit ostensus corā illis vulgari bus. cum dicitur. i. ii. ca. q̄ Detr̄feruenter locut̄ est de christo. dicens: Uiri fratres liceat audēter vobis dicere tē. t subditur ibi: Qui ergo ceperunt sermones eius baptizati sūt. t apposite sunt in dī illa anime circiter tria milia. secūdū fuit ostensus corā in deo r̄ p̄ncipib⁹: quibus Petrus et Jobānes constanter responderūt. i. iiiij. ca. Non possumus que vñdimus t audiūmus non loqui. postea fuit ostensus etiā ūram gentibus. vnde. i. xiij. in deis contradicentibus euāgelicē p̄dicationē dicitur: Tunc constanter Paulus et Barhabas dixerunt: vobis oportebat primum loqui verbum deis sed qm̄ repellitis illud t indignos vos iudicatis eterne vite ecce cōvertimur ad gētes. sic enim nobis p̄cepit dñs. Cui est honor t glia in sc̄la sc̄lor⁹ Amen.

Incipit P